

2025

Sporządził
Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny
ul. Lubelska 16
22-170 Rejowiec Fabryczny

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**projektu Planu ogólnego
gminy Rejowiec Fabryczny**

OPRACOWANO DNIA 22.09.2025 r.

mgr inż. Inga Kulicka

.....*Inga Kulicka*.....

1.	WPROWADZENIE	4
2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	4
3.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	5
4.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE	5
5.	METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
6.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
6.1.	CEL I ZAKRES PLANU OGÓLNEGO GMINY REJOWIEC FABRYCZNY	6
6.2.	POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI	11
7.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO	14
7.1.	POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	14
7.2.	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	18
7.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE	20
7.4.	ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	22
7.5.	WODY POWIERZCHNIOWE	25
7.6.	WODY PODZIEMNE.....	36
7.7.	GLEBY.....	41
7.8.	WARUNKI KLIMATYCZNE	44
7.9.	SZATA ROŚLINNA	45
7.10.	FAUNA	46
7.11.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	47
7.12.	WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE	49
7.12.1.	WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE.....	49
7.12.2.	OCHRONA PRZYRODY	49
7.12.3.	OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	52
8.	NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	56
8.1.	ODPORNOŚĆ LITOSFERY	56
8.2.	ODPORNOŚĆ BIOSFERY.....	57
8.3.	ODPORNOŚĆ PEDOSFERY	57
8.4.	ODPORNOŚĆ HYDROSFERY	58
8.5.	ODPORNOŚĆ ATMOSFERY	58
9.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	59
9.1.	STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	59
9.2.	STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY	61
9.3.	STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY	67
9.4.	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	69
9.5.	PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE	69
10.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	70
11.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	72
11.1.	OCHRONA PRZYRODY	72
11.2.	OCHRONA ZŁOŻ KOPALIN	81
11.3.	OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	81

11.4. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	83
11.5. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	84
11.6. OCHRONA ZABYTEKÓW I DÓBR MATERIALNYCH	84
11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU	85
11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	85
11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNA	86
12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE	86
13. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	92
13.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	93
14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII	110
15. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH	110
16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	111
17. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO	115
18. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN	115
19. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	116
20. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	117
AKTY PRAWNE:	123
BIBLIOGRAFIA.....	124
SPIS TABEL.....	124
SPIS RYCIN	125

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny, opracowywanego na podstawie uchwały Nr LIV/354/2023 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 1 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny.

Obszar opracowania obejmuje teren gminy Rejowiec Fabryczny.

Pierwsza ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), która weszła w życie 24 września 2023 r., wprowadziła zasadę, że **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązuje do dnia 31 grudnia 2025 r.** Z uwagi na stan zaawansowania prac nad planami ogólnymi pojawiła się obawa, że wiele gmin nie zdąży zakończyć procedur w tym terminie. W związku z tym uchwalono kolejną nowelizację – ustawę z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. 527), która weszła w życie 7 maja 2025 r. Zgodnie z nią **studium utraci moc 1 lipca 2026 r. albo z dniem uchwalenia planu ogólnego, jeżeli nastąpi to wcześniej, jednak nie później niż 1 lipca 2026 r.** Nowelizacja ta wprowadza w miejsce studium nowy akt planowania przestrzennego – **plan ogólny gminy**. Dokument ten będzie określał podział obszaru gminy na strefy planistyczne oraz wskazywał gminne standardy urbanistyczne, w których zostaną szczegółowo określone profile funkcjonalne stref oraz wskaźniki urbanistyczne. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, stanowiącym podstawę do sporządzania planów miejscowych oraz ich zmian na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny.

Plan ogólny gminy, w przeciwieństwie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności i kierunkowym charakterze ustaleń. Nie rozstrzyga on o szczegółowych sposobach zagospodarowania poszczególnych terenów ani nie wskazuje konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogłyby powodować bezpośrednie oddziaływania na środowisko. Jego funkcją jest wyznaczenie ram i kierunków polityki przestrzennej gminy poprzez podział obszaru gminy na strefy planistyczne oraz określenie dla nich profili funkcjonalnych – podstawowych i dodatkowych – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.). Należy podkreślić, że katalog funkcji przypisanych do poszczególnych profili ma charakter szeroki i uniwersalny, co wynika z założeń ustawowych. Profil podstawowy jest obligatoryjny i jego zakres nie może być ograniczany przez gminę – stanowi on zatem ogólny opis dominującej funkcji przestrzeni, w ramach której dopuszcza się występowanie różnorodnych form zagospodarowania, zgodnych z obowiązującymi przepisami. Tym samym plan ogólny nie daje podstaw do jednoznacznego określenia skali ani zasięgu potencjalnych oddziaływań środowiskowych, gdyż nie przesądza o lokalizacji ani parametrach przyszłych inwestycji.

W związku z powyższym, analiza oddziaływania na środowisko przeprowadzona w prognozie ma charakter strategiczny i odnosi się do możliwych kierunków przekształceń przestrzeni, wynikających z przyjętej struktury stref planistycznych. Ocena potencjalnych oddziaływań ma więc charakter ogólny i porównawczy, z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań środowiskowych, a nie szczegółowy – inwestycyjny. W dalszych etapach planowania przestrzennego (na poziomie planów miejscowych lub decyzji o warunkach zabudowy) możliwe będzie dokonanie szczegółowej oceny wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024r. poz. 1112, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooś. Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, sporządzenie planu ogólnego gminy ma na celu, przede wszystkim w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie:

- ✓ stref planistycznych,
- ✓ gminnych standardów urbanistycznych,

oraz dodatkowo określenie:

- ✓ obszarów uzupełnienia zabudowy,
- ✓ obszary zabudowy śródmiejskiej

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie planu ogólnego gminy, obejmujący część tekstową oraz załączniki w formacie GML, stanowiące cyfrowe odwzorowanie ustaleń planu. Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą ooś. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismo znak: WSTII.411.3.2025.DB z dnia 4 lutego 2025 roku oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Chełmie - pismo znak: NS-NZ.9027.2.13.2025 z dnia 23 stycznia 2025 roku.

Zakres i treść *Prognozy* określa art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy ooś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

Prognoza opracowana została zgodnie z zakresem problemowym wynikającym z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie(...), który to precyzuje schemat formalnej i merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymagany zakres analiz i ocen.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Prognozę dotyczącą projektu Planu ogólnego sporządzono w oparciu o dostępne materiały, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. Opracowanie wykonano na podstawie:

- ☐ wizji terenu;
- ☐ analizy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny;

- analizy ustaleń obowiązującego na terenie gminy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z jego zmianami;
- analizy opracowania ekofizjograficznego sporządzonego na potrzeby Planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny;
- analizy Programu ochrony środowiska dla gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2022 - 2026 z perspektywą do roku 2030, Rejowiec Fabryczny 2021;
- analizy Raportu o stanie gminy Rejowiec Fabryczny 2024 rok;
- analizy archiwalnych materiałów fizjograficznych i geologicznych;
- dokumentów o charakterze regionalnym, w tym w szczególności Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego;
- Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego
- analizy Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego;
- literatury przedmiotu i obowiązujących w dniu podjęcia uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Planu ogólnego, aktów prawnych (spis w załączeniu), o ile tak stanowią przepisy szczególne.

Ilekcroć w przedmiotowym dokumencie jest mowa o „projekcie Planu ogólnego”, bądź „projekcie dokumentu”, należy przez to rozumieć „projekt Planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny”. Analogicznie, poprzez określenie „prognoza” należy rozumieć „prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny”.

5. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka prognozy określona jest przez ustawę z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z ustawą dokonuje się oceny wpływu ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska oraz uwzględnia zależności pomiędzy jego poszczególnymi elementami. W trakcie pracy przyjmuje się, że przyjęte zapisy planu zostaną w pełni zrealizowane, ponieważ tylko w takim ujęciu możliwe jest dokonanie kompletnej i wiarygodnej oceny potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji dokumentu. Założenie to stanowi podstawę metodyczną wszystkich strategicznych ocen oddziaływania na środowisko – gdyby nie przyjęto pełnej realizacji ustaleń planu, prognoza nie odzwierciedlałaby rzeczywistych, maksymalnych możliwych oddziaływań, a jej wyniki mogłyby być zaniżone i niemiarodajne. Oznacza to z jednej strony maksymalizację oddziaływań powstałych na skutek realizacji planu – tych negatywnych i pozytywnych, a z drugiej realizację wszystkich ustaleń dotyczących ochrony środowiska. Ocena możliwości wystąpienia danych skutków dokonywana jest na podstawie aktualnego stanu środowiska i planowanych zmian w zagospodarowaniu. Proponowane formy użytkowania determinują bowiem siłę oraz skalę oddziaływania na środowisko. Istotnym jest przeprowadzenie analizy wpływów środowiskowych, wywołanych realizacją ustaleń planu, na tereny znajdujące się w granicach opracowania oraz jego otoczenie, ze szczególnym uwzględnieniem różnych form ochrony przyrody. Końcowym etapem opracowania jest sformułowanie wniosków i ustalenie ewentualnych zmian, których wprowadzenie do projektu planu może skutkować zmniejszeniem presji.

6. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

6.1. CEL I ZAKRES PLANU OGÓLNEGO GMINY REJOWIEC FABRYCZNY

Zgodnie z art. 13b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie ogólnym należy, uwzględnić uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, a w szczególności:

- 1/ Politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego
- 2/ Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 3/ Znajdujące się na obszarze gminy:
 - a/ Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny
 - b/ Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,
 - c/ Obszary gruntów zmeliorowanych,
 - d/ Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,

- e/ Strefy ochronne ujęć wody,
 - f/ Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
 - g/ Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,
 - h/ Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji
 - i/ Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej
 - j/ Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
 - k/ Obszary pomników zakłady i ich strefy ochronne
 - l/ Tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
 - m/ Obszary ograniczonego użytkowania,
 - n/ Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
 - o/ Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
 - p/ Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
 - q/ Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I- III oraz grunty leśne,
 - r/ Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
 - s/ Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;
- 4/ Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami,
 - 5/ Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe,
 - 6/ Opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o którym mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska
 - 7/ Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, o których mowa powyżej, wskazano zamknięty katalog 12 stref funkcjonalnych oraz ich profil podstawowy i dodatkowy. Na terenie gminy nie wyznaczono strefy handlu wielkopowierzchniowego. Zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową wyznacza się w pierwszej kolejności na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, na obszarach uzupełnienia zabudowy oraz na obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie, biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 13b. Powyższe powoduje, iż obowiązujące na terenie gminy Rejowiec Fabryczny miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią o wyznaczeniu trzech ww. stref planistycznych. Gmina Rejowiec Fabryczny posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywające w całości obszar administracyjny gminy. Wśród przeznaczeń terenów w planach miejscowych dominuje zabudowa zagrodowa, w tym również na większości terenów dopuszczająca realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacyjnej i usług – przy czym dotyczy to głównie obszarów objętych miejscowym planem uchwalonym w 2003 r. Tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę jednorodzinną dominują w miejscowości Kanie-Stacja i Pawłów. Tereny zabudowy wielorodzinnej występują wyłącznie w miejscowościach Kanie-Stacja i Krasne, a ich wskazania związane są istniejącą już w tych lokalizacjach zabudową wielorodzinną. Funkcje związane z produkcją i usługami występują głównie na obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie miasta Rejowiec Fabryczny, w tym głównie wzdłuż drogi powiatowej na odcinku Rejowiec Fabryczny – Pawłów.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, wyznaczono następujące strefy planistyczne:

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ - (1SZ – 214SZ)

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profil dodatkowy: teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa o powierzchni 8 162 137 m² obejmuje tereny przeznaczone w planach pod zabudowę zagrodową, w której dopuszczono również zabudowę jednorodzinną, rekreacyjną i usługową, a także tereny przeznaczone wyłącznie pod zabudowę zagrodową, do strefy tej włączone zostały również tereny przeznaczone pod zabudowę usługową inną niż z zakresu usług publicznych, występującą w ciągach

zabudowy poszczególnych wsi, stanowiącą w przeważającej części tereny już zabudowane, nie objęto tą strefą innych wydzielonych w miejscowych planach terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SZ:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,8;
- Maksymalna wysokość zabudowy: 15,0 m; 18,0m
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 40 %, 50 %;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ - (1SJ-17SJ)

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa o powierzchni pow. 897 422 m², która obejmuje swoim zasięgiem w większości tereny zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach: Wólka Kańska, Pawłów, Kanie-Stacja, Krasne, Kanie. Są to tereny przeznaczone w planach pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną oraz zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczalną funkcją usługową, a także tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, na których dopuszczono również funkcję mieszkaniową jednorodziną, w przypadku istnienia już skoncentrowanych skupisk zabudowy o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, wykazywanej w ewidencji gruntów i budynków.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SJ:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 1,0, 1,2;
- Maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 40 %
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ - (1SW-4SW)

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej.

Strefa o powierzchni 48 151 m², która obejmuje tereny zainwestowane, uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego położone w miejscowości Wólka Kańska – Kolonia, Krasne, Kanie-Stacja, Wólka Kańska.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SW:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 1,2; 2,0
- Maksymalna wysokość zabudowy: 16,0 m
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 %; 50 %;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 25 %, 30 %

STREFA USŁUGOWA - (1SU-36SU)

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Strefa o powierzchni 425 623 m², która obejmuje tereny przeznaczone w miejscowych planach pod funkcje usług publicznych, w tym w szczególności usługi sportu i rekreacji oraz inne tereny z istniejącymi usługami skoncentrowanymi w największych ośrodkach osadniczych gminy tj. w Pawłowie, Krasnym i Kaniem, a także obejmują tereny nie wskazywane w miejscowych planach i niezabudowane a będące przedmiotem wniosków do planu ogólnego. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach:: Pawłów, Krasne, Krzywowola, Kanie, Kanie-Stacja, Liszno, Liszno-Kolonia, Wólka Kańska, Wólka Kańska – Kolonia, Leszczanka, Toruń, Zalesie Kańskie.

- 1SU, 3SU-13SU, 15SU-17SU, 19SU-36SU - profile dodatkowe: teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- 14SU – profile dodatkowe: teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- 2SU, 12SU, 18SU – profile dodatkowe: teren zieleni naturalnej

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SU:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 1,0; 1,2; 1,5;

- Maksymalna wysokość zabudowy: 15,0; 20,0m; 25,0 m;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 50 %
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %

STREFA GOSPODARCZA - (1SP – 12 SP)

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa o powierzchni 1 684 405 m², która obejmuje tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę produkcyjną oraz produkcyjno-usługową, a także teren przeznaczony pod lokalizację farmy fotowoltaicznej w miejscowości Krasne, stanowiący potencjał dla innego wykorzystania inwestycyjnego oraz teren położony w miejscowości Pawłów w sąsiedztwie innych terenów produkcyjno-usługowych, będący skutkiem uwzględnienia wniosku złożonego do planu. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Krzywowola, Pawłów, Krasne, Kanie-Stacja, Wólka Kańska - Kolonia.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SP:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 1,5; 2,0; 2,5
- Maksymalna wysokość zabudowy: 50,0; 60,0; 70,0 m
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 50 %
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10 %; 20 %

STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ - (1SR – 8SR)

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Strefa o powierzchni 1 767 274 m², która obejmują tereny wskazywane w miejscowych planach pod usługi dla rolnictwa oraz tereny wód stanowiące stawy hodowlane, z uwzględnieniem wniosku skutkującego poszerzeniem wskazywanej w sąsiedztwie w obszarze stawów hodowlanych strefy produkcji rolniczej w miejscowości Pawłów. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Kanie, Pawłów, Toruń, Wólka Kańska, Wólka Kańska – Kolonia.

- 1SR-5SR - profile dodatkowe: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- 6SR-8SR - profile dodatkowe: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SR:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,5;
- Maksymalna wysokość zabudowy: 40,0 m
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 15%
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %

STREFA ZIELENI I REKREACJI - (1SN – 6SN)

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu.

Strefa o powierzchni 455 077 m², która obejmuje tereny, które zostały wskazane w obowiązującym planie pod tereny wód, zieleni, usług, w tym usług sportu i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem również terenu zespołu pałacowo-parkowego w Kaniem. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Pawłów, Gołąb, Krasne, Józefin.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SN:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: -
- Maksymalna wysokość zabudowy: -
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: -
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 50 %

STREFA INFRASTRUKTURALNA - (1SI – 7SI)

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych.

Profile dodatkowe: teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa o powierzchni 39 617 m², wskazana została zgodnie dokonanymi lokalizacjami terenów komunalnej infrastruktury technicznej – gminnych ujęć wody oraz planowanych lokalizacji oczyszczalni ścieków. Dotyczy miejscowości: Pawłów, Krasne, Kanie Wólka Kańska – Kolonia, Liszno.

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SI: nie ustala się.

STREFA CMENTARZY- (1SC – 2SC)

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Strefa o powierzchni 78 316 m², która obejmuje tereny 2 istniejących cmentarzy, z uwzględnieniem ich poszerzeń wskazywanych w obowiązujących miejscowych planach w miejscowościach: Pawłów oraz Kanie.

- 1SC - profile dodatkowe: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej
- 2SC - profile dodatkowe: teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej

Wskaźniki przestrzenne wyznaczone dla strefy SC

- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 %

STREFA GÓRNICTWA - (1SG – 6SG)

Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa o powierzchni 669 858 m², która obejmuje tereny przeznaczone w obowiązujących planach do eksploatacji powierzchniowej złóż kopalin, głównie w obszarach ich udokumentowania, w tym w jednym przypadku również z uwzględnieniem poszerzenia istniejącego terenu przeznaczonego do eksploatacji – w miejscowości Wólka Kańska – Kolonia. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Wólka Kańska Kolonia, Wólka Kańska, Toruń, Gołąb, Krasne.

STREFA OTWARTA - (1SO – 28SO)

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

- 1SO, 3SO-5SO, 11SO-13SO, 20SO, 24SO, 25SO - profile dodatkowe: teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej;
- 18SO – profile dodatkowe: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej;
- 15SO – profile dodatkowe: teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej;
- 27SO – profile dodatkowe: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej;
- 26SO – profile dodatkowe: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej;
- 2SO, 6SO-9SO, 14SO, 16SO, 17SO, 19SO, 21SO-23SO, 28SO – profile dodatkowe: teren zieleni urządzonej.

Strefa o powierzchni 72 869 817 m², która obejmuje obszary niezabudowane i nie przeznaczone pod zabudowę, stanowiących pola uprawne, łąki, w tym niezagospodarowane użytki rolne oraz lasy, obejmując w szczególności obszary chronione przyrodniczo oraz obszar szczególnego zagrożenia powodzią od wód rzeki Wieprz. W planie ogólnym wyznaczono strefy otwarte dopuszczające lokalizację elektrowni słonecznych oraz biogazowni w granicach gruntów obrębów: Krzywowola, Krasne, Gołąb, Liszno, Liszno-Kolonia, Kanie, Kanie-Stacja, Wólka Kańska, Wólka Kańska-Kolonia. Z objęcia powyższymi strefami wyłączono obszary objęte prawną ochroną przyrodniczą. Lokalizacje elektrowni wiatrowych wskazane zostały w dwóch strefach otwartych w granicach obrębów: Pawłów i Krzywowola, przy czym w przypadku strefy wyznaczonej w obrębie Pawłów objęto nią fragment Pawłowskiego

Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ponadto dodatkowym profilem funkcjonalnym w postaci terenu elektrowni wodnej wyróżniono strefę otwartą zlokalizowaną w obszarze planowanego zbiornika wodnego Oleśniki w granicach gruntów obrębu Liszno.

W strefach 26SO i 27SO o ograniczonym zasięgu, dopuszcza się możliwość realizacji elektrowni wiatrowych. Plan ogólny jedynie dopuszcza możliwość lokalizacji urządzeń związanych z produkcją energii z OZE (Odnawialne Źródła Energii), nie wskazuje konkretnych lokalizacji oraz nie określa parametrów wielkości i mocy tych urządzeń. Uszczegółowienie informacji w tym zakresie uwzględni miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy.

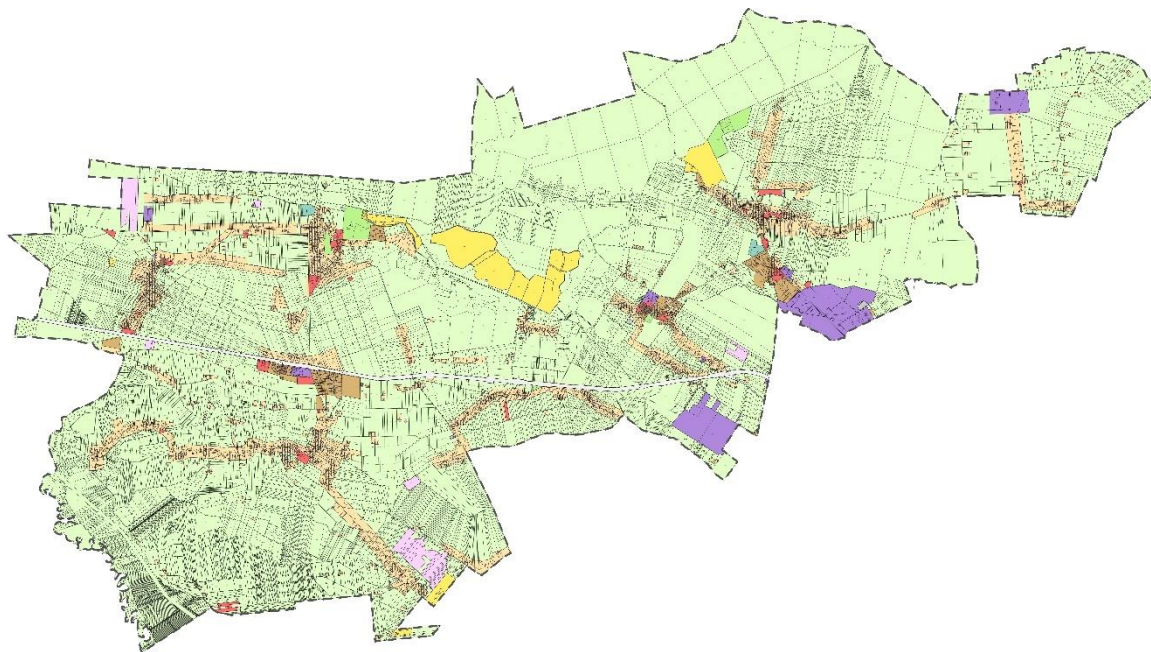
STREFA KOMUNIKACYJNA - (1SK)

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Profile dodatkowe: teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.

Strefa o powierzchni 662 094 m², która obejmuje wyłącznie tereny kolejowe wraz z przebiegiem istniejącej linii kolejowej.

Rycina 1. Strefy planistyczne na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny.

6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przy opracowaniu Prognozy wykorzystano obowiązujące dokumenty strategiczne. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym. Jest on dokumentem o charakterze długookresowym, stanowiącym element krajowego systemu planowania przestrzennego i określa zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz działania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych stanowiąc formalną i merytoryczną płaszczyznę odniesienia dla podejmowanych decyzji przestrzennych w planach niższego szczebla.

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa lubelskiego, gmina Rejowiec Fabryczny położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie gospodarki hodowlanej o charakterze mozaikowym łąkowo – polno – leśnym. W związku z tym przyjmuje się zasadę nadrzędności działań służących utrzymaniu i wzmacnianiu ich funkcji podstawowych oraz preferencje rozwojowe, nakazujące zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Przez obszar gminy Rejowiec Fabryczny przebiega ważny korytarz transportowy sieci kompleksowej TEN-T, w skład którego wchodzi linia kolejowa nr 7 na kierunku Warszawa – Lublin – Chełm – Kijów, dla którego przyjmuje się zasadę wzmacniania jego funkcji poprzez rozwój infrastruktury transportowej zapewniającej sprawność powiązań komunikacyjnych, minimalizującej zagrożenia bezpieczeństwa publicznego oraz kolizje z elementami regionalnej sieci ekologicznej.

Zgodnie z PZPWL, na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, znajdują się obszary o wiodącej funkcji przyrodniczej, takie jak ostoje przyrody dla których obowiązuje zasada podporządkowania wszelkiej działalności w utrzymaniu wartości przyrodniczych. Występują tutaj również korytarze ekologiczne, stnowiące elementy pasmowe, dla których obowiązuje zasada przyporządkowania wszelkich działań utrzymaniu i ciągłości powiązań ekologicznych pomiędzy elementami węzłowymi układu naturalnego. W tym kontekście wskazuje się na konieczność uwzględnienia w planie ogólnym strefy otwartej pod budowę zbiornika Oleśniki na rzece Wieprz.

W ramach kształtowania wielkoobszarowych elementów struktury funkcjonalno – przestrzennej województwa, PZPWL lokalizuje gminę Rejowiec w obrębie:

- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym tj.: w wiejskim obszarze funkcjonalnym uczestniczącym w procesach rozwojowych oraz w ssstrefie zewnętrznej przygranicznego obszaru funkcjonalnego;
- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym tj.: w obszarze Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz – Krzna oraz w Łężyńsko – chełmskim okręgu górniczo – energetycznym.

Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest w wiejskim obszarze funkcjonalnym uczestniczącym w procesach rozwojowych i w przygranicznym obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym. Cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego dla pierwszego z nich są następujące:

- stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami - włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe,
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej,
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej,
- dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

Gmina Rejowiec Fabryczny wskazana jest jako strefa zewnętrzna przygranicznego obszaru funkcjonalnego. W grupie głównych zasad zagospodarowania przestrzennego wymienia się:

- uwzględnianie w zagospodarowaniu potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym,
- integrowanie systemów transportowych,
- usprawnienie powiązań transportowych.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Rejowiec Fabryczny, jak wspomniano wyżej, położona jest w 2 obszarach funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym tj.: OF Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz – Krzna oraz OF Łężyńsko – chełmski okręg górniczo – energetyczny. Na terenie OF Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz – Krzna, w grupie głównych zasad i warunków zagospodarowania wymienia się:

- zapewnienie właściwej izolacji systemu wodnego KWK dla potrzeb ochrony ekosystemów wodnotorfowiskowych Pojezierza Łężyńsko-Włodawskiego,
- zagospodarowanie turystyczne w dostosowaniu do chłonności środowiska,
- ochrona kompleksów użytków zielonych przed zmianą użytkowania,
- użytkowanie zasobów naturalnych (głównie wodnych i roślinnych) w sposób wzmacniający różnorodność biologiczną środowiska i mozaikowość krajobrazu (mikroretencja i drobnoprzestrzenny układ użytków rolnych i leśnych),
- wykorzystanie zbiorników wodnych do produkcyjnej hodowli ryb z wyłączeniem wód naturalnych (rzek i jezior) i zbiorników retencyjnych systemu KWK.

OF łężyńsko - chełmski okręg górniczo-energetyczny, obejmujące udokumentowane złoża węgla kamiennego w obrębie lubelskiego basenu karbońskiego. Jest on obszarem o zróżnicowanej strukturze gospodarczej. Gmina Rejowiec Fabryczny wpisuje się do najbardziej uprzemysłowionych w tym obszarze, z ugi na lokalizację zakładów przemysłu wydobywczego (eksploatacja węglakamiennego, surowców węglanowych) oraz cementowego. Priorytetem rozwojowym jest rozwój energetyki w oparciu

o miejscowe zasoby surowcowe (zapewnienie przestrzennych warunków rozwoju i zagospodarowania regionu przemysłowego opartego na zasobach węgla kamiennego). Dla obszarów tych, jako wiodące kierunki zagospodarowania PZPWL wskazuje:

- rozwój infrastruktury kopalni węgla kamiennego oraz transportowej dla potrzeb dystrybucji surowca,
- budowa elektrowni wraz z infrastrukturą elektroenergetyczną,
- rozwój specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia i ratownictwa w Łęcznej,
- rozwój zaplecza badawczo-wdrożeniowego kopalni.

❖ **Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego – dokument po etapie konsultacji z instytucjami**

W aktualnej systematyce aktów planowania przestrzennego, audyt krajobrazowy obok planu zagospodarowania przestrzennego województwa należy do podstawowych narzędzi kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie regionalnym. Podstawą wprowadzenia nowych kompetencji organów samorządu województwa, dotyczących sporządzenia audytu krajobrazowego, było przyjęcie ustawy z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, co skutkowało m.in. nowelizacją przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 13 b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe. Na terenie województwa lubelskiego, sporządzony został projekt Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, który jest już po etapie opiniowania.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych.

❖ **Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby planu ogólnego.**

Za obszary o szczególnym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej oraz prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego uznano:

- ✓ dolina rzeki Wieprz, pełniąca funkcję krajowego korytarza ekologicznego;
- ✓ stawy w okolicy Zalesia Kańskiego, pełniące funkcję węzła ekologicznego o znaczeniu regionalnym;
- ✓ zwarte kompleksy leśne, współtworzące leśne korytarze ekologiczne o randze międzynarodowej i krajowej;
- ✓ obszary leśne jako ostoje bioróżnorodności i istotne siedliska w strukturze korytarzy ekologicznych;
- ✓ cieki i doliny cieków wodnych jako osie korytarzy ekologicznych i drogi migracji fauny oraz tereny występowania cennych siedlisk flory i fauny – m.in. dolina Mokrego Rowu i doliny małych cieków wypływających z okolic Torunia i Kaniego;
- ✓ zadrzewienia śródpolne jako tzw. stepping stones (miejsca odpoczynku) - element struktury korytarzy ekologicznych zwiększających ich funkcjonalność, ostoje siedlisk i gatunków leśnych i zaroślowych na obszarach odkształconych wskutek działalności rolniczej;
- ✓ zbiorniki wodne (stawy, oczka wodne) – jako siedliska roślinności i fauny wodnej i wodno-błotnej, w tym gatunków podlegających ochronie prawnej i rzadkich;
- ✓ obszary podmokłe jako siedliska o szczególnym bogactwie przyrodniczym, ostoje różnorodności biologicznej, w tym chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Zagospodarowanie obszarów wskazanych do pełnienia funkcji przyrodniczej powinno być podporządkowane nadrzędnym funkcjom ochrony różnorodności biologicznej i zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. W związku z tym zaleca się:

- ochronę wskazanych powyżej obszarów przed zmianą ich funkcji i sposobów zagospodarowania oraz pogarszaniem stanu ekologicznego;
- zabezpieczenie miejsc o szczególnych wartościach przyrodniczych wskazywanych do ochrony poprzez objęcie ich ochroną prawną na podstawie zapisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody;
- utrzymanie integralności i unikanie fragmentacji obszarów wskazanych do pełnienia funkcji przyrodniczych;
- zapewnienie drożności korytarzy ekologicznych warunkującej swobodny przepływ materii i energii, poprzez likwidację istniejących i eliminację potencjalnych barier ekologicznych (budowa odpowiednich przepustów i przejść dla zwierząt w miejscach przecięcia korytarzy przez ciągi

- komunikacyjne, pozostawianie fragmentów terenu wzdłuż osi korytarza wolnych od zabudowy i intensywnego zagospodarowania);
- właściwe kształtowanie przestrzeni poprzez wprowadzanie elementów poprawiających funkcjonalność korytarzy ekologicznych (pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, zalesienia, zarośla śródpolne, oczka wodne);
 - ograniczyć stopień rozwoju funkcji rekreacyjnej do chłonności turystycznej obszarów.

7. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO

7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Rejowiec Fabryczny jest typową gminą wiejską, znajdującą się w w środkowo - wschodniej części województwa lubelskiego, leżącą ok. 14 km na zachód od miasta powiatowego Chełm oraz ok. 47 km na południowy-wschód od miasta wojewódzkiego Lublin. Administracyjnie należy do powiatu chełmskiego. Gmina Rejowiec Fabryczny graniczy z 8 gminami, od zachodu to: Trawniki (pow. świdnicki), Siedliszcze (pow. chełmski), Rejowiec Fabryczny (miasto), Rejowiec (pow. Chełmski), Chełm (pow. chełmski), Siennica Różana (pow. krasnostawski) Krasnystaw (obszar wiejski, pow. krasnostawski), Łopiennik Górny (pow. krasnostawski).

Gmina Rejowiec Fabryczny do lipca 1991 roku była gminą miejsko-wiejską. Na mocy decyzji Rady Ministrów z grudnia 1990 r. została oddzielona od miasta Rejowiec Fabryczny, na terenie którego nadal znajduje się siedziba władz samorządowych.

Rycina 2. Lokalizacja gminy Rejowiec Fabryczny na tle innych jednostek administracyjnych

źródło: opracowanie własne

Gmina liczy 3 869 mieszkańców (stan na 31.12.2024r.), zajmując powierzchnię 88 km². Podzielona jest na 15 obrębów: Zalesie Kańskie, Pawłów, Zalesie Krasieńskie, Krasne, Krzywowola, Wólka Kańska,

Liszno, Leszczanka, Wólka Kańska-Kolonia, Liszno-Kolonia, Toruń, Kanie-Stacja, Kanie, Gołąb, Józefin. Gmina cechuje się ukształtowaną strukturą osadniczą, równomiernie rozlokowaną wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Hierarchia sieci osadniczej ma charakter dwustopniowy, z centrum usługowo-administracyjnym zlokalizowanym w mieście Rejowiec Fabryczny, które obsługuje okoliczne wsie wchodzące w skład gminy wiejskiej. Poza zwartą zabudową osiedli wiejskich, występują również skupiska zabudowy kolonijnej, charakterystyczne dla terenów o rozproszonej strukturze osadniczej. Zurbanizowanie gminy jest umiarkowane – istniejący układ przestrzenny cechuje się współwystępowaniem zarówno form zwartego osadnictwa, jak i rozproszonych gospodarstw rolnych. Gmina Rejowiec Fabryczny ma charakter typowo rolniczy – dominuje tu zabudowa zagrodowa, której miejscami towarzyszą drobne usługi lokalne. Przyległe do miasta tereny są bogato zalesione. Na terenie gminy istnieją również stawy hodowlane. Stwarza to warunki do podejmowania działalności związanej z przetwórstwem rolno – spożywczym oraz hodowlą i przetwórstwem ryb słodkowodnych. Zalesione obszary wiejskie oraz występowanie zbiorników wodnych to także elementy sprzyjające rozwojowi agroturystyki i wypoczynku.

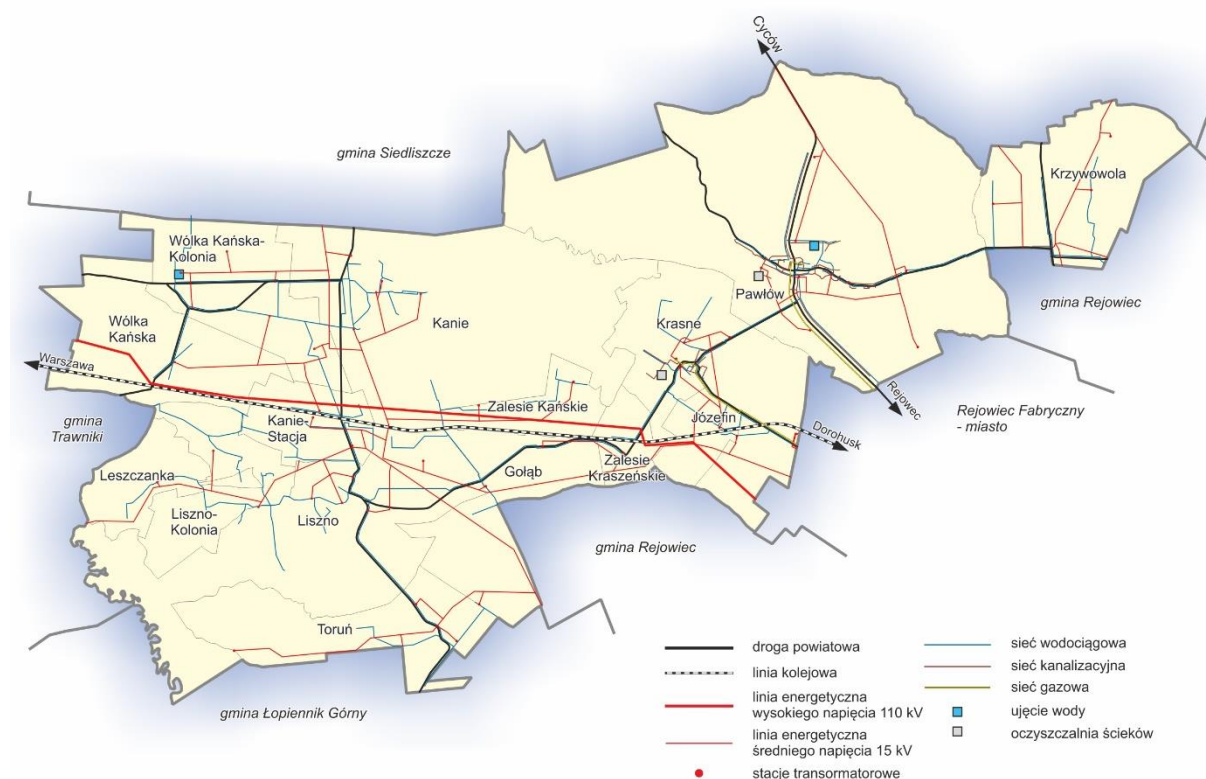
W strukturze osadniczej gminy nie ma wykształconego ośrodka gminnego. Największymi miejscowościami pod względem powierzchniowym oraz liczby mieszkańców są: Pawłów, Kanie, Krasne oraz Liszno, które posiadają bardziej zróżnicowany układ drogowy od pozostałych wsi – ulicówek. Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna skoncentrowana wzdłuż głównych dróg gminnych przebiegających przez miejscowości. Zabudowa wielorodzinna znajduje się w miejscowości Kanie Stacja oraz Krasne, natomiast usługowa w centrach wszystkich większych miejscowości. Najstarsze budynki mieszkalne i usługowe są zazwyczaj jednokondygnacyjne, często drewniane z dachami dwuspadowymi lub naczółkowymi, usytuowane frontem do ulicy. W przestrzeni gminy dominuje zabudowa niska, ekstensywna. Wysokość większości budynków nie przekracza 10 m. Wyższe są jedynie budynki użyteczności publicznej, zabudowa wielorodzinna oraz obiekty sakralne, które stanowią dominanty przestrzenne. Nowa zabudowa ma bardziej zróżnicowany charakter i jest wyższa. Dominują budynki o jednej kondygnacji pełnej z poddaszem lub o dwóch pełnych kondygnacjach pokryte dachami dwu- lub wielospadowymi z wykuszami.

Tereny otwarte na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny tworzą głównie pola uprawne, trwałe użytki zielone oraz lasy i zadrzewienia. Największy kompleks leśny znajduje się w północnej części gminy i stanowi on fragment Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dodatkowo w części południowo-zachodniej znajdują się większe zalesienia wzdłuż rzeki Wieprz. Ponad połowę obszaru gminy pokrywają pola uprawne z płacami większych użytków zielonych, głównie wzdłuż Kanału Wieprz-Krzna. W sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, szczególnie w centralnej części gminy licznie występują obszary podmokłe. Zabudowaniom gospodarskim często towarzyszą sady.

Układ komunikacyjny gminy stanowią drogi: powiatowe, gminne oraz drogi wewnętrzne. Układ drogowy w znacznym stopniu determinuje rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy, stwarzając zarówno możliwości jak i ograniczenia w jej rozwoju. We wschodniej części Gminy Rejowiec Fabryczny z południa na północ, przez miejscowość Pawłów przebiega droga powiatowa nr 2029L, która posiadała status drogi wojewódzkiej nr 839. Pozostałe miejscowości obsługiwane są przede wszystkim przez drogi powiatowe. Drogi gminne to głównie drogi dojazdowe do pól oraz drogi tworzące sieć ulic miejscowościach o rozbudowanym układzie drogowym. Sieć dróg publicznych jest najlepiej rozwinięta w centralnej i północno-zachodniej części gminy. Z kolei najsłabiej rozwinięta jest część północna i południowo-zachodnia, gdzie dominują lasy oraz użytki zielone. Sieć dróg publicznych na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny jest wystarczająco rozwinięta i dostosowana do jej aktualnych potrzeb rozwojowych.

Przez teren gminy Rejowiec Fabryczny przebiega równoleżnikowo dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa nr 7 relacji Warszawa – Lublin – Chełm – Dorohusk ze stacjami w Kaniem Stacji, Wólcie Kańskiej oraz w Zalesiu Krasieńskim. Linia ta jest połączona z linią kolejową jednotorową nr 69 łączącą stację Rejowiec ze stacją Hrebenne.

Rycina 3. Sieć drogowa i kolejowa na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie własne

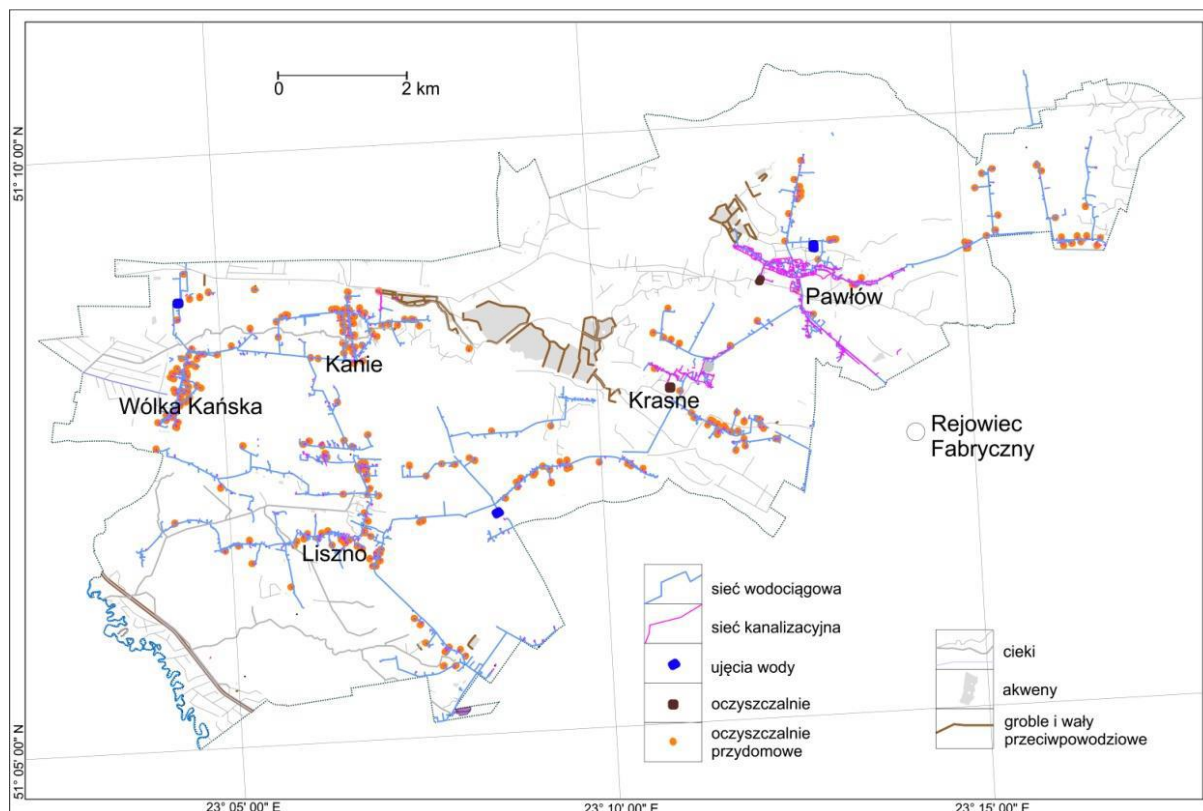
Zbiorcza sieć wodociągowa na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta. Na koniec roku 2024 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało 85,2% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie ludności w wodę prowadzi wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości około 81,7 km. Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny funkcjonują trzy ujęcia wody w miejscowościach: Liszno, Pawłów oraz Wólka Kańska - Kolonia.

Kanalizacja zbiorcza stanowi zdecydowanie gorzej zagospodarowaną dziedzinę z zakresu usług komunalnych. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2024 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało 23,7% jej mieszkańców, zamieszkujących miejscowości Krasne oraz Pawłów. Gmina posiada dwie oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Krasne o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 250.
- oczyszczalnia ścieków w Pawłowie o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 900.

Nieskanalizowane obszary gminy obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na okresowym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Według danych GUS, na koniec roku 2023 na terenie gminy funkcjonowało 660 zbiorników bezodpływowych oraz 290 przydomowych oczyszczalni ścieków.

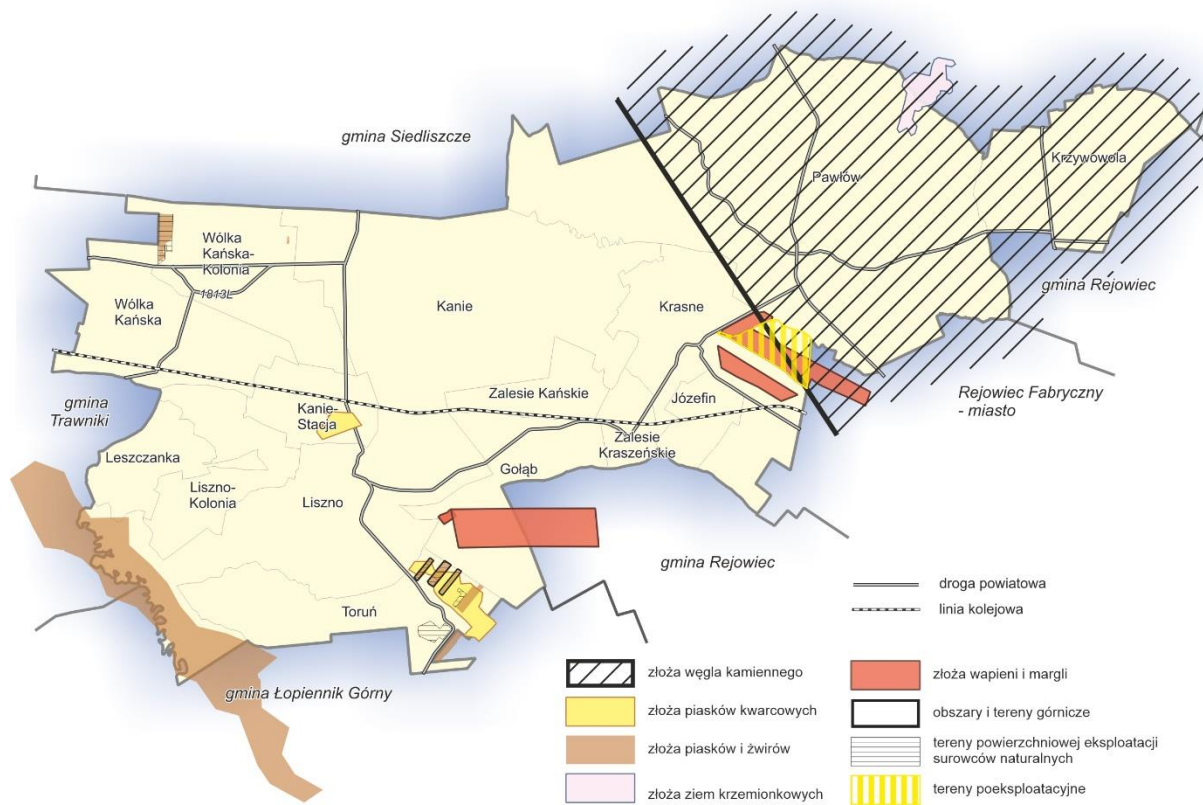
Rycina 4. Układ sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z ujęciami wody i oczyszczalniami oraz wały ziemne zatrzymujące i utrzymujące wodę

Źródło: Program ochrony środowiska dla gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030

Przez teren Gminy Rejowiec Fabryczny przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV. Zlokalizowana jest w centralnej części gminy i biegnie przez: Wólkę Kańską-Kolonię » Kanie-Stację » Zalesie Kańskie » Zalesie Krasieńskie » Józefin » dalej w kierunku miasta Rejowiec Fabryczny. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego (15kV) i niskiego napięcia (0,4kV).

Rycina 5. Infrastruktura techniczna na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z założeniami Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2024 uchwalonego przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 6 grudnia 2016 r. Gmina Rejowiec Fabryczny wchodzi w skład Regionu Chełm. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych dla Regionu Chełm jest Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych regionu chełmskiego Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Srebrzyszcze.

Przez teren Gminy przebiega gazociąg średniego ciśnienia ze stacji pomiarowo-redukcyjnej I stopnia. W 2023r. jej długość w obrębie gminy wynosiła 5,3 km i zaopatrywała w gaz ziemny 64 gospodarstw domowych z Pawłowa, Krasne i Józefina. Stopień gazyfikacji gminy Rejowiec Fabryczny opisujący udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, w roku 2023 wynosił 4,2%.

Na obszarze Gminy brak jest zorganizowanych systemów ciepłowniczych. Gospodarka ciepła bazuje na kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych źródłach ciepła: kotły węglowe, sporadycznie piece kaflowe. Obiekty użyteczności publicznej oraz budynki wielorodzinne w Kaniem-Stacja posiadają własne kotłownie opalane paliwami stałymi. Budynki wielorodzinne w Krasnem mają indywidualnie podłączony gaz ziemny.

7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU

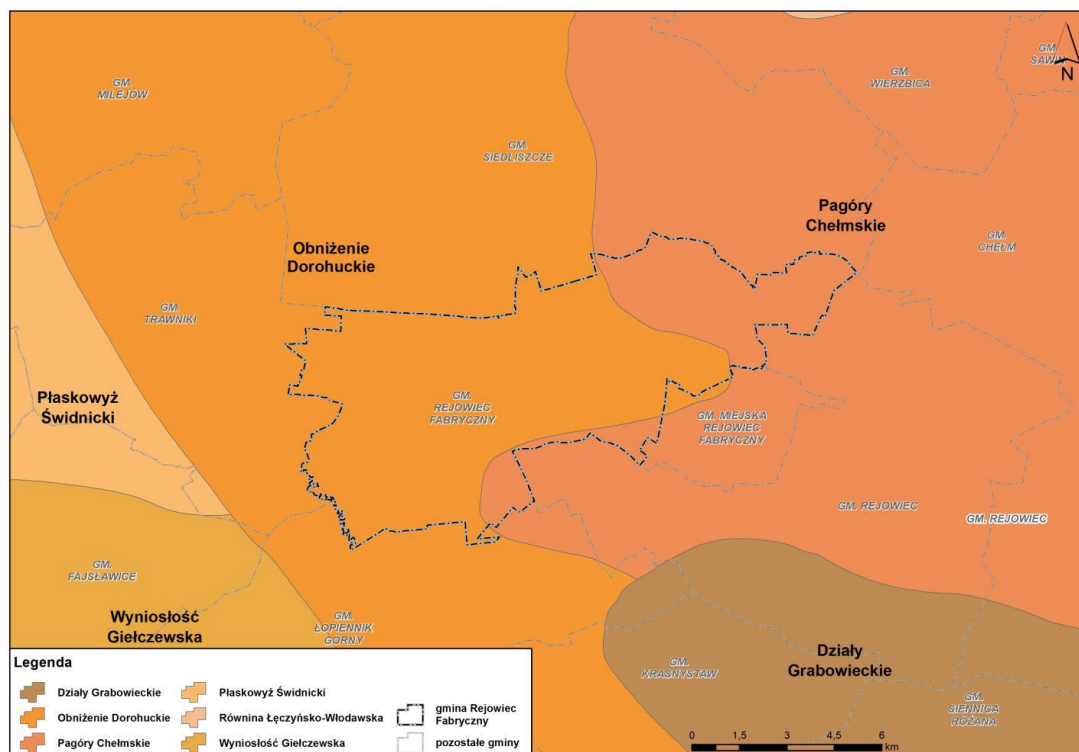
W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002 r.), obszar gminy położony jest na Polesiu Wołyńskim, w obrębie dwóch mniejszych jednostek geograficznych zwanych mezoregionami, tj. Obniżenia Dorohuckiego (zachodnie obszary gminy) i Pagórów Chełmskich.

Obniżenie Dorohuckie jest płaską równiłą denudacyjno-akumulacyjną i słabo urozmaiconej rzeźbie, dość gęstej sieci wodnej, wzbogaconej siecią rowów melioracyjnych, gdzie znaczne obszary zajmują łąki, tereny stale lub okresowo podmokłe oraz bagna i torfowiska. Podłoże geologiczne zbudowane jest z górnokredowych wapieni i margli, w których na skutek procesów krasowych powstało wiele zagłębień, zwanych „werebami”, wypełnionych torfem. Obniżenie Dorohuckie przecina dolina Wieprza, który

stanowi zachodnią granicę powiatu. Do tego mezoregionu należą zachodnie obszary gminy Rejowiec Fabryczny.

Bardziej urozmaicona pod względem krajobrazowym jest część wschodnia, zaliczana do Pagórów Chełmskich. Występują tu liczne wzgórza kredowe o zróżnicowanej wysokości od 180 do 233 m n.p.m. oraz zagłębienia wypełnione torfami. Dominują tu faliste powierzchnie wyżynne, rozwinięte na marglach kredowych, rozdzielone rozległymi obniżeniami powstałymi w sferach kredy piszącej. Ponad ich powierzchnie wznoszą się odizolowane, ostańcowe pagóry przykryte utworami trzeciorzędowymi, o wysokościach względnych przekraczających miejscami 50 m. Obniżenia posiadają miejscami charakterystyczny zespół form krasy powierzchniowego, wykształconego w postaci różnej wielkości zagłębień bezodpływowych, wypełnionych w przewadze torfami

Rycina 6. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na mapie mezoregionów Polski

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Rzeźba terenu uwarunkowana jest budową geologiczną i odpornością skał na erozję. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na jej współczesne ukształtowanie były: transgresja lądolodu, zjawiska krasowe i fluwialne. Można wyróżnić 3 typy rzeźby terenu na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny:

- rzeźba przedplejstocenska – ukształtowana w trzeciorzędzie, zmieniona przez procesy denudacyjne i akumulacyjne w okresie glacialnym. Są to pojedyncze ostańce denudacyjne w formie pagórów w rejonie: Krzywoli (maks. wys. 253,9 m n.p.m.). Ostańce otoczone są wyżyną denudacyjną wyniesioną ponad 190 m n.p.m.;
- rzeźba plejstocenska – charakteryzuje się obecnością denudowanych form akumulacji glacialnej i akumulacji jeziorzyskowo-rzecznej i eolicznej (we wschodniej części gminy wysokości względne dochodzą tu do 10 m). Równina akumulacyjna o wysokości do 190 m n.p.m. zajmuje dużą powierzchnię w zachodniej i centralnej części gminy;
- rzeźba holocenska – występuje we współczesnych dnach dolin rzecznych, kotlinach i obniżeniach wypełnionych holocenską akumulacją bagienną. Są to formy płaskie, podmokłe, okresowo zalewane wodami powodziowymi, leżące na wysokości od 170 – 185 m n.p.m.

Antropogeniczne zmiany w rzeźbie terenu dokonały się głównie w wyniku eksploatacji surowców mineralnych. Największe jest wyrobisko kopalni margla w południowo-wschodniej części gminy (około 230 ha). Inne wyrobiska są znacznie mniejsze, a spośród nich wyróżnia się odkrywkę po eksploatacji piasku w miejscowości Kanie. Podsumowując, rzeźba terenu na obszarze omawianej gminy jest

korzystna dla działalności gospodarczej człowieka zarówno dla osadnictwa, jak i rolnictwa. Ponadto, ukształtowanie powierzchni ziemi w tym rejonie jest atrakcyjne krajobrazowo.

Taras nadzalewowy akumulacyjny wznosi się 4,0-6,5 m n.p. rzeki Bug. Jego fragment występuje w okolicy Kostomłotów, gdzie przykryty jest osadami facji powodziowej.

7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest na pograniczu prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej i paleozoicznych struktur fałdowych Europy Zachodniej. W podziale na mniejsze jednostki tektoniczne, gmina pożąta jest w obrębie obniżenia nadbużańskiego (Niecki Lubelskiej), gdzie podłże krystaliczne występuje poniżej 2 tys. m p.p.t. i przykryte jest pokrywą skał paleozoicznych z karbone produktywnym i graniczącą z nim od zachodu niecką brzeżną wypełnioną głównie utworami jury i kredy.

Najstarsze utwory w podłożu to kambryjskie piaskowce (miąższość > 700m). Powyżej występują margle i wapienie ordowiku, których miąższość to maksymalnie 50 m, sylurskie łowce i mułowce wapniste z soczewkami i laminami wapieni o miąższości 950 m oraz utwory dewonu dolnego – piaskowce, mułowce i łowce, środkowego i górne – wapienie i dolomity. Miąższość węglonośnych osadów karbońskich (łowce, mułowce, piaskowce z wkładkami węgla) to przedział od 600 m do 1600m.

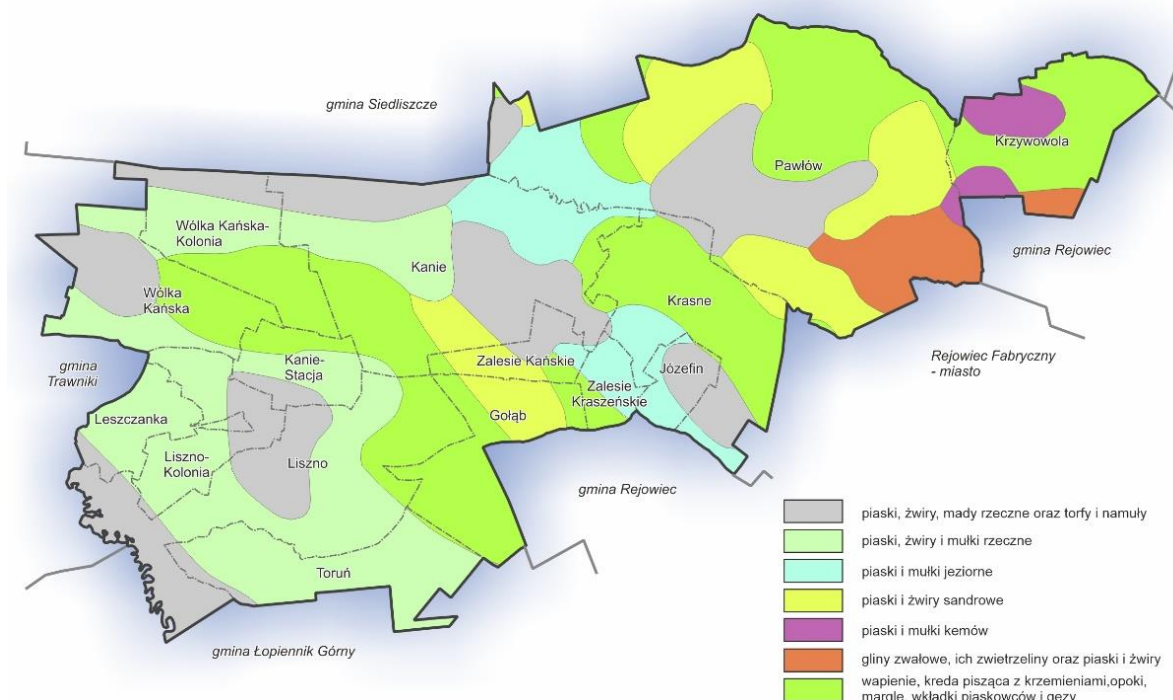
Powyżej utworów paleozoicznych zalegają utwory mezozoiczne – jurajskie, wykształcone w postaci wapieni i dolomitów o miąższości ok. 100m. Występujące nad nimi utwory kredy są reprezentowane przez osady węglanowe: kredy pisaćcej, margli, wapieni marglistych, opok i opok margliczych. Osady kredy na terenie gminy zalegają płasko, nie są zanurzone tektonicznie i mają miąższość 400 – 600 m. Utwory kredowe przykryte są utworami trzeciorzędowymi (lokalnie) oraz czwartorzędowymi, a w kilku rejonach wychodzą na powierzchnię (rejon Nikodemówki, Krasnego, Kol. Krasne, Zalesia Kraszeńskiego, Kanie, Kol. Krzywoli).

Utwory trzeciorzędowe (miocen) są reprezentowane przez piaski glaukonitowe, mułki, ily, piaski i żwiry i piaskowce (różnej genezy). Występują w formie izolowanych płatów, głównie w północnej i wschodniej części gminy (rejon Pawłowa, wzgórze Lechówki).

Powszechnie na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny występują plejstocenyjskie utwory czwartorzędowe. Są to osady lodowcowe, wodno-lodowcowe, peryglacjalne różnej genezy oraz jeziorzysko – rzeczne wykształcone w postaci glin zwałowych, piasków i żwirów, mułów i piasków rzecznych. Miąższość tych utworów maleje w kierunku wschodnim. Piaski i gliny zwałowe występują płatami na zboczach kotliny Pawłowa. W zachodniej części gminy dominują piaski i mułki akumulacji rzecznej i jeziorno – zastoiskowej.

Utwory holocenyjskie to utwory pochodzenia organicznego: torfy i namuły. Wypełniają one rozległe obniżenia terenu i doliny rzek. Ich miąższości sięgają kilku metrów (rejon Wólki Kańskiej, Liszna i Pawłowa). W dolinach cieków dominuje akumulacja namulów piaszczystych, a taras zalewowy doliny rzeki Wieprz budują mady pylaste.

Rycina 7. Budowa geologiczna gminy Rejowiec Fabryczny.

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Waloryzację geologiczno – inżynierską uwzględniono na podstawie map geośrodowiskowych opracowanych w skali 1 : 50 000 na potrzeby Państwowego Instytutu Geologicznego. Z waloryzacji wyłączono kompleksy leśne, obszary gleb chronionych, obszary zwartej zabudowy i udokumentowanych złóż kopalin. O warunkach geologiczno – inżynierskich decydują: skład litologiczny skał i gruntów, ukształtowanie powierzchni terenu, a także położenie zwierciadła wód gruntowych i ewentualne zagrożenie procesami geodynamicznymi. Uwzględniając te kryteria na terenie gminy wydzielono rejon korzystny i niekorzystny (utrudniający) dla budownictwa, gdzie planowanie obiektów budowlanych wiązałoby się z nadmiernym wzrostem kosztów inwestycji.

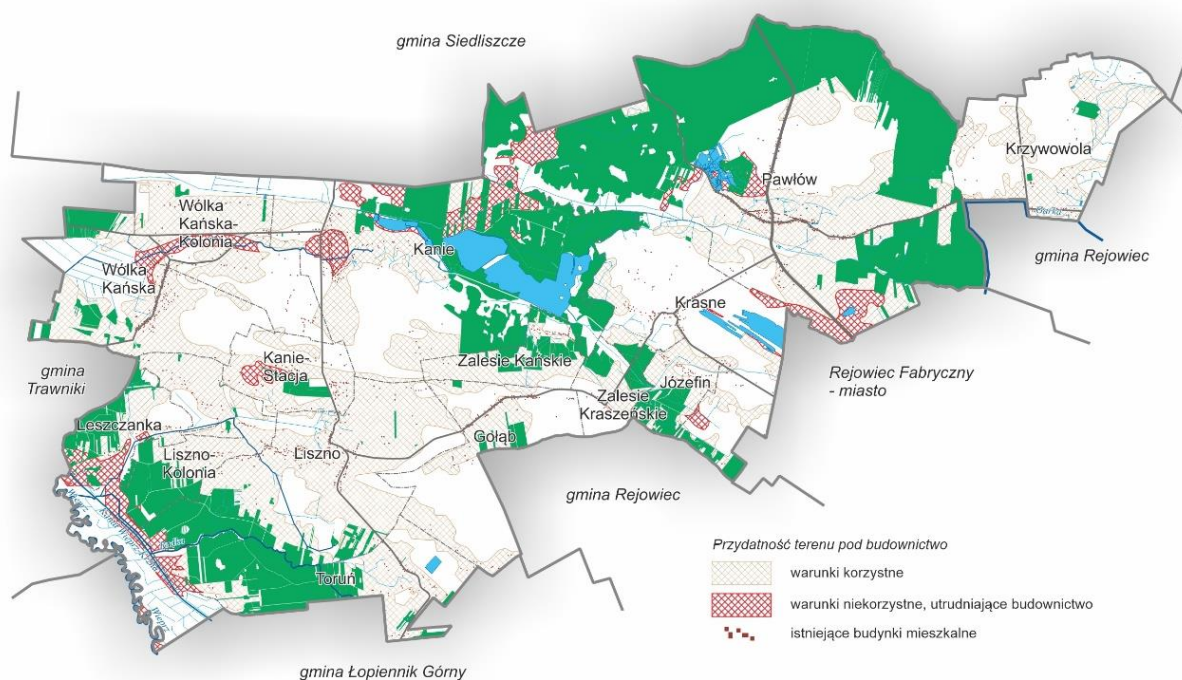
Warunki korzystne dla budownictwa w gminie Rejowiec Fabryczny występują głównie na gruntach spoistych – iłach, glinach oraz pyłach – znajdujących się w stanie zwałowym, półzwałowym lub twaroplastycznym, a także na gruntach niespoistych, takich jak piaski, o średnim lub wysokim stopniu zagęszczenia. Szczególnie sprzyjające warunki budowlane występują na terenach, gdzie poziom wód gruntowych utrzymuje się na głębokości większej niż 2 metry poniżej powierzchni terenu.

Korzystne parametry geologiczno-inżynierskie wykazują również powierzchnie piaszczyste pochodzenia sandrowego, związane z osadami z okresu zlodowacenia środkowopolskiego (odry i warty). Koncentrację tych terenów w gminie Rejowiec Fabryczny obserwuje się w rejonie miejscowości Pawłów, Gołab, Liszno, Kanie-Stacja i Wólka Kańska. Duża część tych terenów jest porośnięta lasami, co dodatkowo ogranicza ich dostępność pod zabudowę, ale jednocześnie zwiększa ich wartość krajobrazową i ekologiczną.

Do obszarów o niekorzystnych warunkach podłoża budowlanego w gminie Rejowiec Fabryczny zalicza się tereny, na których występują słabonośne grunty spoiste – zwłaszcza w stanie plastycznym i miękoplastycznym, a także grunty organiczne i mineralno-organiczne, w tym torfy oraz namuły. Grunty pochodzenia organicznego, szczególnie w rejonie podmokłych łąk i dolin cieków wodnych, zostały wyłączone z oceny inżynierskiej ze względu na ich znaczenie przyrodnicze i ekologiczne. Niekorzystne warunki występują również na obszarach o płytkim poziomie wód gruntowych – tj. gdzie zwierciadło wody znajduje się powyżej 2 metrów poniżej powierzchni terenu. Tereny te obejmują głównie obniżenia i zagłębienia bezodpływowe, a także doliny rzek i cieków, takich jak m.in. Rejka oraz lokalne, często zmeliorowane strumienie i rowy. W tych miejscach dominują grunty słabonośne, do których należą: mady, torfy, namuły torfiaste, piaski jeziorne, mulki i kredy jeziorne. Wody gruntowe występujące w tych warstwach mogą lokalnie wykazywać agresywność chemiczną względem betonu i stali zbrojeniowej, co wymaga szczególnej uwagi przy projektowaniu fundamentów i infrastruktury technicznej.

Niektóre obszary w gminie – mimo pozornie piaszczystej budowy – także mogą stanowić utrudnienie dla budownictwa, zwłaszcza tam, gdzie miąższość warstwy piasku nie przekracza 2 m, a pod nią zalegają nieprzepuszczalne gliny zwałowe, ily i mulki zastoiskowe, które powodują podwyższenie zwierciadła wód gruntowych. Za tereny szczególnie niekorzystne uznaje się także te, które są narażone na okresowe podtopienia lub lokalne zalania, zwłaszcza w rejonach dolinnych i depresyjnych. Występują one m.in. w okolicach Wólki Kańskiej, Leszczanki oraz Kanału Wieprz-Krzna, gdzie istniejące ciekły wodne mogą przy większych opadach powodować zaleganie wody

Rysunek 8. Przydatność podłoża dla budownictwa

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

7.4. ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

W gminie Rejowiec Fabryczny znajdują się kopaliny podstawowe i pospolite. Kopaliny podstawowe tj.: węgiel kamienny, surowce węglanowe i ziemia krzemionkowa mają znaczenie krajowe, a surowce pospolite (piaski kwarcowe, ily, gliny i piaski) znaczenie lokalne. Największy obszar gminy zajmuje złożo węgla kamiennego. Znajduje się ono w jej wschodniej części i jest południowym fragmentem Lubelskiego Zagłębia Węglowego. Należy do złoża Chełm II.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż na terenie gminy Rejowiec Fabryczny znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

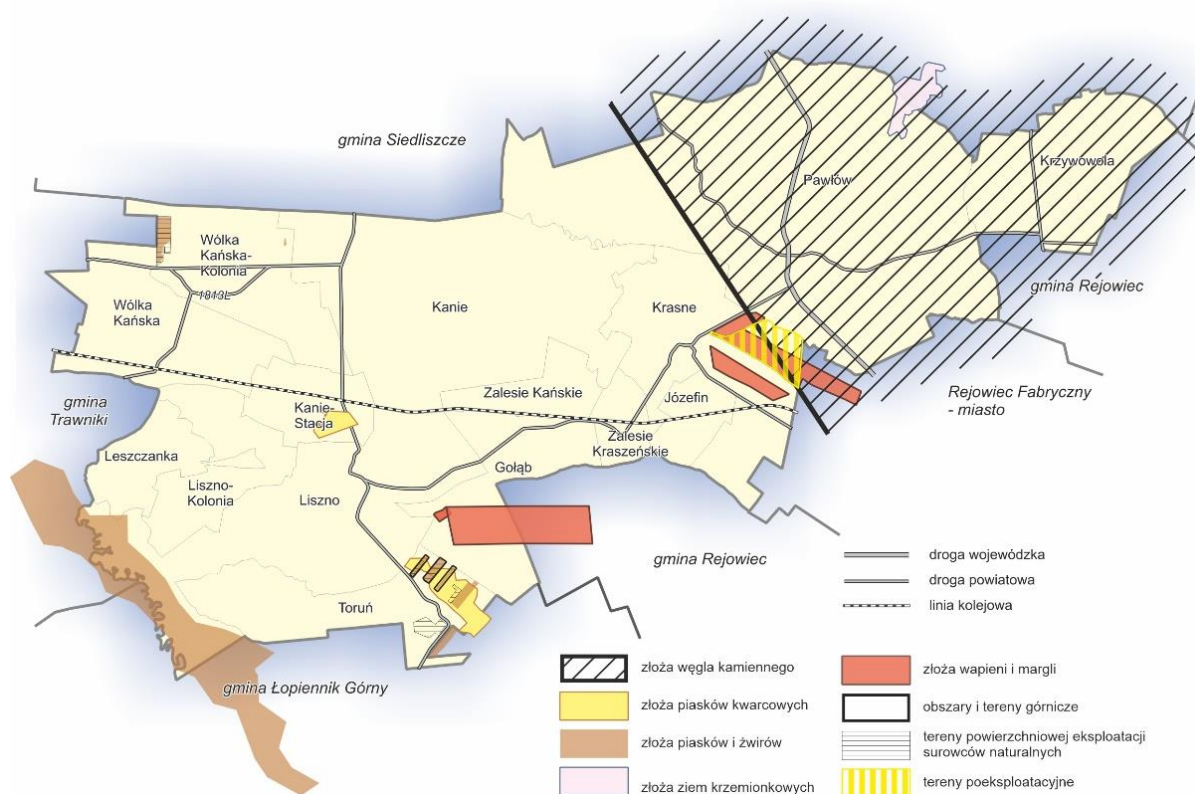
- 1/ złożo węgla kamiennego - około 28% powierzchni gminy. Zlokalizowane jest ono w jej wschodniej części i stanowi południowy fragment Lubelskiego Zagłębia Węglowego o powierzchni 9,1 km². Należy do złoża „Chełm II”, którego zasoby geologiczne bilansowe wynoszą 1 034 514 tys. ton, podczas gdy łącznie w obrębie Lubelskiego Zagłębia Węglowego to blisko 9 565 mln ton. Określane jest ono jako złożo perspektywiczne i w większości znajduje się na terenach prawnie chronionych tj. na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obecnie złożo to nie jest przedmiotem eksploatacji. Złożo „Chełm II” jest złożem wstępnie rozpoznany o formie pokładowej i powierzchni 17 800 ha. Grubość nakładu wynosi od 623 m do 720 m, miąższość złoża mieści się w granicach 1,310 m – 2,60 m, a głębokość spągu wynosi 683 m – 1028 m. Złożo jest zaburzone tektonicznie i dlatego ilość pokładów jest zmienna (w osiowej części synkliny Kumowa, w otworze Rejowiec IG2 rozpoznano 23 pokłady bilansowe o miąższości 1-2,3 m. Profil nadkładu o miąższości 623-720 m budują wapienie i dolomity jurajskie oraz wapienie i margle kredowe,

- przykryte cienką warstwą osadów czwartorzędowych piasków i glin. Hydrogeologia złoża jest złożona, występują 3 poziomy wodonośne: czwartorzędowo-górnokredowy (do głębokości ok. 200 m, mineralizacja 0,38-0,74 g/l), dolnokredowo-jurajski (na głębokości 550-660 m, mineralizacja 1,60-7,21 g/l), karboński (na głębokości 640-1000 m, mineralizacja 2,58- 7,71 g/l).
- 2/ Gołęb – złożo wapieni i margli przemysłu wapienniczego, dz. 345 obręb Gołęb, złożo rozpoznane szczegółowo, powierzchnia udokumentowanego złoża – 3,2671 ha; miąższość złoża 17,0 m – 19,60 m, grubość nakładu od 0,4 m do 3m m; oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024 r. w kat. C1 = 823,05 tys. ton.
 - 3/ Kanie-Liszno – złożo piasków kwarcowych d/p cegły wapienno - piaskowej, eksploatacja złoża zaniechana, powierzchnia udokumentowanego złoża – 17,8 ha; miąższość złoża 1,10 – 8,0 m, grubość nakładu od 0,20 m do 1,30 m m; oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024 r. w kat. A+B = 245,25 tys. ton.
 - 4/ Lechówka – złożo ziemi krzemkowej, eksploatacja złoża zaniechana, powierzchnia udokumentowanego złoża – 50,0 ha; średnia miąższość złoża 12,0 m, średnia grubość nakładu 18,0m; średnia grubość nakładu 6,0m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1-607,10 tys. ton, C2 = 354 tys. ton.
 - 5/ Nikodemówka – złożo wapieni i margli przemysłu cementowego, złożo rozpoznane wstępnie, powierzchnia udokumentowanego złoża – 142,7 ha; miąższość złoża 19,40 m – 56,0 m, grubość nakładu od 0,40 m do 1,0 m; oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024 r. w kat. C2 = 96 100 tys. ton.
 - 6/ Oleśniki – złożo piasków i żwirów, złożo rozpoznane wstępnie, powierzchnia udokumentowanego złoża – 486,81 ha; miąższość złoża 3,50 m – 27,60 m, grubość nakładu od 0,3 m do 9,40 m; oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024 r. w kat. C2 = 137 274,00 tys. ton.
 - 7/ Pawłów – złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej, złożo skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 12,2561 ha; średnia miąższość złoża 7,0 m, grubość nakładu od 0,1 m do 5,9 m. Stanowi bazę surowcową dla Cementowni „Rejowiec” S.A. położonej w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni.
 - 8/ Pawłów – złożo surowców ilastych d/p cementu, złożo skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 2,0459 ha; miąższość złoża 0,40 – 6,10 m.
 - 9/ Rejowiec - złożo wapieni i margli przemysłu cementowego, eksploatacja złoża zaniechana, powierzchnia udokumentowanego złoża – 69,3236ha; miąższość złoża 22,20 – 48,60 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 8 706,95tys. ton, A+B = 29 001,73 tys. ton. Stanowi bazę surowcową dla Cementowni „Rejowiec” S.A. położonej w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni.
 - 10/ Rejowiec I - złożo wapieni i margli przemysłu cementowego, złożo rozpoznane wstępnie, powierzchnia udokumentowanego złoża – 43,6 ha; głębokość nakładu 0,30 – 3,0 m, miąższość złoża 37,80 – 44,50 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 8 20 541,63 tys. ton, A+B = 9 685,10 tys. ton. Stanowi bazę surowcową dla Cementowni „Rejowiec” S.A. położonej w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni.
 - 11/ Toruń – złożo piasków kwarcowe d/p cegły wapienno – piaskowej, złożo rozpoznane wstępnie, powierzchnia udokumentowanego złoża – 57,0 ha; głębokość nakładu 0,20 – 2,0 m, miąższość złoża 1,30 – 6,10 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 2118,00 tys. ton.
 - 12/ Toruń I – złożo piasków i żwirów, złożo skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 10,5840 ha; miąższość złoża 3,50 – 5,70 m, grubość nakładu 0,30m, głębokość nakładu 4,0 – 6,0 m.
 - 13/ Toruń II KN 9192 - złożo piasków i żwirów, złożo skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 19200 ha; miąższość złoża 7,70 m, grubość nakładu 0,30m, głębokość nakładu 8,0 m.
 - 14/ Toruń III KN 14077 - złożo piasków i żwirów, złożo skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 19 872 ha; miąższość złoża 5,70 - 7,70 m, grubość nakładu 0,30m, głębokość nakładu 6,0 - 8,0 m.
 - 15/ Toruń IV KN 15673 - złożo piasków i żwirów, złożo zagospodarowane, powierzchnia udokumentowanego złoża – 19 164 ha; miąższość złoża 2,0 – 4,50 m, grubość nakładu 0,20 - 0,30m, głębokość nakładu 2,20-5,5 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 40,72 tys. ton,
 - 16/ Toruń V - złożo piasków i żwirów, złożo eksploatowane okresowo, powierzchnia udokumentowanego złoża – 4,4128 ha, miąższość złoża 3,50 – 8,70 m, grubość nakładu 0,30 – 0,8m, głębokość nakładu 4,0 – 9,0 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 88,99 tys. ton.

- 17/ Toruń VI KN 19469 - złoża piasków i żwirów, złoża zagospodarowane, powierzchnia udokumentowanego złoża – 16 970ha, miąższość złoża 4,40 – 7,70 m, grubość nakładu 0,20 – 0,8m, głębokość nakładu 4,700 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 95,13 tys. ton.
- 18/ Toruń VII - złoża piasków i żwirów, złoża rozpoznane szczegółowo, powierzchnia udokumentowanego złoża – 6,9280ha, miąższość złoża 2,40 – 13,30 m, grubość nakładu 0,40 – 0,5m, głębokość nakładu 2,80 – 13,0 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 915,94 tys. ton.
- 19/ Wólka Kańska I KN 8340 - złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana, powierzchnia udokumentowanego złoża – 3 560 ha, miąższość złoża 0,50 – 2,60 m, grubość nakładu 0,20 – 0,4m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C1- 8,83 tys. ton.
- 20/ Wólka Kańska II KN 9872 - złoża piasków i żwirów, złoża skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 19 800ha.
- 21/ Wólka Kańska III - złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana, powierzchnia udokumentowanego złoża – 11,2970 ha, miąższość złoża 0,55 – 6,0 m, grubość nakładu 1,40 – 2,0m, głębokość nakładu 7,0 – 8,0 m, oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2024r. w kat. C2- 669,51 tys. ton.

Dla udokumentowanych złóż kopalin wyznaczone zostały obszary i tereny górnicze (Lechówka, Pawłów, Rejowiec, Rejowiec I, Rejowiec II, Rejowiec III, Toruń I, Toruń II, Toruń III, Toruń IV, Toruń V, Toruń VI, Wólka Kańska I, Wólka Kańska II, Wólka Kańska III), z których jedynie złoża: Toruń IV posiada aktualny status – do 11.09.2034r., Toruń V posiada aktualny status – do 23.11.2034r. oraz Toruń VI posiada aktualny status – do 31.12.2029r.

Rycina 9. Tereny, obszary górnicze i złoża na obszarze gm. Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

W granicach gminy nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

7.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest w dorzeczu środkowej Wisły. W północno-wschodniej jej części, w rejonie wsi Krzywowa, biegnie dział wodny II rzędu rozdzielający dorzecze rzeki Bug i Wieprz. Przeważająca część gminy znajduje się w dorzeczu rzeki Wieprz, jedynie niewielki fragment w północno-wschodniej części leży w dorzeczu rzeki Bug. Sieć rzeczna jest stosunkowo uboga. W dorzeczu Wieprza występują niewielkie ciek o małych przepływach (Dopływ spod Torunia oraz Rów Mokry). W obrębie dorzecza rzeki Bug bierze swój początek rzeka Garka.

Największą rzeką w gminie jest rzeka Wieprz, która na odcinku około 4 km stanowi zachodnią granicę gminy. Dno doliny jest płaskie, a rzeka silnie meandruje. Przeciętna szerokość koryta rzeki wynosi od 20 do 30 m. Wzdłuż rzeki Wieprz biegnie kanał Wieprz-Krzna, o całkowitej długości około 140 km - najdłuższy kanał w Polsce. Prowadzi wodę w poziomie wyższym od krzyżujących się z nim rzek, które zostały przeprowadzone syfonami pod kanałem i uchodzą do Wieprza. Bieg kanału nie wpływa na wielkość prawobrzeżnych dopływów Wieprza. Celem budowy systemu była intensyfikacja produkcji rolnej przez melioracje odwadniające lub nawadniające. Odpowiednią ilość wody miała zapewnić sieć zbiorników retencyjnych – sześciu powstałych w wyniku obwałowania naturalnych jezior i zwiększenia ich powierzchni oraz pięciu wybudowanych od podstaw. Jednak całość koncepcji nigdy nie zrealizowano, natomiast stwierdzono, że jego wpływ na środowisko przyrodnicze Polesia jest wybitnie szkodliwy.

Sieć hydrograficzną uzupełniają szeroko rozwinięte rowy melioracyjne. Wiele rowów napełnionych jest wodą tylko okresowo. Największe obszary zmeliorowane znajdują się w rejonie Mokrego Rowu oraz w północno- zachodniej części gminy Rejowiec Fabryczny. Rowy melioracyjne stanowią obszar alimentacyjny wód podziemnych oraz retencyjnych wód powierzchniowych.

Istotnym elementem są również tereny bagien i mokradel z okresowo lub stale stagnującą wodą na powierzchni terenu - między innymi rejon Mokrego Rowu i Liszno- Kolonia.

Na terenie gminy znajduje się pięć sztucznych zbiorników wód powierzchniowych. Są to cztery stawy rybne o łącznej powierzchni 140 ha, położone w miejscowości Kanie oraz jeden zbiornik położony na wschód od miejscowości Krasne na obszarze działki nr 1437/3 (jedn. ewid. Rejowiec Fabryczny, obręb Pawłów, tuż przy gminie miejskiej Rejowiec Fabryczny). Właścicielem owej działki jest Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Chełmie. Zbiornik wodny znajduje się w wyrobisku pokopalnianym i ma pow. 1,6080 ha.

Obszar gminy charakteryzuje się przewagą wsiąkania i parowania nad spływem powierzchniowym. Stany niżówkowe rzek występują od lipca do października. Udział podziemnego zasilania rzek jest większy w okresie zimy (powyżej 70% całego zasilania) niż w okresie wiosny (50-60%) oraz lata i jesieni (60 – 70%).

Dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami, wody dzieli się na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Obszar gminy Rejowiec Fabryczny podzielony jest na 5 jednolitych części wód powierzchniowych, obejmujących zlewnie ww. lokalnych cieków płynących w granicach gminy oraz w jej sąsiedztwie dla których przyporządkowano następujące kody:

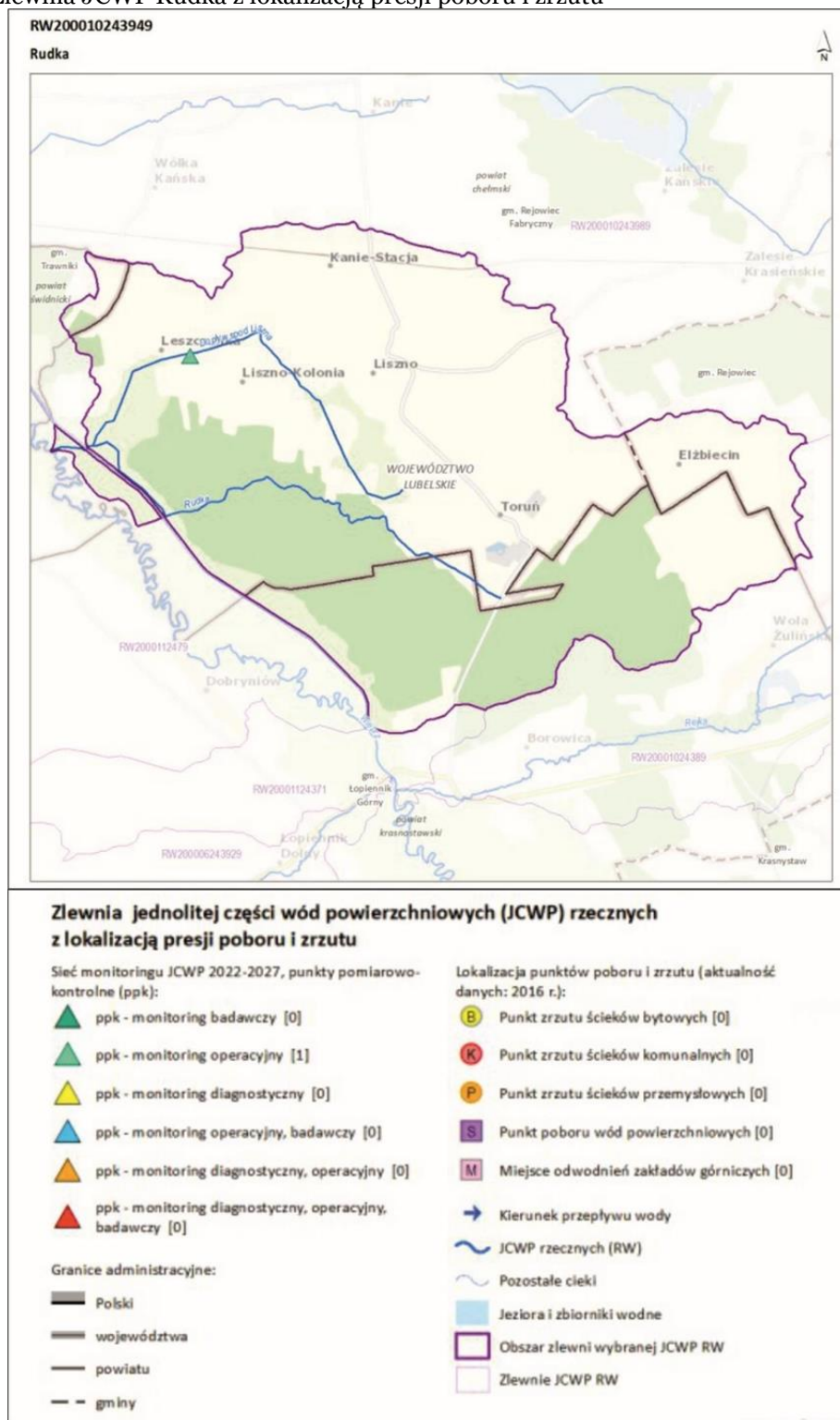
- ✓ RW200010243949 Rudka
- ✓ RW200010243989 Rów Mokry
- ✓ RW200011267144289 Kanał Wieprz-Krzna
- ✓ RW2000112479 Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy
- ✓ RW2000015267143439 Uherka do Garki.

Tabele poniżej przedstawiają informacje o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWP znajdujących się w obszarze gminy Rejowiec Fabryczny.

KOD JCWP	RW200010243949	
NAZWA JCWP	Rudka	
CEL ŚRODOWISKOWY	STAN LUB POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)
	STAN CHEMICZNY	brak danych
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA	zagrożona	

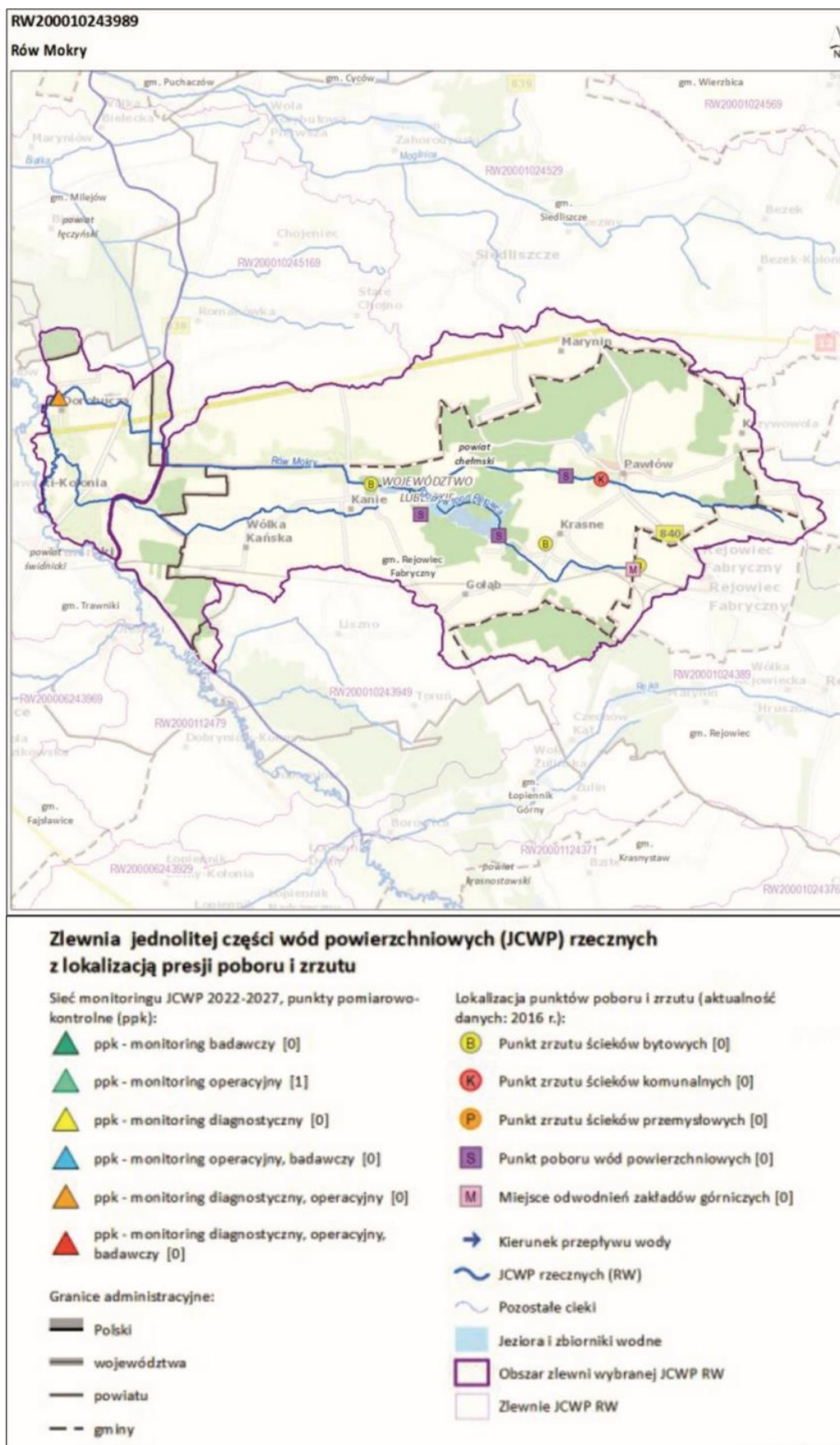
CELÓW ŚRODOWISKOWYCH	
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	nie dotyczy
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	nie dotyczy

Rycina 10. Zlewnia JCWP Rudka z lokalizacją presji poboru i zrzutu

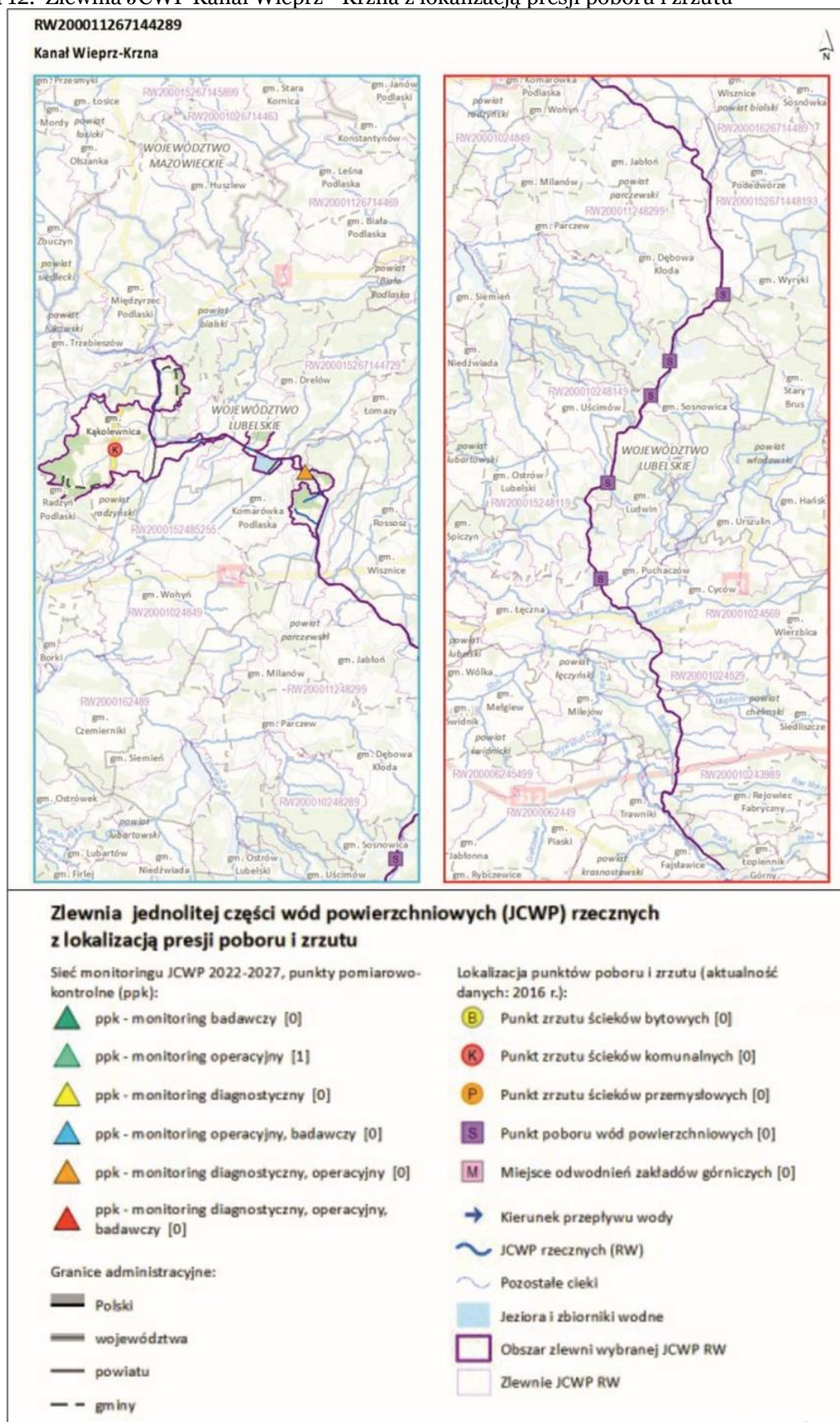
KOD JCWP	RW200010243989	
NAZWA JCWP	Rów Mokry	
CEL ŚRODOWISKOWY	STAN LUB POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	słaby potencjał ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: OWO, azot amonowy; ichtiofauna
	STAN CHEMICZNY	stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny: benzo(a)piren.
	STAN (OGÓLNY)	zły stan wód
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH	zagrożona	
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	do końca 2027 r.; (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE	
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	Odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot amonowy, fosforany, IO, MMI, Jest to spowodowane czynnikami, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb. Warunkiem odstępowstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań odstępowstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot amonowy. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępowstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).	

Rycina 11. Zlewnia JCWP Rów Mokry z lokalizacją presji poboru i zrzutu

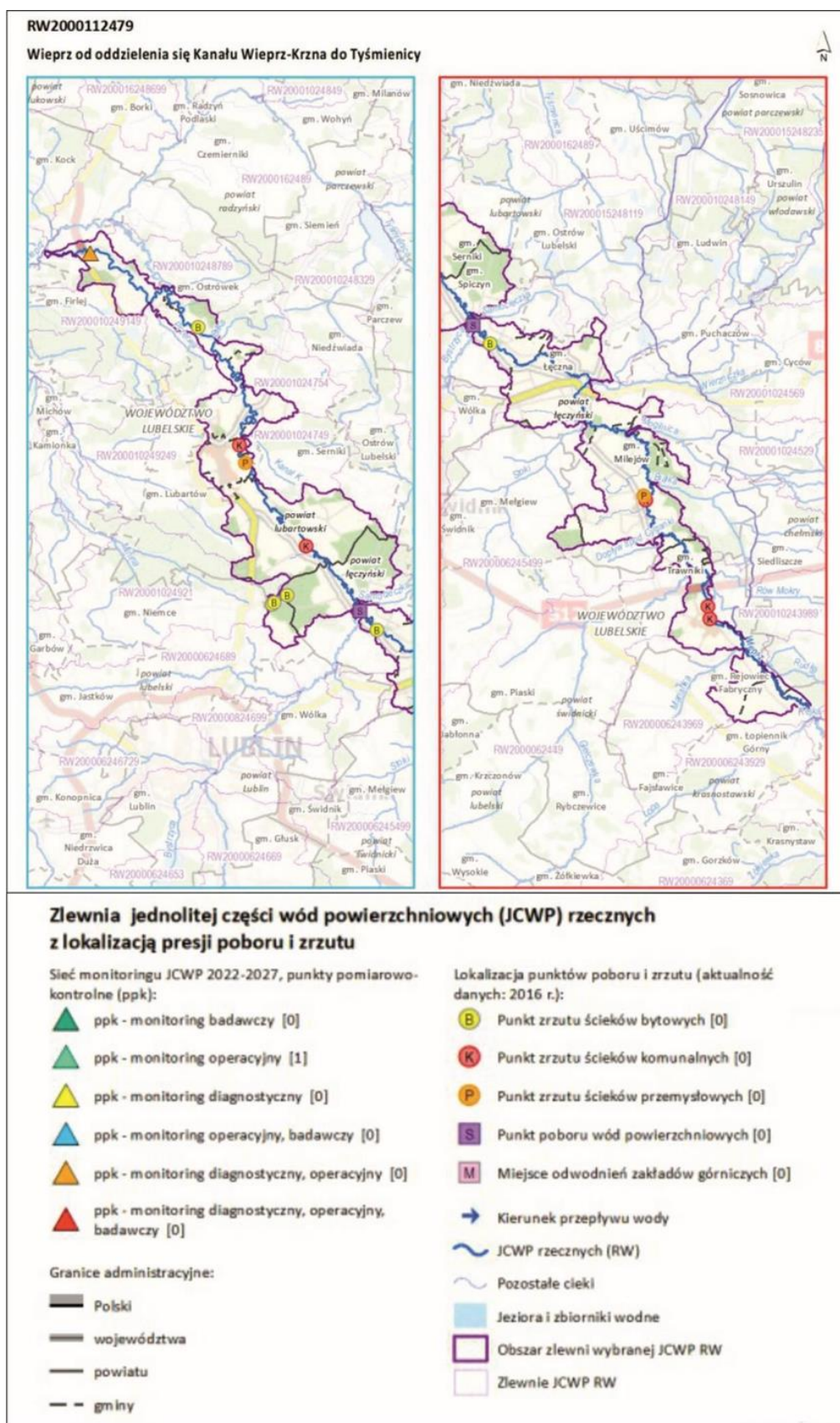
KOD JCWP	RW200011267144289	
NAZWA JCWP	Kanał Wieprz-Krzna	
CEL ŚRODOWISKOWY	STAN LUB POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	dobry potencjał ekologiczny
	STAN CHEMICZNY	dobry stan chemiczny
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH	zagrożona	
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)	
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO; EFI+PL/ IBI_PL; bromowane difenyloetery(b), rtęć(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).	

Rycina 12. Zlewnia JCWP Kanał Wieprz - Krzna z lokalizacją presji poboru i zrzutu

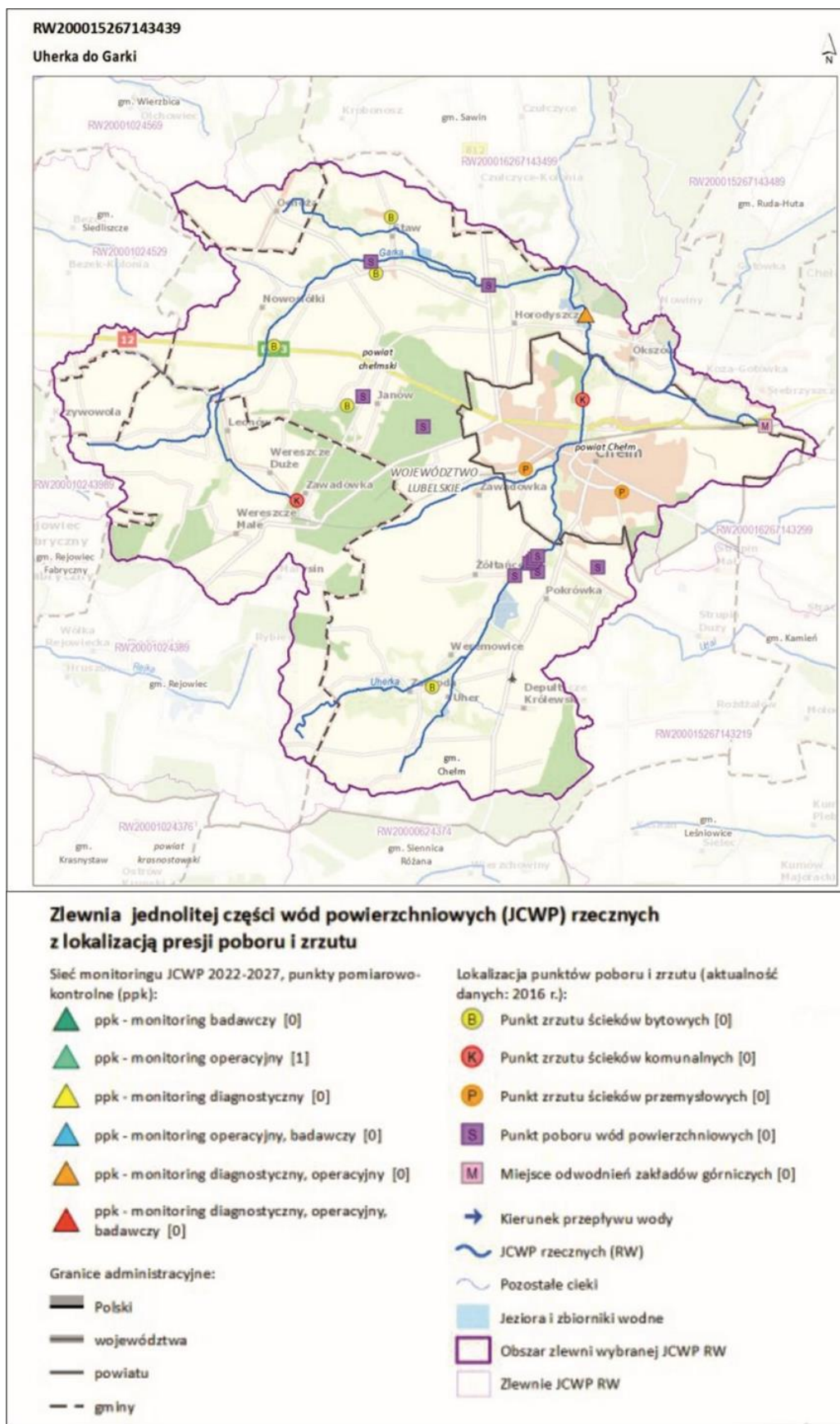
KOD JCWP	RW2000112479	
NAZWA JCWP	Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy	
CEL ŚRODOWISKOWY	STAN LUB POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	słaby stan ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny: BZT5; fitoplankton, makrofity
	STAN CHEMICZNY	brak danych
	STAN (OGÓLNY)	zły stan wód
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH	zagrożona	
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)	
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: BZT5; IFPL, MIR. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).	

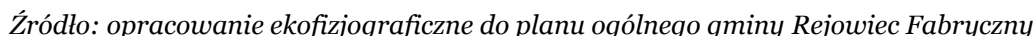
Rycina 13. Zlewnia JCWP Wieprz od oddzielenia się Kanalu Wieprz – Krzna do Tyśmienicy z lokalizacją presji poboru i zrzutu

KOD JCWP	RW2000015267143439	
NAZWA JCWP	Uherka do Garki	
CEL ŚRODOWISKOWY	STAN LUB POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	zły stan ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny: ; makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna
	STAN CHEMICZNY	stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny: benzo(a)piren, DEHP
	STAN (OGÓLNY)	zły stan wód
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH	zagrożona	
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)	
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren(w),DEHP(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych”) i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).	

Rycina 14. Zlewnia JCWP Uherka do Garki z lokalizacją presji poboru i zrzutu

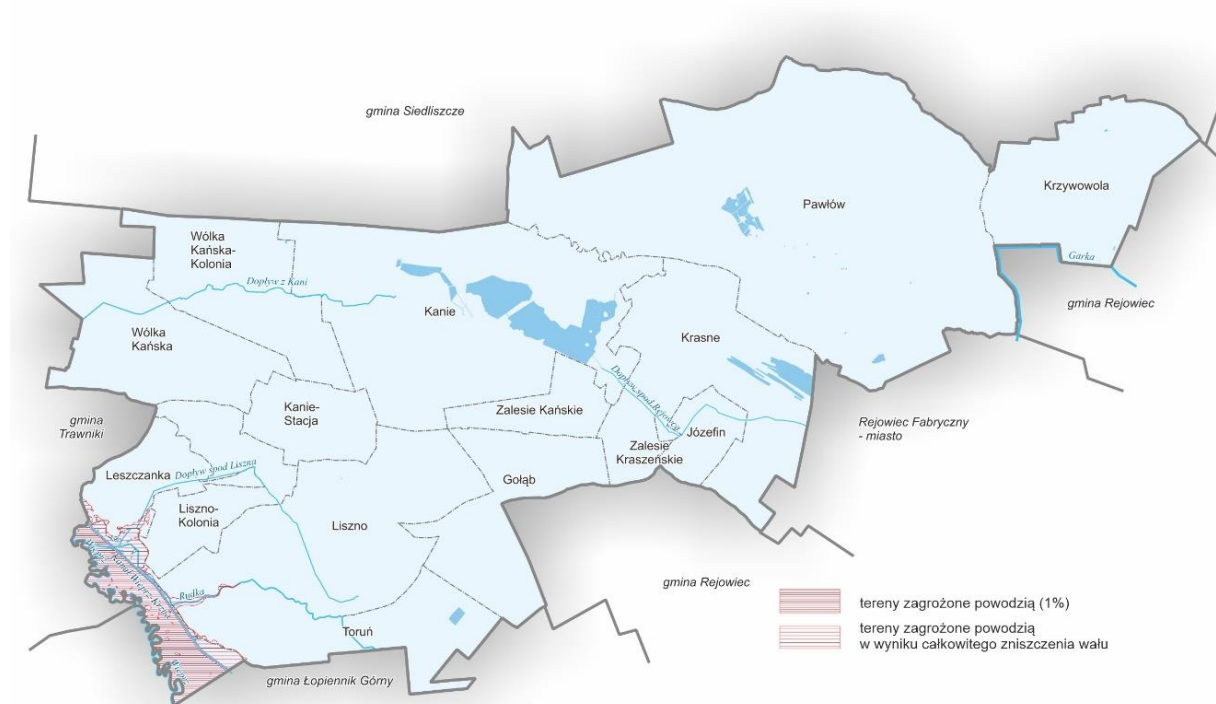

Zgodnie z ustawą Prawo wodne za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy szczególne, uznaje się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Na terenie gminy zagrożenie powodziowe cechuje południowo - zachodni pas gminy w dolinie rzeki Wieprz. Na północ od Kanału Wieprz - Krzna występują obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału powodziowego. Natomiast dolina rzeki Wieprz stanowi tereny szczególnego zagrożenia powodzią 1%. Obejmują one otwarte tereny użytków zielonych. Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych w zakresie ochrony przed powodzią. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, ochrona obszarów zagrożonych zalaniem musi wiązać się z zakazem zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym dolin rzecznych.

Rycina 16. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Należy jednak zaznaczyć, że mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego nie obejmują wszystkich obszarów, a jedynie wybrane doliny rzeczne o największym znaczeniu hydrologicznym i gospodarczym. Oznacza to, że w wielu miejscach, w tym również poza doliną Wieprza, może wystąpić ryzyko powodzi. Szczególnie narażone są doliny mniejszych rzek i cieków wodnych, które nie zostały ujęte w opracowaniach, a także obszary silnie zurbanizowane, gdzie gęsta zabudowa oraz uszczelnienie powierzchni (asfalt, beton) znacznie ograniczają naturalną retencję wód opadowych. Dodatkowym zagrożeniem są tzw. suche doliny, które w normalnych warunkach nie prowadzą wody, lecz podczas intensywnych opadów mogą gwałtownie się wypełniać, stając się korytarzami spływu wód.

Powodzie o charakterze lokalnym, zwane również powodziami błyskawicznymi, występują najczęściej wskutek krótkotrwałych, lecz bardzo intensywnych opadów deszczu, gwałtownych roztopów wiosennych czy awarii urządzeń hydrotechnicznych, takich jak wały, zbiorniki czy przepusty. Zjawiska te są szczególnie niebezpieczne, ponieważ rozwijają się dynamicznie, często w ciągu kilku lub kilkunastu minut, pozostawiając niewiele czasu na reakcję

7.6. WODY PODZIEMNE

Na obszarze gminy występują zasadniczo dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i kredowy. Północna i południowo-zachodnia część gminy charakteryzuje się bardzo płytkim występowaniem zwierciadła wody gruntowej, płytszym niż 1,0 m p.p.t. Poziom ten związany jest ściśle z rozległymi torfowiskami i mokradłami. Wody gruntowe na głębokości 1-2 m p.p.t. występują w sąsiedztwie wszystkich podmokłych obniżen oraz w obrębie płaskich obszarów poziomu akumulacyjnego. Obszary bardziej wyniesione charakteryzują się głębszym zaleganiem wód gruntowych, około 2-4 m i głębiej. Wody te występują w utworach czwartorzędowych piaszczysto-żwirowych oraz torfach głównie w zachodniej części gminy. Zwierciadło wód czwartorzędowych ulega znacznym wahaniom w okresie rocznym (ok. 1-1,5 m). Wody podziemne w krasowiejących marglach kredy znajdują się przeważnie na głębokości 5-15 m p.p.t., a lokalnie płycej. Występują one na znacznych obszarach gminy w obrębie wysoczyzny denudacyjnej. Wody szczelinowe w opokach kredowych zalegają na głębokościach większych niż 15-20 m p.p.t. w obrębie ostańców denudacyjnych kredowych. Stanowią zasobne i wydajne źródło zaopatrzenia w wodę ludności i przemysłu. 19Kierunek spływu wód głównego

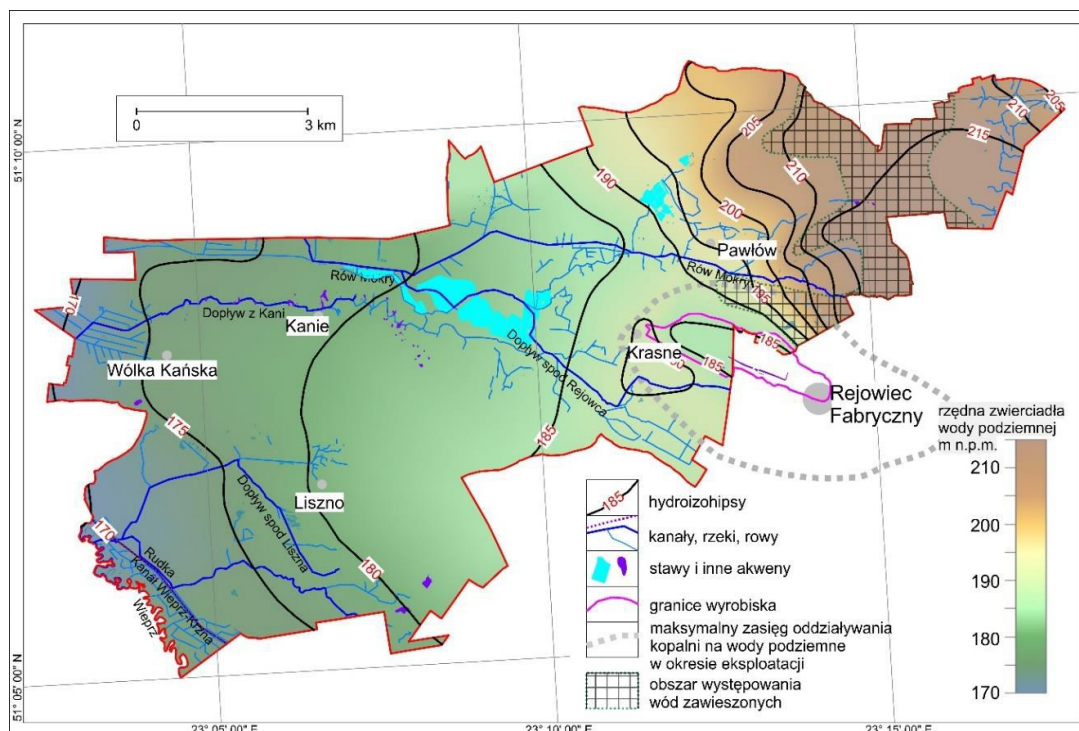
użytkowego piętra wodonośnego jest z północnego - wschodu na południowy - zachód i na zachód. Lokalnie występuje wysoki, bądź bardzo wysoki stopień zagrożenia głównego poziomu użytkowego

Zwierciadło kredowego poziomu wodonośnego na obszarze gminy ma charakter swobodny. Najwyżej znajduje się w strefie wododziałowej Wieprza i Bugu około 215 m n.p.m. i generalnie obniża się ku dolinie Wieprza do około 170 m n.p.m. Dolina rzeki Wieprz stanowi zatem główną strefę drenażu na tym obszarze. Większe spadki hydrauliczne istnieją na zachodzie w obrębie mezoregionu Pagórów Chełmskich i wyrobiska kopalni margla w Rejowcu Fabrycznym. Mniejsze gradienty hydrauliczne obserwuje się na terenie Obniżenia Dorohuckiego. Pobór wód podziemnych z poziomu górnokredowego dla odwodnienia wyrobiska górniczego kopalni w Rejowcu Fabrycznym spowodował obniżenie zwierciadła wody w południowowschodnim fragmencie badanej gminy. Według opracowań hydrogeologicznych obszar objęty zasięgiem znaczącego obniżenia zwierciadła pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) zajmował w granicach gminy powierzchnię 270 ha. Zasoby wód podziemnych na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny dość szybko się zmieniają pod wpływem warunków atmosferycznych. Zmiany sezonowe i wieloletnie zasobów wód podziemnych na tym obszarze charakteryzują się szybkim szczypaniem oraz uzupełnianiem zasobów. Istotny wpływ na taki rytm zmian mają warunki meteorologiczne. Najwyższe stany w ciągu roku występują zazwyczaj od kwietnia do czerwca po okresie roztopów, najniższe jesienią i zimą.

Zasoby wodne na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny można ocenić na podstawie potencjalnej wydajności głównego użytkowego poziomu wodonośnego ujęć wód podziemnych. Zdecydowana większość obszaru cechuje się średnią wydajnością potencjalną studni wierconych rzędu 30-50 m³/h. Wyższą wydajnością potencjalną 50-70 m³/h charakteryzuje się północno-wschodnia oraz południowo-wschodnia część gminy. Najwyższa wydajność potencjalna przekraczająca > 70 m³/h wiąże się z wąskim pasem doliny Wieprza.

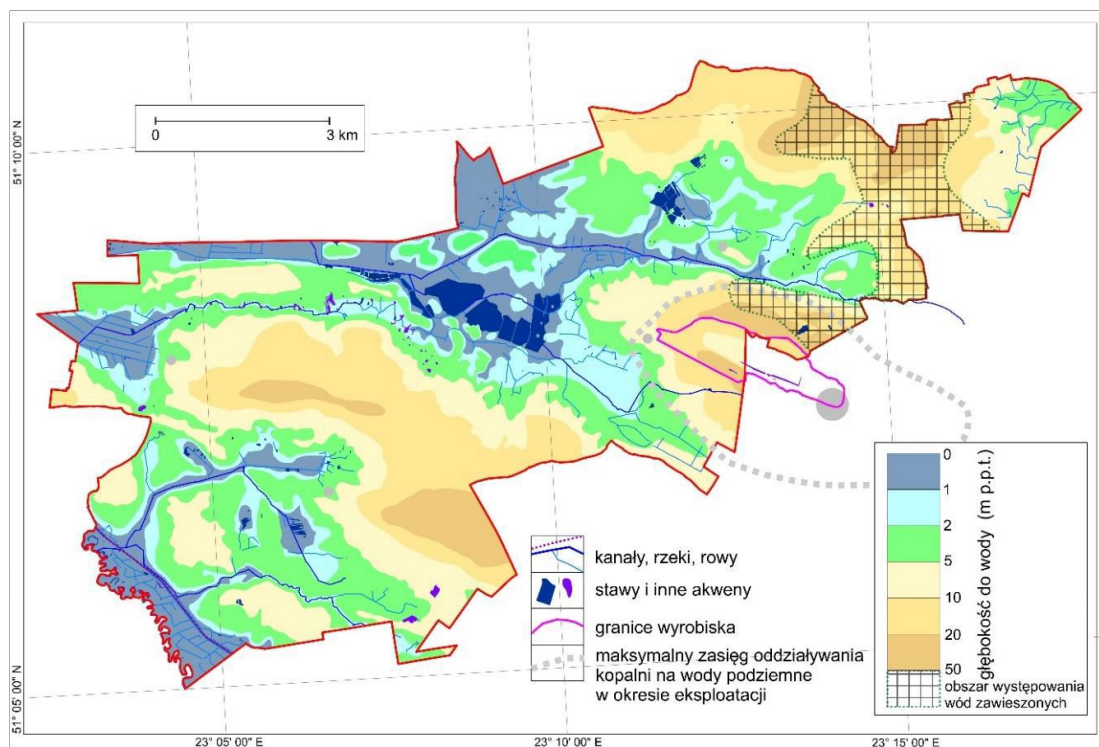
Prawie 98% powierzchni gminy stanowią tereny o bardzo wysokim i wysokim stopniu podatności wód podziemnych na zanieczyszczenia pierwszego poziomu wodonośnego - PPW. Jedynie jej niewielki fragment, położony pomiędzy Pawłowem a wyrobiskiem kopalnianym margla charakteryzuje niski i bardzo niski stopień. W obszarach zagrożonych powodzią lub podtopieniami stopień podatności na zanieczyszczenia jest z reguły bardzo wysoki ze względu na infiltrację wód powierzchniowych do zasobów podziemnych.

Rycina 17. Ukształtowanie zwierciadła wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego

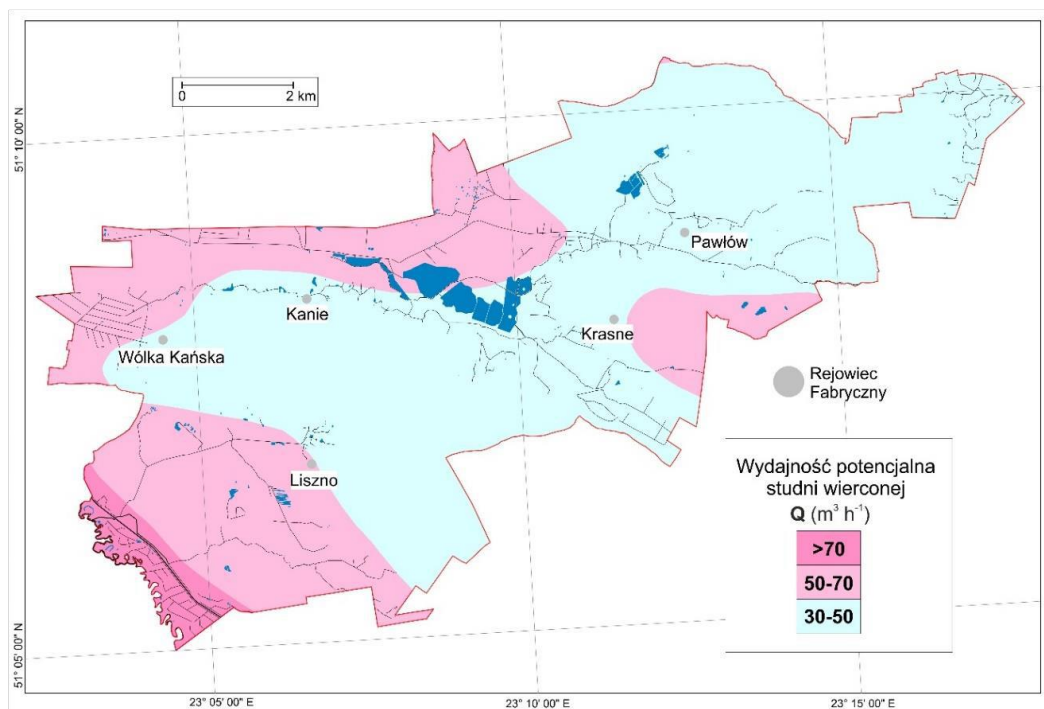
Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Rycina 18. Głębokość występowania wód podziemnych na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

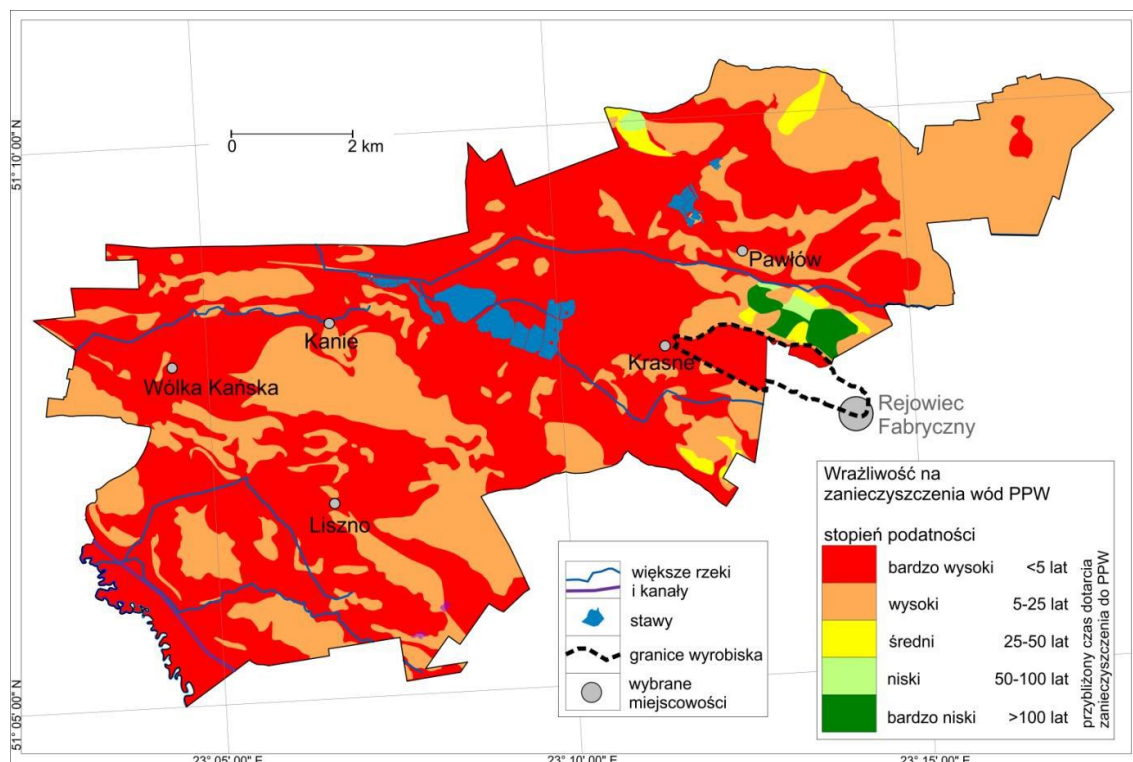
Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Rycina 19. Potencjalna wydajność ujęć wód podziemnych głównego użytkowego poziomu wodonośnego na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Rycina 20. Stopień podatności na zanieczyszczenia wód podziemnych PPW

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Tabela 1. Stopień podatności wód PPW na zanieczyszczenia

Stopień podatności	Powierzchnia wydzielienia [ha]	Udział wydzielienia w powierzchni gminy [%]
Bardzo wysoki	5386,3	61,4
Wysoki	3180,8	36,3
Średni	103,4	1,2
Niski	26,2	0,3
Bardzo niski	77,3	0,9
Powierzchnia gminy	8774,0	100,0

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Teren Gminy Rejowiec Fabryczny znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych – PLGW200090 (95% powierzchni) i PLGW200091 obejmującej wschodni fragment gminy, należący do zlewni Uherki. Stan obu JCWPd został określony jako dobry. Jednolita część wód podziemnych PLGW200090 nie jest zagrożona pod względem utrzymania dobrego stanu. Zagrożona jest natomiast JCWPd PLGW200091, która obejmuje jedynie niewielkie fragmenty gminy Rejowiec Fabryczny. Na tym obszarze występują 2 poziomy wodonośne pozostające w ścisłym związku hydraulicznym: górnokredowy i czwartorzędowy. Poziom górnokredowy tworzą lite skały węglanowe (kreda piszcząca, margle, margle ilaste). Kompleks ten rozluźniony jest poprzez spękania ciosowe oraz międzyławicowe, co decyduje o szczelinowym, bądź szczelinowo-warstwowym systemie krążenia wód. Poziom czwartorzędowy występuje w utworach porowych piaszczysto-żwirowych dolin rzecznych oraz torfach. Lokalnie w obszarach wododziałowych wykształcił się zawieszony poziom wód kredowych. Wody podziemne obu poziomów są zasilane przez infiltrację wód opadowych, a ich drenaż odbywa się poprzez ciekły powierzchniowe.

Struktura JCWPd 90 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar

jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Poziom wodonośny K₃ na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński Q-K₃ występuje tylko w dolinie Wieprza i ujściowych odcinków jego dopływów. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmoczoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi z wysoczyzny i dalej drenowanymi przez cieki powierzchniowe.

Struktura JCWPd 91 jest złożona z dwóch poziomów wodonośnych, tylko lokalnie rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Poziomy te pozostają w bardzo dobrej łączności hydraulicznej. Teren jednostki pod względem hydrogeologicznym stanowi obszar zamknięty. Nie stwierdzono lateralnych dopływów wód z obszarów sąsiednich. Wody podziemne obu poziomów są zasilane przez infiltrację wód opadowych oraz w warunkach naturalnych drenowane przez cieki powierzchniowe. Jednakże, ten system krążenia został zmodyfikowany przez odwodnienia kamieniołomu pracującego na potrzeby Cementowni „Chełm” S.A. Eksploatacja ujęcia „Bariera” spowodowała powstanie regionalnego leja depresji i zmianę kierunków przepływu wód podziemnych. Warto również wspomnieć, iż na terenie jednostki prowadzono badania nad czasem wymiany wód w poziomie górnokredowym. Czas ten w naturalnym systemie krążenia i zmienionym przez eksploatację jest zbliżony i wynosi około 12 ± 3 lata.

Pod względem hydrologicznym Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, którego wody uznane zostały za strategiczne zasoby wodne i o wysokim poziomie zagrożenia ich jakości ze względu na brak nakładu czwartorzędowego nad wodonoścem lub jego nieciągłość i znaczną przepuszczalność. Jest to zbiornik o powierzchni 9015 km², szczelinowy i szczelinowo-porowy w utworach kredy górnej, z wysokiej jakości wodą i udokumentowanych zasobach dyspozycyjnych 1 128 tys.m³/d. Zbiornik ten obejmuje cały teren gminy Rejowiec Fabryczny. Z informacji zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej dla GZWP 407 wynika, że cały obszar zbiornika jest wrażliwy na zagrożenia i powinien być objęty ochroną. Przemawiają za tym takie uwarunkowania jak:

- duża powierzchnia,
- płytkie występowanie zwierciadła o charakterze swobodnym,
- niska naturalna odporność na infiltrację zanieczyszczeń antropogenicznych,
- tworzenie zasobów wód podziemnych poprzez infiltrację wód opadowych na całym obszarze zbiornika,
- skierowany na zewnątrz system drenażu naturalnego do rzek granicznych Bugu i Wieprza oraz ich dopływów,
- szybka wymiana wód w ośrodku skalnym wynikająca z porowatego charakteru,
- wysoka jakość wód podziemnych,
- rolniczy charakter regionu o niewielkim stopniu uprzemysłowienia i urbanizacji.

Cały obszar GZWP nr 407 jest objęty ochroną wód podziemnych, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Przedsięwzięcia projektowane na obszarze GZWP muszą podlegać ocenie pod kątem możliwości potencjalnego oddziaływania na zasoby oraz na jakość wód podziemnych, w tym szczególnie poziomu wodonośnego, dla którego wyznaczono GZWP.

Rycina 21. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na tle GZWP oraz JCWPd

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Przy granicy z miastem Rejowiec Fabryczny występuje lej depresyjny związany z odwadnianiem wyrobiska marglu w Rejowcu Fabrycznym. Kopalnia odwadniana jest systemem drenażu powierzchniowego do rzepia skąd woda odprowadzana jest do Stawów Kańskich i Rejki. W rejonie wyrobiska wytworzony został rozległy regionalny lej depresyjny kredowego zwierciadła wody, jednakże zgodnie z dokumentacją wodno- prawną ww. pobór wody nie oddziałuje na okoliczne tereny, w tym na Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, a rzędne zwierciadła wody są stabilne

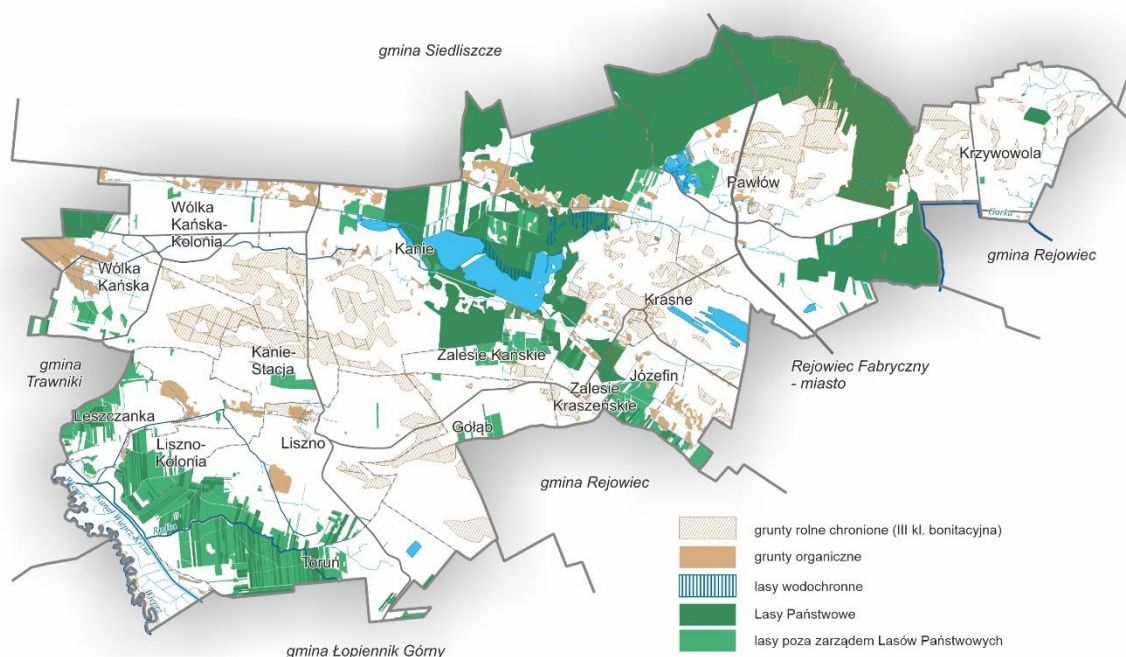
7.7. GLEBY

Gminę Rejowiec Fabryczny charakteryzuje zróżnicowanie pokrywy glebowej, co wynika ze specyficznych uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Gleby uzależnione są przede wszystkim od budowy geologicznej podłoża, na którym się wykształciły, czyli od cech utworów powierzchniowych. Poza litologią skały macierzystej znaczenie mają warunki wilgotnościowe i ukształtowanie terenu. Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny występują gleby wykształcone ze skał kredowych i z utworów plejstocénskich oraz holocénskich. Dominują gleby urodzajne (III i IV klasy). Gleby klasy IIIa i IIIb zajmują 18% gruntów ornych. Są to najczęściej rędziny lub gleby brunatne o korzystnych warunkach do produkcji rolnej przydatne do szerokiego zakresu upraw. Gleby te występują głównie w północnej części gminy (okolice Kaniego, Pawłowa, Krzywoli). Gleby klasy IVa i IVb stanowią ok. 49,5% gruntów ornych. Są to rędziny, gleby brunatne lub bielcowe. Znaczne powierzchnie zajmują one w północnej i środkowej części gminy. Gleby słabe klasy V i VI, wytworzone z utworów plejstocénskich, występują głównie w południowej części gminy (okolice Liszna, Leszczanki, Torunia). Gleby te stanowią około 31,5% gruntów ornych. Użytki zielone zajmują 17,3% powierzchni gminy. Ich największe kompleksy znajdują się w zachodniej części gminy (w dolinie rzeki Wieprz i na zachód od Wólki Kańskiej).

Gleby klasy III podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Do gleb chronionych należą również gleby pochodzenia organicznego, są to gleby

zbudowane są z materiałów zawierających $\geq 12\%$ węgla organicznego, do których należą torfy, gytie organiczne, muły oraz ściółki leśne i łąkowe. Specyficzne właściwości tych gleb, to przede wszystkim wysoka zawartość węgla organicznego, niska gęstość objętościowa oraz duża porowatość. Wśród nich najbardziej popularne są gleby torfowe i gleby murszowe. Występują przede wszystkim w bezodpływowych zagłębieniach terenu oraz dolinach rzek, tworząc pokrywę glebową torfowisk. Torfowiska z glebami organicznymi stanowią cenne siedliska roślin i zwierząt, często objęte różnymi formami ochrony. Na terenie gminy gleby organiczne występują głównie w pobliżu miejscowości Wólka Kańska.

Rycina 22. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Pod względem kompleksów rolniczej przydatności gleb, na obszarze opracowania występują:

Kompleks 2 – pszenncy dobry, obejmuje gleby położone w korzystnych warunkach klimatycznych i geomorfologicznych. W skład tego kompleksu wchodzi gleby żyzne, których urodzajność uzależniona jest w wysokim stopniu od intensywności i sytemu upraw. Są to przeważnie gleby klas IIIa i IIIb, które przy właściwym nawożeniu dają w miarę wierne plony. Na glebach należących do tego kompleksu szczególnie zaleca się uprawę: pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, buraków cukrowych, koniczyny czerwonej, owsa, buraków pastewnych.

Kompleks 3 – pszenncy wadliwy, obejmuje gleby położone w korzystnych warunkach klimatycznych, ale o znacznie zróżnicowanych warunkach geomorfologicznych. Są to gleby które w wyniku nadmiernego odpływu wód opadowych lub dużej przepuszczalności podłoża okresowo są zbyt suche, a plony ulegają dużym wahaniom uzależnionym od pogody. Są to przeważnie gleby należące do klas IIIa i IIIb. Na glebach tych zaleca się uprawę: pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, ziemniaków, marchwi pastewnej.

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry, charakteryzuje się najlżejszymi glebami spośród kompleksów pszenncy. Gleby tego kompleksu są lekkie w uprawie, obejmujące gleby klasy IIIa, IIIb i IVa. Przy dobrym nawożeniu i umiejętnej pielęgnacji nadają się do uprawy niemal wszystkich roślin, ze wskazaniem pod uprawę: pszenicy ozimej, żyta, jęczmienia jarego, ziemniaków, buraków cukrowych.

Kompleks 5 – żytni dobry, odznacza się zróżnicowanymi warunkami klimatycznymi i geomorfologicznymi. Gleby te różnią się od gleb kompleksu żytniego dobrego większą wrażliwością na suszę w różnych fazach okresu wegetacyjnego i mniejszą zawartością składników pokarmowych. Są to

zazwyczaj gleby należące do klas bonitacyjnych IVa i IVb. Nadają się one pod uprawę: żyta, ziemniaków i owsa.

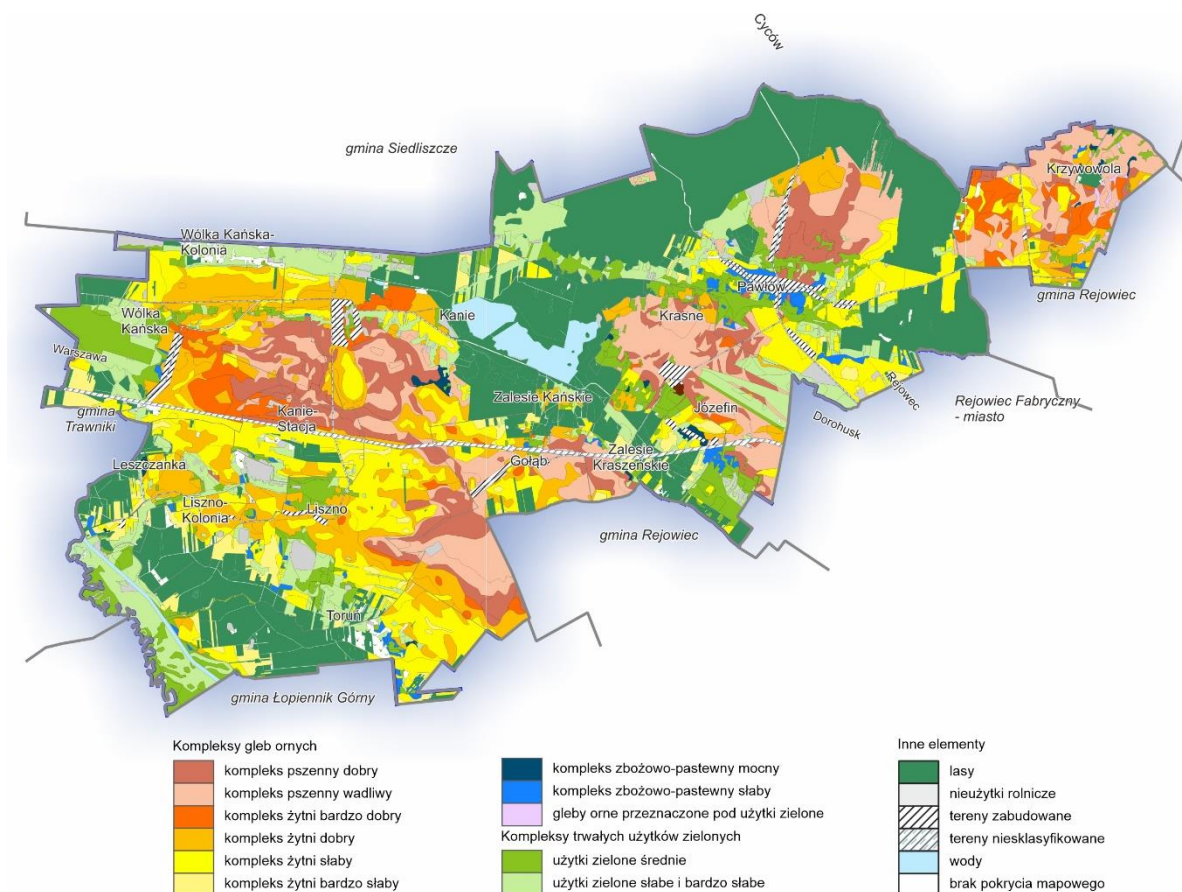
Kompleks 6 – żytni słaby, grupuje gleby lekkie, zbyt przewiewne i przeważnie za suche. Gleby tego kompleksu wskazane są do zastosowania nawodnień rolniczych, co znacznie polepsza ich plonowanie. Na glebach tych zaleca się uprawę: żyta, ziemniaków, owsa, gryki i tytoni lekkich.

Kompleks 7 - żytni bardzo słaby - pod względem bonitacyjnym gleby tego kompleksu w większości należą do klasy VI. Są to najbardziej ubogie gleby pod względem zawartości przyswajalnych składników pokarmowych o słabo wykształconym poziomie próchnicznym. Produkcja rolnicza na tych glebach jest nieopłacalna, w związku z czym ich powierzchnie należy traktować priorytetowo w programach zalesień gruntów rolnych.

Kompleks 8 – zbożowo–pastewny mocny - charakteryzuje się glebami zbyt ciężkimi, aby zaliczyć je do kompleksów pszennych. Gleby tego kompleksu okresowo ulegają zbyt wysokiemu uwilgotnieniu, uzależnionemu od położenia i nieprzepuszczalności gleb. Nadają się pod uprawę: pszenicy, buraków pastewnych, koniczyny i roślin o dużym zapotrzebowaniu na wodę.

Kompleks 9 - zbożowo-pastewny słaby - należą do nich gleby lekkie okresowo podmokłe. Gleby tego kompleksu w przewadze należą do klasy IVb, niewielkie fragmenty są sklasyfikowane jako klasa V. Nadmierne uwilgotnienie spowodowane jest zazwyczaj utrudnionym odpływem, lub płytkim zaleganiem wód gruntowych na słabo przepuszczalnym podłożu.

Rycina 23. Kompleksy glebowo - rolnicze na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

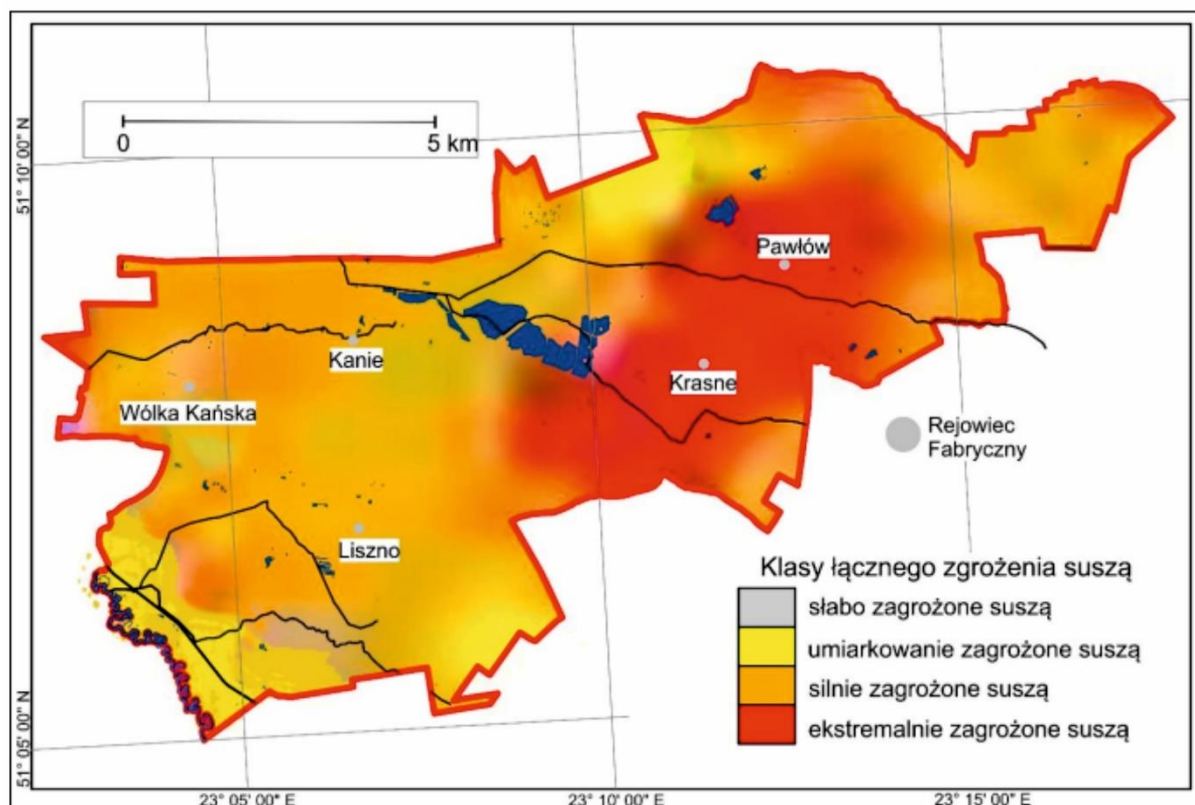

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Susza określana jest najczęściej, jako brak dostępności wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych, jest zjawiskiem ciągłym zazwyczaj o zasięgu co najmniej regionalnym. Zgodnie z planem RZGW w Warszawie „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły”, na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny w przypadku suszy glebowej dominują obszary silnie (III klasa) i ekstremalnie zagrożone (IV klasa). W przypadku suszy hydrologicznej dominują obszary bardzo

zagrożone (kl. IV) i umiarkowanie zagrożone (kl. II). Natomiast w przypadku suszy hydrogeologicznej na obszarze gminy leżącej w JCWPd nr 90 w klasie umiarkowanie zagrożone (kl. II), zaś w jednostce JCWPd 91 w klasie o słabym stopniu zagrożenia (I klasa). Łączna ocena suszy w gminie Rejowiec Fabryczny wskazuje, że najbardziej zagrożone obszary to wyniesione obszary południowo-wschodniej części gminy w rejonie miejscowości Pawłów-Kanie. Najmniej zagrożone to obszary związane z dolinami rzecznyymi i obniżeniami terenu.

Rycina 24. Zagrożenie występowaniem suszy na terenie gminy Rejowiec Fabryczny.

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

Według systemu oceny podatności gleb na susze wykorzystywanej w Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR), w gminie Rejowiec Fabryczny dominują gleby w klasie I-III podatności na susze. Gleby mało podatne (kl. IV) związane są z obszarami dolin rzecznych oraz obniżeniami terenu.

7.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

W podziale Polski na regiony klimatyczne E. Romera, gmina Rejowiec Fabryczny leży w krainie Chełmsko- Podlaskiej. Kraina ta charakteryzuje się wzrostem kontynentalizmu z zachodu na wschód. Duży wpływ na kształtowanie się klimatu lokalnego oraz warunków rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń mają wiatry. W przedmiotowej gminie przeważają wiatry z sektora zachodniego, najrzadziej natomiast notowane są wiatry północne.

Według podziału Polski na regiony klimatyczne wg. A. Woś, omawiana gmina położona jest w obrębie regionu XXVIII Zamojsko - Przemyskiego, tuż przy granicy z obszarami XIX i XXI. Region ten obejmuje wschodnią część Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. W porównaniu do innych regionów, notuje się tutaj najmniejszą liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem (około 38) oraz bardzo małą liczbę dni chłodnych (około 30). Częściej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem. Nieco częściej w tym regionie notuje się dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, słoneczną, bez opadu.

Na obszarze gminy obserwuje się zróżnicowanie warunków klimatu lokalnego. Niekorzystne warunki klimatyczne występują w rozległej kotlinie pomiędzy Pawłowem, a Kaniem w centralnej części gminy oraz w dolinach i obniżeniach na obszarze całej gminy (głównie w części północno-zachodniej i zachodniej). Ze względu na niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, tereny te są nieprzydatne dla budownictwa mieszkaniowego oraz dla lokalizacji przemysłu.

Tereny wyniesione z głęboko zalegającym zwierciadłem wód podziemnych posiadają korzystne warunki termiczne, wilgotnościowe i wietrzne. Negatywny wpływ na warunki aerosanitarne w gminie posiada Cementownia w mieście Rejowiec Fabryczny, z którym gmina sąsiaduje.

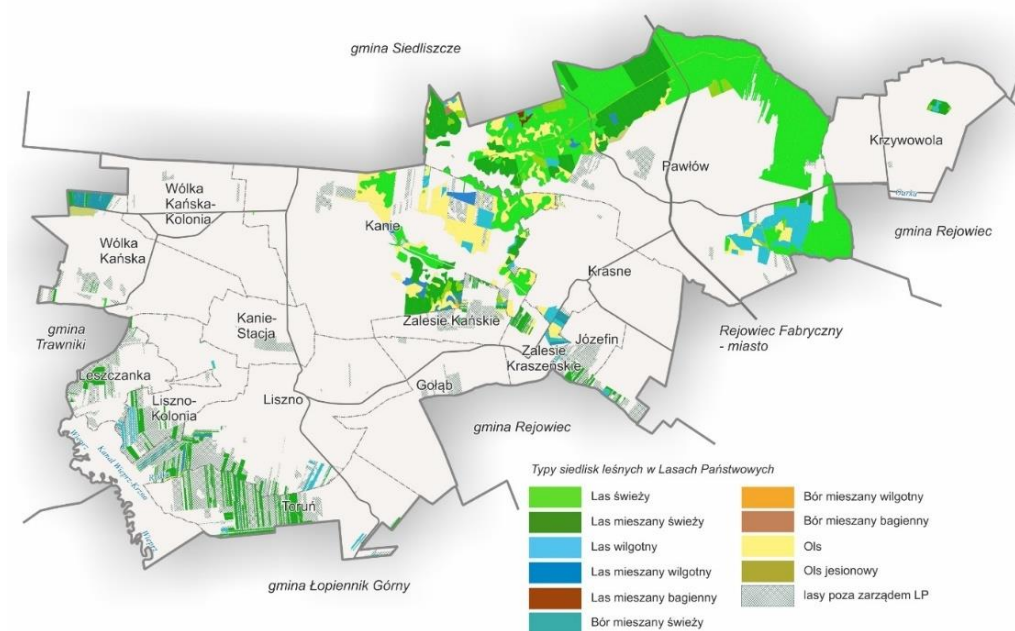
7.9. SZATA ROŚLINNA

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, zasoby przyrody żywej tworzą głównie ekosystemy rolno-łąkowe. Elementem wzmacniającym biotopy polne są zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne oraz zbiorowiska zaroślowe i łąkowe występujące wzdłuż cieków, które stanowią obniżenia z rowami melioracyjnymi.

Lasy

Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny lasy i zadrzewienia zajmują blisko 1/3 powierzchni gminy. W większości są to lasy państwowe. Pozostałe zajmują ok. 400 ha powierzchni. Lasy administrowane są przez dwa nadleśnictwa: Krasnystaw i Chełm. Do Nadleśnictwa Chełm należą 3 obręby: Kanie, Pawłów i Krzywowola w północnej części gminy. Natomiast pozostałą część lasów obejmują obręby: Toruń, Wólka Kańska-Kańska, Liszno, Józefin, Leszczanka, Liszno-Kolonia, Wólka Kańska, Kanie-Stacja, Zalesie Kańskie, Gołęb, Krasne i Zalesie Krasieńskie, należące do Nadleśnictwa Krasnystaw. Największy kompleks leśny stanowią lasy Pawłowskie o powierzchni 950 ha. Są to lasy zróżnicowane gatunkowo z przewagą siedlisk lasu mieszanego świeżego. W zachodniej części tego kompleksu przeważają siedliska wilgotne, a w części północnej i wschodniej mniej wilgotne z przewagą drzewostanów dębowych, dębowo-sosnowych lub sosnowych. W zachodniej części kompleksu i w otoczeniu stawów występują drzewostany olchowe, brzoźowe i sosnowe. Drzewostany jednogatunkowe należą w tym kompleksie do rzadkości. Lasy Pawłowskie zaliczono do I kategorii o najwyższych walorach wynikających z żyzności siedlisk, wilgotności i dużej mozaikowości. W południowo-zachodniej części gminy położony jest drugi kompleks leśny, mniej zwarty. W lasach tych na żyznych siedliskach borowych dominuje sosna. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny występują lasy ochronne, ustanowione na mocy Decyzji Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr 39/99 z dnia 18 maja 1999 roku. Według w/w decyzji łączna powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wynosi 38,99 ha.

Rycina 25. Położenie lasów i terenów leśnych oraz ich typy w Lasach Państwowych

Źródło: opracowanie własne

Ekosystemy łkowe i pastwiska, zadrzewienia śródpolne i nieużytki o cechach naturalnych

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny łąki, pastwiska, zadrzewienia śródpolne i nieużytki spełniają wysokie wartości przyrodnicze, ze względu na ich stosunkowo ekstensywne użytkowanie i wysokie zróżnicowanie gatunkowe. Zajmują one powierzchnię 1523 ha. Znajdują się przeważnie wzdłuż cieków wodnych i na terenach podmokłych, gdzie tworzą ważne dla zwierząt płaty ekologiczne. Zadrzewienia śródpolne otoczone łąkami cechuje skład gatunkowy zgodny z siedliskiem, znaczne bogactwo gatunkowe, duże zagęszczenie osobników, intensywność i wielopoziomowość obiegu materii oraz przepływu energii. Struktury te pełnią istotną rolę w zasilaniu biologicznym otoczenia. Stanowią lokalne ostoje zasobów genetycznych, miejsca rozrodu oraz zdobywania pokarmu, stabilizują ekosystemy sąsiednie. Zapewniają one migrację gatunków. Ze względu na intensywną produkcję rolniczą, zadrzewienia śródpolne na terenie gminy zajmują stosunkowo niewielkie przestrzenie.

Torfowiska

Cennym elementem przyrodniczym na terenie gminy są torfowiska. Pełnią one funkcje zbiorników małej retencji, charakteryzują się dużą różnorodnością biologiczną i dlatego należy je chronić przed zmianą użytkowania. Szczególnie cenne torfowiska zlokalizowane są w rejonie Mokrego Rowu oraz Liszno Kolonia, spośród których należy wymienić „Torfowisko niskie” charakteryzujące się bogatą gamą roślinności tj. storczyki krwiste, szerokolistne oraz kosańce syberyjskie.

Pola uprawne:

Tereny rolne zajmują znaczną powierzchnię gminy. Należą do nich przede wszystkim monokulturowe uprawy polowe, w tym grunty orne, sady oraz uprawy warzyw i owoców. Wśród tych ostatnich można zauważyć największą różnorodność gatunkową oraz sezonową zmienność. Tereny rolne stanowią cenny element krajobrazu gminy. Ekosystemy łkowe z zadrzewieniami cechują się dobrymi zdolnościami regeneracyjnymi, wykazują odporność na degradację. Ponadto, umożliwiają migrację zwierząt i stwarzają dla nich warunki do bytowania. Tereny te są zwarte i rzadko przedzielane zabudową, co zapobiega niszczeniu półnaturalnej szaty roślinnej. Warto podkreślić, że zrealizowane inwestycje cechują się dużą powierzchnią biologicznie czynną.

Zieleń terenów zurbanizowanych:

Istniejąca zabudowa skupiona jest w zespoły zabudowy wiejskiej skoncentrowane w centrach poszczególnych miejscowości i dobrze wkomponowana w krajobraz gminy. Zieleń towarzysząca zabudowie jest zróżnicowana. Zależy głównie od charakteru nieruchomości, lokalizacji, a także sposobu użytkowania. Przy zabudowie usługowej, a przede wszystkim przy usługach publicznych, jest to zieleń urządzona i zadbana, gdzie dominuje starodrzew, trawniki oraz sezonowe, ozdobne kwiaty w donicach. W Pawłowie wyróżnia się park oraz klomby i donice z kwiatami przy Gminnym Ośrodku Kultury. Przy zabudowie jednorodzinnej zazwyczaj występują ozdobne rabaty i trawniki oraz krzewy i drzewa gatunków introdukowanych, a przy zagrodowej dodatkowo sady. Ogrody przydomowe są zazwyczaj niewielkie. Ponadto, w miejscowości Kanie występuje zabytkowy zespół parkowo-pałacowy, gdzie dominuje starodrzew.

7.10. FAUNA

Świat zwierzęcy gminy Rejowiec Fabryczny jest stosunkowo bogaty, co związane jest z cennym przyrodniczo krajobrazem stwarzającym dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Spośród ssaków najliczniejszym występowaniem charakteryzuje się sarna. Mniej licznie występują takie gatunki jak: dzik, lis, kuna, borsuk, jeleń szlachetny oraz łos. Najrzadziej spotykany jest jenot oraz wilk.

W zbiornikach wodnych występuje również objęty ścisłą ochroną żółw błotny. Przedstawicielami innych gadów są: żmija zygzakowata, zaskroniec zwyczajny, padalec, jaszczurka zwinka i żyworódka.

Tereny wilgotne i podmokłe rowy melioracyjne zasiedlone są przez takie płazy jak: traszka zwyczajna i grzebieniasta, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, zielona i paskówkowa oraz żaba trawna, moczarowa, wodna, jeziorowa i rzekotka drzewna.

Świat bezkręgowców reprezentowany jest przez wiele gatunków. Szczególnie należy nadmienić występowanie cennych w skali Unii Europejskiej motyli (wiele gatunków stanowi przedmiot ochrony obszaru PLH 060065 „Pawłów”).

Najliczniej na terenie gminy występują ptaki, w tym ptaki chronione. Z ciekawszych taksonów można wymienić zagrożoną wymarciem w Europie wodniczkę, dudka, dzięcioła zielonego, sowę błotną, dubelta, orlika krzykliwego, muchołówkę białoszyją czy bociana czarnego.

Ponadto, na terenach zurbanizowanych występują pospolite zwierzęta oraz ptaki synantropijne związane z agrocenozami.

7.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja ta ma na celu ochronę, zachowanie, bądź restytucję walorów przyrodniczych szczególnie cennych obszarów. Pojęcie korytarz ekologiczny w prawie polskim pojawiło się wraz z wejściem w życie ustawy o ochronie przyrody, według której, jest to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Jednak ustawa nie precyzuje zasad wyznaczania granic korytarza ekologicznego oraz jego funkcji pozamigracyjnych. Nie określa też zasad jego ochrony. Obecnie korytarz ekologiczny stanowi niewątpliwie nową kategorię systemu przyrodniczego kraju, umożliwiającą poprawne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi środowiska, a jego ochrona wynika z Dyrektywy Siedliskowej, która nakłada taki obowiązek nie tylko na ochronę obszarów Natura 2000, ale także wymaga zapewnienia spójności sieci Natura 2000 przez ochronę korytarzy ekologicznych łączących te obszary). W opracowaniu Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET - POLSKA) gmina położona jest poza obszarami węzłowymi. Przez obszar gminy biegnie natomiast korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, który stanowi dolina rzeki Wieprz. Łączy on ekosystemy Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z ekosystemami Nadwieprzeńskiego Parku Krajobrazowego (na północ od gminy) i Skierbeszowskiego Parku Krajobrazowego oraz Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na południu.

Powiązania ekologiczne o przebiegu równoleżnikowym zapewniają ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym. Są to doliny Mokrego Rowu i doliny małych cieków wypływających z okolic Torunia i Kaniego. Na terenie gminy znajduje się węzeł ekologiczny wodno-leśny o znaczeniu regionalnym w rejonie stawów w okolicy Zalesia Kańskiego. Węzłami ekologicznymi o znaczeniu lokalnym są: Lasy Pawłowskie i lasy w południowo-zachodniej części gminy. Wszystkie te węzły mają duże wartości przyrodnicze, zarówno florystyczne, jak i faunistyczne (ostoje ptactwa wodno-błotnego), i wymagają szczególnej ochrony przed degradacją, a zwłaszcza przed zmianą stosunków wodnych.

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PLO105.02 Zakład Badania Ssaków w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków PAN) we współpracy z Stowarzyszeniem dla Natury „Wilk” oraz muzeum i Instytutem Zoologii PAN, opracował projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., „2005, Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, ZBS PAN, Białowieża”). Aktualizację projektu wykonano w latach 2010-2012. Przez obszar gminy przebiega ponadlokalny korytarz ekologiczny Polesie – Rostocze KPdC-2C. Jest to korytarz ponadregionalny, łączący kompleksy przyrodnicze w Polsce wschodniej: Nadwieprzański Park Krajobrazowy z korytarzem Działy Grabowieckie położonym na południe od Chełma i korytarzem Dolina Środkowego Bugu dalej na wschodzie, gdzie znajdują się Chełmski PK i Strzelecki PK. Obejmuje on mozaikę siedlisk – lasy mieszane, zadrzewienia śródpolne, ciek wodny, tereny podmokłe, a także pola o wysokiej mozaikowatości krajobrazu rolniczego. Obecność korytarza KPdC-2C w gminie nakłada obowiązek szczególnego uwzględniania jego integralności w dokumentach planistycznych, zwłaszcza w kontekście lokalizacji inwestycji mogących powodować jego fragmentację (np. drogi, linie energetyczne, zabudowa). Elementami destabilizującymi system ekologiczny w gminie są liniowe bariery ekologiczne pochodzenia antropogenicznego. Należy do nich droga Rejowiec Fabryczny – Pawłów – Siedliszcze, która przecina węzeł ekologiczny Lasy Pawłowskie. Natomiast w ciągu ekologicznym w dolinie Mokrego Rowu barierę tą stanowi droga Liszno-Kanie-Chojno Nowe. Drogi te, biegnące na pewnych odcinkach na nasypach, utrudniają funkcjonowanie stref ekologicznych i pogarszają drożność ciągów ekologicznych. Istnieje potrzeba ochrony ciągłości ekologicznej, m.in. poprzez pozostawienie nieprzekształconych pasów zieleni, zakaz grodzenia dróg migracyjnych i ograniczenie zabudowy w tzw. wąskich gardłach korytarza.

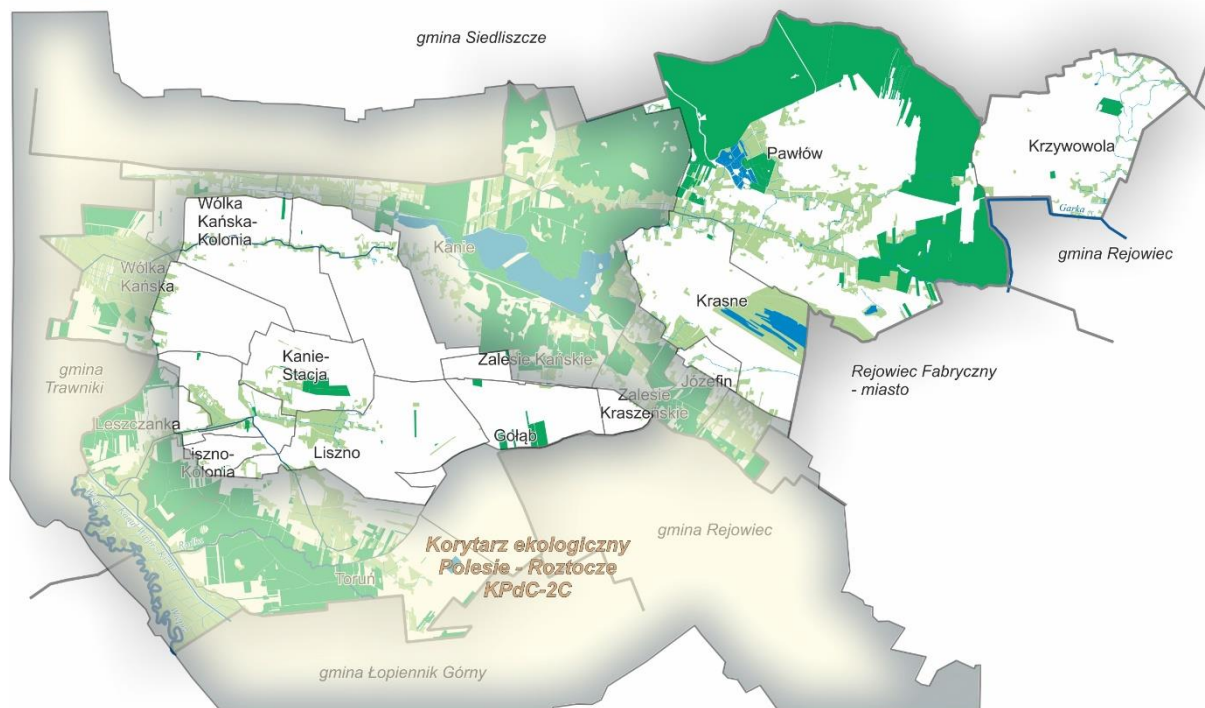
Ponadto, na terenie gminy Rejowiec Fabryczny występują obszary pełniące funkcje węzłów ekologicznych:

- węzeł ekologiczny wodno-leśny o znaczeniu regionalnym w rejonie stawów w okolicy Zalesia Kańskiego, w obrębie obszaru Natura 2000 „Pawłów” PLH060065, w środkowej części gminy,

- węzły ekologiczne o lokalnym znaczeniu: Lasy Pawłowskie i lasy w południowo - zachodniej części gminy.

Lokalne korytarze ekologiczne pełnią niewielkie ciek wodne, takie jak: Dopływ spod Liszna, Dopływ z Kani, Dopływ spod Rejowca.

Rycina 26. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na tle krajowych korytarzy ekologicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie źródło: <http://mapa.korytarze.pl>

Pomimo faktu, że projekt planu ogólnego dopuszcza na tym obszarze strefy planistyczne tj. strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową, strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy produkcji rolniczej, strefy zieleni i rekreacji, strefy infrastrukturalne, strefy otwarte, strefy komunikacji, realizacja projektu dokumentu nie spowoduje pogorszenia powiązań przyrodniczych. Plan ogólny został opracowany w taki sposób, aby nie tylko umożliwić rozwój funkcji dopuszczonych w ramach stref planistycznych, ale również zachować i wzmocnić istniejące powiązania przyrodnicze.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wyróżnić można także lokalne korytarze ekologiczne. Są to drogi migracyjne mniejszej skali, niemniej jednak są równie ważne w prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemu. Należy do nich zaliczyć dolinę Mokrego Rowu, położoną w obrębie korytarza ekologicznego KPdC-C2 i Pawłowskiego Obszar Chronionego Krajobrazu oraz innych cieków bezimiennych. Pełnią one rolę łącznika między oddalonymi siedliskami zwierząt wewnątrz obszaru gminy, a także między sąsiednimi gminami. Podobną funkcję pełnią także śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia oraz pasma naturalnych łąk.

Plan ogólny został opracowany w sposób zapewniający zachowanie ciągłości i integralności systemu przyrodniczego gminy, w tym korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, a także terenów pełniących funkcje buforowe pomiędzy obszarami zabudowy a obszarami chronionymi. Układ stref planistycznych oraz przyjęte wskaźniki urbanistyczne uwzględniają rozmieszczenie i zasięg elementów środowiska przyrodniczego, takich jak kompleksy leśne, doliny rzeczne, obszary łąkowe i zadrzewienia śródpolne, które stanowią podstawowe ogniwa systemu ekologicznego. W planie zachowano ciągłość terenów otwartych i zieleni naturalnej, w tym szczególnie w rejonach powiązań z doliną rzeki Wieprz, co umożliwia swobodną migrację gatunków i wymianę biocenotyczną pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo. Strefy intensywniejszego zagospodarowania (mieszkaniowe, usługowe i gospodarcze) zostały rozmieszczone w sposób skoordynowany z istniejącą strukturą osadniczą, co ogranicza presję na obszary naturalne i minimalizuje ryzyko fragmentacji siedlisk. Ponadto, plan ogólny wprowadza rozwiązania przestrzenne sprzyjające równowadze pomiędzy

rozwojem funkcji gospodarczych i osadniczych a potrzebą ochrony zasobów środowiska. Zachowano m.in. minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, ustalone w przepisach wykonawczych, a także wskazano tereny, na których priorytetem jest utrzymanie i wzmacnianie funkcji przyrodniczych. W efekcie realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna prowadzić do degradacji elementów systemu przyrodniczego gminy, lecz przeciwnie – umożliwić jego lepszą integrację z układem przestrzennym gminy.

7.12. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE

O walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (las i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

7.12.1. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

Cechą charakterystyczną, dominującą na terenie gminy Rejowiec Fabryczny jest krajobraz terenów otwartych, użytkowanych rolniczo. Tworzą go rozległe powierzchnie równinne - pola uprawne, liczne łąki i pastwiska, poprzecinane rowami melioracyjnymi i lokalnymi ciekami oraz rozproszoną zabudową o charakterze wiejskim. Największymi miejscowościami na terenie gminy są: Pawłów, Liszno, Krasne i Kanie.

W części wschodniej i południowej dominuje krajobraz wzgórz związany z mezoregionem Pagóry Chełmskie, gdzie wyraźne są deniwelacje terenu.

Urozmaicheniem krajobrazu są kompleksy leśne znajdujące się głównie w północno-wschodniej części gminy wzdłuż jej granicy z gminą Siedliszcze.

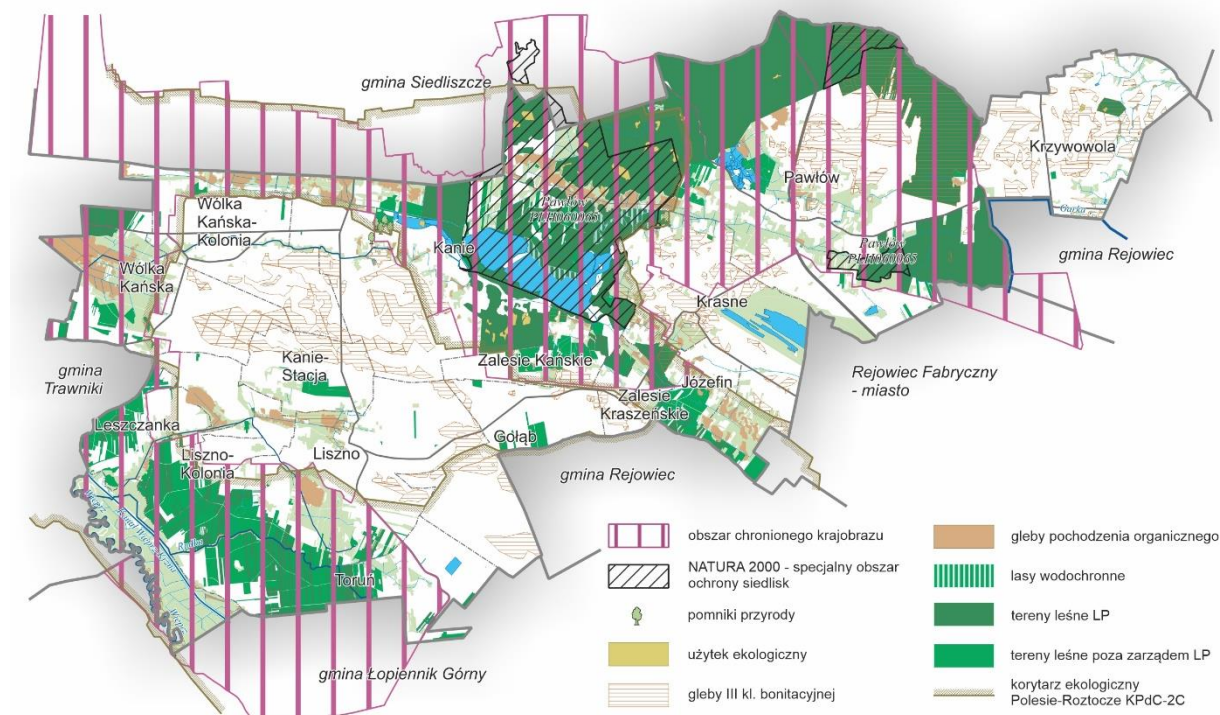
Na krajobraz kulturowy składają się również obiekty zabytkowe opisane w rozdziale „Dziedzictwo kulturowe”, zwłaszcza zespoły dworsko – parkowe ze starym drzewostanem.

7.12.2. OCHRONA PRZYRODY

Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny formami ochrony przyrody, w myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., są:

- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Pawłów” (PLHo60065)
- Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- użytki ekologiczne
- pomniki przyrody.

Rycina 27. Obszary i obiekty objęte ochroną przyrodniczą na terenie gminy Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny

SOO „Pawłów” - znacząca w skali regionu ostoja rzadkich gatunków owadów, płazów i gadów. Występuje tu 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków. Odnotowano na tym terenie gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Głównym celem ochrony jest zachowanie silnej populacji żółwia błotnego i uzupełnienie reprezentacji strzebli błotnej.

Obszar zajmuje powierzchnię 871 ha i położony jest na terenie na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a jego zachodnia część wchodzi w skład wyznaczonego, krajowego korytarza ekologicznego (Korytarz Południowo-Centralny KPdC-2C, Polesie - Rostocze). Na terenach leśnych w północnej części obszaru zlokalizowanych jest 10 użytków ekologicznych związanych z ochroną terenów bagiennych. Obszar Pawłów stanowi mozaikę środowisk i różnych typów roślinności: wodnej, szuwarowej, łąkowej, torfowiskowej, zaroślowej i leśnej. Ponad 80 % powierzchni obszaru zajmują lasy mieszane i liściaste, tworzące równoległy zwarty kompleks leśny. W południowej części obszaru, w miejscowości Kanie występuje kompleks stawów hodowlanych o powierzchni około 120 ha. W obrębie obszaru występują również łąki oraz liczne torfiarki i zabagnienia. Dominującym siedliskiem występującym w obrębie obszaru jest bardzo dobrze zachowany łąkowy subkontynentalny. Obszar objęty ochroną obejmuje torfowiska leżące w pobliżu Pawłowa (w dolinie Dorohuczy i jej dopływów) i Krowicy, a także fragmenty lasów mieszanych znajdujących się w pobliżu Pawłowa i kompleks stawów w miejscowości Kanie (gmina Rejowiec Fabryczny). Wykształciły się tu zbiorowiska wodne z klas *Charetea*, *Lemnetea* i *Potametea*, szuwarowe z klasy *Phragmitetea*, łąkowe z klasy *Molinio- Arrhenantheretea*, torfowiskowe z klasy *Scheuchzeria-Caricetea fuscae* oraz zaroślowe i leśne z klasy *Alnetea glutinosae*. W zbiorowiskach tych zanotowano stanowiska kilkunastu rzadkich i objętych ochroną prawną gatunków roślin np. Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, Turzycza Davalla *Carex davalla*, Kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* i Kukułka szerokolistna *D. majalis*, Kruszyk błotny *Epipactis palustris*, Pełnik europejski *Trollius europaeus*, Ciemiężca zielona *Veratrum lobelianum*, Goździk pyszny *Dianthus superbus*, Kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, Grzybienie białe *Nymphaea alba*. Na torfowiskach występują różnej wielkości i kształtu stare wyrobiska torfu. W ostatnich latach wykopano kilka nowych sadzawek i małych stawów.

Obszar chroni siedliska gatunków zwierząt: Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, Modraszek telejus *Maculinea teleius*, Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*, Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, Strzebla błotna *Phoxinus phoxinus* i Piskorz *Misgurnus fossilis*, Żółw błotny *Emys orbicularis*, Kumak nizinny *Bombina bombina* oraz roślin: Starodub łukowy *Ostericum palustre* i Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*.

Głównym celem ochrony jest zachowanie silnej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis* i uzupełnienie reprezentacji strzebli błotnej *Phoxinus phoxinus* (wypełnienie luki w zasięgu występowania). Na terenie SOO Pawłów występują także objęte ochroną prawną gatunki zwierząt jak np: Rzekotka drzewna *Hyla arborea*, Żaba wodna *Rana aesculenta*, Żaba trawna *R. temporaria*, Żaba moczarowa *R. arvalis*, Kumak nizinny *Bombina bombina*, Traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, Ropucha szara *Bufo bufo* i Ropucha zielona *B. viridis*, Żółw błotny *Emys orbicularis*, Jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, Zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, Żmija zygzakowata *Vipera berus*, Błotniak łukowy *Circus pygargus*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, Derkacz zwyczajny *Crex crex*, Czajka zwyczajna *Vanellus vanellus*, Bekas kszysk *Gallinago gallinago*, Remiz zwyczajny *Remiz pendulinus*, Zimorodek zwyczajny *Alcedo atthis* i inne.

Na obszarze zidentyfikowano 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG - twarde oligo- mezotroficzne wody z podwodnymi łakami ramienic *Chara* sp., zmiennowilgotne łaki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łaki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd kontynentalny, lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

Rejon ten jest znaczącą w skali regionu ostoją rzadkich gatunków owadów, płazów i gadów. Występuje tu 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków. Odnotowano na tym terenie gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

Typy siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze SOO Pawłów, będące przedmiotami ochrony to:

- 6410 Zmiennowilgotne łaki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łaki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Gatunki występujące na obszarze SOO Pawłów będące przedmiotami ochrony to:

gatunki roślin:

- 1617 Starodub łukowy (*Angelica palustris*),
- 1902 Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*),
- 1903 Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*),

gatunki płazów:

- 1188 Kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- 1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*),

gatunki gadów:

- 1220 Żółw błotny (*Emys orbicularis*),

gatunki motyli:

- 1065 Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*),
- 1042 Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*),
- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*),
- 4038 Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*),
- 1061 Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*),
- 1059 Modraszek telejus (*Maculinea teleius*),

gatunki ważek:

- 1037 Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*),

gatunki ssaków:

- 1355 Wydra (*Lutra lutra*),

gatunki ryb:

- 1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis*),
- 4009 Strzebla błotna (*Phoxinus phoxinus*) – gatunek o znaczeniu priorytetowym.

Dla obszaru SOO „Pawłów, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pawłów PLH060065, które określają działania jakie należy podjąć w celu zachowania przedmiotu ochrony danego obszaru NATURA 2000, a także wskazują z jakiego sposobu użytkowania i zagospodarowania należy zrezygnować na danym terenie.

Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu powołany w 1983 r. Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Chełmie nr XVIII/89/83 z dnia 28 marca 1983 r., zmienionej Rozporządzeniem Nr 52 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 czerwca 1998 r. oraz Rozporządzeniem Nr 51 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje dolinę rzeki Dorohucz, otoczoną wzniesieniami kredowymi z półkolistym pierścieniem lasów otaczających miejscowość Pawłów oraz fragment doliny rzeki Wieprz na odcinku Trawniki - Krasnystaw. Obszar obejmuje tereny trzech gmin województwa lubelskiego: Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze i Łopiennik Górny. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny obejmuje on obszary położone w południowej (wzdłuż doliny Rowu Mokrego) i południowo-zachodniej części (wzdłuż Kanału Wieprz – Krzna), pokrywając się tym samym z przebiegiem korytarzy ekologicznych Dział Grabowieckie i Wieprz – Krzna. Lasy Pawłowskie, zróżnicowane gatunkowo, rosną na żyznych siedliskach i dzięki temu są dość odporne na zagrożenia emisją pyłów przemysłowych i obniżania się lustra wód gruntowych. Obszar oddziela od siebie dwa zagłębia przemysłowe, cementowe z Rejowcem Fabrycznym od Lubelskiego Zagłębia Węglowego. Dość duży kompleks Lasów Pawłowskich w sąsiedztwie doliny rzecznej i licznych stawów rybnych stanowi o atrakcyjności tego obszaru jako miejsca wypoczynku i rekreacji

Użytki ekologiczne – W obrębie gminy, na terenie Leśnictwa Pawłów Nadleśnictwa Chełm (w północno-wschodniej i centralnej części gminy), znajdują się użytki ekologiczne, ustanowione Uchwałą Nr XXVII/169/97 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 1 marca 1997 r. w sprawie uznania obszarów bagien za użytki ekologiczne na terenie gminy Rejowiec Fabryczny. Wyznaczono 22 takie obszary o łącznej powierzchni ok. 22 ha. Celem ich utworzenia było zachowanie cennych zbiorowisk wodnych i torfowiskowych.

Pomniki przyrody - Na terenie gminy znajduje się 5 pomników przyrody, powołane Zarządzeniem Nr28 Wojewody Chełmskiego z dnia 13 listopada 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Wojewody Chełmskiego Nr 5, poz.46, z których 4 zlokalizowane są w zabytkowym parku podworskim, przy Domu Pomocy Społecznej w Kaniem, zaś 1 w zespole kościoła parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem (lipa drobnolistna). Są to:

1. klon srebrzysty	obw. pnia 520 cm	utworzony w 1987 r.
2. orzech czarny	obw. pnia 328 cm	utworzony w 1987 r.
3. tulipanowiec amerykański	obw. pnia 242 cm	utworzony w 1987 r.
4. lipa drobnolistna	obw. pnia 452 cm	utworzony w 1987 r.
5. lipa drobnolistna	obw. pnia 479 cm	utworzony w 1987 r.

7.12.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2024 poz. 1292, z późn. zm.) na terenie gminy Rejowiec Fabryczny ochroną objęte są obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty umieszczone w gminnej ewidencji dóbr kultury. Są to:

✓ obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Zespół pałacowo-parkowy w Kaniem. Zespół pałacowo- parkowy jest najważniejszym zabytkiem Kaniem. Na miejscu wybudowanego przez Seweryna Rzewuskiego pod koniec XVIII w. dworu, w 1848 r. książę Mieczysław Woroniecki zbudował pałac. Już wówczas pałac otaczał obszerny park, który zachował się do dnia dzisiejszego. Jest to dużych rozmiarów założenie parkowe (ok. 9 ha) z aleją grabową oraz starym drzewostanem, z którego część drzew stanowi pomniki przyrody. Cały zespół pałacowo- parkowy zajmuje powierzchnię ponad 16 ha i obecnie mieści się tu Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. W skład zespołu pałacowo parkowego wpisanego do rejestru zabytków wchodzi następujące budynki: kuchnia (ob. budynek administracyjny), czworak, obora, rządcówka, stajnia (ob. magazyn) - Nr rejestru CHA/147/53 Stan zachowania: zróżnicowany – budynek administracyjny i rządcówka w bardzo dobrym stanie technicznym, pozostałe obiekty w złym stanie technicznym.
- Zespół pałacowo-parkowy w Krasnem. Stanowi on najważniejszy zabytek Krasnego. W miejsce starego dworu z XVIII w. w XIX w. wybudowano murowany dworek otoczony parkiem. Obiekt został usytuowany na niewielkim wzniesieniu w centrum założenie parkowego. W 1915 r. uległ pożarowi, po czym odbudowano go w okresie międzywojennym w dosyć zmienionym kształcie. Budynek jest murowany z kamienia wapiennego, posiada dwie kondygnacje oraz rozplanowany jest na rzucie prostokątów. Park w okresie międzywojennym został uporządkowany (powstały klomby i wytyczone nowe alejki). Po II wojnie światowej obiekt został zdewastowany (zatarciu uległy alejki), chociaż zachował się ogólny kształt kompozycyjny. Obecnie na otoczonej ogrodzeniem powierzchni 3 ha (łącznie z liczącym 5 ha terenem gospodarczym, zespół zajmuje obszar 8 ha) znajduje się kilkadziesiąt drzew i krzewów. Najliczniej występują: lipa drobnolistna, grab pospolity, kasztanowiec biały, jesion wyniosły, klon zwyczajny oraz topola czarna. Do zespołu pałacowo-parkowego należą: pałac i park, spichlerz, gorzelnia - Nr rej.: CHA/208. Stan zachowania: pałac – ruina, pozostałe budynki – zaniedbany.
- Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Jana Chrzciciela. Kościół powstał w latach 1909 - 1912 z inicjatywy proboszcza księdza Antoniego Wójcikowskiego. Obiekt wybudowano w stylu neogotyckim. Pierwotny projekt kościoła stworzył wybitny architekt Stefan Szyller, jednak jego koncepcja nie została zrealizowana z powodu znacznych kosztów. Ostatecznie świątynię wzniesiono według planu architekta powiatowego Stanisława Diehla (Dila). W okresie I wojny światowej (1915 r.) kościół został zniszczony (spłonął dach i wieża). Po zakończeniu wojny obiekt został odrestaurowany. Kościół jest budowlą orientowaną, jednonawową, murowaną z czerwonej cegły (bez tynków). Bryłę świątyni tworzy wysoka wieża frontowa z dwiema kruchtami po bokach, korpus główny rozplanowany na rzucie wydłużonego prostokąta, szeroki transept z ryzalitami w ścianach bocznych i prostokątne prezbiterium zakończone czworoboczną absydą oraz zakrystią i skarbczykiem po bokach. Kościół posiada powierzchnię użytkową 310 m² - Nr rej.: CHA/109/15 Stan zachowania: bardzo dobry.
- Cmentarz rzymskokatolicki w Pawłowie. Obiekt powstał na przełomie XVIII i XIX w. jako cmentarz parafialny, związany z parafią w Pawłowie. Usytuowany jest na skraju miejscowości, u zbiegu dróg do Rejowca Fabrycznego i Krasnego. Obiekt jest jednym z najstarszych cmentarzy rzymskokatolickich w powiecie chełmskim. Najstarszy zachowany nagrobek pochodzi z 1825 roku. Do szczególnie cennych należą nagrobki: Wojciecha Węgleńskiego, Józefa Bzickiego, Zuzanny Wojakowskiej i Antoniego Kosińskiego. Na cmentarzu znajduje się także mogiła zbiorowa żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939 r. Obiekt posiada powierzchnię 1,49 ha i otoczony jest ogrodzeniem z około 1928 - Nr rej.: CHA/150/56. Stan zachowania: bardzo dobry.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków są jednocześnie obiektami będącymi w gminnej ewidencji zabytków.

Oprócz obiektów ujętych w rejestrze zabytków, na terenie gminy Rejowiec Fabryczny istnieje wiele obiektów będących w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Tabela 2. Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków)

Miejscowość	Obiekt
Zabytki architektury i budownictwa	
Kanie 61, 62	Chałupa
Krasne 34	Dom mieszkalny (chałupa gumienno i furmana)
Krasne 34	Oficina
Krasne 44	Chałupa
Krasne 47	Chałupa
Liszno	Kapliczka
Liszno 28	Chałupa z oborą
Liszno 5	Dworek
Liszno 55	Chałupa
Pawłów	Kapliczka
Pawłów ul. 22 Lipca 24 b	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. 22 Lipca 32	Chałupa
Pawłów ul. Kościelna	Dawny urząd gminy
Pawłów ul. Kościelna 2	Dom mieszkalny z masarnią
Pawłów ul. Lubelska 60	Młyn elektryczny
Pawłów ul. Łączna 32	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. Łączna 8	Dom mieszkalny (chałupa)
Pawłów ul. Szkolna 14	Szkoła podstawowa
Pawłów ul. Szkolna 15	Plebania ob. organistówka
Pawłów ul. Szkolna 39	Dom mieszkalny
Pawłów ul. Szkolna 57	Chałupa
Parki zabytkowe	
Krzywowola	Park podworski
Liszno	Park podworski
Cmentarze	
Kanie	Cmentarz rzymskokatolicki
Liszno	Cmentarz wojenny z II wojny światowej
Miejsca pamięci narodowej	
Krzywowola	Mogiła ofiar terroru niemieckiego z 1944 r.
Kanie (cmentarz rzymskokatolicki)	Grób Nieznanego Żołnierza
Kanie (cmentarz rzymskokatolicki)	Mogiła Żołnierza WP, plut. Tadeusza Uchańskiego
Pawłów (cmentarz rzymskokatolicki)	Zbiorowa mogiła żołnierzy WP z 1939 r.
Pawłów	Płyta pamiątkowa ku czci T. Kościuszki
Pawłów	Pomnik ku czci zamordowanych oraz ofiar niemieckiego nalotu - bombardowania Pawłowa w 1944 r.
Pawłów	Tablica pamiątkowa ku czci ofiar niemieckiej pacyfikacji gminy w czasie II wojny światowej

Niemal wszystkie obiekty z wojewódzkiej ewidencji zabytków (z wyjątkiem chałupy w Krasnem nr 44 oraz chałupy z oborą w Lisznie nr 28) znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. Według stanu na 10.05.2016 r. widniały w niej 62 obiekty (zabytki archeologiczne, parki podworskie, kapliczki, budynki użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, cmentarze i mogiły zbiorowe oraz obiekty przemysłowe).

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zidentyfikowano liczne stanowiska archeologiczne zarejestrowane podczas badań archeologicznych przeprowadzonych metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski. Trzy z nich są wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego:

- grodzisko wczesnośredniowieczne „Szwedzkie Okopy” w Kaniem (AZP 79-87/7) – nr rej. zab. C/36,
- cmentarzysko kurhanowe w Kaniem (AZP 79-87/9) – nr rej. zab. C/37,
- kurhan ziemny w Leszczance (AZP 80-86/58) – nr rej. zab. C/64.

Wszystkie wymienione poniżej stanowiska archeologiczne znajdują się w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Tabela 3. Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Miejscowość	Numer stanowiska ujawniony na arkuszach AZP	Nr stanowiska na obszarze	Dodatkowe informacje
Józefin	80 - 87	7	
Józefin	80 - 87	36	
Józefin	80 - 87	37	
Józefin	80 - 87	38	
Józefin	80 - 87	39	
Józefin	80 - 87	40	
Józefin	80 - 87	41	
Józefin	80 - 87	42	
Józefin	80 - 87	43	
Józefin	80 - 87	44	
Józefin	80 - 87	45	
Józefin	80 - 87	46	
Kanie	79 - 86	2	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	5	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Kanie	79 - 86	6	
Kanie	79 - 87	7	Grodzisko, C/36
Kanie	79 - 87	9	Cmentarzysko – 5 kurhanów, C/37
Kanie	79 - 87	12	
Kanie	79 - 87	13	
Kanie	79 - 87	14	
Kanie	80 - 87	67	
Kanie	80 - 87	68	
Kanie	80 - 87	69	
Krasne	80 - 87	1	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	3	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	4	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	5	stanowisko znane z kwerendy niezlokalizowane w terenie
Krasne	80 - 87	15	

Krasne	80 - 87	16	
Krasne	80 - 87	17	
Krasne	80 - 87	18	
Krasne	80 - 87	19	
Krasne	80 - 87	20	
Krasne	80 - 87	21	
Krasne	80 - 87	22	
Krasne	80 - 87	23	
Krasne	80 - 87	24	
Krasne	80 - 87	25	

Istotnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Tylko nieliczne z nich zostały wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Spośród obiektów nieobjętych ochroną konserwatorską najwyższe wartości kulturowe posiada murowana kapliczka przy drodze powiatowej 1812L w Wólce Kańskiej Kolonii.

Kolejnym istotnym elementem środowiska kulturowego gminy są liczne miejsca pamięci. Zaliczają się do nich groby, mogiły i tablice pamiątkowe. Większość z nich jest związana z II wojną światową.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zachowały się liczne dawne zabudowania mieszkalne oraz gospodarskie, drewniane i murowane mające wyraźne cechy architektury regionalnej. Stan zachowania większości zabytków należy określić jako dobry.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano żadnych obiektów mogących stanowić dobro kultury współczesnej.

8. NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

Naturalna odporność środowiska określa jego progowe możliwości użytkowania, w wyniku której nie dochodzi do nieodwracalnych zmian (degradacji środowiska), bądź niedostają jeszcze uruchomione procesy prowadzące do utraty walorów (przyrodniczych i użytkowych) przez środowisko lub deregulacji w jego funkcjonowaniu (załamania równowagi przyrodniczej).

O ogólnej odporności na degradację decydują takie elementy środowiska naturalnego, jak: rzeźba terenu, biosfera, hydrosfera oraz pedosfera. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia uchwycenie tych komponentów, które cechują się najmniejszą odpornością na czynniki niszczące, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie odpowiednich środków ochrony tych elementów, determinując tym samym sposób zagospodarowania i użytkowania obszarów.

8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY

Rzeźba terenu, o ile nie podlega intensywnym bieżącym procesom geomorfologicznym, stanowi jeden z najbardziej trwałych elementów środowiska przyrodniczego. Naturalne ukształtowanie powierzchni Ziemi jest rezultatem długotrwałych procesów geologicznych i klimatycznych, dlatego jego zmiany zachodzą powoli i zazwyczaj w dużej skali czasowej. Największe przekształcenia rzeźby terenu są zwykle skutkiem działalności człowieka, w szczególności realizacji wielkoskalowych inwestycji hydrotechnicznych, górniczych czy drogowych, które mogą w istotny sposób zmieniać krajobraz.

Na obszarze objętym opracowaniem zasadnicze cechy rzeźby terenu pozostają jednak niezmienione. Do procesów naturalnych, które odgrywają największą rolę w kształtowaniu lokalnego krajobrazu, należy zaliczyć zalewy wezbraniowe w dolinach rzek. Zjawiska te występują głównie w okresie wiosennych roztopów i obejmują ograniczone powierzchniowo fragmenty doliny rzeki Wieprz. Mają one charakter cykliczny i w naturalny sposób kształtują procesy sedymentacyjne oraz glebotwórcze w dnie doliny.

Z punktu widzenia działalności człowieka, istotnym przejawem antropogenicznych przekształceń rzeźby terenu jest eksploatacja surowców mineralnych. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny funkcjonowało wyrobisko po eksploatacji margla, które obecnie zostało zrehabilitowane decyzją starosty w kierunku

wodnym i rolnym. Rekultywacja tego typu obiektów ogranicza negatywny wpływ na krajobraz oraz poprawia możliwości ich dalszego użytkowania.

Poza tym, na całym obszarze gminy powszechne są antropogeniczne formy rzeźby terenu o mniejszej skali, takie jak nasypy, wcięcia drogowe czy lokalne wyrównania powierzchni związane z zabudową i infrastrukturą techniczną. Choć są to formy relatywnie niewielkie, to w znacznym stopniu kształtują krajobraz kulturowy gminy i stanowią trwały element środowiska przekształconego przez człowieka.

8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY

Wrażliwym na degradację elementem przyrodniczym na obszarze gminy są lasy. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy położone są w Mezoregionie Działów Grabowieckich. Lasy Państwowe na terenie gminy znajdują się w zasięgu Nadleśnictwa Chełm. Odporność szaty roślinnej na degradację zależy od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia naturalnego (szkodniki, choroby) oraz od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia antropogenicznego, które w znacznym stopniu uzależnione są od stanu oraz od wielkości zasobów leśnych. Im większa zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, tym większa jest odporność na antropopresję i część naturalnych zagrożeń. Za drzewostany niezgodne z siedliskiem uznaje się te, w których gatunek liściasty jest zastąpiony przez sosnę lub świerk. Lasy stanowią istotny element struktury przestrzennej gminy Rejowiec Fabryczny. Położone są w kilku kompleksach zlokalizowanych, głównie w północnej i wschodniej części gminy (Lasy Pawłowskie). Z uwagi na warunki klimatyczne i glebowe, lasy te zostały zaliczone do typu siedliskowego – lasu mieszanego świeżego, lasu świeżego, lasu wilgotnego, z przewagą gatunków drzew: sosny, brzozy, dębu, olszy. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji drzewostanów zależna jest od ich wieku, składu gatunkowego i występujących presji. Wpływ na degradację lasów mają trzy rodzaje czynników: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Czynniki abiotyczne związane są ze zjawiskami atmosferycznymi (np.: anomalie pogodowe - susze, wichury), właściwościami gleb oraz warunkami fizjograficznymi. Zagrożenia biotyczne związane są z masowym pojawianiem się szkodników owadów oraz grzybowych chorób infekcyjnych. W Polsce zagrożenie szkodnikami owadami dotyczy głównie drzewostanu iglastego, drzewostan liściasty natomiast częściej atakowany jest przez choroby grzybowe i infekcyjne. Istotny wpływ na degradację lasów mają czynniki antropogeniczne (zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, pożary lasów, błędy gospodarki leśnej), które działają negatywnie na przebieg procesów życiowych drzew. Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują duże aglomeracje miejskie, ani zakłady przemysłowe, które mogłyby wpływać na jakość lasów. Lasy liściaste są bardziej odporne od iglastych na zanieczyszczenia powietrza, a w strefie ich koron następuje alkalizacja kwaśnych opadów. Występujący na terenie gminy, w znacznej ilości drzewostan sosnowy, jest najodporniejszy wśród gatunków szpilkowych. Dla potrzeb planistycznych najczęściej przyjmuje się następującą skalę odporności siedlisk leśnych na skumulowaną degradację czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych:

- bór suchy i bór świeży – bardzo mała odporność
- bór wilgotny i bór bagienny – mała odporność
- ols, bór mieszany i bór mieszany wilgotny – mała odporność
- las mieszany i las mieszany wilgotny – średnia odporność
- las świeży i las wilgotny – duża odporność
- ols jesionowy – bardzo duża odporność.

8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY

Odporność pokrywy glebowej analizuje się dla potrzeb planowania przestrzennego głównie pod kątem jej podatności na erozję wodną, erozję wietrzną, degradację chemiczną oraz zmiany stosunków wodnych. Są to zagrożenia typu obszarowego, mogące istotnie determinować sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu.

Obszar gminy Rejowiec Fabryczny narażony jest na występowanie erozji wietrznej. Czynniki kształtującymi nasilenie tej erozji są: podatność materiału glebowego na wywiewanie, wilgotność gleby, prędkość wiatru, położenie w terenie, czas i sposób prowadzenia zabiegów uprawowych oraz stopień pokrycia roślinnością. Przeważającą część gminy cechuje silna deflacja, przekraczająca 30 t/ha/rok.

Najbardziej wrażliwe na zmiany stosunków wodnych są gleby hydrogeniczne: torfowe i mułowo – torfowe, pod użytkami zielonymi, koncentrujące się w dolinach rzecznych. Odwodnione tracą nie tylko wartości produkcyjne, ale także ekologiczne.

8.4. ODPORNOŚĆ HYDROSFERY

Hydrosfera stanowi geokomponent najbardziej wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. O odporności środowiska wodnego na zanieczyszczenia w głównej mierze decydują takie czynniki jak: wielkość przepływu wód płynących, spadek podłużny koryta, roczna i wieloletnia amplituda przepływów, stan odbudowy biologicznej koryt rzecznych oraz wielkość ładunku zanieczyszczeń dopływających do odbiornika. Największą zdolnością do samooczyszczania się cechuje się rzeka Wieprz. Niewielkie fragmenty lasów nadrzecznych stanowią naturalny filtr, który ogranicza spływ nawozów sztucznych z okolicznych gruntów rolnych, ograniczając w ten sposób proces eutrofizacji rzeki. Istotnym problemem są niekontrolowane zrzuty ścieków nieczyszczonych, pomimo faktu, iż gmina posiada 2 oczyszczalnie ścieków, w miejscowości Krasne i Pawłów. Niemniej stopień wyposażenia w zbiorczą sieć kanalizacyjną, kształtuje się na poziomie zaledwie 23,9 km, zaś udział korzystających z sieci kanalizacyjnej na poziomie 27,7%.

Wielkość zagrożenia jakości wód podziemnych zależy od głębokości ich występowania, stopnia izolacji od powierzchni terenu przez utwory słaboprzepuszczalne, sposobu użytkowania terenu i położenia ognisk zanieczyszczeń. O skali potencjalnego zagrożenia pierwszego poziomu wodonośnego, decyduje stopień przepuszczalności utworów powierzchniowych. Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, którego wody uznane zostały za strategiczne zasoby wodne i o wysokim poziomie zagrożenia ich jakości ze względu na brak nakładu czwartorzędowego nad wodonoścem lub jego nieciągłość i znaczną przepuszczalność.

W odróżnieniu od wód podziemnych, które są w różnym stopniu podatne na zanieczyszczenia, ale które posiadają małą zdolność do samooczyszczania się, wody powierzchniowe, szczególnie stojące, są bardzo wrażliwe na zanieczyszczenia chemiczne i bakteriologiczne. Szybko ulegają degradacji, ale w przypadku wód płynących równie szybko regenerują się (tzn. odzyskują pierwotną jakość) w przypadku usunięcia źródeł zanieczyszczeń.

8.5. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY

Odporność atmosfery na degradację w gminie Rejowiec Fabryczny należy ocenić jako umiarkowaną do niskiej, z uwagi na obecność źródeł emisji zanieczyszczeń oraz charakter lokalnych procesów gospodarczych. Największy wpływ na jakość powietrza mają następujące czynniki:

- Wydobywanie surowców mineralnych

Na terenie gminy zlokalizowane są wyrobiska związane z eksploatacją surowców budowlanych. Działalność wydobywcza generuje pylenie wtórne, szczególnie w okresie suchym i przy dużym natężeniu ruchu transportowego (ciężarowego), co lokalnie obniża jakość powietrza. Dodatkowo, zanieczyszczenia mogą być unoszone na znaczne odległości w warunkach sprzyjających rozprzestrzenianiu się aerozoli pyłowych.

- Funkcjonowanie strefy inwestycyjnej

Na terenie gminy znajduje się Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC na terenie Pawłowa, w której rozwijana jest działalność przemysłowa i logistyczna. Potencjalne źródła emisji z tego obszaru obejmują m.in. spaliny z transportu samochodowego, emisje niskie z procesów technologicznych oraz hałas komunikacyjny. Choć działalność prowadzona w strefie nie ma charakteru przemysłu ciężkiego, jej kumulatywny wpływ może obciążać lokalną jakość powietrza, szczególnie przy niekorzystnych warunkach meteorologicznych (np. inwersje, brak wiatru).

- Warunki meteorologiczne i ukształtowanie terenu.

Teren gminy jest stosunkowo płaski z niewielkimi deniwelacjami, co sprzyja przewietrzaniu. Jednak okresowe zjawiska inwersji temperatury mogą prowadzić do kumulacji zanieczyszczeń w dolnych warstwach atmosfery, szczególnie w chłodniejszych miesiącach. Dominujące wiatry zachodnie i południowo-zachodnie wpływają na kierunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

- Emisje z sektora komunalno-bytowego

W części gospodarstw domowych, zwłaszcza w zabudowie rozproszonej, nadal stosowane są indywidualne źródła ciepła opalane paliwami stałymi (węgiel, drewno), co wpływa na lokalne zanieczyszczenie powietrza – głównie pyłem zawieszonym PM₁₀, PM_{2.5} oraz benzo(a)pirenem. Problem nasila się w sezonie grzewczym.

Oceniając sumaryczną odporność środowiska gminy:

- za obszary o dużej odporności należy uznać zwarte kompleksy leśne o powierzchni co najmniej 10 ha, z drzewostanami zgodnymi lub częściowo zgodnymi z siedliskami,
- za obszary o średniej odporności należy uznać siedliska łąkowe i torfowe, koncentracje zieleni śródpolnej (zadrzewienia, zarośla),
- za obszary o małej odporności należy uznać obszary pozbawione trwałej szaty roślinnej (zalesień, zadrzewień, zakrzewień), poddawane stałej antropopresji, a więc agroekosystemy i ekosystemy zdegradowane, którymi są głównie tereny zurbanizowane,

za obszary o bardzo małej odporności należy uznać trwałe podmokłości, rozlewiska, strugi i strumienie, a także ekosystemy zdegradowane (poeksploatacyjne).

9. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Na stan zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy wpływają przede wszystkim trzy grupy czynników: emisja powierzchniowa, emisja komunikacyjna oraz warunki meteorologiczne:

- emisja powierzchniowa wiąże się głównie z indywidualnym ogrzewaniem budynków mieszkalnych oraz lokalnymi kotłowniami. W okresie grzewczym znacząco rośnie udział pyłów zawieszonych i innych zanieczyszczeń gazowych, które powstają w wyniku spalania paliw stałych, zwłaszcza niskiej jakości węgla i drewna;
- emisja komunikacyjna związana jest z natężeniem ruchu drogowego i dotyczy przede wszystkim tlenku węgla (CO), tlenków azotu (NO i NO₂), węglowodorów, a także pyłu zawieszonego pochodzenia mechanicznego (ścieranie opon, klocków hamulcowych, nawierzchni drogowej). Do tej grupy zalicza się również emisję metali ciężkich, takich jak ołów, który choć w mniejszym stopniu niż w przeszłości, nadal stanowi problem wzdłuż tras komunikacyjnych o dużym obciążeniu ruchem;
- warunki meteorologiczne mają istotny wpływ na poziom stężeń zanieczyszczeń. Niekorzystne sytuacje występują zwłaszcza w okresach bezwietrznych, przy niskich temperaturach i inwersjach temperatury, które sprzyjają kumulacji zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery.

Wśród wymienionych zanieczyszczeń największe zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska stanowią pyły zawieszone (PM₁₀ i PM_{2,5}). Związane są one nie tylko z emisją ze spalania paliw stałych i transportu, ale także z wtórnym unoszeniem cząstek z powierzchni dróg czy pól uprawnych. Długotrwała ekspozycja na wysokie stężenia pyłów prowadzi do schorzeń układu oddechowego i krążenia, a także obniża jakość życia mieszkańców.

Ze względu na brak punktów monitoringowych jakości powietrza na terenie gminy, nie jest możliwe dokonanie szczegółowej analizy stanu zanieczyszczenia powietrza w skali lokalnej. Dlatego niniejsze opracowanie zostało oparte na danych udostępnionych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, zawartych w raporcie pt. „Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim za 2023 rok”. Dane te odzwierciedlają sytuację regionalną i stanowią punkt odniesienia do określenia zagrożeń dla obszaru gminy.

Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1	D2

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2023 r.

Na obszarze strefy lubelskiej nie wykazano obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Wykazano natomiast obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu, która uzyskała klasę D2. Na obszarze strefy lubelskiej, w tym gminy Rejowiec Fabryczny, od wielu lat występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla oraz oznaczanymi w pyłe zawieszonym PM₁₀ metalami: ołowiem, arsenem, kadmem i niklem. W 2023 roku stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie przekroczyły poziomu docelowego. Analiza wyników pomiarów jakości powietrza na terenie strefy

lubelskiej wykazała, że po raz pierwszy od 2014 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀, co wskazuje na poprawę jakości powietrza w roku oceny. W porównaniu do roku poprzedniego, wartości stężeń tego zanieczyszczenia znacznie się obniżyły. Pomimo to, w dalszym ciągu istnieje problem z występowaniem wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ w sezonie grzewczym, co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem. W 2023 roku średnioroczne i dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w stosunku do roku 2022 znacznie się obniżyły i na terenie strefy lubelskiej nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych. Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2023 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy II (20 µg/m³). W porównaniu do roku 2022 wartości stężeń tego zanieczyszczenia, podobnie jak pyłu zawieszonego PM₁₀, znacznie się obniżyły. W sezonie letnim rejestrowany był wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz, w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi. W 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium 100 ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na stacjach pomiarowych w województwie. W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania w oparciu o wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenie w strefie lubelskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego..

Tabela 5. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2023 r.

Zgodnie z klasyfikacją dla kryteriów ochrony roślin strefa ta została zaliczona do klasy A ze względu na brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężeń SO₂, dotrzymanie wartości stężeń średniorocznych NO_x, dotrzymanie poziomu docelowego O₃ oraz klasy D2 ze względu na nie dotrzymanie poziomu celu długoterminowego O₃.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny największym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest tzw. „niska” emisja. Cechą charakterystyczną „niskiej” emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Sytuacja taka ma miejsce na obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej (jednorodzinna, zagrodowa), gdzie duża liczba emitorów wprowadzających zanieczyszczenia z kominów domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych o niewielkiej wysokości powoduje, że zjawisko to jest uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania. Paliwem wykorzystywanym w kotłowniach są przede wszystkim paliwa stałe - węgiel, koks, miał węglowy oraz drewno.

Zanieczyszczenie powietrza przez środki transportu na terenie gminy Rejowiec Fabryczny ma charakter ograniczony do okolic dróg o znaczącym natężeniu ruchu. Jest to związane z tym, że źródło emisji zanieczyszczeń znajduje się na wysokości do metra od powierzchni ziemi, a także z unosem pyłu drogowego spowodowanym ruchem pojazdów. Emisja pochodząca ze środków transportu powoduje uciążliwość dla otoczenia, emitując zanieczyszczenia ze spalania paliw (transport drogowy i kolejowy). Uciążliwości związane z obniżeniem jakości powietrza atmosferycznego wokół szlaków komunikacyjnych mają inny charakter na terenie osłoniętym przez zabudowania, wzniesienia, zadrzewienia, a inny na otwartych przestrzeniach. Równocześnie zależą od stałych parametrów pogody dla danego obszaru, jak: kierunek wiatru, pułap chmur, częstotliwość opadów atmosferycznych. Transport drogowy należy do powierzchniowych źródeł emisji. W terenie zurbanizowanym, a szczególnie w okolicy skrzyżowań głównych dróg, natężenie ruchu jest największe i występuje kumulacja strumienia emisji oraz z reguły gorsze warunki jej rozpraszania, co często jest przyczyną powstawania lokalnych zagrożeń (długotrwała ekspozycja, smog). Dużą rolę odgrywa tu przepustowość dróg i związana z tym płynność jazdy, a także lokalizacja dróg tranzytowych. Całkowita wartość emisji CO₂

pochodzącej z przemieszczania się pojazdami mechanicznymi wyniosła: 6.363,50 Mg CO₂ w roku bazowym.

Istotnym uwarunkowaniem środowiskowym, mającym korzystny wpływ na jakość powietrza na terenie gminy, są tereny leśne, które zajmują blisko 1/3 powierzchni gminy Rejowiec Fabryczny. Lasy, oprócz walorów estetycznych i rekreacyjnych, pełnią szereg istotnych funkcji ekologicznych, w tym przede wszystkim poprawę jakości powietrza atmosferycznego. Dzięki zdolności do absorpcji i filtrowania zanieczyszczeń, działają one jak naturalne bariery, ograniczając negatywne skutki emisji i przyczyniając się do poprawy lokalnych warunków aerosanitarnych..

W więc reasumując, głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w gminie Rejowiec Fabryczny są niewątpliwie lokalne kotłownie oraz paleniska domowe i piece, w których nośnikami energii jest węgiel i jego pochodne. Jako źródła niskiej emisji są one jedynie w lokalnej skali uciążliwe dla sąsiadujących z nimi zabudowy i mogą wpływać na pogorszenie warunków aerosanitarnych obszaru, powodując przekroczenia dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Z kolei emisja punktowa – powodowana przez zakłady przemysłowe i liniowa – powodowana przez pojazdy spalinowe, poruszające się po ulicach gminy nie wywierają zasadniczego wpływu na warunki aerosanitarnie gminy Rejowiec Fabryczny.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż obszar gminy Rejowiec Fabryczny, charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter terenu stanowiącego przedmiot analizy, znaczny udział terenów leśnych, a także brak większych zakładów przemysłowych, który stanowiłby źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

9.2. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY

Wody powierzchniowe

Oceny jakości wód powierzchniowych o podziemnych dokonuje się w ramach monitoringu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych. Monitoring jednolitych części wód powierzchniowych prowadzi się w formie:

- 1) pomiarów poziomu i objętości lub natężenia przepływu wód w zakresie stosownym w odniesieniu do stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego, lub stanu chemicznego;
- 2) badań grup wskaźników lub poszczególnych wskaźników jakości wód na potrzeby:
 - a) klasyfikacji:
 - stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jednolite części wód powierzchniowych i trendów zmian tego stanu,
 - potencjału ekologicznego sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych i trendów zmian tego potencjału,
 - stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych i trendów jego zmian,
 - b) wypełnienia dodatkowych wymagań ustanowionych dla spełnienia celów środowiskowych dla obszarów chronionych,
 - c) oceny eutrofizacji wód,
 - d) analiz długoterminowych trendów zmian stężeń substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń, dla których określa się środowiskowe normy jakości,
 - e) gromadzenia dodatkowych danych o środowisku wodnym, w tym na potrzeby analizy zmienności wskaźników jakości wód.

Hydrosfera stanowi geokomponent najbardziej wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. O odporności środowiska wodnego na zanieczyszczenia w głównej mierze decydują takie czynniki, jak: wielkość przepływu wód płynących, spadek podłużny koryta, roczna i wieloletnia amplituda przepływów, stan obudowy biologicznej koryt rzecznych oraz wielkość ładunku zanieczyszczeń dopływających do odbiornika. Na obszarach gminy Rejowiec Fabryczny największy

wpływ na stan wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia komunalne odprowadzane do rzek oraz zanieczyszczenie rolnicze spływające z pól uprawnych i łąk.

Tabela 6. Cele środowiskowe JCWP

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Powierzchnia [km²]	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	Typ odstępstwa	Termin osiągnięcia dobrego stanu
RW200010243949	Rudka	33,14	brak danych	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	-	2027
RW200011267144289	Kanał Wieprz-Krzna	116,88	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	z art. 4 ust. 4, 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej	2027
RW200010243989	Rów Mokry	112,54	zły	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	z art. 4 ust. 4, 5, 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej	2027
RW2000112479	Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy	362,84	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; dobry stan chemiczny	z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	2027
RW2000015267143439	Uherka do Garki	214,25	zły	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), DEHP(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	z art. 4 ust. 5, 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej	2027

Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. W programie działań ukierunkowanym na presję, dla wszystkich JCWP zaplanowano działania wynikające z konieczności uporządkowania systemu gospodarki ściekowej.

Zagrożeniami dla wód mogą być:

- odprowadzane do nich ścieki nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone (głównie komunalne),
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych obciążone związkami biogennymi oraz toksycznymi pozostałościami po środkach ochrony roślin.

Jednym z istotnych źródeł presji na środowisko wodne jest niewystarczająca sanitacja obszarów zainwestowanych. Niezsynchronizowanie budowy sieci wodociągowych z budową sieci kanalizacyjnych może doprowadzić do powstawania dużej ilości ścieków, które w stanie surowym trafiają do środowiska. Najczęściej spotykanym sposobem magazynowania ścieków z gospodarstw wiejskich są zbiorniki bezodpływowe, które w dużej części są nieszczelne, a w krańcowych sytuacjach nie posiadają dna. Ścieki bytowe z tych zbiorników niejednokrotnie wywożone są do lasów, cieków wodnych lub na pola.

Kolejnym źródłem zanieczyszczeń wód jest spływ powierzchniowy pochodzenia rolniczego. Rolnictwo dostarcza do wód 50-60% ogólnej ilości azotu oraz 30-40% ogólnej ilości fosforu. Główną przyczyną tego zjawiska jest m.in. nadmierne w stosunku do potrzeb nawożenie upraw, łąk i pastwisk, nawożenie w niewłaściwych terminach, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin, niewłaściwe zabiegi agrotechniczne oraz niewłaściwe gospodarowanie gnojowicą.

Innym źródłem zanieczyszczeń wód mogą być dzięki wysypiska zlokalizowane w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych, w lasach oraz w okolicach rzek. Odpady tam gromadzone mogą zawierać odpady niebezpieczne. Wpływ na jakość wód mają również wody opadowe pochodzące z powierzchni utwardzonych, np. obiektów produkcyjnych, parkingów, tras komunikacyjnych.

Wody podziemne

Ocena jakości wód podziemnych polega na ocenie stanu ekologicznego jednolitych części wód podziemnych. Oceniany jest stan chemiczny oraz stan ilościowy wód podziemnych. Ocena stanu chemicznego mówi o aktualnej jakości wód, w oparciu o zestaw wskaźników fizykochemicznych oraz chemicznych. Obszar gminy Rejowiec Fabryczny znajduje się w obrębie dwóch JCWPd: nr PLGW200090 (część zachodnia gminy) oraz JCWPd nr PLGW20091 (część wschodnia gminy). Ocena stanu JCWP nr 90 oraz 91 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry. Niemal cały obszar gminy Rejowiec Fabryczny, znajduje się w granicy JCWPd nr PLGW200090.

A. Presja na stan ilościowy PLGW200090.

W okolicy Rejowca Fabrycznego występuje regionalne obniżenie zwierciadła wody w głównym, kredowym użytkowym poziomie wodonośnym wywołane odwodnieniem kopalni odkrywkowej margla. Podobna sytuacja ma miejsce w okolicy Zamościa, gdzie obniżenie zwierciadła wody spowodowane jest eksploatacją GUPW przez ujęcia komunalne. Określony na podstawie wykonanych w 2009 roku badań modelowych lej depresji, ma wpływ głównie na studnie z ujęcia „Łabuńka”. Pozostałe ujęcia wód podziemnych oddziałują tylko lokalnie. Znaczący wpływ na środowisko gruntowo-wodne wywiera na obszarze JCWPd nr 90 Cementownia Rejowiec S.A. eksploatująca złoża margla „Rejowiec”. W celu umożliwienia prowadzenia eksploatacji margla prowadzone jest odwodnienie odkrywki. Odwadnianie jest kredowy poziom wodonośny pozbawiony izolacji od powierzchni terenu. Zrzut wody z odwodnienia kopalni margla odbywa się za pośrednictwem rowu melioracyjnego do Stawów Kańskich. Skutkiem odwadniania kopalni jest wytworzenie się wokół niej leja depresji o powierzchni 10,4 km². W odległości ok. 400 m od zasięgu oddziaływania leja depresji znajduje się obszar NATURA 2000 o kodzie PLH060065 Pawłów. Cementownia „Rejowiec” S.A. zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wodnoprawnym zobligowana jest do prowadzenia monitoringu ilościowego i jakościowego w aktualnym i prognozowanym leju depresji spowodowanym odwodnieniem kopalni, w celu określenia ewentualnego wpływu na w/w obszar chroniony. W przypadku rozszerzenia eksploatacji i zwiększenia poboru wód podziemnych, zasięg leja depresji ulegnie rozszerzeniu i może oddziaływać na obszar NATURA 2000 Pawłów. W granicach JCWPd nr 90 położona jest również kopalnia węgla kamiennego, której właścicielem jest Lubelski Węgiel „Bogdanka” S. A. w Bogdanie. W celu umożliwienia eksploatacji złoża węgla kamiennego konieczne jest odwadnianie kopalni. Odwadniane są piętra wodonośne: • albsko-górnojurajskie występujące w utworach albu i stropowej partii jury - utwory albu wykształcone są w

postaci piasków i piaskowców słabozwężnych; • środkowo-dolnojurajskie związane jest z serią piaszczysto-dolomityczną występującą w spągu jury. Budują ją piaskowce wapniste, drobno- i średnioziarniste, wapienie organodetrytyczne oraz dolomity; • karbońskie, występujące w warstwach lubelskich. Tworzy go wiele warstw wodonośnych związanych przede wszystkim z pokładami węgla oraz podrzędnie z piaskowcami, które nie tworzą stałych ławic. Odwodnienie prowadzone w wymienionych wyżej piętrach wodonośnych nie ma wpływu na Główny Użytkowy Poziom Wodonośny. GUPW oddzielony jest od piętra albsko-jurajskiego 300 metrowej miąższości serią kredowych skał, praktycznie nieprzepuszczalnych. Ze względu na znaczą izolację pierwszego poziomu wodonośnego i głównego użytkowego poziomu wodonośnego od pięter wodonośnych odwadnianych przez kopalnię stwierdzono, że odwodnienie kopalni nie oddziałuje na obszary chronione.

B. Presja na stan chemiczny

Potencjalne ogniska zanieczyszczeń występujące na obszarze JCWPd nr 90 mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych zlokalizowane są głównie z zakładami przemysłowymi w Krasnystawie (Cukrownia "Krasnystaw", Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Krasnystaw”, fermentownia tytoniu, „Cersanit”- urządzenia sanitarne), Zamościu (Zamojskie Zakłady Zbożowe, wytwórnia pasz "Animex", chłodnia "Mors", oraz zakład Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej „Krasnystaw”, (w miejscu dawnej Zamojskiej Spółdzielni Mleczarskiej), fabryka mebli Black Red White). Przemysł metalowy obejmuje mniejsze firmy prowadzące działalność produkcyjną, takie jak Spomasz Zamość SA, SipMot oraz Stalprodukt (dawny Metalplast). Zagrożenie dla wód podziemnych o charakterze liniowym mogą stanowić przede wszystkim dwie drogi o znaczeniu międzynarodowym przebiegające przez Zamość: nr 17 (E 372) z Warszawy do Odessy i nr 74 Sulejów k. Piotrkowa Tryb. – Kielce – Kraśnik – Zamość – Hrubieszów – Zosin (przejście graniczne);

C. Zagrożenie ekosystemów

Wpływ na ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych mogą wywierać komunalne ujęcia wód podziemnych:

- Wola Wereszczyńska o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1180 m, może oddziaływać na obszary chronione: PLBo60019 Polesie, Poleski Park Krajobrazowy, PLHo60013 Ostoja Poleska, Poleski Park Narodowy,
- Ujęcie wody Rejowiec Fabryczny - cementownia mające maksymalny zasięgu oddziaływania (zasięg leja depresji) + 500 m może wywierać wpływ na obszar PLHo60065 Pawłów,
- **Komunalne ujęcie wody Rejowiec Fabryczny o maksymalnym zasięgu oddziaływania (zasięg leja depresji) + 500 m może wywierać wpływ na obszar PLHo60065 Pawłów,**
- Komunalne ujęcie wody Izbica o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1310 m może wywierać wpływ na obszary: PLHo60030 Izbicki Przełom Wieprza, Skierbieszowski Park Krajobrazowy, - Komunalne ujęcie wody Wierzba o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1090 m może wywierać wpływ na obszar Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego,
- Komunalne ujęcie wody Sąsiadka o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1180 m może wywierać wpływ na obszary: PLBo60020 Ostoja Nieliska, Szczebrzeszyński Park Krajobrazowy,
- Ujęcie miejskie wody Szczebrzeszyn o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1453 m może wywierać wpływ na obszar Szczebrzeszyńskiego Parku Krajobrazowego,
- Ujęcie miejskie wody Zamość o maksymalnym zasięgu oddziaływania (zasięg leja depresji) + 500 m może wywierać wpływ na obszary: PLHo60087 Doliny Łabuńki i Topornicy - północne fragmenty w obrębie leja depresji, PLBo60012 Roztocze - północne fragmenty w obrębie leja depresji, PLBo60013 Dolina Górnej Łabuńki - północny fragment w obrębie leja depresji. Potencjalne oddziaływanie tego ujęcia może powodować zmniejszenie wilgotności gruntów powstałe w wyniku lokalnego obniżenia strefy saturacji poniżej zasięgu systemów korzeniowych,
- Miejskie ujęcie wody Zwierzyniec o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1270 m może wywierać wpływ na obszary: PLHo60017 Roztocze Środkowe, PLBo60012 Roztocze, Roztoczański Park Narodowy,
- Ujęcie wody Krasnobród o maksymalnym zasięgu oddziaływania 1145 m może wywierać wpływ na obszary: PLHo60022 Święty Roch, PLBo60012 Roztocze, Krasnobrodzki Park Krajobrazowy

Parametry	JCWPd 91	JCWPd 90
Stan ilościowy	dobry	dobry
Stan chemiczny	dobry	dobry
Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	zagrożona	niezagrożona

Na ocenę stopnia zagrożenia wód podziemnych najważniejsze znaczenie ma istniejący typ izolacji i głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego oraz rodzaj ognisk zanieczyszczeń i stopień ich oddziaływania na wody podziemne. Na terenie gminy główny użytkowy poziom wodonośny charakteryzuje się stosunkowo niskim stopniem zagrożenia. Wody podziemne jak również Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 407, w obszarze analizy izolowane są od powierzchni terenu warstwą osadów czwartorzędowych i miejscami trzeciorzędowych. W związku z powyższym istnieje mniejsze zagrożenie obniżenia jakości tych wód, na skutek przenikania substancji do wód podziemnych.

Potencjalne zagrożenia wód podziemnych związane są z:

- zagrożeniami komunalnymi, czyli z gromadzeniem odpadów stałych i odprowadzaniem ścieków do gruntu,
- zagrożeniami przemysłowymi, czyli gromadzeniem odpadów przemysłowych, magazynowaniem materiałów i surowców trujących, w tym ropopochodnych,
- zagrożeniami obszarowymi związanymi z rolnictwem.

Zagrożenia komunalne wiążą się głównie z niewielkim stopniem skanalizowania gminy, co przyczynia się do niekontrolowanego i nielegalnego wylewania ścieków do gruntów. Za powstawaniem wodociągów nie nadąża budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, co powoduje odprowadzanie i wylewanie nie oczyszczonych ścieków do rowów przydrożnych i melioracyjnych, cieków wodnych, nieszczelnych szamb. Dodatkowo zagrożenie potęguje to, że formacja wodonośna na obszarze opracowania jest porowa w przeważającej części o głębokości od 10 m i głębiej. Obszar gminy charakteryzuje się średnio korzystnymi warunkami infiltracji. Wody w utworach czwartorzędowych (związanych z obszarami piasków i żwirów) są średnio odnawialne w skali kraju.

W dolinach rzek i obniżeniach, tam gdzie płytko zalegają warstwy wodonośne, obszar opracowania w większości pokryty warstwą skał przepuszczalnych i podatny jest na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych. Szczególną ochroną powinny zostać objęte również tereny źródliskowe cieków biorących swój początek na obszarze opracowania.

Zagrożenia dla wód podziemnych stanowią także obiekty wytwarzające duże ilości ścieków, stacje paliw. Obiekty takie powinny być poddawane stałemu monitoringowi stanu sanitarnego środowiska.

Potencjalne zagrożenia dla wód podziemnych stanowi także działalność rolnicza.

Dodatkowymi niekorzystnymi czynnikami wpływającymi na stan wód podziemnych są tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń, droga wojewódzka nr 839, a także drogi powiatowe przebiegające przez teren gmin, których eksploatacja powoduje zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami spalania, zasolenie w okresie zimowym, istniejące zagrożenie awaryjnymi wyciekami transportowych substancji.

Szczególnym zagrożeniem wód dla terenu gminy Rejowiec Fabryczny jest przemysł wydobywczy – górnictwo wpływa na zmiany bilansu wodnego, obniżenie zwierciadła wód podziemnych i tworzenie lejów depresyjnych, a tym samym zanik źródeł, wysuszenie studni i ujęć komunalnych. Powoduje też zmniejszenie zasobów wód podziemnych i powierzchniowych i pogorszenie ich jakości z powodu ługowania z hałd i składowisk substancji mineralnych (chlorki, siarczany, związki glinu i żelaza, metale ciężkie).

9.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY

W ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, prowadzonego przez IUNG – PIB Puławy na zlecenie GIOŚ, najbliższej gminy Rejowiec Fabryczny zlokalizowany jest punkt pomiarowy (nr 297) w miejscowości Rybie w gminie Rejowiec. Znajduje się on w obrębie kompleksu 6 (żytni słaby) w typie gleby brunatne wylugowane i V klasie bonitacyjnej. Prowadzone pomiary w latach 1995-2010 (w 2015 r.

przeniesiono punkt badawczy) pokazują wzrost odczynu pH, wzrost udziału próchnicy, węgla organicznego i azotu ogólnego. Generalnie wzrasta również zawartość fosforu przyswajalnego, potasu przyswajalnego i magnezu przyswajalnego. Stwierdzono także występowanie wielopierścieniowych węglowodory aromatycznych oraz pozostałości pestycydów chloroorganicznych i związków niechlorowych. Badania wykazały zmienne zawartości pierwiastków śladowych w poszczególnych latach. W związku z tym zagrożeniem dla gleb gminy jest ich zakwaszenie, które stanowi utrudnienie w pobieraniu przez roślinny składników pokarmowych oraz ułatwia przyswajanie metali ciężkich, co obniża możliwości produkcyjne.

Gmina Rejowiec Fabryczny jest w niewielkim stopniu zagrożona potencjalną erozją wodną powierzchniową. Stopień zagrożenia erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów. Przyjmuje się, że powierzchnie zalesione i użytki zielone nie są zagrożone. Na pozostałym obszarze użytkowanym rolniczo to zagrożenie potencjalną erozją wodną jest małe. Obszar gminy Rejowiec Fabryczny w niewielkim stopniu narażony jest także na występowanie erozji wietrznej. Ogólnie czynnikami kształtującymi nasilenie tej erozji eolicznej są: podatność materiału glebowego na wywiewanie, wilgotność gleby, prędkość wiatru, położenie w obrębie form geomorfologicznych, czas i sposób prowadzenia zabiegów agrotechnicznych oraz stopień pokrycia roślinnością. Erozja wietrzna rozwija się przede wszystkim na otwartych terenach rolnych na gruntach ornych, głównie poza sezonem wegetacyjnym przy braku okrywy roślinnej. We wschodniej części gminy występuje potencjalnie słabe natężenie deflacji (do 15 t/ha/rok), natomiast w zachodniej również średnie (15-30 t/ha/rok) i silne (powyżej 30 t/ha/rok) (Program zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich województwa lubelskiego, 2014). Innym zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych. W tym przypadku najbardziej wrażliwe są gleby organiczne pod użytkami zielonymi. Odwodnione tracą wartości produkcyjne i ekologiczne. Stąd specjalnej opieki i modernizacji wymaga system urządzeń melioracyjnych.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zagrożenie dla jakości gleb, może stwarzać nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Według Programu zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie lubelskim, gleby obszaru analizy cechują się stosunkowo niewielkim zakwaszeniem (% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych kształtuje się na poziomie do 20%). Zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów. Gleby gminy wykazują niewielkie wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 21-40% fosfor, do 20% potas i największe 80-100% magnez. Dodatkowo gleby w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń komunikacyjnych tj.: metale ciężkie, chlorki i fenole. Do takich tras zaliczyć należy drogę wojewódzką nr 839 przebiegająca z południa na północ, przez miejscowość Pawłów, a także drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy.

Należy ograniczać rozdrobnienie zabudowy na terenie gminy, szczególnie zabudowy niezwiązanej z rolnictwem, gdyż ogranicza to przestrzeń o jednorodnym użytkowaniu rolniczym i przyczynia się do rozdrobnienia gospodarstw. Znaczne rozdrobnienie gospodarstw i rozproszona zabudowa mieszkaniowa sprzyja dalszej degradacji gleb oraz zaburzeniom w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego: zmiany w lokalnych ciągach ekologicznych, eliminacja zadrzewień i zakrzewień śródpolnych stanowiących ostoję drobnej zwierzyny.

Ochrona roślinności śródpolnej jest istotna ze względu na jej rolę w strukturze przyrodniczej obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz, zachowanie bioróżnorodności terenów rolnych) oraz poprawę warunków agroklimatycznych (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności).

Zagrożeniami dla gleb mogą być:

- intensyfikacja i chemizacja produkcji rolnej (wzrost nawożenia, stosowanie pestycydów),
- wprowadzanie monokultur uprawowych,
- zanik lokalnych odmian roślin uprawnych i ras zwierząt hodowlanych,
- wzmożone procesy erozyjne,
- wprowadzanie do gleb ścieków komunalnych i przemysłowych,
- powstawanie dzikich wysypisk odpadów komunalnych,

- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych,
- posypywanie nawierzchni dróg solami powodujące nadmierne zasolenie gleb wzdłuż dróg.

9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Z uwagi na brak dużych zakładów przemysłowych, położenie z dala od większych skupisk osadniczych oraz rozproszoną sieć osadniczą, w Gminie Rejowiec Fabryczny zanieczyszczenie środowiska hałasem pochodzi głównie z komunikacji drogowej oraz kolejowej. Mniej istotny, praktycznie nieodczuwalny, jest hałas komunalny, związany z drobną działalnością usługową.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie nie prowadził pomiarów monitoringowych hałasu. Poziom zagrożenia hałasem można więc jedynie pośrednio ocenić na podstawie natężenia ruchu pojazdów, które determinuje poziom hałasu drogowego. Podstawowym źródłem informacji o ruchu drogowym w kraju jest przeprowadzany co 5 lat Generalny Pomiar Ruchu (GPR), obejmujący drogi krajowe oraz wojewódzkie. Przy ocenie stanu akustycznego analizowanego obszaru wykorzystano dokument pn. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego”. Wyniki pomiaru ruchu na terenie gminy Rejowiec Fabryczny dotyczyły drogi nr 839 na odcinku Marynin – Rejowiec Fabryczny, która w czasie wykonywania pomiarów posiadała status drogi wojewódzkiej. Obecnie jest to droga powiatowa nr 2029L.

W strukturze rodzajowej ruchu na tym odcinku dominują samochody osobowe i mikrobusy. Z tego względu, przy ocenie klimatu akustycznego obszaru skupiono się na wynikach pomiarów wykonanych właśnie na tym fragmencie drogi. Stan akustyczny środowiska wzdłuż dróg objętych Programem, dla których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości, określono na podstawie mapy akustycznej sporządzonej w 2018 r. dla odcinków o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego. Informacje dotyczące przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku, wyrażonych wskaźnikami LDWN oraz LN dla wybranego odcinka drogi zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Tereny zagrożone hałasem i skala tego zagrożenia.

Odcinek drogi	kilometraż		Maksymalna wartość przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikami:		Maksymalna wartość wskaźnika M:	
	początkowy	końcowy	LDWN [dB]	LN [dB]	LDWN	LN
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	659+422	660+000	0	0	0	0
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	660+000	661+000	0	0	0	0
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	661+000	662+000	5	10	0,31	0,31
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	664+000	664+000	5	10	0	1,09
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	665+000	666+000	5	10	0,23	0,23
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	666+000	666+136	0	0	0	0
Marynin-Chelm (gm. Siedliszcze/Rejowiec Fabryczny)	666+136	667+000	15	10	3,6	3,6

źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego, Urząd Marszałkowski 2019r.

9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE

Przez teren Gminy Rejowiec Fabryczny przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV. Zlokalizowana jest w centralnej części gminy i biegnie przez: Wólkę Kańską-Kolonię » Kanie-Stację » Zalesie Kańskie » Zalesie Krasieńskie » Józefin » dalej w kierunku miasta Rejowiec Fabryczny.

Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego (15kV) i niskiego napięcia (0,4kV).

Gmina Rejowiec Fabryczny nie została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Rejowiec Fabryczny. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),

zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Stan techniczny linii energetycznych znajdujących się na terenie gminy Rejowiec Fabryczny oceniany jest na dobry. Pozwala na zachowanie odpowiednich standardów jakościowych przesyłanej energii elektrycznej zgodnie z uwarunkowaniami formalnymi, które dopuszczają pewien zakres odchyłeń. Linie energetyczne i stacje transformatorowe podlegają bieżącym przeglądom.

10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny gminy zastąpi dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W przeciwieństwie do studium, które miało charakter dokumentu kierunkowego, plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Oznacza to, że jego ustalenia będą miały bezpośrednią moc prawną i będą obligatoryjnie uwzględniane przy sporządzaniu i uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku gminy Rejowiec Fabryczny należy podkreślić, że cały jej obszar objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji, ustalenia planu ogólnego nie będą miały zastosowania przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy – tego rodzaju decyzje nie funkcjonują bowiem w gminie z uwagi na pełne pokrycie planistyczne. Zasadniczą rolą planu ogólnego będzie więc wyznaczanie ram i spójnych kierunków polityki przestrzennej gminy, które następnie będą rozwijane i uszczegóławiane w obowiązujących oraz przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Łączna liczba uchwalonych i obowiązujących miejscowych planów to 26 plany, w tym miejscowy plan przyjęty uchwałą Nr XIV/68/03 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z 29 grudnia 2003 r., który swym zasięgiem obejmował cały obszar gminy. Plan ten sporządzony został w oparciu o ustawę z 7 lipca 1994 r. i w kolejnych latach ulegał częściowym zmianom, co szczegółowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8. Obowiązujące miejscowe plany, w tym wyznaczające tereny umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowych.

Lp.	Nazwa miejscowego planu	Data uchwalenia	Powierzchnia objęta miejscowym planem (ha)	Funkcje mieszkaniowe w miejscowym planie
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny	2003-12-29	obszar gminy	MW, MN, RZM
2.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny dla obszarów położonych w miejscowości Pawłów	2010-09-14	2,95	-
3.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny dla obszarów położonych w miejscowości Kanie	2010-09-14	3,82	-
4.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny dla obszarów położonych w miejscowości Kanie	2010-09-14	10,60	MN, RZM
5.	Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Rejowiec Fabryczny	2012-10-26 25.10.2024	68,91	MN, RZM

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
PLANU OGÓLNEGO GMINY REJOWIEC FABRYCZNY

6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa	2012-10-26	37,05	-
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 17, 180, 181, 183, 184, 185/1, 185/2, 186, 187, 188, 345 z obrębów Gołąb w Gminie Rejowiec Fabryczny	2018-03-23	7,91	RZM
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 240/19, 240/20, 240/21, 240/22, 457, 102, 103, 223, 455/1 i fragmentu działki o numerze ewidencyjnym 464 z obrębów Kanie w Gminie Rejowiec Fabryczny	2018-03-23	9,34	MN, RZM
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 219/4 i 219/6 z obrębów Kanie - Stacja w Gminie Rejowiec Fabryczny	2018-03-23	0,87	RZM
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 338, 339, 340 z obrębów Liszno-Kolonia w Gminie Rejowiec Fabryczny	2018-03-23	1,42	RZM
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 159, 509, 510, 514, 526, 529, 537/1, 537/2, 540, 575, 576, 609 z obrębów Krasne w Gminie Rejowiec Fabryczny	2019-11-12	55,35	MN, RZM
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w miejscowości Liszno dla działek o numerach ewidencyjnych: 16/2, 17, 18, 19/1, 19/2, 178/1, 178/3, 178/4, 179, 184, 187, 207, 220/2, 215, 232, 335, 336, 353, 419, 489, 570 w Gminie Rejowiec Fabryczny	2019-11-12	22,31	RZM
13.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 675, 676, 677, 678, 697/9, 697/11, 752/3, 1149, 1157, 1229, 1230/1, 1230/2, 1232, 1233, 1223/1, 1223/2, 1223/3, 1222, 1221, 1220, 1224, 1225, 1226, 1227, 1378, 1203/1, 1203/2, 1203/3, 1440, 1297, 1346/1, 1218/1, 1218/2, 1034/1, 1034/2, 1035, 1036, 1037, 1462, 1437/2, 1234/9, 1234/8 z obrębów Pawłów w Gminie Rejowiec Fabryczny	2019-11-12	60,27	MN, RZM
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 808, 809, 844, 353, 355, 95, 174/1, 117/1, 117/2, 117/3, 170, 46, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368/2, 369, 370, 371, 372, 374, 375, 376/1, 379, 380, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 390, 391, 393, 394, 395, 396, 397/1 z obrębów Wólka Kańska w Gminie Rejowiec Fabryczny	2019-11-12	32,11	MN, RZM
15.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 12, 15, 18, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 145, 146, 147/2, 410, 148, 149, 150, 151, 153/1, 153/2, 155, 156, 158, 159/4, 159/5, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 169/2, 171, 172, 173, 249/1, w miejscowości Wólka Kańska- Kolonia w Gminie Rejowiec Fabryczny	2019-11-12	77,09	RZM
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 808, 809, 844 z obrębów Wólka Kańska w Gminie Rejowiec Fabryczny	2020-05-29	1,98	-
17.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 120, 121, 134, 135, 136, 137 z obrębów Józefin w Gminie Rejowiec Fabryczny	2021-10-28	0,90	RZM
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 341/1, 341/2, 342, 343 z obrębów Leszczanka w Gminie Rejowiec Fabryczny	2021-10-28	6,47	RZM
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 1, 2, 44, 64 z obrębów Zalesie Kańskie oraz działek o numerach ewidencyjnych: 611, 612/1, 612/2, 612/3, 613, 614, 615, 616/1, 616/3, 616/4, 617, 618, 628, 665, 666, 875, 668, 669/1, 669/2, 670, 671, 672 z obrębów Kanie w Gminie Rejowiec Fabryczny	2021-10-28	32,31	RZM
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 1/17, 1/18, 1/19, 1/20, 1/21, 1/22, 1/23, 1/24, 1/25, 1/26, 1/27, 1/28, 1/29, 1/30, 1/31, 1/32, 1/33, 1/34, 84, 133, 135, 172 z obrębów Zalesie Krasieńskie w Gminie Rejowiec Fabryczny	2021-10-28	6,09	RZM

21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 697, 792, 670/1, 670/2, 671/3, 673/1, 718, 822, 673/5, 673/6, 674/1, 675/1, 747, 764/1, 662 z obrębu Toruń w Gminie Rejowiec Fabryczny	2021-11-25	21,36	RZM
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 57, 81, 159, 210 z obrębu Krzywowola w Gminie Rejowiec Fabryczny	2022-11-29	10,78	-
23.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 281/1, 281/3, 602 z obrębu Krasne w Gminie Rejowiec Fabryczny	2023-02-24	58,72	-
24.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 138, 139 z obrębu Liszno w Gminie Rejowiec Fabryczny	2023-06-30	1,34	-
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych: 581/1, 581/2 z obrębu Toruń w Gminie Rejowiec Fabryczny	2023-06-30	1,26	RZM
26.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach ewidencyjnych Pawłów, Liszno, Krasne, Kanie-Stacja i Leszczanka, gmina Rejowiec Fabryczny	2024-12-13	61,81	MW, MN, RZM

Wśród przeznaczeń terenów w planach miejscowych dominuje zabudowa zagrodowa, w tym również na większości terenów dopuszczająca realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacyjnej i usług - dotyczy to głównie obszarów objętych miejscowym planem uchwalonym w 2003 r. Tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę jednorodziną dominują w miejscowości Kanie-Stacja i Pawłów. Tereny zabudowy wielorodzinnej występują wyłącznie w miejscowościach Kanie-Stacja i Krasne, a ich wskazania związane są istniejącą już w tych lokalizacjach zabudową wielorodziną. Funkcje związane z produkcją i usługami występują głównie na obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie miasta Rejowiec Fabryczny, w tym głównie wzdłuż drogi powiatowej na odcinku Rejowiec Fabryczny – Pawłów.

Ustawodawca wyznaczył termin na uchwalenie planów ogólnych do dnia 30 czerwca 2026 r. Po tej dacie obowiązujące dotychczas studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego utracą moc prawną. W praktyce gmina pozostałaby w całości związana ustaleniami mpzp uchwalonego w roku 2003, który w dużej mierze nie odpowiada na aktualne potrzeby rozwojowe, społeczne i środowiskowe. Zmieniające się warunki gospodarcze, procesy demograficzne, wyzwania klimatyczne czy konieczność dostosowania infrastruktury technicznej do współczesnych standardów wymagają elastycznych narzędzi planistycznych, jakich obecny plan miejscowy nie zapewnia. Brak planu ogólnego oznaczałby więc nie tylko kontynuację działań w ograniczonym zakresie (np. w obszarze modernizacji sieci technicznych, gospodarki odpadami czy rozwoju odnawialnych źródeł energii), ale przede wszystkim brak możliwości wyznaczania nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego. Tym samym gmina zostałaby pozbawiona narzędzia umożliwiającego prowadzenie świadomej i spójnej polityki przestrzennej oraz dostosowywania jej do zmieniających się potrzeb mieszkańców i inwestorów. W konsekwencji, nieuchwalenie planu ogólnego mogłoby prowadzić do zahamowania rozwoju gminy, utrudnienia w pozyskiwaniu inwestorów, a także ograniczenia szans na wykorzystanie środków zewnętrznych, które coraz częściej wymagają zgodności z aktualnymi dokumentami planistycznymi.

11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

W procesie planistycznym, dotyczącym możliwości realizacji inwestycji komercyjnych, mieszkaniowych i infrastrukturalnych, przeanalizowano zagadnienia, które mogą stanowić kwestie problematyczne z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń projektu planu ogólnego. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju i charakter projektowanych funkcji, skoncentrowano się na zagadnieniach opisanych poniżej, które mogą stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska.

11.1. OCHRONA PRZYRODY

Obszary Natura 2000

W rozumieniu art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000, o czym mówi art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W granicach gminy Rejowiec Fabryczny występuje obszar NATURA 2000, a mianowicie:

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Pawłów” PLH060065 - znacząca w skali regionu ostoja rzadkich gatunków owadów, płazów i gadów. Występuje tu 13 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków. Odnotowano na tym terenie gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Dla obszaru Natura obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody oraz zadania wynikające z obowiązującego Planu zadań ochronnych przyjętego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pawłów PLH060065, które określają działania jakie należy podjąć w celu zachowania przedmiotu ochrony danego obszaru NATURA 2000, a także wskazują z jakiego sposobu użytkowania i zagospodarowania należy zrezygnować na danym terenie. Zgodnie z Planem działań ochronnych dla przedmiotu ochrony obszaru Natura przyjęto poniższe cele:

1) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion):

- Powierzchnia siedlisk - Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska (1,42 ha).
- Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje - Zwiększenie powierzchni zajmowanej przez siedlisko do 80% (zmniejszenie udziału gatunków niepożądanych, np. ekspansywnego śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, który prowadzi do fragmentacji siedliska i zmniejszenia udziału płatów dobrze wykształconych).
- Struktura przestrzenna płatów siedlisk - Zmniejszenie stopnia fragmentacji siedliska (zmniejszenie udziału gatunków niepożądanych, np. ekspansywnego śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, który prowadzi do fragmentacji siedliska i zmniejszenia udziału płatów dobrze wykształconych).
- Gatunki typowe - Utrzymanie odpowiedniej liczby gatunków typowych dla siedliska: co najmniej 5 gatunków charakterystycznych i 4 gatunków wyróżniających dla związku Molinion.
- Gatunki dominujące - Utrzymanie dominacji gatunków typowych dla siedliska, a zapobieganie zwiększaniu się udziału gatunków ekspansywnych lub inwazyjnych.
- Obecne gatunki inwazyjne - Całkowita eliminacja osobników nawłoci późnej *Solidago gigantea*
- Gatunki ekspansywne roślin zielnych - Utrzymanie stanu, w którym gatunki ekspansywne nie przekraczają pokrycia 10% w płatach siedliska.
- Ekspansja krzewów i podrostu drzew - Łączne pokrycie krzewami nie przekraczające 5% w płatach siedliska.
- Martwa materia organiczna (wojłok) - Grubość wojłoku nie przekraczająca 2 cm.

2) 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (Arrhenatherion):

- Powierzchnia siedliska - Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska (8,81 ha).
- Struktura przestrzenna płatów siedliska - Zmniejszenie stopnia fragmentacji siedliska (zmniejszenie udziału gatunków niepożądanych, np. ekspansywnego trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, który prowadzi do fragmentacji siedliska i zmniejszenia udziału płatów dobrze wykształconych).
- Gatunki charakterystyczne - Zwiększenie liczby gatunków charakterystycznych przynajmniej do 4 w każdym z płatów siedliska.
- Gatunki dominujące - Utrzymanie dominacji gatunków typowych dla siedliska (niedopuszczenie do zwiększenia udziału gatunków ekspansywnych czy inwazyjnych).
- Obecne gatunki inwazyjne - Całkowita eliminacja gatunków inwazyjnych w płatach siedliska

- Gatunki ekspansywne roślin zielnych - Ograniczenie pokrycia gatunkami ekspansywnymi w płatach do co najwyżej 20%.
 - Ekspansja krzewów i podrostu drzew - Ograniczenie pokrycia krzewami i podrostem drzew w płatach do co najwyżej 1%.
 - Udział dobrze zachowanych płatów siedliska - Zwiększenie udziału dobrze zachowanych płatów siedliska do przynajmniej 80% (zmniejszenie udziału gatunków niepożądanych np. ekspansywnego trzcinika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, który prowadzi do fragmentacji siedliska i zmniejszenia udziału płatów dobrze wykształconych).
 - Martwa materia organiczna (wojłok) - Grubość wojłoku nie przekraczająca 2 cm.
- 3) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria*/*Caricetea*):
- W związku z brakiem stwierdzenia siedliska w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).
- 4) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*):
- Powierzchnia siedliska - Utrzymanie lub powiększenie obecnej powierzchni siedliska (230,35 ha).
 - Charakterystyczna kombinacja florystyczna - Poprawa wskaźnika z U2 na U1. Zwiększenie udziału gatunków charakterystycznych na co najmniej 80% powierzchni siedliska w obszarze.
 - Inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie - Poprawa wskaźnika z U2 na U1 na 60% powierzchni siedliska w obszarze (eliminacja niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* z runa lub udział mniejszy niż 2% pokrycia transektu).
 - Ekspansywne gatunki rodzime w runie - Utrzymanie oceny U1 - udział gatunków ekspansywnych nie większy niż 5% lub pojedyncze osobniki na 30% powierzchni siedliska oraz zachowanie siedliska na FV (bez udziału gatunków ekspansywnych) na 35% powierzchni siedliska w obszarze
 - Struktura pionowa i przestrzenna roślinności - Utrzymanie zróżnicowanej struktury poprzez zwiększenie udziału starych drzew przynajmniej do 5%.
 - Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu) - Utrzymanie udziału drzew starszych niż 50 lat na poziomie >50%, stopniowe zwiększanie udziału drzew starszych niż 100 lat.
 - Naturalne odnowienie drzewostanu - Utrzymanie naturalnego odnowienia na obecnym poziomie, tzn. obfitego, głównie w lukach i prześwietlaniach.
 - Gatunki obce w drzewostanie - Brak gatunków obcych w drzewostanie.
 - Martwe drewno - Utrzymanie ilości martwego drewna na poziomie przynajmniej 21 m³ /ha.
 - Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (próg grubości obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości) - Zwiększenie zasobów martwego drewna wielkowymiarowego do co najmniej 3 szt./ha – co odpowiada ocenie U1 wskaźnika „martwe drewno wielkowymiarowe”. Wskaźnik do osiągnięcia w dłuższej perspektywie czasowej.
 - Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne) - Liczba mikrosiedlisk mieszcząca się w granicach przynajmniej 10-20 szt./ha.
 - Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna - Prowadzenie prac związanych z pozyskaniem drewna z możliwie najmniejszymi zniszczeniami.
- 5) 1617 Starodub łukowy *Ostericum palustre*:
- Liczba osobników - Liczba osobników przynajmniej taka sama (56) lub większa.
 - Liczba (%) osobników generatywnych - Liczba osobników generatywnych przynajmniej na obecnym poziomie - 70%.
 - Stwierdzone choroby, pasożyty itp. - Najlepiej brak chorób jednak zaznaczyć należy, że w warunkach naturalnych kondycja osobników gatunku jest w dużej mierze niezależna od działalności człowieka.
 - Powierzchnia potencjalnego siedliska - Utrzymanie lub zwiększenie potencjalnej powierzchni, którą może zajmować gatunek.
 - Powierzchnia zajętego siedliska - Utrzymanie powierzchni siedliska zajętego przez gatunek w

obecnej wielkości.

- Fragmentacja siedliska - Mała fragmentacja siedliska (zmniejszenie udziału gatunków niepożądanych, np. ekspansywnego śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, czy udziału krzewów do 5% w płacie potencjalnego siedliska.
- Zwarcie drzew i krzewów (dla siedlisk otwartych - także siewki i nalot) - Zwarcie drzew i krzewów (dla siedlisk otwartych - także siewki i nalot) - Zwarcie drzew i krzewów nie większe niż 5%.
- Gatunki ekspansywne - Łączne pokrycie gatunkami ekspansywnymi nie większe niż 30%.
- Gatunki obce, inwazyjne - Brak gatunków inwazyjnych w siedlisku staroduba.
- Ocienienie przez drzewa, rośliny zielne - Małe ocienienie.
- Wołók (martwa materia organiczna) - Brak wołoku.
- Miejsca do kielkowania - Miejsca do kielkowania powinny stanowić przynajmniej 5% siedliska zajmowanego przez staroduba.
- Uwodnienie terenu (wilgotność podłoża) - Poprawa wskaźnika z U2 na U1 na powierzchni siedliska gatunku. Wskaźnik częściowo zależny od warunków pogodowych.

6) 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*:

- Liczebność - Utrzymanie obecnej liczby osobników (42).
- Liczba osobnik w generatywnych - Poprawa liczby osobników generatywnych do osiągnięcia poziomu 15-30% całej populacji gatunku w obszarze, co odpowiada ocenie U1 wskaźnika.
- Udział % pędów wegetatywnych - Poprawa wskaźnika do osiągnięcia oceny U1 - udział pędów wegetatywnych na poziomie 70-85% na całej powierzchni siedliska w obszarze.
- Obecność siewek - Poprawa wskaźnika do osiągnięcia oceny U1 – pojedyncza obecność siewek na całej powierzchni siedliska gatunku w obszarze.
- Liczba kęp - Utrzymanie obecnej liczby kęp.
- Efektywność zapyłania (liczba pędów z zawiązanymi nasionami) - Poprawa wskaźnika do osiągnięcia oceny U1 - efektywności zapyłania na poziomie 10-30% na całej powierzchni siedliska w obszarze.
- Stan zdrowotny - Najlepiej brak oznak złego stanu zdrowotnego, jednak zaznaczyć należy, że w warunkach naturalnych kondycja osobników gatunku jest w dużej mierze niezależna od działalności człowieka.
- Powierzchnia potencjalnego siedliska - Zachowanie lub powiększenie obecnej powierzchni potencjalnego siedliska.
- Fragmentacja siedliska - Utrzymanie małej fragmentacji siedliska.
- Ocienienie - Zmniejszenie udziału leszczyny pospolitej do maksymalnie 30%.
- Wysokie byliny/gatunki ekspansywne konkurencyjne - Utrzymanie udziału wysokich roślin na poziomie nie większym niż 20%.
- Wysokość runi - Wysokość runi nie większa niż 40 cm.
- Wołók (martwa materia organiczna) - Grubość wołoku nie większa niż 3 cm.
- Miejsca do kielkowania - Przynajmniej 5% powierzchni do kielkowania nasion.

7) 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*:

- W związku z brakiem stwierdzenia gatunku w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).

8) 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*:

- Liczba samców - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV – utrzymanie w obrębie obszaru dużej liczby samców: >10 os. Na stanowisko.
- Zagęszczenie wylinek - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV. Odnalezienie przynajmniej pojedynczych wylinek na stanowisku.
- Występowanie określonych gatunków (taksonów) roślin - Utrzymanie wskaźnika na poziomie

FV - obecność co najmniej 2 gatunków (taksonów) roślin na stanowisku.

- Udział roślinności dogodnej dla gatunku - Utrzymanie obecnego stanu roślinności w niepogorszonej formie na poziomie przynajmniej U1 tj. siedliska dogodnego dla gatunku
- >25% a 10% a więcej niż 50% powierzchni zbiornika.
- Jakość otoczenia i antropopresja - Utrzymanie obecnego wskaźnika na poziomie FV. Udział obszarów intensywnie użytkowanych znikomy, tj. $\leq 2\%$ oraz udział otoczenia naturalnego
- $\geq 25\%$.

9) 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*:

- Obecność gatunku, Baza pokarmowa, Rodzaj środowiska, Rośliny nektarodajne - Utrzymanie gatunku w obszarze z otwartym charakterem siedlisk, z obecną bazą pokarmową i roślinami nektarodajnymi na powierzchni min. 20 ha.

10) 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*:

- Liczba obserwowanych osobników - Poprawa wskaźnika z U2 do poziomu minimum U1 tj. 4-8 os. imago na 100 m transektu.
- Indeks liczebności - Poprawa wskaźnika z U2 do poziomu minimum U1 tj. 10-20 os. imago na 100 m transektu.
- Izolacja - Poprawa wskaźnika z U2 do U1 - odnalezienie innych stanowisk w odległości do 10 km.
- Powierzchnia - Utrzymanie powierzchni siedliska wynoszącego 2,94 ha na poziomie FV - powyżej 1 ha.
- Baza pokarmowa - Utrzymanie bazy pokarmowej na poziomie U1, tak aby roślina żywicielska stanowiła minimum 10% stanowiska.
- Wiatrochrony - Utrzymanie obecnego wskaźnika U1, tak aby występowały pojedyncze drzewa lub krzewy, ewentualnie pasy drzew.
- Zarastanie ekspansywnymi bylinami - utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tak aby rośliny ekspansywne nie zajmowały więcej niż 50%.
- Zarastanie przez drzewa/krzewy - Utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tak aby drzewa i krzewy nie zajmowały więcej niż 50%.

11) 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*:

- Liczba obserwowanych osobników - Poprawa wskaźnika z U2 do poziomu minimum U1 tj. 4-8 os. imago na 100 m transektu.
- Indeks liczebności - Poprawa wskaźnika z U2 do poziomu minimum U1 tj. 10-20 os. imago na 100 m transektu.
- Izolacja - Utrzymanie wskaźnika na poziomie U1 - populacji niez izolowanej poniżej 10 km od poszczególnych stanowisk.
- Powierzchnia - Utrzymanie powierzchni siedliska wynoszącej 6,2 ha (FV) >1 ha.
- Dostępność roślin żywicielskich - poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie rośliny żywicielskie zajmują powyżej 20%.
- Dostępność mrówek gospodarzy - Poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie mrówki gospodarzy są obecne w przyjemniej 50%.
- Zarastanie ekspansywnymi bylinami - Poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie ekspansywne byliny nie zajmują więcej niż 25%.
- Zarastanie przez drzewa/krzewy - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tak aby drzewa nie stanowiły więcej niż 25% siedliska.

12) 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*:

- Liczba obserwowanych osobników - Poprawa wskaźnika z U1 do poziomu FV tj. powyżej 4 os. imago na 100 m transektu.
- Indeks liczebności - Poprawa wskaźnika z U1 do poziomu FV tj. powyżej 10 os. imago na 100 m transektu.

- Izolacja - Utrzymanie wskaźnika na poziomie U1 - populacji niezaizolowanej poniżej 10 km od poszczególnych stanowisk.
 - Powierzchnia - Utrzymanie powierzchni siedliska wynoszącej 6,2 ha (FV) >1 ha.
 - Dostępność roślin żywicielskich - Poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie rośliny żywicielskie zajmują powyżej 20%.
 - Dostępność mrówek gospodarzy - Poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie mrówki gospodarzy są obecne w przyjemniej 50%.
 - Zarastanie ekspansywnymi bylinami - Poprawa wskaźnika z U1 do FV, gdzie ekspansywne byliny nie zajmują więcej niż 25%.
 - Zarastanie przez drzewa/krzewy - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tak aby drzewa nie stanowiły więcej niż 25% siedliska.
- 13) 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* - W związku z brakiem stwierdzenia gatunku w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).
- 14) 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphys cecilia* - W związku z brakiem stwierdzenia gatunku w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).
- 15) 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*:
- Liczba osobników dorosłych, Liczba osobników młodocianych/larw, Liczba jaj/obecność jaj
 - Utrzymanie co n W związku z brakiem stwierdzenia gatunku w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).ajmniej 4 stanowisk gatunku w obszarze.
 - Powierzchnia zbiornika - Utrzymanie oceny FV - utrzymanie powierzchni zbiorników tak, aby stanowisko miało wielkość min. 400 m².
 - Stałość zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie zbiorniki wysychają rzadziej niż 2 razy na 10 lat.
 - Jakość wody - Utrzymanie jakości wody na średnim poziomie U1.
 - Zacienienie - Utrzymanie oceny FV, gdzie mniej niż 60% lustra wody jest zacieniona.
 - Wpływ ptaków wodnych - Utrzymanie wskaźnika na poziomie U1 - brak ingerencji w awifaunę.
 - Wpływ ryb - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, z brakiem wpływu ryb na populację gatunku.
 - Liczba zbiorników - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie 4 lub więcej zbiorników znajduje się w odległości < 500 m.
 - Ocena środowiska lądowego - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV - siedlisko lądowe posiadające dobre warunki troficzne i liczne schronienia dla traszek.
 - Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV - zarośnięcie lustra wody 60-80%.
- 16) 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*:
- Liczba osobników - Utrzymanie co najmniej 4 stanowisk gatunku w obszarze.
 - Udział szuwaru w powierzchni zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie udział szuwaru stanowi więcej niż 25% stanowiska.
 - Wysokość roślinności szuwarowej - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie występuje szuwar o wysokości 1 m lub niższy.
 - Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru) - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie roślinność zanurzona i pływająca o pionowych pędach jest bardzo liczna.
 - Nachylenie brzegów zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie nachylenie skarb jest łagodne.
 - Zacienienie zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie więcej niż 50%powierzchni zbiornika jest zacieniona.
 - Obecność płyczn - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie występują w obrębie

stanowiska płycizny.

- Obecność ryb - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie w obrębie stanowisk nie występują ryby drapieżne.
- Bariery wokół brzegu zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie bariery stanowią mniej niż 5%.
- Zabudowa otoczenia zbiornika - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie w sąsiedztwie stanowisk brak jest zabudowy.
- Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, gdzie w sąsiedztwie 500 m występują inne zbiorniki wodne.
- Droga asfaltowa - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV - bez dróg asfaltowych w sąsiedztwie.

17) 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*:

- Względna liczebność - Utrzymanie obecnej liczebności gatunku lub jej wzrost w obszarze w kolejnych latach - ocena FV.
- Struktura wiekowa - Utrzymanie obecnej struktury wiekowej lub wzrost w obszarze w kolejnych latach - ocena FV.
- Izolacja przestrzenna - Utrzymanie oceny FV, gdzie kolejne stanowisko znajduje się w odległości do 3 km, a wody stojące mają połączenia wodne.
- Powierzchnia siedliska wodnego - Utrzymanie wskaźnika FV - w stosunku do poprzedniego stanu powierzchnia siedliska wodnego większa, taka sama lub mniejsza o więcej niż 10%.
- Typ wód - Utrzymanie wskaźnika FV - akweny eutroficzne, stagnujące, wolno płynące, płytkie, muliste i szybko nagrzewające się.
- Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się - Utrzymanie wskaźnika U1 - brak ingerencji w siedliska wodne z niewielką liczbą heliofitów, amfifitów, nimfeidów oraz obecnością powalonych drzew i konarów.
- Baza pokarmowa - Utrzymanie wskaźnika FV z powszechną obecnością bezkręgowców w obrębie siedliska.
- Dostępna powierzchnia łęgówisk - Utrzymanie wskaźnika FV - w stosunku do stanu poprzedniego pokrycie zwartymi zespołami roślinnymi mniejsze lub takie samo (pow. dostępna >10 arów).
- Stopień zacienienia łęgówisk - Utrzymanie wskaźnika FV - w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie takie samo lub mniejsze (więcej niż 15% całkowitej powierzchni łęgówiska).
- Odległość łęgówisk od siedlisk wodnych - Utrzymanie wskaźnika FV. Utrzymanie obecnych łęgówisk w bezpośrednim sąsiedztwie stawów oraz na oddalonej drodze polnej więcej niż 250 m i brak istotnych barier.
- Losy gniazd - Poprawa wskaźnika z U2 do co najmniej U1, gdzie mniej niż 50% gniazd jest zniszczonych.

18) 6236 Strzebla błotna *Eupallasella percnurus*:

- Liczba stanowisk występowania gatunku - Poprawa wskaźnika z U2 do U1 - nie mniej niż jedno stanowisko występowania w okresie obowiązywania PZO. Ochrona zlewni bezpośredniej poprzez zachowanie charakteru drzewostanów w otoczeniu zbiornika, zwiększenie rozsiedlenia gatunku w obszarze poprzez zarybienia innych zbiorników oraz tworzenie nowych.
- Liczebność - Liczba ryb odławianych w ciągu 1 godziny w pułapki siatkowe w okresie wysokiej aktywności ryb (czerwiec) nie niższa niż 20. Poprawa wskaźnika z U2 do U1.
- Struktura wielkości osobników - Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie FV - udział osobników młodocianych w populacji nie niższy niż 10%.
- Procentowy udział samiec w populacji - Poprawa wskaźnika z U1 do FV. Udział samiec wśród ryb odłowionych nie niższa niż 50%.
- Powierzchnia lustra wody w sierpniu - Poprawa wskaźnika z U2 do U1 - nie mniejsza niż 1000 m², zwiększenie powierzchni siedliska gatunku poprzez przesiedlenie strzebli do innych zbiorników wodnych naturalnych lub wykonanych sztucznie i zarybienie ich materiałem wychodowanym w warunkach sztucznych.

- Głębokość lustra wody w sierpniu - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV - głębokość nie mniejsza niż 0,8 m.
- Stopień zarośnięcia wody przez roślinność - Utrzymanie wskaźnika na poziomie FV - powierzchnia zbiornika pokryta roślinnością nie większa niż 30% (ocena FV).
- Przewodnictwo elektryczne wody - Nie wyższe niż 100 μ S (ocena FV).
- pH - Nie wyższe niż 7 (ocena FV).

19) 1335 Wydra Lutra lutra

W związku z małą i nieistotną liczebnością gatunku w obszarze nie określono celów działań ochronnych. Weryfikacja Standardowego Formularza Danych (SDF).

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogącej znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000, o czym mówi itp. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu - utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 51 WOJEWODY LUBELSKIEGO z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 69, poz. 1289). W OChK zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej, legalnej zabudowy.

Jednocześnie zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3. realizacji inwestycji celu publicznego;
4. wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Aktualnie **Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu nie posiada zatwierdzonego planu ochrony.**

Pomniki przyrody – na terenie gminy znajduje się 5 pomników przyrody, z których 4 zlokalizowane są w zabytkowym parku podworskim, przy Domu Pomocy Społecznej w Kaniem, zaś 1 w zespole kościoła parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem (lipa drobnolistna), powołane Zarządzeniem Nr 28 Wojewody Chełmskiego z dnia 13 listopada 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące jego ochrony zawarte są w akcie prawnym je powołującym oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody. Zakazy w stosunku do pomników przyrody:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do inwestycji strategicznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 103a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Użytki ekologiczne – w obrębie gminy, na terenie Leśnictwa Pawłów Nadleśnictwa Chełm (w północno-wschodniej i centralnej części gminy), znajdują się użytki ekologiczne, ustanowione Uchwałą Nr XXVII/169/97 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 1 marca 1997 r. w sprawie uznania obszarów bagien za użytki ekologiczne na terenie gminy Rejowiec Fabryczny. Wyznaczono 22 takie obszary o łącznej powierzchni ok. 22,6 ha. Celem ich utworzenia było zachowanie cennych zbiorowisk wodnych i torfowiskowych. Zakazy w stosunku do użytków ekologicznych są następujące:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;

- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych

Zakazy, o których powyżej nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do inwestycji strategicznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 103a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisk.

Chronione i rzadkie gatunki roślin, zwierząt i grzybów - na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny występują gatunki roślin i zwierząt, które objęte są ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń w sprawie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. W stosunku do w/w gatunków roślin i zwierząt niezbędne jest podjęcie działań chroniących te stanowiska, określonych w przepisach odrębnych.

11.2. OCHRONA ZŁOŻ KOPALIN

Ochrona zasobów kopalin określają przepisy *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze*. Ma ona na celu zabezpieczenie dostępności tych zasobów w celu ich gospodarczego wykorzystania w przyszłości. Rozwój eksploatacji złóż winien być uwarunkowany ochroną środowiska jak i całego złoża poprzez:

- ✓ prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem racjonalnego ich wykorzystania;
- ✓ stosowanie technologii zapewniających ograniczenie ujemnych skutków eksploatacji złoża na środowisko naturalne;
- ✓ przeciwdziałanie degradacji ziemi i krajobrazu poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny znajdują się udokumentowane złoża kopalin, takich jak: węgiel kamienny, opoki i margle kredowe, wapienie i margle, surowce ilaste, piaski kwarcowe oraz kruszywa naturalne.

11.3. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Ochrona zasobów wodnych, zgodnie z *ustawą Prawo ochrony środowiska*, polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności poprzez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Obszar analizy znajduje się w obszarze GZWP Nr 406 Niecka Lubelska (Chełm – Zamość).

Zgodnie z art. 140 Prawa wodnego, na obszarach ochronnych, ze względu na możliwość szybkiej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu do warstwy wodonośnej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, obejmujących:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- 2) rolnicze wykorzystanie ścieków;
- 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
- 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
- 5) budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk;
- 6) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- 7) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
- 8) lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 9) mycie pojazdów mechanicznych;
- 10) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- 11) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt;
- 12) wydobywanie kopalin;
- 13) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych;
- 14) używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych;
- 15) urządzenie przyrz. kiszonkowych;
- 16) chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie;
- 17) lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 18) składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin;
- 19) stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg;
- 20) lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej

Dla GZWP nr 407 została sporządzona na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa: „Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustalenia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm-Zamość)”, zatwierdzona przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją z dnia 24 lipca 1997 r. (znak: KDH1/013/6017/97), a także na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - „Dodatek do dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm-Zamość) w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Niecka lubelska (Chełm-Zamość)”, który został zatwierdzony przez Ministra Środowiska decyzją z dnia 1 września 2016r. (znak: DGKII.4731.128.2015.AK).

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny występują 3 ujęcia wód głębinowych, które znajdują się w miejscowościach: Liszno (zaopatrujące miejscowości: Liszno, Liszno-Kolonia, Leszczanka, Toruń, Elżbiecin, Kanie-Stacja, Gołąb, Zalesie Krasieńskie, Zalesie Kańskie), Pawłów (zaopatrujące miejscowości: Pawłów, Krzywowola, Józefin, Krasne) oraz Wólka Kańska-Kolonia zaopatrujące miejscowości: Wólka Kańska, Wólka Kańska-Kolonia, Kanie). Eksploatowane ujęcia wody posiadają rezerwy w zakresie możliwości poboru wody.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. 2023 poz. 300), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub

ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl art. 68 ustawy *Prawo wodne*, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jeżeli:

- ✓ podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- ✓ przyczyny zmian i działań, o których mowa w art. 66 i art. 67, są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i są aktualizowane co 6 lat;
- ✓ przyczyny zmian i działań, o których mowa w art. 66, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami dla społeczeństwa i środowiska związanymi z osiągnięciem celów środowiskowych, o których mowa w art. 55, utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- ✓ zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa w pkt 1–3, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, znacząco korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

Obszar gminy Rejowiec Fabryczny znajduje się w obrębie 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), które szczegółowo opisano w pkt 7.5 *Wody powierzchniowe*. Aktualny stan niemal wszystkich JCWP (wyjątek stanowi JCWP Rudka – brak danych oceniony został jako zły. Przedmiotowe JCWP są zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW, jak również dysproporcjonalne koszty.

Obszar gminy Rejowiec Fabryczny położony jest w obrębie dwóch JCWPd: nr PLGW200090 (niemal cała gmina) oraz JCWPd nr PLGW20091 (niewielki fragment wschodniej części gminy). Ocena stanu JCWP nr 90 oraz 91 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – PLGW200090 – zagrożona oraz PLGW200091 - niezagrożona..

Południowo- zachodnia część gminy Rejowiec Fabryczny ze względu na położenie i uwarunkowania naturalne należy do obszarów o bardzo dużym zagrożeniu skutkami powodzi (strefa szczególnego zagrożenia powodzią), co może powodować wysokie zagrożenie znacznych przestrzeni i ludności, znaczne niebezpieczeństwo strat materialnych, a temu zjawisku mogą towarzyszyć zagrożenia epizootyczne i epidemiologiczne. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają ograniczeniom w użytkowaniu, na podstawie ustawy *Prawo wodne* zakazuje się: a) gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, b) lokalizowania nowych cmentarzy. Przez obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rozumie się obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi. Na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi powinny obowiązywać zakazy wykonywania robót i czynności, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią.

11.4. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Problemem w rozwoju przestrzennym gminy Rejowiec Fabryczny jest zagrożenie powodzią terenów położonych w dolinie rzeki Wieprz.

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne* za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu, uznaje się:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $Q = 10\%$, raz na 10 lat;
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $Q = 1\%$, raz na 100 lat;
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska stanowiące działki ewidencyjne

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny zagrożenie powodziowe cechuje południowo - zachodni pas gminy w dolinie rzeki Wieprz. Na północ od Kanału Wieprz – Krzna występują obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału powodziowego. Natomiast dolina rzeki Wieprz stanowi tereny szczególnego zagrożenia powodzią 1%. Obejmują one otwarte tereny użytków zielonych. Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych w zakresie ochrony przed powodzią. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, ochrona obszarów zagrożonych zalaniem musi wiązać się z zakazem zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym dolin rzecznych.

11.5. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie przed nierolniczym i nieleśnym użytkowaniem na podstawie *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024r. poz. 82)*. W myśl zapisów art. 3 ust. 1 ww. ustawy, ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ustawą z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym („Reforma planistyczna”), która weszła w życie 24 września 2024 r, dokonano istotnych zmian w procedurach planistycznych. Główna zmiana wprowadzona Reformą planistyczną, to nałożenie na każdą gminę obowiązku uchwalenia planu ogólnego, który zastąpi dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Równie istotne zmiany Reforma planistyczna wprowadziła w zakresie odrolnienia gruntów, dotycząc bezpośrednio procedur zmiany statusu działki rolniczej na teren budowlany. Na mocy Reformy planistycznej od 1 lipca 2026 r w u.o.g.r.l. pojawi się również przepis wprowadzający tzw. milczącą zgodę na odrolnienie i odlesienie w planie miejscowym. Zmiany mają na celu integrację przepisów związanych z planowaniem przestrzennym oraz mają zapobiegać rozproszaniu zabudowy oraz suburbanizacji. Wraz z reformą planistyczną przepis art. 7 ust. 2a u.o.g.r.l. został istotnie zmieniony i w obecnie obowiązującym stanie prawnym zgoda ministra na przeznaczenie na cele nierolnicze nie jest wymagana tylko i wyłącznie w przypadku gruntów położonych w obszarze uzupełnienia zabudowy w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Reforma planistyczna nie przewidywała przepisów przejściowych w tym zakresie. W praktyce oznacza to, że ustawodawca wraz z wejściem w życie Reformy planistycznej uniemożliwił uproszczone odrolnienie gruntów klas I-III leżących poza granicami administracyjnymi miast.

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024r. poz. 82), lasy występujące na terenie gminy podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne. W myśl zapisów art. 3.2 ww. ustawy, w planie ogólnym należy zapewnić ochronę gruntów leśnych, do której należy w szczególności:

- ✓ ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne;
- ✓ zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstających wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- ✓ przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- ✓ poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
- ✓ ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

11.6. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH

W granicach gminy Rejowiec Fabryczny znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Dodatkowo 3 stanowiska archeologiczne wpisane są do rejestru zabytków. Są to: grodzisko wczesnośredniowieczne „Szwedzkie Okopy” w Kaniem (AZP 79-87/7) – nr rej. zab. C/36, cmentarzysko kurhanowe w Kaniem (AZP 79-87/9) – nr rej. zab. C/37 oraz kurhan ziemny w Leszczance (AZP 80-86/58) – nr rej. zab. C/64. Dodatkowo na terenie gminy znajdują się obiekty wpisane do Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków.

W odniesieniu do zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU

Ład przestrzenny, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Dostrzeganie w planowaniu przestrzennym gospodarczego znaczenia krajobrazu, stanowi wielką szansę dla procesu budowy atrakcyjnego i konkurencyjnego obszaru, mającego wyraz krajobrazu zharmonizowanego.

Wszystkie przedsięwzięcia na terenie gminy Rejowiec Fabryczny są realizowane w oparciu o ustalenia miejscowego planu zagospodarowania gminy Rejowiec Fabryczny przyjętego Uchwałą nr XIV/68/03 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z 29 grudnia 2003 r. Plan miejscowy został sporządzony na podstawie wcześniej obowiązującego aktu normatywnego tj. ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. W kolejnych latach ulegał częściowym zmianom. Łączna liczba uchwalonych i obowiązujących miejscowych planów to 26 plany.

Wśród przeznaczeń terenów w planach miejscowych dominuje zabudowa zagrodowa, w tym również na większości terenów dopuszczająca realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacyjnej i usług - dotyczy to głównie obszarów objętych miejscowym planem uchwalonym w 2003 r. Tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę jednorodzinną dominują w miejscowości Kanie-Stacja i Pawłów. Tereny zabudowy wielorodzinnej występują w wyłącznie w miejscowościach Kanie-Stacja i Krasne, a ich wskazania związane są istniejącą już w tych lokalizacjach zabudową wielorodzinną. Funkcje związane z produkcją i usługami występują głównie na obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie miasta Rejowiec Fabryczny, w tym głównie wzdłuż drogi powiatowej na odcinku Rejowiec Fabryczny – Pawłów.

11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Przez teren Gminy Rejowiec Fabryczny przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV. Zlokalizowana jest w centralnej części gminy i biegnie przez: Wólkę Kańską-Kolonie » Kanie-Stację » Zalesie Kańskie » Zalesie Krasieńskie » Józefin » dalej w kierunku miasta Rejowiec Fabryczny. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego (15kV) i niskiego napięcia (0,4kV).

Gmina Rejowiec Fabryczny nie została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Rejowiec Fabryczny. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Stan techniczny linii energetycznych znajdujących się na terenie gminy Rejowiec Fabryczny oceniany jest na dobry. Pozwala na zachowanie odpowiednich standardów jakościowych przesyłanej energii elektrycznej zgodnie z uwarunkowaniami formalnymi, które dopuszczają pewien zakres odchyłań. Linie energetyczne i stacje transformatorowe podlegają bieżącym przeglądom.

11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŹLIWOŚĆ AKUSTYCZNA

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, w niewielkim stopniu przyczynią się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza. Będzie to związane głównie z pracą maszyn budowlanych oraz transportem materiałów, dostarczanych na teren poszczególnych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu. Z punktu widzenia możliwych emisji, będzie to emisja ze spalania paliwa do celów grzewczych oraz emisja komunikacyjna.

W obszarze analizy, na podstawie faktycznego zagospodarowania, w obszarze objętym projektem dokumentu, występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy letniskowej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz tereny mieszkaniowo – usługowe. Wymagania dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

Analizowany teren obejmuje obszar, na którym standardy jakości środowiska, dot. dopuszczalnego poziomu hałasu, mogą być przekroczone, z uwagi na fakt, iż zabudowa mieszkaniowa rozwija się wzdłuż głównych tras komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchem samochodowym.

12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami Planu ogólnego gminy. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej. Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Projektowane strefy planistyczne nawiązują do istniejącego przeznaczenia opracowywanego terenu jak i terenów sąsiednich. Jednocześnie wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornych klasy III), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy również należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym.

Głównymi dokumentami, powstałymi na szczeblu gminnym, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz od 1 stycznia 2012 r. wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Na obszarze Gminy obowiązuje „Program Ochrony Środowiska dla gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”. Zapisy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami są dostosowane do obowiązującego prawa lokalnego.

Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 19 lutego 2021 r. przyjął uchwałę Nr XXIII/388/2021 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa lubelskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała wprowadziła na obszarze województwa zakaz stosowania:

- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu poniżej 3 mm,
- biomasy stałej o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Zakazy oraz ograniczenia dotyczą instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, o których mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266). Zapisy uchwały wchodzi w życie etapowo, od 2024 r., a jej pełne wdrożenie zakończy się 1 stycznia 2030 r.

Projekt planu ogólnego i dalsze jej dokumenty planistyczne, które będą na jego podstawie tworzone muszą uwzględniać wyżej wymienione obostrzenia prawne poprzez zapisy dotyczące gospodarki odpadami lub zaopatrzenia w energię cieplną.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględnić cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. nr 14 poz. 98).

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Europejska Konwencja Krajobrazowa obejmuje obszary przyrodnicze wiejskie, miejskie i podmiejskie i dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako wyjątkowe, jak również krajobrazów pospolitych i zdegradowanych. Celem konwencji jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, w tym tworzenie dobrej praktyki krajobrazowej. Sygnatariusze konwencji zobowiązani są do podjęcia działań na rzecz:

- a/ prawnego uznania krajobrazów jako: istotnego komponentu otoczenia ludzi, wyrażenia różnorodności kulturowej i przyrodniczej, podstawy ich tożsamości,
- b/ ustanowienia i wdrożenia polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę i planowanie krajobrazu poprzez przyjęcie środków specjalnych,
- c/ ustanowienia procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

Program działań na rzecz ochrony środowiska

Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. i którego jednym z kluczowych elementów jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak: ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie oraz zrównoważona ochrona wód. Program określa trzy obszary priorytetowe, w których należy podjąć więcej działań na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu, a także ochrony, odbudowy i poprawy stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Wspiera on i wzmacnia zintegrowane podejście do polityki i wdrażania, opierając się na Europejskim Zielonym Ładzie. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r. r., znajdują się:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmiany klimatu,

- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Program zawiera wizję na rok 2050, która zawarta została także w poprzednim programie siódmym, w której obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, przywracana jest różnorodność biologiczna, a niskoemisyjny wzrost wyznacza drogę rozwoju globalnego. Dla potrzeb oceny spójności projektu Planu z celami ochrony środowiska przeanalizowano dokumenty zawierające cele środowiskowe istotne dla kształtowania przestrzeni regionu w odniesieniu do następujących obszarów tematycznych: rozwój zrównoważony, zachowanie różnorodności biologicznej, poprawa jakości komponentów środowiska w kontekście jakości życia i zdrowia ludzi. Do najważniejszych obowiązujących dokumentów określających priorytety w zakresie ochrony środowiska należą: Strategia Europa 2020, Agenda Terytorialna UE 2020, Agenda Miejska dla Unii Europejskiej oraz Europejska Konwencja Krajobrazowa. Większość wyznaczonych w nich celów jest istotna z punktu widzenia określenia uwarunkowań oraz kreowania kierunków zagospodarowania przestrzeni. Proekologiczny i prospołeczny wzrost gospodarczy, dla którego opracowywany Plan wskazuje przestrzenne ramy, możliwy będzie m.in. dzięki realizacji ustaleń Strategii Europa 2020, która zakłada rozwój gospodarki bazujący na: wiedzy, niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku technologiach, oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz dbałości o spójność społeczną. Od 2011 roku Polska wdrożyła 44% wszystkich skierowanych do niej zaleceń.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 stanowi plan długoterminowy, którego celem jest ochrona przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna się odbyć do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań. Zaproponowano w niej, jaki wkład UE może wnieść w przyszłe międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnych ram bioróżnorodności na okres po 2020 roku. W ramach strategii, stanowiącej zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu, wspierana będzie również ekologiczna odbudowa gospodarki w następstwie pandemii COVID-19, która polegać będzie na budowaniu odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak skutki zmian klimatu, pożary lasów, brak bezpieczeństwa żywnościowego, występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.:

- utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu,
- rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną,
- wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Wedle ogólnych założeń Unia Europejska ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i dostatnym z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną, przyjazną środowisku. Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. poprzez:

- dostarczanie czystej i bezpiecznej energii,
- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budynki o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność,
- ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności,
- przystosowanie się do zmiany klimatu,

- ochronę zdrowia.

Dla Polski Europejski Zielony Ład jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne w wyniku powstającego na podstawie tej strategii Europejskiego Prawa Klimatycznego.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030

Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech i stanowi ramy dla działań służących promowaniu spójności terytorialnej w Europie. W agendzie podkreślono znaczenie strategicznego planowania przestrzennego i wyznaczono jego kierunki, które zostały oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa i Zielona Europa, które obejmują sześć priorytetów na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości ze wszystkimi jej obszarami:

- bardziej zrównoważony rozwój terytorialny wykorzystujący różnorodność Europy,
- zbieżny rozwój lokalny i regionalny, mniej nierówności między obszarami,
- łatwiejsze życie i praca ponad granicami państwowymi,
- lepsze, ekologiczne środki utrzymania, neutralne dla klimatu i odporne gminy i regiony,
- silne i zrównoważone gospodarki lokalne w zglobalizowanym świecie,
- zrównoważona łączność cyfrowa i fizyczna obszarów.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Dnia 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” – tym samym PEP2030 stało się najważniejszym dokumentem strategicznym w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszych dokumentów do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” przyjętą 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Kierunki działań określone w celach PEP2030 mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto jako trzy pochodne głównego celu, jakim jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Są to „Środowisko i zdrowie” – traktujący o poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, „Środowisko i gospodarka” – uszczegóławiający temat zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz „Środowisko i klimat”, który nakreśla działania w ramach łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. PEP2030 określa ponadto dwa cele horyzontalne wspierające powyższe cele środowiskowe: „Środowisko i edukacja”, który wiąże się z rozwijaniem kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa oraz „Środowisko i administracja”, opisujący działania w ramach poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wymienione cele odnoszą się do najważniejszych trendów w obszarze środowiska: przybierającego na znaczeniu negatywnego wpływu środowiska na zdrowie ludzi, zwiększającej się konkurencji o zasoby, rosnącej presji na ekosystemy, nasilających się skutków zmian klimatu oraz wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Dla każdego z celów szczegółowych wyszczególniono kierunki interwencji, w przypadku celu „Środowisko i zdrowie” są to: zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. Dla celu „Środowisko i gospodarka” kierunkami działań są: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,

gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz wspieranie wdrażania ekoinnowacji. Dla celu „Środowisko i klimat” działania mają być przeprowadzane w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu i zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych. Ponadto dla celu horyzontalnego „Środowisko i edukacja” kierunkiem działania jest edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, a dla celu horyzontalnego „Środowisko i administracja” – usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 („Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)”).

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) jest poprawa jakości powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów norm. Dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu, ozonu i innych substancji szkodliwych w powietrzu (wymaganych przepisami prawa unijnego), a także – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia, w perspektywie do 2030 r. W programie przedstawione zostały:

- propozycje zmian prawa, dotyczące m.in. jakości paliw, wymagań technicznych dla nowych kotłów opalanych paliwami stałymi,
- harmonogram działań (organizacyjnych, inwestycyjnych itp.) niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Polsce,
- podmioty odpowiedzialne za realizację działań (na poziomie rządowym i samorządowym),
- systemy monitorowania realizacji programu (ustalone zostały wskaźniki, które powinny zostać osiągnięte w latach 2018 i 2020),
- możliwe źródła finansowania (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze wojewódzkie, a także środki unijne przeznaczone na ochronę środowiska).

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028)

Plan określa politykę zagospodarowania wszystkich wytwarzanych odpadów (w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach, przemyśle), która wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku. Za wiodące cele plan przyjmuje: zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami (w tym odpadami z żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji), zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów oraz osiągnięcie odpowiednich poziomu odzysku i recyklingu. W dokumencie zakłada się: przeciwdziałanie nielegalnemu, transgranicznemu przemieszczaniu odpadów, tworzenie synergii pomiędzy nurtem gospodarki o obiegu zamkniętym i unijną polityką klimatyczno – energetyczną, jak również tworzenie praktyk sprzyjających rozwojowi rynku surowców wtórnych. Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 (w trakcie opracowywania Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku)

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”, natomiast w trakcie opracowywania jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Projekt planu powiązany jest z powyższymi dokumentami, m. in. poprzez wprowadzenie ustaleń dotyczących:

- 1/ ochrony gleb (wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- 2/ jakości wód powierzchniowych (w miejscach występowania wód powierzchniowych stojących i płynących wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie profilu dodatkowego dla poszczególnych stref – tereny wód, dodatkowo określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- 3/ jakości powietrza (odpowiednia lokalizacja planowanych stref gospodarczych z zachowaniem bufora od terenów zamieszkania).

Opracowywany projekt planu ogólnego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te, jak zostało to wyżej wspomniane, są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia powyższe zapisy poprzez poddanie go ocenie oddziaływania na środowisko, jaką jest także opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków ustaleń planu ogólnego. Jednocześnie w procedurze sporządzania planu ogólnego, jak i prognozy zapewniony jest dostęp społeczeństwa i możliwość konsultacji obu dokumentów. Przeanalizowano również wszystkie aspekty środowiskowe, takie jak wpływ na ewentualne obszary Natura 2000 występujących na terenie opracowania. Dodatkowo w zakresie prognozy został określony monitoring realizacji ustaleń planu i ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie określając w projekcie planu szczegółowe parametry zagospodarowania terenu i jego możliwe przeznaczenie wzięto pod uwagę możliwości przyjęcia nowej zabudowy na dany obszar oraz jego chłonność środowiskową.

Ważne również pod względem klimatycznym opracowanie „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (tzw. SPA2020) wskazuje iż skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Przeprowadzone badania naukowe wykazały, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych. Przy formułowaniu działań SPA przesądzono, że dokument powinien zawierać różne grupy działań adaptacyjnych m. in. minimalizację podatności na ryzyko związane ze zmianami klimatu, uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Projekt planu uwzględnia powyższe założenie, wprowadzając m.in. odpowiednie strefy otwarte wolne od zabudowy i utwardzenie terenu oraz minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, dodatkowo obszary lasów, występujących na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny, zostają zachowane. Zapewniony planem znaczny udział zieleni w istniejącej i planowanej zurbanizowanej strukturze gminy będzie miał niewymierne pozytywne skutki poprawy klimatu lokalnego, w tym zmniejszenia zjawisk ekstremalnych.

13. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

Prognoza wpływu projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny na środowisko została opracowana w celu określenia potencjalnych skutków realizacji jego ustaleń dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz jakości życia mieszkańców. Z uwagi na charakter dokumentu, który ma wymiar strategiczny i kierunkowy, a także fakt, że cały obszar gminy jest objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, należy podkreślić, że skala i zasięg potencjalnych oddziaływań środowiskowych będą ograniczone.

W tym miejscu należy wyraźnie podkreślić, iż prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla projektu planu ogólnego ma charakter **ogólny i orientacyjny**. Wynika to z istoty oraz funkcji planu ogólnego, którego celem nie jest szczegółowe określenie sposobów zagospodarowania poszczególnych terenów, lecz **wskazanie stref planistycznych o szerokich profilach zagospodarowania przestrzennego**. Jak już niejednokrotnie wskazano w dokumencie Prognozy, Plan ogólny stanowi dokument kierunkowy, określający ramy polityki przestrzennej gminy oraz zasady kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w ujęciu strategicznym. Z tego względu ustalenia planu ogólnego odnoszą się do **kategorii funkcjonalnych i strukturalnych** przestrzeni, a nie do konkretnych form użytkowania terenu czy parametrów inwestycyjnych. W konsekwencji, analiza oddziaływań na środowisko na tym etapie może mieć jedynie **ogólny charakter**, pozwalający na identyfikację potencjalnych kierunków i typów wpływów (np. urbanizacyjnych, komunikacyjnych, przyrodniczych), ale nie umożliwia przeprowadzenia **szczegółowej oceny skutków środowiskowych** dla konkretnych inwestycji czy rozwiązań przestrzennych. Dopiero na etapie sporządzania **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, które będą wynikały z ustaleń planu ogólnego, możliwe będzie dokonanie **szczegółowej analizy oddziaływania na środowisko**, uwzględniającej konkretne funkcje terenów, parametry zabudowy oraz rzeczywiste warunki lokalne. Takie podejście jest uzasadnione zarówno zakresem merytorycznym planu ogólnego, jak i wymogami racjonalnego planowania przestrzennego – pozwala bowiem zachować spójność pomiędzy poziomem szczegółowości dokumentu planistycznego a adekwatnym poziomem szczegółowości prognozy środowiskowej. Strefy planistyczne wskazane w planie ogólnym posiadają **szeroki profil funkcjonalny**, umożliwiające różnorodne formy zagospodarowania w przyszłości. Na tym etapie planowania **nie są jeszcze przewidziane konkretne funkcje terenu**, parametry zabudowy, przebieg infrastruktury czy lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W konsekwencji, ocena potencjalnych oddziaływań środowiskowych może dotyczyć jedynie **kierunków i tendencji przekształceń przestrzennych**, a nie ich dokładnego zasięgu, natężenia ani charakteru.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie sporządzania planu ogólnego gminy, dla każdej strefy planistycznej obligatoryjnie wskazuje się profil podstawowy, który stanowi rdzeń funkcjonalny danej strefy. Profil podstawowy określa zasadniczy kierunek i charakter zagospodarowania przestrzeni w obrębie strefy, a jego zadaniem jest zapewnienie spójności funkcjonalno-przestrzennej w skali całej gminy. Należy podkreślić, że z profilu podstawowego nie ma możliwości usunięcia jakiegokolwiek funkcji, gdyż stanowi on niezmienny element struktury planistycznej wynikający bezpośrednio z przepisów rozporządzenia. Ograniczenie to ma istotne znaczenie dla zachowania jednolitych zasad klasyfikacji i interpretacji stref planistycznych w skali kraju. Zapewni to również porównywalność i kompatybilność planów ogólnych między gminami, co będzie miało istotne znaczenie dla koordynacji polityki przestrzennej na poziomie ponadlokalnym.

Jednocześnie rozporządzenie pozostawia organowi sporządzającemu plan możliwość uzupełnienia profilu podstawowego o profile dodatkowe, których dobór uzależniony jest od lokalnych uwarunkowań, potrzeb rozwojowych i kierunków polityki przestrzennej gminy. Wybór profili dodatkowych stanowi więc narzędzie elastycznego dopasowania ustaleń planu ogólnego do specyfiki lokalnej przestrzeni, przy jednoczesnym zachowaniu ram wyznaczonych przez profil podstawowy. Takie rozwiązanie umożliwia zrównoważenie dwóch kluczowych zasad planowania przestrzennego – z jednej strony zapewnia stabilność i jednolitość systemu planistycznego, a z drugiej pozwala na dostosowanie treści dokumentu do realnych potrzeb i potencjałów rozwojowych gminy. W niniejszym dokumencie zastosowano to podejście w pełni – dla każdej strefy wskazano wymagany profil podstawowy oraz, tam gdzie było to uzasadnione analizą uwarunkowań przyrodniczych, funkcjonalnych i społeczno-gospodarczych, wprowadzono odpowiednie profile dodatkowe. Pozwoliło to na zachowanie zgodności z przepisami prawa, a jednocześnie na zróżnicowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w sposób odpowiadający lokalnym potrzebom rozwoju gminy Kodeń

Ustalenie stref planistycznych w projekcie planu ogólnego będzie miało nieznaczny wpływ na środowisko naturalne. Wynika to z faktu, że wyznaczone strefy są zgodne z przeznaczeniem ustalonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przyjętym Uchwałą nr XIV/68/03 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z 29 grudnia 2003 r. wraz ze zmianami, co minimalizuje nowe oddziaływania środowiskowe związane z wprowadzanymi zmianami. Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na środowisko w sposób ograniczony i przewidywalny. Chociaż niektóre oddziaływania mogą mieć bezpośredni i stały charakter, wprowadzenie poszczególnych stref planistycznych w projekcie planu ogólnego, w połączeniu z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi, sprawia, że przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne. Najbardziej zauważalnym skutkiem realizacji ustaleń planu ogólnego może być zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, wynikające z uzupełniania istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Należy jednak podkreślić, że nie przewiduje się wyznaczania nowych terenów rozwojowych, a jedynie porządkowanie i uzupełnianie zabudowy w ramach już istniejących struktur osadniczych, co ogranicza ryzyko nadmiernej presji inwestycyjnej na środowisko.

Przy wyznaczaniu stref planistycznych kierowano się przede wszystkim:

1. analizą obszarów, w których obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dopuszczają funkcje mieszkaniowe, gospodarcze i usługowe,
2. oceną rzeczywistego zapotrzebowania na nową zabudowę,
3. wskazaniem obszarów uzupełnienia zabudowy w granicach istniejących miejscowości.

Strefy planistyczne wyznaczono zgodnie z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 poz. 1130, z późn. zm.). W ramach wyznaczonych stref planistycznych określono ich profil funkcjonalny stref oraz parametry kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

Na terenach przeznaczonych pod rozwój osadnictwa oraz funkcji komunikacyjnych charakterystyczne oddziaływania środowiskowe obejmują:

- emisję zanieczyszczeń do atmosfery, wynikającą z ogrzewania budynków oraz emisji spalin;
- wytwarzanie ścieków i odpadów komunalnych;
- hałas związany z ruchem pojazdów i działalnością ludzką;
- zmiany w powierzchni ziemi, roślinności oraz krajobrazie.

Wszystkie te oddziaływania, ze względu na charakter i skalę planu, będą miały ograniczony, lokalny zasięg i nie wpłyną istotnie na stan środowiska przyrodniczego ani na jakość życia mieszkańców.

13.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

W projekcie planu ogólnego sporządzonym dla gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono następujące strefy planistyczne nazwane zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1775):

- SZ - strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SU – strefy usługowe,
- SP – strefy gospodarcze,
- SR – strefy produkcji rolniczej,
- SN – strefy zieleni i rekreacji,
- SI – strefy infrastrukturalne,
- SG – strefy górnictwa,
- SC – strefy cmentarzy,
- SO – strefy otwarte,
- SK – strefy komunikacji

Każdej ze stref przypisano profil podstawowy i profil dodatkowy, określający dopuszczalne sposoby użytkowania terenów oraz kierunki ich zagospodarowania. Dla większości stref (z wyjątkiem stref

otwartych, komunikacyjnych, infrastrukturalnych, górniczych i cmentarnych) określono parametry przestrzenne, takie jak maksymalna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość obiektów, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – zgodnie z wymaganiami wskazanymi w przepisach rozporządzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenie obszarów uzupełnienia zabudowy nie jest obligatoryjnym elementem ustaleń planu ogólnego. Element ten ma szczególne znaczenie w gminach, które nie są w całości objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, gdyż umożliwia wydawanie decyzji o warunkach zabudowy w granicach wyznaczonego obszaru. W przypadku gminy Rejowiec Fabryczny, której cały obszar objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, funkcja ta ma charakter pomocniczy i porządkujący – służy m.in. umożliwieniu zwolnienia z obowiązku uzyskiwania zgód ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klas I–III na cele nierolnicze i nieleśne w procedurze sporządzania miejscowych planów. Zgoda taka jest wymagana w procedurze sporządzenia miejscowego planu. Zabudowa gminy Rejowiec Fabryczny pozwoliła na wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy w niemal każdej miejscowości gminy, przy czym największe powierzchnie obszarów występują w głównych ośrodkach osadniczych, w których największym stopniu koncentruje się zabudowa, w tym przede wszystkim zabudowa o funkcji nierolniczej.

Środowisko przyrodnicze podlega nieustannym przemianom w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych. Pierwsze z tych procesów są praktycznie niezależne od człowieka, natomiast proces antropogenicznych zmian środowiska jest zjawiskiem kontrolowanym lecz nieuchronnym, polegającym na przysposabianiu środowiska dla potrzeb egzystowania człowieka. Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko dokumentu przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki środowiskowe. Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji.

Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko przeprowadzono poprzez identyfikację prawdopodobnych skutków środowiskowych realizacji ustaleń planu ogólnego, w odniesieniu do aktualnego stanu środowiska przyrodniczego oraz kierunków przekształceń przestrzennych. Przyjęto, że realizacja zapisów planu może prowadzić zarówno do oddziaływań pozytywnych (porządkujących strukturę przestrzenną, poprawiających ład przestrzenny i efektywność wykorzystania terenów), jak i negatywnych, wynikających głównie z przekształcania powierzchni ziemi, ograniczania powierzchni biologicznie czynnej oraz emisji związanych z użytkowaniem terenów zabudowanych.

Ocena ta ma charakter ogólny, co wynika ze specyfiki planu ogólnego jako dokumentu strategicznego i ramowego. Zakres i poziom szczegółowości ustaleń planu ogólnego nie pozwalają na dokładne określenie intensywności i zasięgu poszczególnych oddziaływań. Przeznaczenia terenów określone w ramach poszczególnych profili planistycznych – podstawowych i dodatkowych – mają charakter ramowy, obejmując szerokie spektrum możliwych kierunków zagospodarowania.

Z tego względu nie jest możliwe dokonanie precyzyjnej analizy wpływu ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska, takie jak: powietrze, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, klimat akustyczny czy różnorodność biologiczna. Szczegółowa ocena potencjalnych oddziaływań zostanie dokonana dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które będą uszczegóławiały ustalenia planu ogólnego i określały konkretne formy zagospodarowania poszczególnych terenów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wprowadzone w planie ogólnym gminy Rejowiec Fabryczny ustalenia nie określają bezpośrednio wpływu planu na środowisko wodno - gruntowe i nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref, dostosowanych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych, powinny one w racjonalny sposób chronić zarówno zasoby wód powierzchniowych, jak i podziemnych. Wprowadzone ustalenia Planu Ogólnego, uwzględniając uwarunkowania hydrograficzne, fizjograficzne oraz środowiskowe, zmierzają do ograniczenia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Plan w sposób przemyślany wyznacza strefy użytkowe, dostosowując przeznaczenie terenów do ich warunków środowiskowych i fizjograficznych, co wspiera racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i ochronę środowiska. Dzięki takim działaniom możliwe jest ograniczenie potencjalnych zagrożeń wynikających z rozwoju zabudowy oraz działalności gospodarczej w obrębie gminy Rejowiec Fabryczny. W późniejszym etapie procesu planistycznego tj. w trakcie sporządzania miejscowych planów winno być określone dla

poszczególnych terenów sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami.

Ścieki bytowe i komunalne odprowadzane winne być do kanalizacji sanitarnej. Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej posiadają tylko dwie miejscowości: Krasne oraz Pawłów. Nieskanalizowane obszary gminy obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na okresowym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Według danych GUS, na koniec roku 2023 na terenie gminy funkcjonowało 660 zbiorników bezodpływowych oraz 290 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W zakresie kanalizacji deszczowej planuje się, aby odwodnienie ulic i placów na terenach intensywnej zabudowy następowało poprzez sieć kanalizacji deszczowej wyposażoną w separatory zgodne z obowiązującymi przepisami. Natomiast dla ulic w mniejszych miejscowościach, ciągów pieszo-rowerowych, dróg niepublicznych i małych ulic dojazdowych preferowane będzie odwodnienie niekonwencjonalne – m.in. poprzez zastosowanie nawierzchni przepuszczalnych, rowów żwirowych, rowów otwartych lub rynsztoków zależnie od warunków gruntowo-wodnych oraz zagospodarowania terenu.

Obszary gruntów zmeliorowanych obejmują grunty, na które oddziałuje system urządzeń wodnych regulujących odpływ wód. W ich granicach znajdują się rowy i inne urządzenia melioracyjne będące w utrzymaniu przede wszystkim Zarządów Zlewni Państwowych Gospodarstw Rolnych. Dla prawidłowego funkcjonowania systemu istotne jest pozostawienie gruntów zmeliorowanych w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu, przy czym zgodnie z przepisami realizacja inwestycji na obszarze takich gruntów jest dopuszczalna pod warunkiem dokonania odpowiedniej przebudowy urządzeń. Zgodnie z danymi pozyskanymi od Zarządu Zlewni w Zamościu oraz Zarządu Zlewni w Białej Podlaskiej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie grunty zmeliorowane występują w granicach miejscowości: Krasne, Pawłów, Liszno, Toruń, Zalesie Krasieńskie oraz Krzywowola. W planie ogólny gminy obszary gruntów zmeliorowanych znajdują się przede wszystkim w granicach stref otwartych. Niewielkie fragmenty obszarów gruntów zmeliorowanych objęte zostały również strefami innymi niż otwartymi, co wynika głównie z przesądzeń zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub z uwzględnienia lokalizacji istniejącej rozproszonej zabudowy.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z działek budowlanych przeznaczonych na działalność usługową powinno następować do sieci kanalizacji deszczowej lub być realizowane w sposób indywidualny – np. poprzez ich infiltrację na własnym terenie, odprowadzenie do dołów chłonnych lub magazynowanie w zbiornikach retencyjnych. Natomiast na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej należy dążyć do maksymalnego retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz ich ponownego wykorzystania do celów bytowo-gospodarczych, co pozwoli ograniczyć odprowadzanie wód na rzecz ich naturalnego odparowania. Plan ogólny umożliwia realizację takich rozwiązań poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach zabudowanych.

Wprowadzenie powyższych zasad do dokumentów planistycznych niższego rzędu i ich konsekwentna realizacja pozwolą unikać degradacji wód gruntowych oraz ograniczyć ryzyko zanieczyszczeń wynikających z rozwoju zabudowy i działalności gospodarczej.

Jednocześnie należy zauważyć, że zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych może wpłynąć na jakość wód powierzchniowych, zwłaszcza na obszarach o niepełnej kanalizacji. Wzrost udziału powierzchni utwardzonych może prowadzić do zmian kierunków odpływu wód opadowych, zwiększenia erozji powierzchniowej i przenoszenia zanieczyszczeń. Dlatego wraz z rozwojem zabudowy niezbędne jest równoległe rozwijanie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, a także systemów retencyjnych, które ograniczą odpływ powierzchniowy.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny zostały wyznaczone granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. W granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady postępowania, w tym zakazy uregulowane w przepisach Prawa wodnego. Projekt dokumentu w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią ustala wykluczenie z zabudowy terenów położonych w dolinie rzeki Wieprz, znajdujących się w zasięgu wody stuletniej. Dzięki temu ustalenia planu nie będą powodować zwiększenia ryzyka powodziowego ani negatywnego wpływu na naturalne procesy retencji dolinnej.

Powierzchnia ziemi i gleby

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie przewiduje się znaczących zmian rzeźby terenu ani dużych przekształceń morfologicznych. Charakter planu, o wymiarze strategicznym i kierunkowym, nie powoduje bezpośrednich zmian w strukturze powierzchni ziemi, jednak realizacja ustaleń wynikających z jego wdrażania może prowadzić do lokalnych przekształceń na terenach przeznaczonych pod zabudowę lub infrastrukturę techniczną.

Potencjalne przekształcenia mogą obejmować zmianę dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów – głównie rolniczych – na inwestycyjne, w tym wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, gospodarczej i komunikacyjnej. W konsekwencji mogą powstać formy antropogeniczne, takie jak powierzchnie niwelowane, nasypy czy niewielkie zwałowiska gruntu. Zasięg tych zmian będzie jednak ograniczony, ponieważ liczba stref umożliwiających wprowadzenie nowych terenów inwestycyjnych jest niewielka. Dodatkowo, ograniczenie rozwoju przestrzennego wyłącznie do obszarów uzupełnienia zabudowy oraz utrzymanie istniejącej struktury użytkowania gruntów w ramach obowiązujących planów miejscowych pozwolą uniknąć nadmiernej i nieracjonalnej ingerencji w powierzchnię ziemi.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny występują gleby orne o wysokiej klasie bonitacyjnej (klasa III), które zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych podlegają szczególnej ochronie. Większość tych gruntów, a także kompleksy leśne i trwałe użytki zielone, zostały zaliczone w planie ogólnym do strefy otwartej (SO), co zapewnia ich zachowanie w dotychczasowej funkcji i ogranicza możliwość przekształceń. Jedynie w nielicznych przypadkach – na terenach, gdzie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dopuszczają inne funkcje – przewiduje się odstępstwa od tego przeznaczenia. Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone w sposób oszczędny, głównie na gruntach rolnych niepodlegających ochronie (niższych klas bonitacyjnych), w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, najczęściej w odległości nie większej niż 50 metrów od pasa drogi publicznej. Obejmują one w dużym stopniu tereny już zainwestowane lub przekształcone rolniczo, co pozwala ograniczyć presję inwestycyjną na tereny cenne przyrodniczo i gleby wysokiej jakości.

W planie ogólnym gminy wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej jest kluczowym czynnikiem wpływającym na stan i ochronę powierzchni ziemi i jakości gleb m.in. zatrzymywaniu wód opadowych, ogranicza erozję gleby, a także wpływa na poprawę jej struktury i zdolności retencyjnych. Powierzchnia biologicznie czynna pełni istotną funkcję w procesach infiltracji wód, przeciwdziałają stepowieniu oraz degradacji gleby spowodowanej nadmierną urbanizacją. W planie ogólnym gminy wyznaczono następujące minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref: dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną: 30%, dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową 30%, dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodziną: 25% oraz 30%, dla strefy usługowej od 30%, dla strefy gospodarczej 10% oraz 25%, dla strefy produkcji rolniczej: 30%, dla strefy zieleni i rekreacji 50%, dla strefy cmentarzy: 30%, dla strefy otwartej, strefy komunikacji, strefy infrastruktury i strefy górnictwa nie wyznaczono wartości.

Szczególne znaczenia w kontekście ochrony powierzchni ziemi i gleb nabiera dolina rzeki Wieprz, stanowiąca ważny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadregionalnym. Obszary te, z uwagi na swoje walory przyrodnicze, zalewowy charakter oraz fizjograficzne ograniczenia, są nieprzydatne do zabudowy i powinny pozostać w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego. Utrzymanie ich otwartego charakteru sprzyja ochronie unikalnych siedlisk, różnorodności biologicznej oraz stabilizacji ekologicznej doliny.

W planie ogólnym gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono strefę górnictwa (SG) obejmującą podstrefy 1SG–6SG, dla których określono profil podstawowy obejmujący tereny górnictwa i wydobywania, komunikacji oraz infrastruktury technicznej, a także profil dodatkowy – teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Strefa ta obejmuje tereny, które przeznaczone zostały w obowiązujących planach do eksploatacji powierzchniowej złóż kopalin, głównie w obszarach ich udokumentowania, w tym w jednym przypadku również z uwzględnieniem poszerzenia istniejącego terenu przeznaczonego do eksploatacji KN 10499 Wólka Kańska III o powierzchni 3,0 ha – w miejscowości Wólka Kańska – Kolonia, uwzględniając złożony wniosek do planu ogólnego. Eksploatacja w obrębie udokumentowanych złóż jest dopuszczalna wyłącznie w ramach obowiązujących koncesji, o wskazanej dacie ważności. Aktualnie prowadzone lub dopuszczone w ramach obowiązującej koncesji

wydobycie wiąże się z lokalnym i czasowym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi i gleby, obejmującym w szczególności:

- usunięcie warstwy glebowej i przekształcenie rzeźby terenu w obrębie wyrobiska,
- obniżenie jakości gleb na terenach przyległych wskutek pylenia i czasowych zmian w stosunkach wodnych,
- możliwość występowania procesów erozji powierzchniowej i ograniczenia retencji wód opadowych w miejscach pozbawionych pokrywy roślinnej.

Ze względu na ograniczony zasięg przestrzenny oraz czasowy charakter działalności, a także obowiązek rekultywacji terenu po zakończeniu wydobywania, skala negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby jest oceniana jako lokalna i odwracalna. Działalność ta nie będzie miała istotnego wpływu na strukturę użytkowania gruntów w skali całej gminy Rejowiec Fabryczny. Po zakończeniu okresu koncesyjnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 2073 ze zm.), teren objęty eksploatacją powinien zostać zrehabilitowany i zagospodarowany w sposób zapewniający przywrócenie jego wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Rekultywacja winna uwzględniać:

- przywrócenie ukształtowania terenu zgodnego z otoczeniem,
- odtworzenie warstwy glebowej,
- nasadzenia roślinności rodzimej właściwej dla siedlisk nadrzecznych i łąkowych,
- przekształcenie terenu w kierunku przyrodniczym lub rekreacyjnym (np. zadrzewienia, zbiornik wodny, tereny zieleni).

W dłuższej perspektywie, po zakończeniu działalności wydobywczej, obszary stref górnictwa powinny przestać pełnić funkcję górniczą. Przywrócenie ich funkcji przyrodniczych przyczyni się do poprawy jakości gleb, zwiększenia retencji i naturalnych procesów glebotwórczych. Podsumowując, strefa górnictwa (SG), mimo że obecnie wiąże się z lokalnym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi i gleby, nie stanowi zagrożenia dla tych komponentów środowiska w skali całej gminy.

W planie ogólnym gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono strefę produkcji rolniczej (SR) obejmującą nią istniejące gospodarstwa rybackie i stawy rybne – strefy 1SR, 2SR, 3SR, 4SR i 5SR (oprócz funkcji z profilu podstawowego ustalono dla nich teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren zieleni urządzonej, teren lasu i teren wód). Biorąc pod uwagę istniejący charakter zabudowy oraz brak planów rozwoju intensywnej produkcji rolnej, oddziaływanie stref SR na powierzchnię ziemi i gleby oceniane jest jako lokalne, krótkoterminowe i odwracalne, o niewielkiej intensywności. Ewentualne negatywne skutki można skutecznie ograniczać poprzez:

- właściwe gospodarowanie nawozami naturalnymi i odpadami pochodzenia rolniczego,
- utrzymywanie pasów zieleni izolacyjnej oraz zadrzewień śródpolnych,
- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i terenów przepuszczalnych,
- unikanie przekształcania gleb wysokiej klasy bonitacyjnej (I–III) na cele nierolnicze

Podsumowując, ustalenia projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny, dzięki zachowaniu równowagi pomiędzy rozwojem a ochroną zasobów przyrodniczych, nie spowodują istotnych negatywnych zmian w strukturze powierzchni ziemi ani degradacji gleb. Wręcz przeciwnie – wprowadzane ograniczenia w lokalizacji nowej zabudowy oraz utrzymanie wysokich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej będą sprzyjać zrównoważonemu gospodarowaniu przestrzenią i zachowaniu potencjału produkcyjnego gleb.

Warunki klimatyczne.

Realizacja ustaleń Planu Ogólnego dla Gminy Rejowiec Fabryczny, szczególnie w kontekście wyznaczonych stref funkcjonalnych, nie powinna znacząco wpłynąć na zmiany warunków klimatu akustycznego w skali całej gminy. Warto jednak zauważyć, że każde przekształcenie terenów biologicznie czynnych, zwłaszcza zadrzewionych, na obszary zabudowane wiąże się z lokalnymi zmianami warunków topoklimatycznych, co może skutkować niewielkim wzrostem temperatury i zmianą przepływu powietrza w mikroregionach. Tego rodzaju efekty mogą być szczególnie widoczne w dolinach rzek, gdzie zabudowa w pobliżu cieków wodnych może powodować zatrzymanie chłodniejszych mas powietrza w dolinach i ich powolniejsze przemieszczanie.

Powietrze atmosferyczne.

Projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny uwzględnia działania mające na celu ochronę jakości powietrza, co jest szczególnie istotne dla gminy Rejowiec Fabryczny ze względu na lokalne uwarunkowania klimatyczne i urbanistyczne. Wprowadzone ustalenia promują wykorzystanie technologii grzewczych zgodnych z przepisami uchwał antysmogowych, m.in. zakazujących stosowania paliw stałych o wysokiej emisji. Ponadto, plan dopuszcza realizację instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak: elektrownie wiatrowe, elektrownie słoneczne, elektrownie wodne, biogazownie, co przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw kopalnych. Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe mogą wystąpić głównie w fazie budowy nowych obiektów. Z tego względu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów należy wprowadzić zapisy ograniczające emisje pyłów i hałasu, uwzględniając stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych.

W celu poprawy higieny powietrza należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza ograniczając emisję zanieczyszczeń poprzez stosowanie do celów grzewczych technologii opartej o przepisy odrębne, to jest zgodne m.in. z uchwałą nr XXIII/388/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 19 lutego 2021r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa lubelskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw czy uchwałą nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PN10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu w zakresie pyłu PM2,5 (faza II) i benzo(a)pirenu. Jedyne uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych), bądź w projektowanych strefach gospodarczych. Z tego względu należy zawrzeć odpowiednie zapisy ograniczające emisję przy sporządzaniu planów miejscowych dla tych terenów. Projektowane i istniejące zainwestowanie sankcjonowane zapisami planu ogólnego nie powinno generować istotnych negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Wszelkie potencjalne emisje będą miały charakter lokalny i krótkotrwały, ograniczony do terenów inwestycji i ich bezpośredniego sąsiedztwa. Realizacja zapisów planu ogólnego – zwłaszcza dopuszczenie instalacji OZE, utrzymanie powierzchni biologicznie czynnych i stosowanie nowoczesnych źródeł energii – będzie w dłuższej perspektywie sprzyjać poprawie jakości powietrza, redukcji emisji pyłów i gazów oraz łagodzeniu skutków zmian klimatu.

Hałas

Przez teren gminy Rejowiec Fabryczny przebiega droga powiatowa nr 2029L, stanowiąca ważny element lokalnego układu komunikacyjnego. Należy podkreślić, że jeszcze kilka lat temu trasa ta posiadała status drogi wojewódzkiej nr 839 (odcinek Marynin – Rejowiec Fabryczny), co świadczy o jej znaczeniu w obsłudze ruchu międzygminnego i regionalnego. Niezależnie od aktualnej kategorii administracyjnej, droga ta charakteryzuje się znacznym natężeniem ruchu pojazdów, w tym zarówno samochodów osobowych, jak i pojazdów dostawczych. Pełni istotną funkcję komunikacyjną, łącząc miejscowości gminne z ościennymi obszarami oraz stanowiąc główną oś transportową w układzie drogowym gminy. Należy dążyć do ograniczeń natężenia hałasu związanych z komunikacją poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ewentualnie poprzez lokalizację ekranów akustycznych oraz stosowanie „cichych nawierzchni” drogowych lub jeszcze innych środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych niwelujących to negatywne oddziaływanie. Postulowane jest, aby tereny podlegające ochronie przed hałasem (określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) przebiegały w maksymalnej możliwej odległości od terenów intensywnej uciążliwości komunikacyjnej. W celu ich uniknięcia lub minimalizacji niezbędne będzie stosowanie odpowiednich środków organizacyjnych, technicznych i technologicznych (ciche nawierzchnie, ekrany akustyczne, wydzielenie terenów zieleni izolacyjnej).

Krajobraz

Projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie przewiduje znaczących zmian w strukturze przestrzennej gminy, gdyż cały jej obszar objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym nie zakłada się wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, a jedynie porządkowanie i aktualizację ustaleń planistycznych w

granicach istniejących obszarów zabudowanych. Potencjalne oddziaływania na krajobraz mogą dotyczyć wyłącznie terenów uzupełnienia zabudowy, w których możliwa jest kontynuacja i dogęszczenie istniejącej struktury przestrzennej. Zmiany te mogą prowadzić do niewielkiego ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej na rzecz zabudowy, jednak nie będą stanowiły ingerencji w krajobraz otwarty ani w tereny o wysokich walorach przyrodniczych. Ustalenia planu ogólnego, w tym określenie parametrów i wskaźników zabudowy (takich jak wysokość czy intensywność zabudowy), umożliwią zachowanie ładu przestrzennego oraz ochronę istniejących walorów krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości racjonalnego rozwoju w granicach już zainwestowanych terenów. Projekt dokumentu w strefach otwartych dopuszcza możliwość lokalizacji terenów elektrowni wiatrowych (26SO, 27SO), słonecznych (1SO, 3SO-5SO, 11SO-13SO, 18SO, 20SO, 24SO, 25SO, 27SO) i biogazowni (1SO, 3SO-5SO, 11SO-13SO, 20SO, 27SO), z wyłączeniem terenów objętych ochroną przyrodniczą, za wyjątkiem strefy wyznaczonej w obrębie Pawłów, gdzie objęto nią fragment Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (26SO). Dopuszczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych w strefie 26SO, obejmującej fragment Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, wynika z konieczności zapewnienia spójności ustaleń planistycznych na poziomie gminy z kierunkami wyznaczonymi uchwałą Rady Gminy Rejowiec Fabryczny NR XIV/88/2025 z dnia 16 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów Krzywowola oraz Pawłów. Uchwała ta jednoznacznie wskazuje potrzebę rozważenia dopuszczenia lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, co wymaga zapewnienia zgodności ustaleń planu ogólnego z procedurą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ujęcie funkcji dopuszczającej możliwość lokalizacji instalacji OZE w strefie 26SO nie wprowadza na poziomie planu ogólnego żadnych parametrów ani szczegółowych zasad kształtowania zabudowy, gdyż instrument ten nie służy określaniu takich ustaleń. Wskazanie tej funkcji ma charakter kierunkowy i umożliwia dopiero na etapie sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – jako dokumentu uszczegóławiającego – określenie właściwych wymogów sytuowania urządzeń, ograniczeń przestrzennych oraz rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania na krajobraz. Wprowadzenie strefy 26SO w planie ogólnym wynika również z konieczności zapewnienia zgodności ustaleń planistycznych różnych szczebli, tak aby miejscowy plan nie został zakwestionowany w ramach nadzoru wojewody z powodu braku zgodności z planem ogólnym. Tym samym ujęcie funkcji OZE w planie ogólnym ma charakter formalny i porządkujący, a ewentualne oddziaływania krajobrazowe będą podlegały ocenie oraz precyzyjnemu uregulowaniu dopiero na poziomie mpzp.

Potencjalny wpływ elektrowni słonecznych i wiatrowych na środowisko dotyczy głównie aspektów krajobrazowych i przestrzennych. Instalacje fotowoltaiczne mogą powodować zmianę charakteru przestrzeni otwartej poprzez wprowadzenie nowej, technicznej formy zagospodarowania. Oddziaływanie to ma jednak ograniczony zasięg i może zostać złagodzone poprzez odpowiednie wkomponowanie w teren, wykorzystanie zieleni izolacyjnej oraz zachowanie pasów roślinności naturalnej. Planowana lokalizacja elektrowni słonecznych (fotowoltaicznych) może wywierać istotny wpływ na krajobraz. Oddziaływanie to ma przede wszystkim charakter wizualny i przestrzenny. Instalacje fotowoltaiczne, zwłaszcza w przypadku dużych farm solarnych, prowadzą do zmiany charakteru przestrzeni otwartej. Wpływają one na percepcję krajobrazu poprzez zastąpienie terenów rolnych lub nieużytków nową, techniczną formą zagospodarowania. Efekt wizualny zależy od lokalizacji, wielkości instalacji, ukształtowania terenu oraz obecności naturalnych lub sztucznych barier (np. zadrzewień, ekranów). W przypadku odpowiedniego wkomponowania w istniejące uwarunkowania krajobrazowe oraz zastosowania zieleni izolacyjnej, skala oddziaływania może zostać znacznie ograniczona.

Elektrownie wiatrowe, ze względu na znaczne gabaryty konstrukcji, ich dominujący charakter w przestrzeni oraz wysoki stopień ekspozycji w krajobrazie otwartym, należą do inwestycji o podwyższonym potencjale oddziaływania wizualnego. W szczególności mogą one wpływać na postrzeganie panoram, wprowadzając elementy o cechach industrialnych, które w zależności od ukształtowania terenu mogą być widoczne z dużych odległości. W przypadku terenów równinnych charakterystycznych dla gminy Rejowiec Fabryczny, oddziaływanie to może obejmować szeroki zasięg percepcji. W uzasadnieniu do projektu uchwały Rady Gminy Rejowiec Fabryczny o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów Krzywowola i Pawłów wskazano szczegółowe parametry planowanej instalacji wiatrowej, tj. maksymalną wysokość całkowitą turbiny – 300 m, maksymalną średnicę wirnika wraz z łopatami – 170 m oraz maksymalną liczbę elektrowni wiatrowych – 3 sztuki. Dane te wskazują, że potencjalna inwestycja należeć będzie do grupy dużych elektrowni wiatrowych o istotnym wpływie na sylwetę krajobrazu, a jej widoczność może być istotna w skali lokalnej. Uwzględnienie możliwości lokalizacji takiej inwestycji już na etapie planu

ogólnego jest niezbędne z punktu widzenia zgodności dokumentów planistycznych oraz zapewnienia spójności procedury planistycznej. Plan ogólny, jako dokument nadrzędny, musi obejmować funkcję wynikającą z uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu, tak aby uchwalony mpzp nie został zakwestionowany w ramach nadzoru wojewody z powodu niezgodności z dokumentem wyższego rzędu. Z perspektywy oddziaływania na krajobraz oznacza to, że plan ogólny nie przesądza o lokalizacji ani szczegółowym sposobie kształtowania inwestycji, lecz wskazuje kierunek zagospodarowania, który dopiero na etapie mpzp będzie poddany szczegółowej analizie wizualnej oraz regulacjom ograniczającym wpływ na krajobraz. Na etapie sporządzanego mpzp możliwe będzie wprowadzenie precyzyjnych zapisów minimalizujących oddziaływania krajobrazowe, takich jak: określenie dokładnych lokalizacji turbin w relacji do punktów i osi widokowych, zachowanie odpowiednich buforów i odległości od obszarów o szczególnych walorach krajobrazowych, analiza zasilania elementami zieleni wysokiej, czy dostosowanie rozmieszczenia elektrowni do charakterystycznej kompozycji przestrzennej krajobrazu rolniczego. Wprowadzenie funkcji OZE – w tym elektrowni wiatrowych – do treści planu ogólnego w strefie 26SO i 27SO stanowi zatem warunek formalny wynikający z dotychczasowych uchwał planistycznych oraz konieczności zachowania poprawnej hierarchii dokumentów planistycznych, natomiast pełna ocena oraz konkretne środki ograniczające oddziaływanie na krajobraz zostaną opracowane dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który będzie dokumentem rozstrzygającym o sposobie zagospodarowania terenu w szczegółowej skali.

Należy szczególnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) lokalizacja instalacji OZE o mocy powyżej 1 MW, może następować wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Oznacza to, że projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie przesądza o konkretnych lokalizacjach tego typu inwestycji, a jedynie tworzy ramy kierunkowe i funkcjonalne, umożliwiające ich ewentualne uwzględnienie w przyszłych planach miejscowych. To właśnie na etapie sporządzania mpzp będą prowadzone szczegółowe analizy środowiskowe, obejmujące m.in.:

- ocenę oddziaływania planowanych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska,
- analizę wpływu na krajobraz, klimat akustyczny, bioróżnorodność i obszary chronione,
- ocenę możliwych uciążliwości dla mieszkańców oraz skutków społecznych,
- a także analizę skumulowanych oddziaływań z innymi istniejącymi lub planowanymi przedsięwzięciami.

W projekcie planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny utrzymano ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia i parametrów zabudowy terenów oznaczonych jako strefa gospodarcza SP. Obowiązujące plany miejscowe dopuszczają na tym obszarze realizację obiektów o wysokości do 50, 60, a nawet do 70 m, co wynika z charakteru prowadzonej działalności przemysłowej i skali istniejącej infrastruktury technologicznej. Projekt planu ogólnego adaptuje i porządkuje dotychczasowe ustalenia planistyczne w granicach obowiązujących mpzp. Z tego względu potencjalny wpływ na krajobraz związany z dopuszczeniem obiektów o znacznej wysokości należy traktować jako kontynuację istniejących uwarunkowań przestrzennych, a nie jako nowe lub intensyfikujące się oddziaływanie. Wpływ wizualny obiektów o wysokości przekraczającej 50 m jest ograniczony przestrzennie – widoczny głównie z terenów sąsiadujących, zlokalizowanych w zasięgu ekspozycji krajobrazowej, natomiast w skali krajobrazu gminnego nie odgrywa dominującej roli. Dodatkowo, usytuowanie strefy gospodarczej poza obszarami o wysokich walorach krajobrazowych oraz poza terenami objętymi formami ochrony przyrody ogranicza znaczenie tego oddziaływania. W kontekście planistycznym utrzymanie dopuszczalnych wysokości zabudowy należy uznać za działanie porządkujące i zgodne z zasadą zachowania ciągłości ustaleń planistycznych, bez wprowadzania nowych, potencjalnie kolizyjnych elementów w strukturze przestrzennej gminy. Wpływ na krajobraz będzie zatem nieznaczny i nie powodujący pogorszenia istniejących warunków wizualnych. W przypadku przyszłych inwestycji na terenach strefy SP wskazane jest jednak stosowanie działań minimalizujących, takich jak:

- 1) odpowiednie kształtowanie brył i kolorystyki obiektów,
- 2) wykorzystanie zieleni izolacyjnej w granicach terenów inwestycyjnych,
- 3) ograniczenie efektów olśnienia i odbić światła od powierzchni konstrukcji,
- 4) stosowanie rozwiązań architektonicznych sprzyjających harmonijnemu wpisaniu zabudowy w otoczenie.

Zastosowanie tych rozwiązań pozwoli na zachowanie ładu przestrzennego i ograniczenie percepcyjnego oddziaływania wysokich obiektów w krajobrazie otwartym.

Na tym etapie, zgodnie z wymogami procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, nastąpi również udział społeczeństwa oraz właściwych organów ochrony środowiska w procesie opiniowania i uzgadniania planu miejscowego. Takie rozwiązanie zapewnia spójność i proporcjonalność stopnia szczegółowości prognozy środowiskowej do rangi i zakresu dokumentu planistycznego. Projekt planu ogólnego, jako dokument o charakterze strategicznym, wskazuje jedynie kierunki możliwego rozwoju OZE, natomiast ocena realnego wpływu na środowisko nastąpi dopiero na poziomie planów miejscowych, w oparciu o konkretne parametry techniczne, lokalne uwarunkowania przyrodnicze i przestrzenne oraz obowiązujące przepisy sektorowe. W związku z powyższym, z punktu widzenia prognozy oddziaływania na środowisko, nie stwierdza się znaczących negatywnych oddziaływań projektu planu ogólnego na środowisko, przy jednoczesnym zastrzeżeniu konieczności dalszej, pogłębionej analizy środowiskowej na etapie planowania miejscowego dla konkretnych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Bioróżnorodność, fauna i flora

Każda nowa inwestycja wpływa na istniejące na danym obszarze rośliny i zwierzęta. Wprowadzane w omawianym dokumencie zmiany nie doprowadzą jednak do fragmentacji siedlisk, ponieważ nie mają charakteru wielkoskalowego, a rozwój zabudowy, po przyjęciu planu ogólnego, będzie przebiegał w sposób bardziej kontrolowany, głównie wzdłuż istniejących już struktur osadniczych.

Należy jednak mieć na uwadze, że zagospodarowanie terenów dotychczas niezainwestowanych przyczynia się do stopniowej degradacji lokalnych gatunków, istotnych dla zachowania bioróżnorodności. Z tego względu w kolejnych etapach planowania przestrzennego – zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak i w decyzjach o warunkach zabudowy – powinny zostać uwzględnione zapisy mające na celu ochronę różnorodności biologicznej na terenie gminy Rejowiec Fabryczny. Do rekomendowanych działań należą: utrzymanie powierzchni biologicznie czynnych w obszarach zurbanizowanych poprzez tworzenie zielonych korytarzy, zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od zbiorników wodnych, co umożliwi utrzymanie równowagi ekologicznej, zapewnienie ciągłości systemów terenów otwartych, ciągów ekologicznych, parków, terenów rekreacyjnych i rolniczych, ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych poprzez właściwe kształtowanie ich struktury przyrodniczej (np. rezygnacja z zadrzewiania i zalesiania łąk oraz pastwisk w celu ich dalszego użytkowania w dotychczasowej formie), zabezpieczenie przed erozją oraz ochrona zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, miedz, żywopłotów, pasów łąk, niewielkich płątów roślinności bagiennej, a także małych śródpolnych zbiorników wodnych i mokradeł, które stanowią istotne siedliska dla fauny i flory, zachowanie istniejących drzew przydrożnych w ramach projektowania, budowy i przebudowy dróg – po uprzedniej inwentaryzacji, bezwzględna ochrona pomników przyrody oraz cennych siedlisk naturalnych, ochrona zwartych kompleksów zieleni o charakterze parkowym.

W planie ogólnym gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych profili planistycznych. Ustalenie to stanowi ważny element polityki przestrzennej gminy, mający na celu zachowanie równowagi między rozwojem zabudowy a ochroną zasobów środowiska przyrodniczego. Zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej jest kluczowym czynnikiem dla utrzymania bioróżnorodności, a także dla rozwoju i trwałości lokalnych ekosystemów. Zieleń, nawet w ograniczonej skali, pełni funkcje ekologiczne, przyrodnicze i społeczne – umożliwia podtrzymanie siedlisk fauny i flory, wspiera migrację gatunków, przyczynia się do poprawy mikroklimatu. Ponadto tereny biologicznie czynne odgrywają istotną rolę w retencji i infiltracji wód opadowych, co przyczynia się do ograniczenia ryzyka lokalnych podtopień, a także wspomaga naturalny obieg wody w środowisku. Utrzymanie takich powierzchni sprzyja również poprawie jakości powietrza poprzez wychwytywanie pyłów i dwutlenku węgla oraz zwiększenie ilości tlenu w przestrzeni zurbanizowanej. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej określony w planie ogólnym oznacza zatem najmniejszy dopuszczalny procent powierzchni działki, który musi pozostać niezabudowany i zagospodarowany w sposób przyjazny przyrodzie – poprzez utrzymanie roślinności, przepuszczalnych nawierzchni, ogrodów, trawników czy zadrzewień. Wymóg ten stanowi istotne narzędzie kształtowania zrównoważonego i ekologicznie odpornego środowiska zamieszkania, przyczyniając się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy.

Obszary prawnie chronione, w tym obszary NATURA 2000

Ochrona środowiska przyrodniczego na terenie gminy Rejowiec Fabryczny realizowana jest przede wszystkim poprzez ustalenia dotyczące minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę oraz wyznaczenie stref otwartych obejmujących niezabudowane obszary zielone. Dla tych terenów, w ramach profili planistycznych podstawowych,

przewidziano funkcje takie jak: tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, lasy, zielen naturalna oraz wody powierzchniowe. Około połowa obszaru gminy położona jest w granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w obrębie którego występują również tereny istniejącej zabudowy. Dla tych obszarów, w projekcie planu ogólnego, wyznaczono odpowiednie strefy planistyczne, umożliwiające kontynuację i porządkowanie istniejącego zagospodarowania przy jednoczesnym zachowaniu wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Ustalenia planu ogólnego, poprzez zachowanie istniejących kompleksów leśnych, dolin cieków wodnych i terenów zieleni naturalnej, sprzyjają utrzymaniu ciągłości biologicznej gminy, w tym zachowaniu korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadregionalnym oraz ochronie terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody. Proponowane funkcje terenów, określone w projekcie planu ogólnego, nie powinny powodować negatywnego oddziaływania na obszary i obiekty chronione – w tym na obszar Natura 2000, Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Należy podkreślić, że Obszar Chronionego Krajobrazu nie stanowi formy ochrony przyrody wykluczającej możliwość lokalizacji urządzeń OZE, o ile przedsięwzięcia te są sytuowane z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów o ochronie przyrody oraz nie powodują naruszenia kluczowych wartości krajobrazowych i przyrodniczych terenu. Wprowadzenie możliwości lokalizacji instalacji OZE w strefie 26SO, znajdującej się w obrębie Pawłowskiego OChK ma na celu zapewnienie przejrzystości zasad zagospodarowania oraz stworzenie ram prawnych umożliwiających dalsze uszczegółowienie tych ustaleń na etapie sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Plan ogólny na terenie obszarów NATURA 2000 i Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu adaptuje istniejące zagospodarowanie terenu. W strefach otwartych znajdujących się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu nie dopuszcza lokalizacji elektrowni słonecznych i biogazowni, za wyjątkiem strefy 26SO, co jak wskazano już powyżej, wynika z podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia mpzp w zakresie dopuszczenia możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowej w tym terenie. Nie wprowadza również nowych stref zabudowy mieszkaniowych (uwzględnia wyłącznie ustalenia obowiązującego mpzp oraz istniejące, rozproszone siedliska, które w planie z 2003 r. nie były zidentyfikowane m.in. z uwagi na skalę opracowania rysunku miejscowego planu). W granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, projekt planu ogólnego wprowadza następujące strefy:

W obszarze OChK ustalone zostały następujące strefy planistyczne:

- SZ z profilem dodatkowym: teren wielkotowarowej produkcji rolnej – dot. istniejących gospodarstw rolnych, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren, zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (kilkadziesiąt stref o takim profilu)
- SJ z profilem dodatkowym: teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (4 strefy)
- SU z profilem dodatkowym:
 - w przypadku stref nie obejmujących lokalizacji kościołów: teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (6 stref);
 - w przypadku strefy obejmującej lokalizację kościołów: teren zieleni naturalnej (1 strefa w kościół w Pawłowie wpisany również do rejestru zabytków);
 - w przypadku strefy położonej w sąsiedztwie obszaru wpisanego do rejestru zabytków (strefa 13 SU) teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód,
- SK z profilem dodatkowym: teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód – 1 strefa obejmująca przebieg linii kolejowej o znaczeniu państwowym Warszawa – Dorohusk
- SC z profilem dodatkowym: teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej (istniejący cmentarz rzymskokatolicki w Pawłowie objęty wpisem do rejestru zabytków) – 1 strefa
- SN z profilem dodatkowym: teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren

- zieleni naturalnej (zespół pałacowo-parkowy w Kaniem objęty wpisem do rejestru zabytków) - 1 strefa
- SG z profilem dodatkowym: teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (istniejące tereny wskazane w obowiązującym miejscowym planie pod eksploatację złóż kopalin powiększając go dodatkowo o obszar 3 ha - uwzględniając złożony wniosek do planu ogólnego - w bezpośrednim sąsiedztwie udokumentowanych złóż kopalin KN 10499 Wólka Kańska III) – 1 strefa
- SI z profilem dodatkowym: tereny usług, tereny produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód (objęto nimi obszary istniejącego ujęcia wody w Pawłowie, istniejącej oczyszczalni ścieków w Pawłowie oraz planowanej oczyszczalni ścieków w Kanie) – 3 strefy.
- SO, w granicach których z profilu dodatkowego wskazano teren zieleni urządzonej (we wszystkich 5) a w dodatkowo w 1 strefie teren elektrowni wodnej (15SO - dolina rzeki Wieprz, w obszarze projektowanego zbiornika wodnego Oleśniki, 26SO teren elektrowni wiatrowej).
- SR - obejmują istniejące gospodarstwa rybne i stawy rybne – strefy 1SR, 2SR, 3SR, 4SR i 5R (oprócz funkcji z profilu podstawowego ustalono dla nich teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren zieleni urządzonej, teren lasu i teren wód).

Wymienione strefy zostały wyznaczone w zdecydowanej większości w oparciu o ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przyjętego uchwałą Rady Gminy Rejowiec Fabryczny nr XIV/68/03 z dnia 29 grudnia 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami oraz uchwały inicjującej przystąpienie do sporządzenia planu miejscowego. Oznacza to, że projekt planu ogólnego nie wprowadza nowych form zagospodarowania ani rozszerzenia terenów zabudowy w granicach obszarów Natura 2000, lecz jedynie potwierdza i porządkuje istniejące ustalenia planistyczne.

W planie ogólnym gminy wyznaczono strefę produkcji rolniczej (SR) obejmującą tereny wykorzystywane na cele działalności rolniczej, obejmując istniejące gospodarstwa rybne i stawy rybne. Wskazanie odrębnej strefy SR wynika z przepisów, które nie pozwalają na oznaczenie jako zabudowy zagrodowej nieruchomości, na których zlokalizowane są wyłącznie budynki gospodarcze bez budynku mieszkalnego. Na terenie Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (OChK) strefy SR zostały wyznaczone wyłącznie na podstawie istniejącego zagospodarowania, bez rozszerzania ich zasięgu przestrzennego. Oznacza to, że nie przewiduje się lokalizacji nowych obiektów o charakterze intensywnej produkcji rolniczej ani istotnego powiększania arealu gruntów przekształcanych na cele gospodarcze. W granicach Pawłowskiego OChK, gdzie obowiązuje m.in. zakaz niszczenia zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i pasów wiatrochronnych (§ 4 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia nr 35 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r.), lokalizacja stref SR została ograniczona do obszarów już przekształconych, co pozwala uniknąć kolizji z celami ochrony krajobrazu rolniczego i różnorodności biologicznej. Utrzymanie ograniczonej skali tej działalności w granicach OChK jest zgodne z zasadą zrównoważonego użytkowania przestrzeni rolniczej i nie narusza celów ochrony Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach obszaru Natura 2000 występują głównie tereny o charakterze rolniczym i otwartym, stanowiące mozaikę pól uprawnych, łąk i zadrzewień śródpolnych. Tereny te pełnią ważną funkcję przyrodniczą i krajobrazową, wspierającą ciągłość korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie różnorodności biologicznej. Na terenie gminy znajdują się fragmenty obszarów objętych Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000, w granicach których zlokalizowano:

- strefę 1SR - w której, oprócz funkcji z profilu podstawowego ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren zieleni urządzonej, teren lasu i teren wód – strefę tą ustalono w obszarze istniejącego gospodarstwa rybackiego – stawów hodowlanych.
- strefę 28SO – w której oprócz funkcji z profilu podstawowego ustalono; teren zieleni urządzonej.

Strefa otwarta (28SO) oprócz funkcji z profilu podstawowego wskazuje teren zieleni urządzonej, nie powodując przekształceń o charakterze ingerującym w siedliska chronione. Podobnie strefa produkcji rolniczej (1SR) zachowuje dotychczasowy sposób użytkowania terenów, oparty na działalności rolniczej i hodowlanej, bez intensyfikacji przemysłowej. Ze względu na adaptacyjny charakter dokumentu oraz brak nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach obszarów chronionych, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu na cele i integralność obszarów Natura 2000. Wszystkie planowane funkcje terenów pozostają zgodne z dotychczasowym użytkowaniem i nie zmieniają struktury przestrzennej siedlisk, a ewentualne przekształcenia będą ograniczone do skali lokalnej i nie przekroczą granic istniejących terenów zainwestowanych. W konsekwencji, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie będzie powodować znaczącego

negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, zarówno w granicach gminy, jak i w jej sąsiedztwie.

Dla obszaru NATURA 2000 obowiązuje plan zadań ochronnych, zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pawłów PLH060065.

Realizacja inwestycji na terenach NATURA 2000, które nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. w sprawie udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko /Dz. U. z 2024 poz. 1112, z późn. zm./ wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko m.in. w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie ma charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane są wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby planu ogólnego, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione, potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania. Dla inwestycji realizowanych w granicach obszarów NATURA 2000, wymagane będzie sporządzenie karty informacyjnej przedsięwzięcia bądź raportu oddziaływania na środowisko, stanowiących załącznik do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Karta informacyjna przedsięwzięcia bądź raport o oddziaływaniu na środowisko dla planowanych przedsięwzięć stanowić będzie jeden z najbardziej efektywnych, a jednocześnie relatywnie mało kosztownych instrumentów zapobiegania powstawaniu lub - w przypadkach, kiedy nie jest to możliwe do osiągnięcia przy zastosowaniu dostępnych środków - ograniczania szkodliwych skutków w środowisku, związanych z realizacją potencjalnie uciążliwych inwestycji. Dokumenty te stanowić będą podstawę do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która to jest decyzją administracyjną, wydawaną na podstawie *ustawy o udostępnianiu informacji* W procesie inwestycyjnym jest umiejscowiona przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę i przed przygotowaniem projektu budowlanego.

Presje związane ze zmianą zagospodarowania, jakie wprowadza projekt dokumentu, nie powinny znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Należy tu wyraźnie zaznaczyć, że realizacja przedsięwzięć mogących wywołać negatywny efekt jest uzależniona od wyniku procedury oceny ich oddziaływania na środowisko oraz na obszar Natura 2000. Takie postępowanie ma gwarantować zachowanie celów i przedmiotów dla jakich powołano dane obszary „naturowe”.

Zbadanie wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na obszar Natura 2000 wymaga także analizy w kierunku zachowania spójności tych obszarów. Należy przez to rozumieć identyfikację czynników mających wpływ na zachowanie lub odtworzenie we właściwym stanie wszystkich chronionych w ramach sieci gatunków i siedlisk przyrodniczych w całym ich naturalnym zasięgu. Ingerencja w środowisko wynikająca z realizacji ustaleń omawianego projektu dokumentu nie wpłynie negatywnie na spójność sieci Natura 2000. Ze względu na skalę zmian nie prognozuje się ingerencji w siedliska, a potencjalny wpływ na populacje zwierząt (w tym ptaków) prawdopodobnie nie wystąpi w stopniu znaczącym. W sąsiedztwie gminy rejewiec Fabryczny znajdują się następujące Obszary NATURA 2000:

- Nowosiółki PLH060064 – obszar oddalony od granic administracyjnych gminy Rejewiec Fabryczny o ok. 10,0 km o pow. ok. 35 ha, który leży na Pagórach Chełmskich w odległości ok. 3 km od miejscowości Nowosiółki. Jest to popława krasowa - klasyczny przykład dużej formy krasu kredy pizarskiej uwarunkowanej strukturą podłoża (wyrównane, akumulacyjne dno, okresowo podmokłe). Głównym celem ochrony jest zachowanie siedlisk - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska przejściowe i trzęsawiska i torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe). Obszar ten ma znaczenie dla utrzymania dość dobrze zachowanych i zajmujących dużą powierzchnię siedlisk 6410 i 7140. Obszar ten chroni także siedliska silnej populacji *Ostericum palustre* i uzupełnia lukę w zasięgu występowania *Liparis loeselii*.
- Dobromyśl PLH060033 - obszar oddalony od granic administracyjnych gminy Rejewiec Fabryczny o ok. 6 km. Obszar obejmuje fragment zlewni niewielkiej rzeki Mogielnicy z gęstą siecią drobnych dopływów i zarastających rowów melioracyjnych. Duży jest udział użytków zielonych (ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska), z wieloma zbiornikami wód w wyrobiskach potorfowych zamieszkałych przez żółwie oraz strzeblę błotną. Centrum obszaru zajmuje niewielki kompleks leśny, na który składają się zbiorowiska grądowe i borowe. Na obrzeżach kompleksu zlokalizowane są niewielkie uprawy sosnowe oraz murawy napiaskowe, które wykorzystywane są przez żółwie jako

łęgowskiego. Łąki w zachodniej części obszaru są siedliskiem 5 gatunków motyli z zał. II Dyrektywy Siedliskowej.

Brak bezpośrednich połączeń, korytarzy ekologicznych powoduje, że oddziaływanie na obszary NATURA 2000 ustaleń projektowanego dokumentu jest bardzo mało prawdopodobne. Nie występują między cytowanymi obszarami pasy zadrzewień łęgowych, mokradeł czy ugorów, czyli układu siedlisk pozwalających na migrację zwierząt. Występują natomiast przeszkody w postaci barier migracyjnych: drogi, czy też istniejąca zabudowa. Mając na uwadze powyższe ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie w jakikolwiek sposób na integralność najbliższych obszarów Natura 2000. Oddziaływania wynikające z zaplanowanego zagospodarowania nie będą zagrażały realizacji celów dla których powołano obszary chronione.

W strefach 26SO oraz 27SO projekt planu ogólnego dopuszcza możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych (26SO, 27SO), elektrowni słonecznych (27SO) oraz biogazowni (27SO). Wyznaczenie tych stref zostało ukierunkowane na zapewnienie, aby potencjalne inwestycje nie kolidowały z istniejącymi formami ochrony przyrody oraz nie powodowały przerwania ciągłości powiązań przyrodniczych w skali lokalnej i ponadlokalnej. W ramach prac nad planem ogólnym ograniczono ponadto powierzchnię stref potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych poprzez wyłączenie z możliwości ich sytuowania wszystkich terenów położonych w granicach form ochrony przyrody. Dopuszczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych w strefie 26SO, mimo że jej zasięg obejmuje fragment Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, wynika wprost z uchwały Rady Gminy Rejowiec Fabryczny NR XIV/88/2025 z dnia 16 maja 2025 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów Krzywowola i Pawłów. Uchwała ta jednoznacznie nakłada obowiązek rozważenia lokalizacji instalacji OZE, w tym elektrowni wiatrowych, w określonym obszarze, a zgodność z jej zakresem jest warunkiem zachowania prawidłowej hierarchii dokumentów planistycznych. Wprowadzenie tej funkcji do planu ogólnego ma zatem charakter formalny i zapewnia spójność między dokumentami, tak aby uchwalony miejscowy plan nie został zakwestionowany w ramach nadzoru wojewody z uwagi na brak zgodności z planem ogólnym. W tym kontekście należy podkreślić, że plan ogólny nie określa ani parametrów technicznych, ani szczegółowych zasad sytuowania turbin, a ewentualna ocena ich wpływu na środowisko i krajobraz – w tym na obszary Natura 2000 – będzie prowadzona na etapie sporządzania mpzp i procedury środowiskowej właściwej dla tego dokumentu. Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy, realizacja ustaleń planu ogólnego, obejmujących jedynie kierunkowe wskazanie funkcji, nie wpłynie negatywnie na integralność obszarów Natura 2000, przede wszystkim z uwagi na brak bezpośrednich powiązań siedliskowych oraz bariery migracyjne (drogi, zabudowa), które ograniczają potencjalny wpływ na gatunki chronione. Oddziaływania wynikające z późniejszych etapów planowania i inwestycji będą podlegały szczegółowej analizie, zapewniającej ochronę celów, dla których ustanowiono obszary Natura 2000.).

W kontekście potencjalnych oddziaływań na obszary Natura 2000 istotne jest przeanalizowanie położenia stref dopuszczających lokalizację elektrowni wiatrowych względem najbliższych specjalnych obszarów ochrony siedlisk:

Strefa 26SO położona jest w odległości:

- ok. 5,0 km od granicy **SOO Natura 2000 „Nowosiółki” PLH060064**,
- ok. 6,0 km od granicy **SOO Natura 2000 „Dobromyśl” PLH060033**,

Strefa 27SO położona jest w odległości:

- ok. 2,5 km od granicy **SOO Natura 2000 „Nowosiółki” PLH060064**,
- ok. 9,0 km od granicy **SOO Natura 2000 „Dobromyśl” PLH060033**.

Są to odległości istotne z punktu widzenia zachowania integralności obszarów Natura 2000 i jednoznacznie wskazują, że potencjalne oddziaływania, w tym oddziaływania wizualne czy związane z ruchem ptaków, nie będą oddziaływały na elementy chronione w ramach tych obszarów. Dodatkowo brak bezpośrednich korytarzy ekologicznych łączących teren gminy z obszarami Natura 2000 oraz obecność barier migracyjnych (zabudowa, układ dróg) powodują, że oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego na te obszary jest bardzo mało prawdopodobne. Plan ogólny, jako dokument kierunkowy, nie przesądza o lokalizacji ani parametrach instalacji OZE, natomiast szczegółowa ocena oddziaływań i ustalenie środków minimalizujących będą prowadzone na etapie mpzp i wymaganych procedur środowiskowych. W świetle powyższego należy uznać, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie wpłynie na integralność najbliższych obszarów Natura 2000 ani na osiągnięcie celów ochrony, dla których zostały ustanowione.

Na etapie sporządzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) dla stref 26SO i 27SO powinny zostać wykonane pogłębione analizy środowiskowe, obejmujące w szczególności:

1. strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunku ptaków drapieżnych (rozp. ochrona gatunkowa zwierząt);
2. inwentaryzacje ornitologiczne;
3. ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 z analizą integralności i łączności siedlisk;
4. ocenę oddziaływania na klimat akustyczny oraz efektu migotania cienia;
5. analizę krajobrazowo-widokową.

Wyniki przeprowadzonych analiz stanowiąc będą podstawę do ostatecznego doprecyzowania sposobu zagospodarowania stref 26SO i 27SO w mpzp, a w przypadku stwierdzenia potencjalnych ryzyk środowiskowych – do zawężenia lub wyłączenia fragmentów stref z potencjalnej lokalizacji turbin.

Podkreśla się, że żadne ustalenie planistyczne zawarte w projekcie planu ogólnego nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydawanej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.), wraz z przeprowadzeniem oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, jeżeli zajdzie taka potrzeba. Na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), który będzie uszczegółowieniem ustaleń planu ogólnego, nastąpi doprecyzowanie granic, parametrów i zasad zagospodarowania stref SO, w tym ostateczne określenie lokalizacji, mocy, liczby i wysokości turbin oraz powierzchni instalacji fotowoltaicznych. Etap mpzp będzie kluczowy z punktu widzenia oceny środowiskowej, ponieważ dopiero na tym poziomie możliwe będzie przeprowadzenie szczegółowych analiz przestrzennych, i przyrodniczych w odniesieniu do faktycznego zagospodarowania terenu i jego uwarunkowań przyrodniczych. Dla mpzp, w którego granicach dopuści się możliwość lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś, obowiązkowo przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Obejmuje ona sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzgodnienie zakresu i treści tego dokumentu z właściwymi organami – w szczególności z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym (PPIS) – a także przeprowadzenie konsultacji społecznych, zgodnie z zasadami udziału społeczeństwa w ochronie środowiska. Celem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na etapie planu miejscowego jest zidentyfikowanie oraz ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z ustaleń planu, w tym dopuszczenia inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz określenie działań minimalizujących lub kompensacyjnych. Prognoza sporządzana dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) ma charakter planistyczny, gdyż odnosi się do skutków wynikających z przyjętych ustaleń planu, a nie do indywidualnych zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie należy podkreślić, że jest ona znacznie bardziej szczegółowa niż prognoza sporządzana na etapie planu ogólnego, gdyż opiera się na precyzyjnie określonych granicach obszaru objętego planem, parametrach zabudowy i sposobie zagospodarowania. Na etapie mpzp możliwe jest zatem dokładniejsze rozpoznanie potencjalnych oddziaływań środowiskowych, w tym lokalnych uwarunkowań przyrodniczych, hydrologicznych, krajobrazowych i akustycznych. Umożliwia to bardziej precyzyjną identyfikację i ocenę skutków środowiskowych ustaleń planu, a także sformułowanie konkretnych działań minimalizujących, kompensacyjnych lub ochronnych, dostosowanych do faktycznych warunków przestrzennych i przyrodniczych danego obszaru. W odróżnieniu od planu ogólnego, który pełni funkcję kierunkową i strategiczną w skali całej gminy, prognoza oddziaływania na środowisko dla mpzp stanowi instrument szczegółowej weryfikacji środowiskowej – pozwala na ocenę realnego wpływu przyjętych rozwiązań przestrzennych na poszczególne komponenty środowiska oraz na formy ochrony przyrody.

Natomiast na dalszym etapie procesu inwestycyjnego, po uchwaleniu planu miejscowego, inwestor planujący realizację konkretnego przedsięwzięcia kwalifikowanego jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko, jest zobowiązany – zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś – do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed wystąpieniem o pozwolenie na budowę. W tym postępowaniu prowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko konkretnej inwestycji, obejmująca m.in. analizę wariantów, identyfikację i ocenę oddziaływań rzeczywistych, sporządzenie karty oddziaływania przedsięwzięcia lub raportu o oddziaływaniu na środowisko, uzgodnienia z właściwymi organami (w tym RDOŚ, Wodami Polskimi, PPIS) oraz udział społeczeństwa.

Oznacza to, że etap planu miejscowego (mpzp) służy rozpoznaniu potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z ustaleń planu ogólnego, natomiast etap postępowania inwestycyjnego ma charakter szczegółowy i indywidualny, odnoszący się do konkretnych przedsięwzięć, ich lokalizacji,

technologii i parametrów technicznych. Takie dwustopniowe podejście – strategiczna ocena na poziomie mpzp oraz indywidualna ocena inwestycji w ramach procedury ooś – gwarantuje, że zarówno planistyczne ustalenia przestrzenne, jak i konkretne zamierzenia inwestycyjne będą realizowane z pełnym poszanowaniem wymogów ochrony środowiska, zasad zrównoważonego rozwoju i zachowania integralności sieci Natura 2000.

Podkreśla się zatem, że etap planu miejscowego będzie momentem rzeczywistego rozstrzygnięcia środowiskowego w odniesieniu do możliwości realizacji inwestycji dopuszczonych w ramach stref planistycznych wyznaczonych w projekcie planu ogólnego, w tym inwestycji odnawialnych źródeł energii ponieważ to wówczas dostępne będą szczegółowe dane o parametrach przedsięwzięć, ich przestrzennym rozmieszczeniu oraz wynikach analiz przyrodniczych. Dopiero pozytywne wyniki ocen środowiskowych na etapie mpzp i uzgodnienia z właściwymi organami mogą stanowić podstawę do dopuszczenia lub też nie lokalizacji inwestycji znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko, możliwych do realizacji w ramach poszczególnych stref planistycznych. Takie podejście zapewnia, że proces planistyczny i inwestycyjny na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny będzie prowadzony z pełnym poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, krajobrazu i zdrowia ludzi, zgodnie z kompetencjami właściwych organów i obowiązującymi przepisami prawa krajowego oraz unijnego.

Ochrona zabytków

Projekt Planu ogólnego obejmuje swoim zasięgiem strefy ochrony stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską, strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Do zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego wpisane zostały:

1. Zespół pałacowo-parkowy w Kaniem (A/950)
2. Kościół Parafialny pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Kaniem (A/1003)
3. Zespół pałacowo-parkowy w Krasnem (A/24)
4. Kościół parafialny pw. Jana Chrzciciela wraz z wystrojem wnętrza w Pawłowie, drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego (A/1128)
5. Cmentarz rzymskokatolicki w Pawłowie (A/379)
6. Grodzisko wczesnośredniowieczne tzw. „Dworzysko” w Kaniem (w obszarze Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Chełm) (C/36)
7. Cmentarzysko kurhanowe (5 kopców ziemnych) w Kolonii Lipówki (las Nadleśnictwa Zawadówka) (C/37).

Zasady ochrony zabytków wpisanych do rejestru ustalone są przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ochronę obiektów zabytkowych uwzględniono poprzez przyporządkowanie ich do określonych stref, ustalenie wskaźników i parametrów zabudowy, uwzględniających istniejące zagospodarowanie nieruchomości, na której położony jest obiekt zabytkowy, jak i jego otoczenia:

- 1) Dla terenu Kościoła Parafialnego pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem (A/1003) – przyjęto strefę usługową (SU). Otoczeniem obiektu jest strefa zieleni i rekreacji (założenie pałacowo-parkowe w Kaniem, strefa otwarta, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową. Dla terenu kościoła parafialnego pw. Jana Chrzciciela w Pawłowie (A/1128) – przyjęto strefę usługową (SU). Otoczeniem obiektu jest istniejąca zabudowa w ramach strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (SZ) i strefy usługowej (SU). Wprowadzone strefy mają na celu ochronę najbliższego otoczenia stanowiącego przedpole widokowe kościoła parafialnego pw. Sw. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem. Zakaz zabudowy zapewni ochronę wartości kulturowych zabytkowych obiektów sakralnych.
- 2) Na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Kaniem (A/950) – wprowadzono strefę zieleni i rekreacji (SN), co umożliwi utrzymanie obecnej ekspozycji krajobrazowej zespołu.
- 3) Na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Krasnem (A/24) – wprowadzono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), co wyklucza tereny funkcjonalnie niezgodne z historycznym zagospodarowaniem zespołu.
- 4) Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego (grodzisko w Kaniem – C/36, cmentarzysko kurhanowe w lesie Nadleśnictwa Zawadówka – C/37 oraz kopiec ziemny w obrębie Leszczanka (C/64) – zlokalizowane zostały w strefach otwartych z zakazem zabudowy. Zgodnie z ustaleniami projektu planu profil funkcjonalny jest zgodny z istniejącym zagospodarowaniem tj teren rolnictwa z zakazem zabudow, teren lasu i teren zieleni naturalnej.

- 5) Cmentarz wpisany do rejestru zabytków w Pawłowie (A/379) oraz cmentarza w Kaniem wpisanego do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków – ujęte zostały w strefie cmentarzy z wykluczeniem funkcji dodatkowej terenu usług handlu detalicznego.
- 6) Cmentarz z II wojny światowej w Lisznie, ujęty w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, położony na terenie szkoły - wyznacza się teren usług (SU).
- 7) Teren parku podworskiego w Lisznie zlokalizowany został w strefie zabudowy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową – zgodnie z obowiązującym mpzp, natomiast w Krzywoli – w strefie otwartej, co wyklucza lokalizację terenów mogących spowodować degradację wartości kulturowych zabytku. Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy oraz maksymalna wysokość zabudowy została ustalona w dostosowaniu do założeń historycznych,

Ochrona strefy widokowej obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków oraz krajobrazu kulturowego miejscowości Pawłów została w planie ogólnym uwzględniona poprzez odpowiednie wskaźniki i profile funkcjonalne stref planistycznych. Ustalenia te eliminują możliwość powstania dominant przestrzennych kolidujących z historycznym układem miejscowości oraz wykluczają funkcje niezgodne z jej charakterem. Wskazane strefy planistyczne uwzględniają również znaczenie przestrzeni rynkowej, świadczącej o miejskim rodowodzie Pawłowa i stanowiącej ważny element ekspozycji zabytkowej świątyni. Szczegółowe zasady zagospodarowania obiektów i obszarów zabytkowych zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak ustalenia planu ogólnego są dostosowane do istniejącej kompozycji przestrzennej oraz zachowują istotne osie widokowe. Wskazane wskaźniki i parametry zabudowy zapewniają zachowanie ładu przestrzennego oraz harmonijną relację nowych funkcji z historycznym krajobrazem kulturowym. Projektowane strefy planistyczne nie powodują uciążliwości dla nieruchomości sąsiednich i sprzyjają ochronie wartości kulturowych poprzez uporządkowanie relacji przestrzennych i zachowanie równowagi między wymaganiami funkcjonalnymi a walorami krajobrazowymi. Przyczyniają się one do utrzymania zabytków w ich niezmienionej formie oraz do zachowania wysokich wartości widokowych najbliższego otoczenia. Krajobraz kulturowy miejscowości Pawłów, obejmujący czytelny układ owalnicowy z placem rynkowym położonym pomiędzy ulicami Łączną, Szkolną, Kościelną i Leśną, stanowi szczególnie cenny element struktury przestrzennej. Zaproponowane strefy planistyczne oraz standardy urbanistyczne pozostają w pełnej zgodzie z aktualnym charakterem miejscowości i umożliwiają właściwą ekspozycję obiektów zabytkowych, w tym świątyni stanowiącej dominantę kompozycyjną układu.

Środowisko ludzi

Projekt planu ogólnego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu planu niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Jednym z kluczowych założeń planu ogólnego jest ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój przestrzeni. Dzięki temu unika się mieszania funkcji uciążliwych z zabudową mieszkaniową, co wpłynie pozytywnie na jakość życia w obszarach mieszkalnych. Ustalenia planu ogólnego opierają się na zasadach ochrony środowiska, racjonalnego zarządzania jego zasobami oraz kształtowania ładu przestrzennego. Ustalenia planu ogólnego odnosząc się szeroko (ramowo) do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej należy na etapie planu miejscowego rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

W kontekście odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, ustalenia planu ogólnego mają charakter kierunkowy i ramowy, nie przesądzając o ich szczegółowej lokalizacji ani parametrach technicznych. Każde potencjalne przedsięwzięcie z zakresu OZE będzie wymagało odrębnych procedur lokalizacyjnych, w tym przeprowadzenia stosownych ocen oddziaływania na środowisko, uwzględniających wpływ inwestycji na zdrowie i warunki życia ludzi.

Podstawę prawną dla lokalizacji elektrowni wiatrowych stanowi, poza ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317). Zgodnie z jej obowiązującymi przepisami, w przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość takiej elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej nie może być mniejsza niż 700 metrów.

Jest to minimalna dopuszczalna odległość, jaką rada gminy może przyjąć w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tego typu inwestycji.

Regulacja ta ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia ochrony zdrowia i jakości życia mieszkańców. Minimalna odległość 700 m została określona ustawowo jako granica zapewniająca ograniczenie potencjalnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ludzi, w tym takich czynników jak:

- emisja hałasu, w tym niskoczęstotliwościowego i infradźwięków,
- wpływ efektu migotania cienia (shadow flicker) wynikającego z pracy wirnika,
- percepcja krajobrazowa, mogąca oddziaływać na komfort życia,
- oddziaływania pośrednie, takie jak uciążliwości związane z budową i obsługą techniczną.

Sporządzany plan miejscowy, na podstawie którego możliwa będzie lokalizacja elektrowni wiatrowej, musi obejmować co najmniej obszar położony w granicach gminy, znajdujący się w odległości nie mniejszej niż 700 m od projektowanej turbiny. Wymóg ten ma na celu zapewnienie całościowego podejścia do oceny oddziaływań na środowisko i ludzi, umożliwiając ujęcie w jednym planie pełnego zasięgu przestrzennego potencjalnego oddziaływania instalacji. Właściwa ocena wpływu elektrowni wiatrowej na zdrowie i życie ludzi będzie dokonywana dopiero na etapie sporządzania mpzp oraz procedury środowiskowej, która musi uwzględnić:

- analizę klimatu akustycznego i zapewnienie dotrzymania dopuszczalnych norm hałasu,
- ocenę występowania efektu migotania cienia,
- analizę oddziaływań wizualnych i ich wpływ na jakość życia mieszkańców,
- analizę ryzyka związanego z bezpieczeństwem eksploatacji turbin.

W świetle powyższego ramowe ustalenia planu ogólnego nie wpływają w sposób bezpośredni na warunki życia i zdrowie mieszkańców, gdyż dopiero na etapie miejscowego planu i oceny oddziaływania na środowisko inwestor będzie zobowiązany do wykazania, że planowana elektrownia wiatrowa nie będzie powodowała przekroczenia dopuszczalnych standardów środowiskowych oraz nie będzie oddziaływała negatywnie na zdrowie ludzi. Na etapie prognozy przyjęto, że realizacja tego typu inwestycji będzie odbywać się z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i komfortu życia mieszkańców, w szczególności w zakresie hałasu, pól elektromagnetycznych, uciążliwości wizualnych i bezpieczeństwa.

W celu uniknięcia potencjalnych konfliktów przestrzennych i społecznych, w prognozie wskazuje się na konieczność uwzględnienia w dalszym planowaniu:

- zachowania odpowiednich odległości lokalizacyjnych elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej;
- wprowadzenia pasów buforowych zieleni izolacyjnej,
- prowadzenia konsultacji społecznych na etapie szczegółowych opracowań planistycznych,
- stosowania technologii minimalizujących emisję hałasu i efekt migotania cienia.

Rozwój infrastruktury technicznej – zwłaszcza systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, gospodarki odpadami oraz transportu, który de facto jest dopuszczony w ramach każdej ze strefy planistycznej – ma istotny wymiar społeczny. Zwiększenie dostępności infrastruktury poprawi standard życia mieszkańców i jednocześnie ograniczy zagrożenia sanitarne oraz ryzyko zanieczyszczenia środowiska. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej, obejmujący modernizację istniejących dróg oraz zapewnienie powiązań między miejscowościami, wpłynie na poprawę mobilności, dostęp do usług publicznych oraz integrację społeczną mieszkańców gminy.

W wymiarze społecznym plan ogólny wspiera także utrzymanie funkcji rolniczej i zagrodowej na terenach wiejskich, co ma znaczenie dla zachowania lokalnego charakteru gminy, jej tożsamości kulturowej oraz zapewnienia mieszkańcom możliwości rozwoju gospodarstw rodzinnych. Równocześnie plan dopuszcza lokalizację funkcji sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji, w tym na terenach o wysokich walorach krajobrazowych, co może pozytywnie wpłynąć na rozwój społeczno-gospodarczy oraz jakość życia ludności.

Podsumowując, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna powodować negatywnych oddziaływań na środowisko ludzi. Przeciwnie – poprzez uporządkowanie struktury przestrzennej, właściwe rozmieszczenie funkcji oraz określenie zasad lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie oddziaływać na otoczenie, dokument ten tworzy podstawy do kształtowania bezpiecznego, zdrowego i harmonijnego środowiska życia mieszkańców gminy Kodeń, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.

Odpady

Projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie wpłynie w znaczącym stopniu na gospodarkę odpadami. Jednakże wyznaczenie stref planistycznych m.in. SP- strefa gospodarcza, SU- strefa usług, SW- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, SJ- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, może mieć wpływ na gospodarkę odpadami. Rodzaj zagospodarowania terenu może w istotny sposób wpływać na ilość, rodzaj oraz system zarządzania odpadami. W związku z tym, niezwykle istotnym jest wydzielenie odpowiednich zakładów przetwarzania odpadów, które będą dostępne dla mieszkańców i przedsiębiorstw, będą minimalizowały uciążliwości związane z gospodarką odpadami na środowisko, będą wprowadzały różne systemy segregacji odpadów i gospodarki odpadami w systemie zamkniętym oraz minimalizowały konflikty przestrzenne i społeczne, które wynikają z uciążliwości takich obiektów tj. hałas, emisje zapachowe czy zanieczyszczenie gruntów.

Na późniejszych etapach procesu planistycznego, czyli podczas sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, konieczne będzie określenie sposobu odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych dla poszczególnych terenów. Celem tych ustaleń będzie zapewnienie ochrony gruntów przed zanieczyszczeniami.

Wyznaczenie stref planistycznych z podstawowym i dodatkowym profilem zagospodarowania może wpłynąć na lepszą organizację gospodarki odpadami, zwiększyć efektywność systemów odbioru i przetwarzania odpadów oraz zminimalizować negatywny wpływ odpadów na otoczenie i środowisko przyrodnicze.

14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Przeznaczenie oraz sposób zagospodarowania terenów określony w projekcie planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie będzie powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu art. 3 pkt 40 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.).

Plan ogólny ma charakter dokumentu kierunkowego i nie przesądza o lokalizacji konkretnych przedsięwzięć mogących stwarzać zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej. W granicach gminy Rejowiec Fabryczny nie zidentyfikowano zakładów o zwiększonym ani o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR, ZDR) w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2013 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do tych kategorii (Dz. U. poz. 1479).

Przewidywane kierunki zagospodarowania terenów, w tym rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych i rolniczych, nie przewidują lokalizacji obiektów mogących powodować ryzyko wystąpienia awarii przemysłowych, w szczególności instalacji związanych z wytwarzaniem, magazynowaniem lub transportem dużych ilości substancji niebezpiecznych. Tereny produkcyjne i gospodarcze (strefy SP oraz SR) obejmują działalność o charakterze lokalnym, niezaliczaną do przedsięwzięć o znacznym potencjale awaryjnym.

W przypadku ewentualnych przyszłych inwestycji o podwyższonym ryzyku technologicznym (np. obiektów energetycznych lub magazynowych), szczegółowe zasady bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska będą określone na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w procedurach uzyskiwania decyzji środowiskowych.

W konsekwencji realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii ani zwiększenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przyrodniczego..

15. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH

Projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny obejmuje obszar położony w odległości ok. 40 km od wschodniej granicy Polski z Ukrainą. W wyniku realizacji projektu dokumentu nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ustalenia projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny mają charakter porządkujący i strategiczny – nie wprowadzają nowych przedsięwzięć o skali, rodzaju ani zasięgu mogących powodować oddziaływania wykraczające poza granice kraju. Dokument

ten określa ogólne kierunki zagospodarowania przestrzennego, nie przesądzając o lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych należy uznać za znikome.

Jeśli chodzi o oddziaływania skumulowane, w granicach gminy mogą one występować lokalnie, głównie w rejonach zainwestowanych i wzdłuż ciągów komunikacyjnych, gdzie nakładają się skutki emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz przekształceń przestrzennych wynikających z istniejącego użytkowania terenów. Ustalenia planu ogólnego, poprzez zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, ochronę obszarów zieleni i korzyści ekologicznych, ograniczają możliwość kumulacji negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Podsumowując, realizacja projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych ani skumulowanych, a jego wdrożenie nie wpłynie w sposób istotny na stan środowiska poza obszarem gminy.

16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w projekcie planu ogólnego będzie miało wpływ na komponenty środowiska naturalnego tj.: wody podziemne, wody powierzchniowe, jakość powietrza, klimat, florę oraz faunę, co wynika z przeznaczenia terenów pod konkretne strefy planistyczne.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na bardzo ogólny charakter dokumentu jakim jest plan ogólny, który jedynie wskazuje strefy planistyczne, które na etapie sporządzenia planu miejscowego będą uszczegółowione, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Projekt planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny, jako dokument strategiczny o charakterze kierunkowym, nie stanowi bezpośredniej podstawy do realizacji inwestycji, jednak wyznacza ramy dla przyszłego zagospodarowania przestrzennego gminy. Dlatego też istotne jest wskazanie rozwiązań planistycznych i organizacyjnych, które będą sprzyjać minimalizacji potencjalnych oddziaływań na środowisko, wynikających z ewentualnej realizacji działań przewidywanych w przyszłości, na podstawie ustaleń planu ogólnego:

1. Zapobieganie oddziaływaniom poprzez rozwiązania planistyczne:

- Wprowadzenie stref otwartych (SO) z wyłączeniem zabudowy na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych (dolina rzeki Wieprz, kompleksy leśne, łąki) stanowi najskuteczniejszy środek ochrony przed degradacją przestrzenną i fragmentacją siedlisk. Strefy położone w Pawłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu (POChK) objęto całkowitym zakazem zabudowy. W strefach tych przewidziano w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego wprowadzenie jedynie zieleni urządzonej, umożliwiając tym samym zachowanie ciągłości przyrodniczej i krajobrazowej poprzez utrzymanie pokrywy roślinnej sprzyjającej retencji wód, stabilizacji gleb i ograniczeniu procesów erozyjnych. Jedynie **w strefie 15SO dopuszczono** w ramach profilu dodatkowego **teren elektrowni wodnej**, w obszarze doliny rzeki Wieprz i jednocześnie w obszarze projektowanego zbiornika wodnego Oleśniki, co wynika z charakteru tej inwestycji oraz spójności z dokumentami planowania strategicznego szczebla regionalnego i krajowego. W odniesieniu do **strefy 26SO, w której – zgodnie z uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia mpzp – dopuszczono możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych**, za podstawowy środek zapobiegania negatywnym oddziaływaniom należy uznać przeniesienie szczegółowych rozstrzygnięć na etap planu miejscowego oraz ocen środowiskowych towarzyszących temu dokumentowi. Plan ogólny ma jedynie charakter kierunkowy i nie przesądza o lokalizacji ani parametrach technicznych turbin, jednak już na tym etapie zastosowano rozwiązania minimalizujące potencjalne oddziaływania, w tym:
 - wyłączenie z możliwości lokalizacji turbin wszystkich obszarów położonych w granicach form ochrony przyrody,
 - zachowanie istotnych powiązań przyrodniczych, poprzez ograniczenie powierzchni stref potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych,

- zachowanie znacznych odległości od obszarów Natura 2000 (dla strefy 26SO odpowiednio ok. 5,0 km od SOO „Nowosiółki” oraz ok. 6,0 km od SOO „Dobromyśl”).

Działania te zapobiegają ryzyku fragmentacji siedlisk i ograniczają potencjalny wpływ instalacji na gatunki chronione, w tym ptaki migrujące i nietoperze. Dalsze środki minimalizujące, takie jak analiza krajobrazowa, ocena klimatu akustycznego, wyznaczenie minimalnych odległości od zabudowy oraz określenie parametrów technicznych turbin, będą obowiązkowo stosowane na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko. Przyjęte w planie ogólnym rozwiązania planistyczne pełnią zatem funkcję prewencyjną, poprzez ograniczenie lokalizacji potencjalnych inwestycji jedynie do tych obszarów, które – zgodnie z aktualną wiedzą i uwarunkowaniami środowiskowymi – dają możliwość ich dalszej szczegółowej analizy bez ryzyka naruszenia kluczowych wartości przyrodniczych.

- Wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej wprowadzone w większości stref zapewniają zachowanie funkcji retencyjnych i glebowych oraz ograniczenie powierzchni uszczelnionych, co ma istotne znaczenie dla ochrony gleb, infiltracji wód opadowych i mikroklimatu.
- Wprowadzenie stref widokowych wokół obiektów zabytkowych z zakazem zabudowy chroni krajobraz kulturowy i integralność historycznych osi kompozycyjnych.
- Lokalizacja inwestycji OZE (elektrownie słoneczne i wiatrowe) została ograniczona do stref o niższej wrażliwości środowiskowej, z wyłączeniem Pawłowskiego OChK oraz stref widokowych, co minimalizuje ryzyko kolizji krajobrazowych i przyrodniczych.

2. Ograniczanie potencjalnych negatywnych skutków:

- Każda przyszła inwestycja wynikająca z ustaleń projektu planu ogólnego powinna być zgodna z przepisami ochrony środowiska oraz objęta procedurą oceny oddziaływania na środowisko, jeśli może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary chronione, korytarze ekologiczne lub krajobraz kulturowy.
- Zaleca się stosowanie najlepszych dostępnych technologii (BAT) w procesach budowy i eksploatacji, w tym ograniczanie emisji pyłów i hałasu, minimalizowanie powierzchni uszczelnionych, stosowanie technologii niskoemisyjnych i retencjonowanie wód opadowych.
- Na terenach o wysokiej intensywności zabudowy (SW, SU, SP) zaleca się wprowadzanie zieleni izolacyjnej, szpalerów drzew i pasów buforowych wzdłuż granic inwestycji i dróg, celem ograniczenia zanieczyszczeń powietrza, hałasu i efektów wizualnych.
- W przypadku lokalizacji instalacji fotowoltaicznych należy zapewnić:
 - utrzymanie co najmniej 30% powierzchni biologicznie czynnej,
 - wprowadzenie nasadzeń kompensacyjnych i zieleni osłonowej,
 - projektowanie instalacji z użyciem paneli o niskiej refleksyjności,
 - unikanie terenów zalewowych i podmokłych.
- Dla elektrowni wiatrowych (26 SO, 27 SO) konieczne jest:
 - zachowanie wymaganych odległości od zabudowy i obszarów chronionych,
 - uwzględnienie lokalnych tras migracji ptaków i nietoperzy,
 - prowadzenie monitoringu przyrodniczego w okresie eksploatacji.
- W przypadku wysokotowarowej gospodarczo rolnych (SR) należy ograniczać stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, wprowadzać strefy buforowe wzdłuż cieków, a także unikać lokalizacji nowych obiektów inwentarskich wysokotowarowej produkcji hodowlanej.

3. Propozycje kompensacji przyrodniczej:

- W przypadku utraty siedlisk lub przekształcenia terenów zieleni zaleca się prowadzenie kompensacji przyrodniczej, obejmującej:
 - nasadzenia drzew i krzewów rodzimych gatunków,
 - odtworzenie muraw i zadrzewień śródpolnych,
 - renaturyzację fragmentów cieków i dolin,
 - rekultywację terenów poeksploatacyjnych (w strefach górnictwa) w kierunku przyrodniczo-rekreacyjnym.
- Należy wspierać działania służące zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez utrzymanie powiązań między kompleksami leśnymi, dolinami rzecznyymi i terenami otwartymi. W tym celu rekomenduje się:
 - utrzymanie zieleni wzdłuż dróg i rowów melioracyjnych,
 - unikanie zabudowy na obszarach pełniących funkcję łączników przyrodniczych (SO, SN),
 - zapewnienie przepustów i przejść dla zwierząt przy nowych inwestycjach liniowych.

- W przypadku planowania inwestycji infrastrukturalnych lub produkcyjnych w pobliżu obszarów chronionych należy rozważyć kompensację przestrzenną poprzez wyznaczenie ekwiwalentnych terenów zielonych lub wprowadzenie pasów buforowych pomiędzy zabudową a obszarami przyrodniczo cennymi.

W celu zapewnienia zgodności realizacji ustaleń planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny z zasadą zrównoważonego rozwoju, zaleca się stosowanie poniższych zasad i środków minimalizujących potencjalne oddziaływania inwestycji na środowisko, dziedzictwo kulturowe oraz system ekologiczny gminy:

Rekomendacje do stosowania na etapie inwestycyjnym i MPZP:

1) Inwestycje w odnawialne źródła energii (elektrownie słoneczne)

- a) Lokalizacja elektrowni wiatrowych
 - Dopuszczenie elektrowni wiatrowych w strefie 26SO wynika z uchwały Rady Gminy Rejowiec Fabryczny o przystąpieniu do sporządzenia mpzp i zostało ujęte w planie ogólnym w celu zachowania zgodności dokumentów planistycznych. Na etapie mpzp i procedur środowiskowych należy jednak zastosować pełen zestaw środków minimalizujących oddziaływania na środowisko i warunki życia ludzi, zapewniających właściwe wkomponowanie przedsięwzięcia w przestrzeń.
 - Inwestycje wiatrowe należy sytuować wyłącznie na terenach wskazanych w mpzp, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ochrony krajobrazu i istniejącej zabudowy; w granicach form ochrony przyrody dopuszczać lokalizację wyłącznie w przypadkach uzasadnionych dokumentami planistycznymi, przy jednoczesnym wykazaniu braku wpływu na cele ochrony (na etapie OOS);
 - Należy zachować minimalne odległości od zabudowy mieszkaniowej i obiektów chronionych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1111).
 - Należy przeprowadzić szczegółową analizę krajobrazową, obejmującą widoczność turbin, oddziaływania panoramowe oraz ocenę potencjalnego występowania dominant przestrzennych;
 - Należy wykonać analizę oddziaływań na ptaki i nietoperze, w tym monitoring porealizacyjny (kolizje, trasy migracji, aktywność nietoperzy);
 - Zaleca się stosowanie rozwiązań ograniczających ekspozycję krajobrazową, takich jak stonowana kolorystyka masztów, unikanie lokalizacji turbin w osi widokowej na obiekty kulturowe oraz możliwość stosowania zieleni izolacyjnej.

Rekomendacje te mają na celu ograniczenie potencjalnego negatywnego wpływu na krajobraz, ochronę siedlisk oraz zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców.

b) Lokalizacja elektrowni słonecznych (instalacje fotowoltaiczne)

Dopuszczenie realizacji elektrowni słonecznych w wybranych strefach wymaga każdorazowo:

- zachowania minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej,
- stosowania zieleni izolacyjnej i ochronnej (pasów drzew i krzewów rodzimych gatunków),
- projektowania instalacji o niskiej refleksyjności i ograniczonej wysokości konstrukcji.
- W przypadku większych inwestycji PV konieczne jest opracowanie analizy krajobrazowej i środowiskowej oraz oceny kumulacji oddziaływań w powiązaniu z sąsiednimi strefami planistycznymi

2) Wielkotowarowe gospodarstwa rolne i intensywna produkcja zwierzęca

Działalność rolnicza o charakterze wielkotowarowym powinna być ograniczona do istniejących stref 1SR, 2SR, 3SR, 4SR i 5R z zachowaniem zasad ochrony środowiska glebowego i wodnego. Na obszarach położonych w granicach Pawłowskiego OChK lub w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzeki Wieprz należy wykluczyć lokalizację nowych obiektów inwentarskich o dużej skali produkcji. W istniejących gospodarstwach należy wdrażać dobre praktyki rolnicze, w tym:

- prawidłowe magazynowanie nawozów naturalnych i kiszzonek,
- stosowanie nawożenia w oparciu o bilans azotu,
- utrzymywanie pasów buforowych z roślinności trawiastej lub zadrzewionej wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych.

3) Ochrona obszarów objętych ochroną przyrodniczą

W granicach Pawłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji sprzecznych z celami ochrony, w tym eksploatacji kopalni, elektrowni słonecznych o dużej powierzchni

oraz obiektów rolniczych produkcji wielkotowarowej. Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie OCK lub w jego strefie buforowej muszą:

- zachować ciągłość biologiczną siedlisk,
- nie powodować przekształceń terenów podmokłych, łąkowych i nadrzecznych,
- nie prowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych ani do zwiększenia spływu powierzchniowego.

Dla inwestycji mogących potencjalnie oddziaływać na obszar chroniony należy obowiązkowo przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko z analizą wpływu na integralność tego obszaru, zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

4) Ciągłość korytarzy ekologicznych i ochrona systemu przyrodniczego

Korytarz ekologiczny doliny rzeki Wieprz oraz lokalne powiązania leśno-łąkowe stanowią kluczowy element struktury ekologicznej gminy i powinny pozostać wolne od trwałej zabudowy oraz inwestycji liniowych powodujących fragmentację siedlisk. W strefach SO i SN, pełniących funkcję łączników przyrodniczych, należy utrzymać ciągłość przestrzeni biologicznie czynnych oraz zakaz zabudowy kubaturowej (zgodnie z projektem planu). W granicach korytarzy ekologicznych:

- nie dopuszczać lokalizacji farm fotowoltaicznych,
- zachować ciągłość roślinności drzewiastej i krzewiastej,
- w przypadku inwestycji liniowych (drogi, sieci energetyczne) zapewnić przejścia dla zwierząt i przepusty ekologiczne.

Na terenach poeksploatacyjnych (np. po zakończeniu działalności w strefie SG) w procesie rekultywacji wskazane jest odtworzenie funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych, co przyczyni się do rekompensacji lokalnego układu ekologicznego.

5) Ochrona krajobrazu kulturowego i ekspozycji zabytków

- dla zamierzeń w granicach rejestru/ewidencji zabytków oraz w sąsiedztwie obiektów wpisanych – obowiązek uzgodnienia z właściwym WKZ.
- w strefach otwartych (widokowych) obowiązuje zakaz zabudowy kubaturowej
- przy robotach ziemnych w strefach o potencjale archeologicznym: nadzór archeologiczny lub badania ratownicze, zgodnie z zaleceniami WKZ.
- utrzymanie limitów wysokości obiektów sąsiadujących stref (SZ/SJ/SW) – jako instrumentu ochrony skał i sylwety zabytków.

6) Zalecenia ogólne dla realizacji ustaleń planu ogólnego

- Utrzymać min. 30% powierzchni biologicznie czynnej we wszystkich strefach dopuszczających zabudowę
- Stosować planistyczną hierarchię lokalizacji inwestycji – preferować tereny już przekształcone i zurbanizowane, unikać ekspansji w kierunku obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo
- Każda inwestycja potencjalnie mogąca oddziaływać na środowisko powinna być poprzedzona analizą zgodności z celami ochrony obszarów przyrodniczych, ciągłością korytarzy ekologicznych i wartościami kulturowymi krajobrazu.
- W przypadku inwestycji liniowych lub punktowych przecinających korytarze ekologiczne, wymaga się projektowania ciągów kompensacyjnych (zielonych pasów łączących siedliska).

Zastosowane w planie ogólnym rozwiązania planistyczne – w szczególności wyznaczenie stref o różnym stopniu intensywności zabudowy, udziały powierzchni biologicznie czynnej, zakazy zabudowy w obszarach chronionych i widokowych, a także ograniczenie lokalizacji inwestycji OZE – tworzą skuteczny system ochrony środowiska i krajobrazu. Przy realizacji zaleceń w zakresie planowania, kompensacji i nadzoru środowiskowego, przewidywane oddziaływania przedsięwzięć wynikających z planu ogólnego będą miały charakter lokalny, ograniczony i odwracalny, nie zagrażając integralności ekosystemów, korytarzy ekologicznych ani wartościom krajobrazowym i kulturowym gminy Rejowiec Fabryczny.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny przy zastosowaniu wskazanych zasad i rozwiązań ochronnych nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Dokument ten, poprzez utrzymanie równowagi pomiędzy rozwojem przestrzennym a ochroną zasobów przyrodniczych, wspiera kształtowanie zrównoważonego systemu osadniczego oraz ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy.

17. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać rozważenie rozwiązań alternatywnych wobec przyjętych w projekcie planu ogólnego. Poniżej przedstawiono ocenę możliwych wariantów alternatywnych, w tym ich wpływu na środowisko.

1. Wariant zerowy – brak sporządzenia planu ogólnego (utrzymanie stanu obecnego)

Wariant zerowy zakłada brak przyjęcia planu ogólnego, co oznaczałoby pozostanie w systemie planowania opartym wyłącznie na obowiązującym planie miejscowym, bez możliwości sporządzania jego zmian.

Ocena wpływu na środowisko:

- Brak planu ogólnego ogranicza możliwość strategicznego kształtowania polityki przestrzennej gminy, w tym ochrony środowiska w ujęciu całościowym.

Wariant ten **nie zapewnia skutecznej ochrony środowiska**, dlatego oceniany jest negatywnie.

2. Wariant alternatywny – dopuszczenie zabudowy na terenach obecnie wyznaczonych jako strefa otwarta

Jako wariant alternatywny względem przyjętego projektu można rozważyć wariant o zwiększonym stopniu urbanizacji – zakładający większy zakres przekształceń przestrzennych oraz intensywniejszy rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej w obrębie terenów już zainwestowanych. Wariant ten mógłby dopuszczać większą elastyczność w kształtowaniu funkcji terenów oraz intensywności zabudowy, co potencjalnie przyspieszałoby rozwój gospodarczy i inwestycyjny gminy.

Ocena wpływu na środowisko:

- Zwiększenie dopuszczalnej zabudowy na tych terenach wiązałoby się z ryzykiem fragmentacji siedlisk, pogorszenia stanu krajobrazu i utraty spójności funkcjonalnej przestrzeni rolniczej i przyrodniczej.
- Mogłoby także skutkować wzrostem presji na system wodny i glebowy (np. poprzez zwiększenie powierzchni uszczelnionych).

Wariant ten **potencjalnie zwiększa negatywne oddziaływania na środowisko** i jest oceniany mniej korzystnie niż przyjęte rozwiązanie.

3. Wariant przyjęty – projektowany plan ogólny

Projekt planu ogólnego w obecnym kształcie zakłada zachowanie dużej części obszaru gminy jako strefy otwartej, z dominującą funkcją rolniczą, przyrodniczą i komunikacyjną, z **zakazem zabudowy** w najbardziej cennych obszarach. Intensyfikacja zagospodarowania przestrzennego została przewidziana w lokalizacjach, gdzie możliwe jest pogodzenie rozwoju z ochroną środowiska.

Ocena wpływu na środowisko:

- Rozwiązania zawarte w planie uwzględniają uwarunkowania środowiskowe oraz ograniczenia wynikające z obecności obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody.
- Plan umożliwia racjonalne zarządzanie przestrzenią, zmniejsza ryzyko presji inwestycyjnej na obszary przyrodniczo cenne i pozwala na kontrolowany rozwój infrastruktury.

Wariant ten jest oceniany jako **najbardziej zrównoważony i korzystny środowiskowo** spośród analizowanych. Projekt planu ogólnego opiera się na obowiązujących kierunkach rozwoju zawartych w studium oraz obowiązującym planie miejscowym, jednocześnie stanowiąc ulepszoną alternatywę. Dokument ten uwzględnia zarówno postulaty władz gminy, instytucji, jak i mieszkańców, proponując kompleksowe i zrównoważone podejście do rozwoju przestrzennego.

18. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny wiązało się z pewnymi **ograniczeniami i trudnościami analitycznymi**, wynikającymi z charakteru tego dokumentu oraz zakresu wprowadzanych zmian.

1. Strategiczny charakter planu ogólnego

Plan ogólny jako dokument o **ogólnym i kierunkowym charakterze** nie zawiera szczegółowych ustaleń przestrzennych, takich jak konkretne lokalizacje inwestycji czy parametry zabudowy. W związku z tym:

- Prognoza nie mogła opierać się na precyzyjnych danych dotyczących skali przyszłych oddziaływań.
- Ocena wpływu na środowisko musiała być wykonana na poziomie ogólnym, przy dużym stopniu założeń i uogólnień.

2. Brak jednoznacznych danych o przyszłym zagospodarowaniu terenów

Część ustaleń planu ogólnego odnosi się do potencjalnych możliwości zagospodarowania, które zostaną doprecyzowane dopiero w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym:

- Trudne było przewidzenie konkretnych skutków dla środowiska, zwłaszcza w zakresie oddziaływań skumulowanych i długoterminowych.
- Ocena musiała opierać się na scenariuszach i przewidywaniach, a nie na jednoznacznych planach działań.

3. Szeroka skala przestrzenna i zróżnicowanie obszaru

Gmina Rejowiec Fabryczny obejmuje tereny o **wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej**, w tym obszary w granicach sieci Natura 2000, dolinę rzeki Wieprz oraz rozległe tereny rolnicze i leśne. Taka mozaika przestrzenna:

- Utrudniała jednoznaczne wskazanie, które obszary będą w praktyce narażone na największą presję w wyniku realizacji ogólnych kierunków zagospodarowania.
- Wymagała pogłębionej analizy środowiskowej dla terenów o szczególnych walorach, mimo że plan ogólny nie przesądza ich docelowego przeznaczenia.

4. Ograniczenia danych źródłowych

W niektórych przypadkach dostępne dane środowiskowe (np. o lokalnej bioróżnorodności, migracjach gatunków, lokalnym bilansie wodnym) były **niewystarczające lub zbyt ogólne**, by możliwe było dokładne oszacowanie potencjalnych zagrożeń. W szczególności:

- Dane statystyczne i mapowe dostępne w publicznych bazach nie zawsze odpowiadają skali lokalnej, istotnej dla gminy.
- Brak aktualnych inwentaryzacji przyrodniczych dla niektórych terenów ograniczał możliwość pełnej oceny ich podatności na przekształcenia.

Mimo wskazanych trudności, prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w sposób zapewniający możliwie pełną ocenę wpływu przyjętych rozwiązań planistycznych na środowisko, w ramach dostępnych informacji i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ostateczna ocena skutków środowiskowych powinna jednak zostać doprecyzowana na etapie opracowywania dokumentów planistycznych niższego rzędu lub konkretnych inwestycji.

19. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Analiza skutków realizacji zapisów planu ogólnego gminy w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania terenu będzie możliwa przede wszystkim na dalszych etapach procesu planistycznego, tj. po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu decyzji o warunkach zabudowy, które będą tworzone w oparciu o ustalenia niniejszego dokumentu. Wynika to z faktu, iż plan ogólny stanowi dokument prawa miejscowego – jednak wyłącznie na jego podstawie nie mogą być wydawania pozwoleń na budowę.

Z tego względu, prognozując oddziaływanie na środowisko, wskazuje się poniższe przewidywane metody oceny skutków wdrażania planu:

Ocena zgodności dokumentów wykonawczych z ustaleniami planu ogólnego

Analiza będzie obejmować weryfikację, czy projektowane MPZP pozostają w zgodzie z kierunkami rozwoju funkcjonalno-przestrzennego określonymi w planie ogólnym, w tym z funkcjami dominującymi, ograniczeniami wynikającymi z uwarunkowań środowiskowych oraz zapisami dotyczącymi ładunku przestrzennego.

Analiza przekształceń funkcjonalnych i strukturalnych

Wraz z realizacją postanowień planu ogólnego możliwe będzie śledzenie zmian w zakresie użytkowania terenów, zwłaszcza przekształceń terenów rolnych, leśnych i niezabudowanych w kierunku zabudowy mieszkaniowej, usługowej lub przemysłowej. Analiza obejmie ocenę skutków takich zmian dla spójności ekologicznej, krajobrazu oraz wartości przyrodniczych i rolniczych.

Ocena wpływu nowego zagospodarowania na środowisko i zdrowie ludzi

Skutki będą analizowane z uwzględnieniem lokalizacji i intensywności nowej zabudowy, wpływu na istniejącą infrastrukturę techniczną i społeczną, a także oddziaływań kumulatywnych, w tym hałasu, zanieczyszczenia powietrza oraz dostępu do terenów zieleni i rekreacji.

Wykorzystanie narzędzi GIS do analizy przestrzennej

Planowane jest zastosowanie analizy geoinformacyjnej (GIS) do oceny zmian zagospodarowania w czasie, identyfikacji obszarów konfliktów przestrzennych oraz monitorowania intensywności zabudowy i presji urbanizacyjnej na obszary o wysokiej wrażliwości środowiskowej.

Analiza realizacji celów środowiskowych i klimatycznych

Ocena skutków realizacji planu ogólnego będzie także uwzględniać weryfikację, czy wdrażane rozwiązania przestrzenne przyczyniają się do adaptacji do zmian klimatu, ochrony zasobów wodnych i glebowych, ochrony bioróżnorodności oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Retrospektywna ewaluacja skutków realizacji planu

W ramach okresowej oceny wdrażania polityki przestrzennej gminy możliwe będzie dokonanie przeglądu faktycznych efektów realizacji planu ogólnego, identyfikacja rozbieżności między planem a jego wykonaniem oraz sformułowanie zaleceń do ewentualnej zmiany lub aktualizacji planu.

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny zobowiązany jest do przeprowadzania analiz zagospodarowania przestrzennego co najmniej raz w kadencji rady gminy. Analizy te powinny uwzględniać inne dokumenty strategiczne, takie jak raporty z realizacji programu ochrony środowiska, rejestry pozwoleń na budowę czy zestawienia rozbiórki. W monitoringu można stosować różne wskaźniki, takie jak:

- Społeczne: np. powierzchnia terenów zieleni urządzonej na mieszkańca,
- Ekonomiczne: struktura wydatków na inwestycje komunalne i ochronę środowiska,
- Ekologiczne: jakość wód, różnorodność biologiczna, powierzchnie objęte ochroną przyrodniczą.

Wyniki monitoringu powinny być publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, co zapewni transparentność i dostęp do informacji dla mieszkańców. Regularne przeglądy stanu technicznego infrastruktury, w tym urządzeń do odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, oraz kontrola gospodarki odpadami będą kluczowe dla zrównoważonego rozwoju przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny i ochrony środowiska.

20. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny, opracowywanego na podstawie uchwały Nr LIV/354/2023 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 1 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu opracowana została zgodnie z zakresem wskazanym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz wskazanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chełmie. Celem prognozy było wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek zagospodarowania terenów, zgodnie z ustaleniami projektu dokumentu.

W ramach planu ogólnego gminy uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

W planie ogólnym sporządzonym dla gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono następujące strefy planistyczne nazwane zgodnie z przepisami Rozporządzenia:

- SZ - strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SU – strefy usługowe,
- SP – strefy gospodarcze,
- SR – strefy produkcji rolniczej,
- SN – strefy zieleni i rekreacji,
- SI – strefy infrastrukturalne,
- SG – strefy górnictwa,
- SC – strefy cmentarzy,
- SO – strefy otwarte,
- SK – strefy komunikacji

Poszczególnym strefom przypisano również profile dodatkowe. Dla wszystkich stref planistycznych, z wyjątkiem stref otwartych, stref infrastruktury, stref komunikacji i stref cmentarzy i stref górnictwa wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Minimalną powierzchnię ekologicznie czynną, której minimalne wartości zostały określone w w/w rozporządzeniu wyznaczono dla wszystkich stref z wyjątkiem stref otwartych, stref komunikacji, stref infrastruktury i stref górnictwa.

Na terenie gminy Rejowiec Fabryczny wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- **Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową SZ** (pow. 8 162 137 m²) - obejmuje tereny przeznaczone w planach pod zabudowę zagrodową, w której dopuszczono również zabudowę jednorodzinną, rekreacyjną i usługową, a także tereny przeznaczone wyłącznie pod zabudowę zagrodową, do strefy tej włączone zostały również tereny przeznaczone pod zabudowę usługową inną niż z zakresu usług publicznych, występującą w ciągach zabudowy poszczególnych wsi, stanowiącą w przeważającej części tereny już zabudowane, nie objęto tą strefą innych wydzielonych w miejscowych planach terenów przeznaczonych pod zabudowę.
- **Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ** (pow. 897 422 m²) – obejmuje swoim zasięgiem w większości tereny zabudowy mieszkaniowej Pawłów, Kanie-Stacja, Krasne, Kanie. Są to tereny przeznaczone w planach pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczalną funkcją usługową, a także tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, na których dopuszczono również funkcję mieszkaniową jednorodzinną, w przypadku istnienia już skoncentrowanych skupisk zabudowy o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, wykazywanej w ewidencji gruntów i budynków.
- **Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW** (pow. 48 151 m²) obejmuje tereny zainwestowane, uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego położone w miejscowości Krasne, Kanie-Stacja oraz Wólka Kańska.
- **Strefy usługowe SU** (pow. 425 623 m²) – obejmuje tereny przeznaczone w miejscowych planach pod funkcje usług publicznych, w tym w szczególności usługi sportu i rekreacji oraz inne tereny z istniejącymi usługami skoncentrowanymi w największych ośrodkach osadniczych gminy tj. w Pawłowie, Krasnym i Kaniem, a także obejmują tereny nie wskazywane w miejscowych planach i niezabudowane a będące przedmiotem wniosków do planu ogólnego położone w miejscowościach: Pawłów, Krasne, Kanie, Kanie-Stacja, Liszno, Wólka Kańska.
- **Strefy gospodarcze SP** (pow. 1 684 405 m²) – obejmuje tereny przeznaczone w miejscowych planach pod zabudowę produkcyjną oraz produkcyjno-usługową, a także teren przeznaczony pod lokalizację farmy fotowoltaicznej w miejscowości Krasne, stanowiący potencjał dla innego wykorzystania inwestycyjnego oraz teren położony w miejscowości Pawłów w sąsiedztwie innych terenów produkcyjno-usługowych, będący skutkiem uwzględnienia wniosku złożonego do planu. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Krzywowola, Pawłów, Krasne, Kanie-Stacja, Wólka Kańska – Kolonia.
- **Strefy produkcji rolniczej SR** (pow. 1 767 274 m²) – obejmują tereny wskazywane w miejscowych planach pod usługi dla rolnictwa oraz tereny wód stanowiące stawy hodowlane, z uwzględnieniem wniosku skutkującego poszerzeniem wskazywanej w sąsiedztwie w obszarze stawów hodowlanych strefy produkcji rolniczej w miejscowości Pawłów. Przedmiotowa strefa wskazana została w miejscowościach: Kanie, Pawłów, Toruń, Wólka Kańska.

- **Strefy zieleni i rekreacji SN** (pow. 455 077 m²) - obejmują tereny, które zostały wskazane w obowiązującym planie pod tereny wód, zieleni, usług, w tym usług sportu i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem również terenu zespołu pałacowo-parkowego w Kaniem.
- **Strefy infrastrukturalne SI** (pow. 39 617 m²) – wskazana została zgodnie dokonanymi lokalizacjami terenów komunalnej infrastruktury technicznej – gminnych ujęć wody oraz planowanych lokalizacji oczyszczalni ścieków. Dotyczy miejscowości: Pawłów, Krasne, Kanie, Wólka Kańska – Kolonia, Liszno.
- **Strefy górnictwa SG** (pow. 669 858 m²) – obejmuje tereny przeznaczone w obowiązujących planach do eksploatacji powierzchniowej złóż kopalin, głównie w obszarach ich udokumentowania, w tym w jednym przypadku również z uwzględnieniem poszerzenia istniejącego terenu przeznaczonego do eksploatacji – w miejscowości Wólka Kańska – Kolonia.
- **Strefy cmentarzy SC** (pow. 78 316 m²) – obejmuje tereny 2 istniejących cmentarzy, z uwzględnieniem ich poszerzeń wskazywanych w obowiązujących miejscowych planach w miejscowościach: Pawłów oraz Krasne.
- **Strefy otwarte SO** (pow. 72 869 817 m²) – obejmuje obszary niezabudowane i nie przeznaczone pod zabudowę, stanowiących pola uprawne, łąki, w tym niezagospodarowane użytki rolne oraz lasy, obejmując w szczególności obszary chronione przyrodniczo oraz obszar szczególnego zagrożenia powodzią od wód rzeki Wieprz. W planie ogólnym wyznaczono strefy otwarte dopuszczające lokalizację elektrowni słonecznych oraz biogazowni w granicach gruntów obrębów: Krzywowola, Krasne, Gołąb, Liszno, Liszno-Kolonia, Kanie, Kanie-Stacja, Wólka Kańska, Wólka Kańska-Kolonia. Z objęcia powyższymi strefami wyłączono obszary objęte prawną ochroną przyrodniczą. Ponadto dodatkowym profilem funkcjonalnym w postaci terenu elektrowni wodnej wyróżniono strefę otwartą zlokalizowaną w obszarze planowanego zbiornika wodnego Oleśniki w granicach gruntów obrębu Liszno.
- **Strefy komunikacji SK** (pow. 662 094 m²) – obejmuje wyłącznie tereny kolejowe wraz z przebiegiem istniejącej linii kolejowej.

Ze względu na istniejące uwarunkowania i wytyczne w/w rozporządzenia wyznaczono na terenie gminy Rejowiec Fabryczny obszary uzupełnienia zabudowy. Zabudowa gminy Rejowiec Fabryczny pozwoliła na wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy w niemal każdej miejscowości gminy.

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko został scharakteryzowany stan istniejącego środowiska przyrodniczego poprzez opis elementów abiotycznych: budowę geologiczną, ukształtowanie terenu, gleby, wody gruntowe i podziemne, klimat, powietrze oraz hałas i promieniowanie elektroenergetyczne, a także poprzez opis elementów biotycznych: szaty roślinnej, fauny, walorów krajobrazowych oraz form ochrony przyrody. Rozpoznano istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska. Omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu. W efekcie analiz scharakteryzowano przewidywane skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, w tym na: warunki życia i zdrowie ludzi, bioróżnorodność, faunę i florę, powierzchnię ziemi i gleby, środowisko wodno-gruntowe, wody podziemne, atmosferę, klimat akustyczny, krajobraz, obiekty i obszary objęte ochroną prawną oraz gospodarkę odpadami.

Projekt stanowi kluczowy dokument w zakresie planowania przestrzennego, mający na celu określenie ram rozwoju urbanistycznego oraz zasad gospodarowania przestrzenią z uwzględnieniem ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Opracowanie jest odpowiedzią na dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze, potrzeby lokalnej społeczności oraz konieczność dostosowania polityki przestrzennej miasta do wymagań współczesnych standardów zarządzania przestrzenią i przepisów prawa.

Plan ogólny został przygotowany na podstawie obowiązujących aktów prawnych i uwzględnia częściowo wcześniejsze dokumenty planistyczne, takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujący plan miejscowy. W ramach jego ustaleń wyznaczono strefy planistyczne, które odpowiadają specyfice gminy i jego potrzebom. Dokument wprowadza rozwiązania mające na celu kontynuację istniejącego zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej, a także ochronę i rozwój terenów zieleni i rekreacji. Szczególną uwagę zwrócono na zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak dolina rzeki Bug, obszary leśne, łąki oraz formy objęte ochroną przyrody.

Prognoza składa się z dwóch części. Pierwsza część obejmuje szczegółową ocenę istniejących uwarunkowań środowiskowych na obszarze objętym planem ogólnym, uwzględniając podział środowiska na jego główne komponenty. W ramach tej analizy dokonano charakterystyki obecnego użytkowania terenu, warunków gruntowo-wodnych, glebowych, rzeźby terenu, istniejących form roślinności i fauny, a także lokalnego klimatu i klimatu akustycznego. Omówiono również czynniki

wpływające na środowisko antropogeniczne, takie jak infrastruktura techniczna, stan zabytków oraz elementy krajobrazu kulturowego. Część ta obejmuje analizę przestrzeni w granicach administracyjnych miasta z uwzględnieniem jego specyfiki lokalnej, takich jak naturalne warunki geograficzne oraz zasoby przyrodnicze i kulturowe. W szczególności zwrócono uwagę na istniejące formy ochrony przyrody, w tym na korytarze ekologiczne oraz dolinę rzeki Wieprz, która odgrywa kluczową rolę w lokalnym ekosystemie. Zidentyfikowano potencjalne zagrożenia dla środowiska, takie jak uszczelnienie powierzchni biologicznie czynnych, fragmentacja siedlisk przyrodniczych czy ryzyko zanieczyszczenia wód i gleb w związku z realizacją przyszłych inwestycji.

Druga część prognozy odnosi się bezpośrednio do zapisów projektu planu ogólnego, analizując ich zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, takimi jak ustawa Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody oraz inne regulacje związane z zagospodarowaniem przestrzennym. W tej części przeanalizowano wpływ ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska, w tym gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami, ochronę zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz adaptację przestrzeni do zmian klimatycznych.

W szczególności skupiono się na wpływie projektowanych stref planistycznych na lokalne środowisko przyrodnicze i społeczne, w tym na minimalizację negatywnych skutków takich jak emisja hałasu, zanieczyszczenia powietrza czy fragmentacja terenów zielonych. Przeanalizowano również sposoby łagodzenia potencjalnych negatywnych oddziaływań, w tym zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, ochronę terenów otwartych oraz ograniczenie intensywności zabudowy w sąsiedztwie obszarów chronionych.

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że realizacja planu ogólnego nie będzie powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, o ile ustalenia dokumentu będą wdrażane zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami ochrony środowiska. Plan ogólny porządkuje dotychczasowe kierunki zagospodarowania, ogranicza niekontrolowane rozprzestrzenianie się zabudowy i promuje zrównoważony rozwój przestrzeni gminy.

W planie zachowano ciągłość terenów zielonych, rolniczych i leśnych, które stanowią ważne elementy lokalnego systemu przyrodniczego. Szczególną uwagę poświęcono ochronie obszarów cennych przyrodniczo. Przyjęte rozwiązania przestrzenne sprzyjają zachowaniu korytarzy ekologicznych oraz spójności systemu przyrodniczego gminy.

Prognoza dokonuje szczegółowej analizy skutków zapisów planu na środowisko przyrodnicze, społeczne i gospodarcze. Wskazano, że projektowane zmiany mogą prowadzić do ograniczonych przekształceń środowiska, takich jak uszczelnienie powierzchni biologicznie czynnych czy miejscowe zmiany w przepływie mas powietrza. Jednocześnie przyjęte rozwiązania minimalizują potencjalne negatywne skutki poprzez wprowadzenie ograniczeń w intensywności zabudowy, ochronę korytarzy ekologicznych oraz zachowanie ciągłości terenów zieleni.

Projekt planu ogólnego uwzględnia również aspekt ochrony zasobów wodnych i gospodarki ściekowej, w tym modernizację istniejących systemów kanalizacyjnych oraz rozwój infrastruktury wodociągowej, aby sprostać rosnącym potrzebom mieszkańców. Dokument wprowadza wytyczne dotyczące ochrony przed hałasem, odprowadzania wód opadowych i gospodarki odpadami, co ma na celu zapewnienie harmonijnego rozwoju z poszanowaniem środowiska.

W aspekcie społecznym prognoza podkreśla, że realizacja planu przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców poprzez lepszy dostęp do infrastruktury, usług publicznych i terenów rekreacyjnych. Projekt zakłada również ochronę dziedzictwa kulturowego gminy Rejowiec Fabryczny, co pozwoli na zachowanie jego unikalnego charakteru i atrakcyjności turystycznej. Zapisy dokumentu są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, kładąc nacisk na integrację środowiska naturalnego z działalnością człowieka.

Analiza wskazuje, że realizacja zapisów planu ogólnego nie wpłynie negatywnie na integralność obszarów chronionych ani nie spowoduje znaczących zmian w ich funkcjonowaniu. Prognoza zaleca jednak dalsze monitorowanie środowiska oraz wprowadzenie środków ochronnych na etapie realizacji inwestycji. Szczególną uwagę należy zwrócić na kontrolę emisji zanieczyszczeń, ochronę wód powierzchniowych i gruntowych oraz przeciwdziałanie nadmiernemu hałasowi.

Plan ogólny zakłada niewielkie zwiększenie terenów zabudowy, które będą ściśle powiązane z istniejącym zainwestowaniem. Wyznaczone obszary inwestycyjne nie ingerują w istniejące formy ochrony przyrody, a ich realizacja będzie miała ograniczony wpływ na lokalne ekosystemy. Dodatkowo

dokument zachowuje znaczną część terenów otwartych, co pozwala na utrzymanie funkcji ekologicznych i krajobrazowych gminy Rejowiec Fabryczny.

Podsumowując, prognoza wykazuje, że realizacja projektu planu ogólnego dla gminy Rejowiec Fabryczny jest zgodna z zasadami ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Wdrożenie planu przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zapewni rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także ochroni cenne wartości przyrodnicze i kulturowe gminy. Skutki środowiskowe realizacji zapisów planu będą głównie lokalne i ograniczone dzięki zastosowaniu odpowiednich regulacji oraz działań minimalizujących potencjalne oddziaływanie. Dokument stanowi solidną podstawę do dalszego rozwoju gminy Rejowiec Fabryczny w sposób harmonijny i odpowiedzialny.

Biała Podlaska, dnia 22 września 2025 roku

Inga Kulicka
Cicibór Duży 162
21-500 Biała Podlaska

**OŚWIADCZENIE OSOBY KIERUJĄCEJ ZESPOŁEM OPRACOWUJĄCYM
PROGNOZĘ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.).

Oświadczam, iż jako autor, sporządzający prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Rejowiec Fabryczny, **spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2** ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) tj. posiadam ukończone w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie związane z kształceniem w obszarze nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscypliny ochrona środowiska oraz 5-letnie doświadczenie w pracach polegających na opracowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Inga Kulicka
(podpis autora Prognozy)

AKTY PRAWNE:

1. Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
2. Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
3. Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
4. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW);
5. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG);
6. Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130, z późn. zm.);
9. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2025 r., poz. 647, z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478, z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r., poz. 960, z późn. zm.);
12. Ustawa z 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1587, z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r., poz. 567);
15. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024, poz. 82);
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2024 r., poz. 1290, z późn. zm.);
17. Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347);
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 258, poz. 1550 z późn. zm.);
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007, Nr 120, poz. 826 z późn. zm.);
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006 r. Nr 137, poz. 984);
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87);
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2012 r., poz. 81);
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2011 r. Nr 237, poz. 1419);
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031);
26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883);
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz. U. Nr 103, poz. 664);

28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1032);
29. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Z 2019 r. poz.1839 z późn. zm.).

BIBLIOGRAFIA

1. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych wg stanu na 31.XII.2024 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2025;
2. Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 Chełm – Zamość, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL w Warszawie. Zakład w Lublinie, Lublin 1996;
3. Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 1978;
4. Mapa hydrograficzna Polski, Wytyczne techniczne GIS, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2005;
5. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2016, (Dz. U. 2016 poz. 1911);
6. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy, 2020. Warszawa
7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie;
8. Program ochrony środowiska dla gminy Rejowiec Fabryczny na lata 2022 - 2026 z perspektywą do roku 2030, Rejowiec Fabryczny 2021;
9. Raport o stanie gminy Rejowiec Fabryczny 2024 rok (dostępny na stronie internetowej Gminy Rejowiec Fabryczny);
10. Raporty o stanie środowiska województwa lubelskiego, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Lublin;
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rejowiec Fabryczny;
12. Uchwała WRN w Chełmie Nr XVIII/89/83 z dnia 28 marca 1983 w sprawie ustanowienia parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa chełmskiego. Dz. Urz. Woj. Chełmskiego 1983 Nr 4 poz. 24.
13. Zarządzenie Nr 28 Wojewody Chełmskiego z dnia 13 listopada 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Chełmskiego z 1987 r. Nr 5, poz. 46)

SPIS TABEL

Tabela 1. Stopień podatności wód PPW na zanieczyszczenia

Tabela 2. Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków (nie wpisanych do rejestru zabytków).

Tabela 3. Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Tabela 5. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Tabela 6. Cele środowiskowe JCWP

Tabela 7. Tereny zagrożone hałasem i skala tego zagrożenia

Tabela nr 8. Obowiązujące miejscowe plany, w tym wyznaczające tereny umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowych

SPIS RYCIN

- Rycina 1. Strefy planistyczne na obszarze gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 2. Lokalizacja gminy Rejowiec Fabryczny na tle innych jednostek administracyjnych.
- Rycina 3. Sieć drogowa i kolejowa na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 4. Układ sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z ujęciami wody i oczyszczalniami oraz wały ziemne zatrzymujące i utrzymujące wodę
- Rycina 5. Infrastruktura techniczna na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 6. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na mapie mezoregionów Polski
- Rycina 7. Budowa geologiczna gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 8. Przydatność podłoża dla budownictwa
- Rycina 9. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 10. Zlewnia JCWP Rudka z lokalizacją presji poboru i zrzutu
- Rycina 11. Zlewnia JCWP Rów Mokry z lokalizacją presji poboru i zrzutu
- Rycina 12. Zlewnia JCWP Kanał Wieprz - Krzna z lokalizacją presji poboru i zrzutu
- Rycina 13. Zlewnia JCWP Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz – Krzna do Tyśmienicy z lokalizacją presji poboru i zrzutu
- Rycina 14. Zlewnia JCWP Uherka do Garki z lokalizacją presji poboru i zrzutu
- Rycina 15. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 16. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 17. Ukształtowanie zwierciadła wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego
- Rycina 18. Głębokość występowania wód podziemnych na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 19. Potencjalna wydajność ujęć wód podziemnych głównego użytkowego poziomu wodonośnego na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 20. Stopień podatności na zanieczyszczenia wód podziemnych PPW
- Rycina 21. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na tle GZWP oraz JCWPd
- Rycina 22. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Rejowiec Fabryczny
- Rycina 23. Kompleksy glebowo - rolnicze na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 24. Zagrożenie występowaniem suszy na terenie gminy Rejowiec Fabryczny
- Rycina 25. Położenie lasów i terenów leśnych oraz ich typy w Lasach Państwowych
- Rycina 26. Położenie gminy Rejowiec Fabryczny na tle krajowych korytarzy ekologicznych
- Rycina 27. Obszary chronione na terenie gminy Rejowiec Fabryczny